

Kommunledningskontoret

Handläggare:
Niska Lars

Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** med godkännande lägga förteckning över anmälningssärenden 10 december 2020–4 februari 2021 till protokollet.

Sammanfattning

Anmälda ärenden till kommunstyrelsen perioden 10 december 2020 till och med 4 februari 2021:

1. Kommunledningskontorets verksamhetsplan 2021-2023
2. Strategi för närvårdssamverkan 2021-2023
3. Svar till Uppsala kommunstyrelse angående skrivelse till Trafikverket om förhållande på väg 72 Järlåsa
4. Sammanställning av inkomna synpunkter konstmuseum
5. Yttrande från gatu- och samhällsmiljönämnden om konstmuseets framtida lokalisering
6. Yttrande från kulturnämnden om konstmuseets framtida lokalisering
7. Rapport från inspektion av överförmyndare
8. Rapport om Uppsalahems ändrade uthyrningspolicy
9. Åtgärdsplan pendlarparkeringar för cykel och bil i Uppsala kommun
10. Granskning av brandskydd inom äldreomsorgen
11. Yttrande över Kompletterande promemoria till betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik
12. Protokoll från krisledningsnämnden 2020-12-21
13. Protokoll från krisledningsnämnden 2021-01-14
14. Protokoll från krisledningsnämnden 2021-01-22
15. Protokoll och bilagor Funktionsrättsrådet 27 november 2020
16. Protokoll Jämställdhetsrådet 18 januari 2021
17. Närvarolista från särskild partiaktivitet (V)
18. Attestflödesproblem Heroma december 2019

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunledningskontoret

Dokumentansvarig:
Joachim Danielsson

Datum:
2020-12-18

Diarienummer:
KSN-2020-03212

Verksamhetsplan och budget 2021 – 2023

För kommunledningskontoret

Reviderad 2021-01-01 med anledning av att stab Upphandling och inköp blir en avdelning under Gemensam service

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Inledning	3
Ansvar och uppdrag.....	3
Organisation.....	4
Kännetecken	5
Omvärld och förutsättningar.....	6
Kommunledningskontorets verksamhetsplan	7
Fokusområden för KLK 2021	8
Inriktningsmål	9
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.....	9
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i	12
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.....	14
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet.....	16
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.....	17
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.....	18
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet	19
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället.....	20
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.....	23
Budget 2021	25
Risker	27
Uppföljning	28

Inledning

Kommunledningskontorets verksamhetsplan syftar till att beskriva förvaltningens planering och prioriteringar för 2021–2023.

Ansvar och uppdrag

Kommunledningskontoret är kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och valnämndens förvaltning. Kommunledningskontoret samordnar och leder kommunens verksamheter utifrån kommungemensamma politiska frågor och stabernas verksamhetsområden. Kontoret ansvarar för att styra, stödja, följa upp och utveckla kommunen inom flera olika områden:

- Leda och samordna arbetet med kommunfullmäktiges övergripande styrdokument *Mål och budget*.
- Ta fram beslutsunderlag och administrera den demokratiska processen samt följa upp kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrdokument.
- Styra och följa upp kommunens övergripande ekonomi, inklusive finansförvaltning, medels-förvaltning och budget.
- Stödja nämnder och förvaltningar med juridisk kompetens.
- Strategiskt utveckla informationsförvaltning och arkiv samt ansvara för kommunens slutarkiv.
- Driva kommunens näringslivsfrågor, destinationsutveckling samt regional utveckling och internationella frågor.
- Leda och samordna kommunens upphandlingsarbete.
- Leda och samordna kommunens trygghets- och säkerhetsarbete.
- Leda och samordna kommunens strategiska hållbarhetsarbete för att nå målen i Agenda 2030 och säkerställa att ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhetsperspektiv beaktas i kommunens utvecklingsarbete.
- Styra kommunens arbetsgivarfrågor och företräda Uppsala kommun som arbetsgivare. Leda, utveckla och samordna kommunens gemensamma arbete med kompetensförsörjning och ledarutveckling.
- Leda och samordna den kommunövergripande IT-verksamheten med fokus på digital transformation.
- Leda och samordna kommunens strategiska försörjning av lokaler till kommunala verksamheter och bostäder för personer som omfattas av socialtjänstlagen.
- Leda och samordna kommunens kommunikationsarbete och kommunikationskanaler.
- Samordna, utveckla och förvalta kommunens kvalitetsarbete och gemensamma ledningssystem.
- Leda och utveckla förvaltningsövergripande service inom områdena måltid, städ, transporter och kundservice.
- I egenskap av valnämndens kansli sköta det administrativa valarbetet.

Organisation

Kommunledningskontorets arbete styrs och leds av stadsdirektören. Kontoret är en centraliserad matrisorganisation och är organiserat i fyra områden.

Kansli, strategi och planering

Området består av de fyra avdelningarna Kvalitet och planering, Hållbarhet, Trygghet, säkerhet och beredskap och Kansli samt enheten Omvärld och ledningsstöd.

Avdelningarna samordnar arbetet gentemot politiken och skapar förutsättningar för en ökad politisk genomslagskraft i hela kommunkoncernen. I uppdraget ingår mål- och budgetprocessen, informationsförvaltning, lednings-, planerings- och beredningsarbete samt att vårda och utveckla det strategiska säkerhets- och hållbarhetsarbetet. I uppdraget ingår även att leverera verksamhets- och medborgarstöd, skapa normerande och rättssäkra processer samt utveckla den egna verksamheten.

Staber

Området består av de fem staberna Ekonomi, HR, Kommunikation, IT samt Fastighet. Respektive stab har ett uppdrag att leverera verksamhetsstöd och att utveckla kommungemensamma arbetssätt och styrning inom området. Staberna säkerställer tillsammans ett effektivt och samordnat stöd till kommunkoncernens verksamheter.

Gemensam service

Området består av de fyra avdelningarna Upphandling och inköp, Måltidsservice, Städsservice och Service som hanterar transporter och kundservice. Genom att vara en effektiv leverantör av intern service möjliggör gemensam service för kommunens verksamheter att ägna sig åt sin kärnverksamhet. Gemensam service styrs av kommunstyrelsens utskott för kommungemensam service.

Näringsliv och destination

Avdelningen består av de två enheterna Näringsliv etablering och Näringsliv utveckling inom Uppsala kommun samt de tre enheterna Möten och evenemang, Turistservice samt Projektledning inom Nya Destination Uppsala AB. Den sammanförda organisationen möjliggör en gemensam målbild med en effektiv och leveranskraftig organisation. Näringsliv och destination arbetar strategiskt och operativt för att möta näringslivet och skapa de bästa förutsättningarna för alla branscher, bland annat besöksnäringen.

Kännetecken

Dessa kännetecken är viktiga för att kommunledningskontoret som egen förvaltning ska lyckas i vårt gemensamma uppdrag.

Ett kommunledningskontor

Kommunledningskontoret är Sveriges största kommunledningskontor med cirka 1450 medarbetare. Verksamheten består av staber, produktion och avdelningar som styrs utifrån olika logiker och har olika roller i organisationen. Enade arbetssätt och enad styrning som **Ett kommunledningskontor** krävs för att säkerställa ett samordnat och effektivt stöd till verksamheterna. Vi behöver tillsammans succesivt utveckla processer och samarbetsformer som hjälper oss att tänka helhet.

Flexibel organisation

Kommunledningskontorets gemensamma uppdrag är att svara upp mot den politiska styrningen och de behov som finns inom kommunens förvaltningar och bolag. När behov och förutsättningar förändras måste kommunledningskontoret **ställa om verksamheten**, till exempel till nytt politiskt styre, nya ekonomiska förutsättningar och ett högt förändringstryck i omvärlden. Det innebär att vi måste vara lyhörda för nya behov och förändringstryck, arbeta agilt och snabbt kunna ställa om arbetssätt.

Modern och attraktiv arbetsgivare

Kommunledningskontoret rymmer många olika uppdrag och professioner som jobbar tillsammans mot gemensamma mål. Det skapar kraft, dynamik och resultat. Kommunledningskontoret är en modern och digital arbetsplats som främjar arbete och möten utifrån vår gemensamma värdegrund. Vi ska med hög kompetens möta framtiden. En god kommunikativ förmåga blir allt viktigare. För att behålla och attrahera rätt kompetens är vi en **modern och attraktiv arbetsgivare**.

Omvärld och förutsättningar

Utifrån den kommungemensamma omvärldsanalysen och egen omvärldsbevakning har kommunledningskontoret identifierat förändringstryck och konsekvenser för verksamhet och budget 2021. Nedan presenteras några viktiga utmaningar som påverkar kommunledningskontorets förutsättningar.

Ekonomiska utmaningar

Kommunledningskontoret behöver ta höjd för förändrade ekonomiska förutsättningar. På lång sikt kan kombinationen av minskade skatteintäkter och andra konsekvenser av pandemin få en omfattande påverkan på kommunens ekonomi. Ekonomiska utmaningar finns även i form av svagare skatteunderlagstillväxt, en ökad försörjningskvot och en ökande investeringsvolym. Kommunen måste fortsätta att skapa resursutrymme genom starka resultat och fortsatta effektiviseringsåtgärder.

Internationalisering och global rörlighet

Den globala rörligheten och det internationella utbytet har kraftigt avstannat när landsgränser stängts i förhoppning om att begränsa spridningen av coronapandemin. Utvecklingen bedöms påverka förmågan att attrahera internationella besök, investeringar, företagsetableringar och spetskompetens. Uppsala behöver fortsätta att samverka med omvärlden och motverka minskad globalisering.

Jobb och näringsliv

Pandemin har fått stora konsekvenser för jobb och näringsliv. I Uppsala har krisen framför allt drabbat besöksnäringen och detaljhandeln. Grupper med svagare anknytning till arbetsmarknaden drabbas hårdast när arbetslösheten stiger. Samtidigt uppstår nya behov inom branscher med brist på arbetskraft. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder och en bra matchning på arbetsmarknaden blir viktigt framöver. Kommunen behöver se inkludering som en del i vår strategi för kompetensförsörjning.

Ökad mångfald

Mångfalden i samhället har ökat de senaste decennierna med fler talade språk, livsstilar, värderingar och preferenser. Mångfalden ställer krav på hur kommunen utformar sina välfärdstjänster för att möta olika behov och förväntningar. Behovet att verka för en utvecklad lokal demokrati där invånarna känner tillit, delaktighet och sammanhållning har understrukits i det krisläge som pandemin har medfört.

Ökad digitalisering

Under 2020 har nya arbetssätt och mötesformer använts för att säkra verksamheten under rådande pandemi och i och med det har förbättrings-, innovations- och digitaliseringsarbetet fått en stark skjuts framåt. Särskilt fokus läggs nu på att omhänderta denna förändringskraft i den fortsatta verksamhetsutvecklingen. I takt med att digitala kanaler och verktyg blir viktigare ökar också utanförskapet för dem som inte är digitala. Samtidigt ska digitaliseringen ske utan att nya sårbarheter skapas. Kommunen behöver ha ett utifrån och in-perspektiv och i ännu högre grad möta våra målgrupper i olika kanaler.

Kommunledningskontorets verksamhetsplan

Målet för kommunledningskontorets verksamhetsplan är att bidra till kommunfullmäktiges nio inriktningsmål som styr verksamheten och strävar mot att skapa en gemensam riktning och förändring i hela den kommunala verksamheten. De sätter fokus på ett gott liv i ett hållbart samhälle och en modern kommun.

Kommunledningskontorets olika perspektiv

Kommunledningskontorets gemensamma uppdrag är att svara upp mot de politiska ambitionerna och de behov som finns inom kommunens verksamheter och bolag. Kontoret behöver även utveckla sin egen verksamhet för att bli effektivare och med ökad kvalitet möta den politiska styrningen och ge stöd till kommunkoncernen. Det innebär att kontoret behöver genomföra utvecklingsinsatser ur flera perspektiv.

Politisk styrning

Politisk styrning genom uppdrag i Mål och budget, åtgärder i program och handlingsplaner samt nämndmål i kommunstyrelsens verksamhetsplan. Här ingår även kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Dessa ingår i kommunstyrelsens och kommunledningskontorets verksamhetsplan.

Kommunövergripande styrning

Kommunövergripande och normativ styrning och utveckling inom stabers och avdelningars verksamhetsområden. Utgår ifrån identifierade utvecklingsbehov hos förvaltningar och bolag. Dessa ingår i kommunledningskontorets verksamhetsplan.

Egen förvaltning

Intern styrning och utveckling av kommunledningskontoret som egen förvaltning. Här ingår implementering av normativ styrning i den egna förvaltningen och intern utveckling som kräver samordning eller gemensamma insatser. Dessa ingår i kommunledningskontorets verksamhetsplan.

Respektive stab och avdelning

Intern styrning och utveckling av staber och avdelningar. Dessa hanteras av respektive stab eller avdelning och beskrivs inte i kommunledningskontorets verksamhetsplan.

Relaterade styrdokument

I kommunstyrelsens verksamhetsplan bilaga 4 redovisas de politiskt beslutade planer och program som innehåller åtgärder riktade till kommunstyrelsen samt de jämställdhetspolitiska delmålen som kommunstyrelsens åtgärder ska bidra till.

Ansvarsbilaga

Kommunstyrelsen har formulerat åtgärder för att visa hur nämnden planerar att genomföra uppdrag och nämndmål. Åtgärderna med ansvarsfördelning redovisas i en ansvarsbilaga. I bilagan anges även förväntade effekter av åtgärderna samt koppling till styrdokument och jämställdhetspolitiska mål.

Fokusområden för KLK 2021

I Mål och budget 2021–2023 finns fyra fokusområden för planperioden utpekade:

- Jobb och företagande
- Likvärdig skola
- Trygghet
- Fossilfritt 2030

Kommunledningskontoret har identifierat tre fokusområden som bedöms som särskilt viktiga att ha ett gemensamt fokus på under 2021, för att säkerställa att en förflyttning sker som bidrar till kommunens målpuppfyllelse i enlighet med Mål och budget.

Trygghet och social sammanhållning

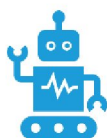
Hela kommunen behöver gemensamt arbeta för att skapa ett tryggt, sammanhållet samhälle och en positiv bild av Uppsala. En starkt integration och minskad segregation är avgörande för utvecklingen. Kommunens brottsförebyggande arbete bidrar till att minska kriminalitet och ordningsstörningar. Kommunens resurser ska fördelas på ett sätt som ökar förutsättningarna för jämlika levnadsvillkor. Sociala värden ska genomsyra utformningen av kommunens service. Arbetet bidrar till fokusområde Trygghet och Likvärdig skola i Mål och budget 2021–2023.

Förbättrad service utifrån ökat kundfokus

Det ska vara lätt för invånare, näringsliv och besökare i Uppsala att möta kommunen genom hela sin livscykel. Dessa möten behöver utgå från invånares, näringslivets och besökares behov. Förutsättningarna för kvalitativ medborgardialog, medborgarservice och företagservice ska förbättras. Medborgarservice och företagservice ska förbättras löpande utifrån systematisk mätning och analys. Arbetet bidrar till fokusområde Jobb och företagande i Mål och budget 2021–2023.

Verksamhetsutveckling för de vi är till för

För att skapa effektiva och kvalitativa välfärdstjänster behöver kommunen tänka och arbeta annorlunda i framtiden. Kommunkoncernens verksamhetsutveckling ska utgå ifrån användarens behov. Förbättringsarbete, förändringledning, utvecklingsprojekt, nyskapande och digitalisering ska användas för att uppnå ett effektivare resursutnyttjande och skapa ökat värde för de vi är till för. Verksamheten ska vara väl rustad med ändamålsenlig teknik, arbetssätt och kompetens. Arbetet bidrar till fokusområde Fossilfritt 2030 i Mål och budget 2021–2023.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Mål och budget: I fokus 2021–2023 – Jobb och företagande

Ekonomisk hållbarhet skapas genom ett starkt näringsliv och en växande arbetsmarknad i hela kommunen. En stärkt lokal ekonomi och en expansiv jobbtillväxt inom stad och landsbygder är avgörande för att genom stabila skatteintäkter säkra invånarnas välfärd och sociala trygghet. Alla som kan jobba ska jobba. För att klara välfärdsutmaningarna och öka skatteintäkterna behöver sysselsättningsgraden öka. En lyckad integration leder till att fler arbetar.

Kommunledningskontoret bidrar till inriktningsmålet inom följande områden:

- Övergripande styrning, planering och uppföljning
- Samlade staber och kommungemensamma arbetssätt
- Företagsservice och näringslivsutveckling
- Lokalförsörjning
- Upphandling och inköp

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
<p>Uppdrag 1. Genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor tillgodo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet.</p> <p>Kommunstyrelsen samordnar det kommunövergripande arbetet med att kartlägga hur resurser och investeringar kommer kvinnor och män till godo. Syftet är att säkerställa att resursfördelningen utgår från individens behov oavsett kön och bidrar till jämställdhet och likvärdighet. En årlig kommunövergripande lägesrapport tas fram. Utifrån lägesbild och efterfrågan ges riktat stöd till nämnder och bolagsstyrelser. Arbetet med att integrera jämställdhetsperspektiv i bostads- och lokalanskaffningsprocessen ska utvecklas.</p>	Hållbarhet	2023
 <p>Uppdrag 2. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.</p> <p>Företagsservice vid myndighetsutövning och i all övrig kontakt med näringslivet ska förbättras. Bland annat ska information till näringslivet utvecklas med utgångspunkt i företagarnas behov. Samverkan och helhetssyn i kommunen kring näringslivsfrågor ska öka för att kunna erbjuda effektiv service. En företagsservicefunktion ska skapas med syfte att utveckla leveransförmågan med service- och handläggningssgaranter. Strategier för markförvärv och försäljning av mark ska anpassas utifrån näringslivets behov. Uppdraget är en del i genomförandet av näringslivsprogrammet.</p>	Näringsliv och destination	2023

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
<p>Uppdrag från 2020: Utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa ekonomiska, sociala och miljömässiga krav vid upphandling.</p> <p>Kommunstyrelsen ska utveckla och tillämpa hållbarhetskrav i upphandlingar. Vägledning inom olika upphandlingsområden ska tas fram kring vilka hållbarhetskrav som kan vara lämpliga att ställa. En process ska implementeras kring hur större målkonflikter ska hanteras. Kommunstyrelsen arbetar för att stärka kommunkoncernens samlade förmåga till hållbar upphandling med fokus på bygg- och anläggningsprocessen. Uppdraget är en del i genomförandet av miljö- och klimatprogrammet, åtgärdsprogram för luft och handlingsplanen för digital transformation.</p>	Gemensam service	2021
<p>Nämndmål N1.2 Stärka styrningen av större projekt inom kommunkoncernen, såväl investeringsprojekt som andra större projekt.</p> <p>För att möta tillväxten och framtida utmaningar krävs att kommunkoncernen har god förmåga att genomföra komplexa utvecklingsprojekt. För att säkerställa största möjliga nytta för investerade medel behöver koncernens styrning av investeringsprojekt och andra större projekt stärkas. Utvecklingsprojekten ska i högre grad genomföras i enlighet med koncerngemensamma arbetssätt, stöd och modeller. De gemensamma arbetssätten ska säkerställa att ekonomiska ramar hålls, att kvalitetsmål nås och att driftskostnader och funktion möter förutsättningar och behov.</p>	Ekonomi	2021
<p>Nämndmål N1.3 Säkerställa att kommunen identifierar, utvärderar och söker de statsbidrag och eu-medel som ligger i linje med kommunens mål.</p> <p>Staten erbjuder kommuner riktade statsbidrag som behöver ansökas av berörda nämnder. Kommunen kan även ansöka om finansiering från EU:s fonder och program för olika typer av utvecklingsprojekt. Statsbidrag och eu-medel utgör en viktig del av kommunens budget. För att säkerställa att kommunen får ta del av den externa finansieringen i önskad omfattning behöver koncernens styrning, uppföljning och kontroll avseende hanteringen av statliga medel och eu-medel stärkas. Gemensamma arbetssätt inom området ska säkerställa att kommunen identifierar, utvärderar och söker de medel som ligger i linje med kommunens mål och att återrapportering görs i enlighet med uppställda krav.</p>	Ekonomi	2021
<p>Nämndmål N1.4 Genomföra en förstudie inom identifierade områden om möjligheten att använda utfallsbaserade tjänster och sociala investeringsfonder för bättre måluppfyllelse och minskade kostnader.</p> <p>Kommunstyrelsen ska genomföra en förstudie inom några identifiera områden såsom försörjningsstöd, HVB-hem och avbruten skolgång. Syftet är att hitta möjliga lösningar och belysa effekter där verksamheten kan använda utfallsbaserade tjänster och sociala investeringsfonder för att uppnå en bättre måluppfyllelse, minskade kostnader för kommunen eller minskade övergripande samhällskostnader.</p>	Hållbarhet	2021

Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
 <p>Förvaltningsmål F1.1 Möjliggöra en mer samordnad hantering av företagens kontakter med kommunen.</p> <p>Utreda förutsättningar för ett eventuellt införande av ett gemensamt kundrelationssystem i kommunen för att möjliggöra ett gott bemötande, hög tillgänglighet och förbättrad service till företag och organisationer.</p>	Gemensam service	2022
<p>Förvaltningsmål F1.2 Genomföra beslutet om samordning inom fastighetsområdet.</p> <p>1 september 2021 ska Förvaltningsfastigheter AB, Sport- och rekreationsfastigheter AB, Fyrishov AB, anläggningsdrift från idrotts- och fritidsavdelningen (SBF) samt fastighetsdrift från fastighetsstaben (KLK) bilda det nya bolaget Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB. Industrihus AB som fortsatt är under avveckling läggs i ett dotterbolag. Syftet är att uppnå tydligare styrning, utökad samordning och större nytta för idrottsföreningslivet. Det innebär bland annat stordriftsfördelar för kommunkoncernen. För att det nya bolaget ska få solida förutsättningar att interagera med nämndorganisationen kommer KLK att ha en aktiv och samordnande roll i de olika delprojekt som ska bedrivas.</p>	Fastighet	2021
<p>Förvaltningsmål F1.3 Genomföra en analys av kommunens ersättningsmodeller för utförare av kommunal verksamhet.</p> <p>Göra en jämförelsen med andra kommuner. Säkerställa likvärdiga, stabila och enhetligt beskrivna ersättningsystem i kommunen i syfte att skapa förutsägbarhet genom stabila villkor för utförare av kommunal verksamhet.</p>	Ekonomi	2022

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Mål och budget: I fokus 2021–2023 – Trygghet

I Uppsala är säkerhet och trygghet inte ett privilegium för några få utan en rättighet för alla. Medborgare ska kunna lita på att få det stöd de behöver av samhället. Tryggheten ska öka och Uppsala ska inte ha någon utsatt stadsdel. Ett starkt områdesarbete förebygger och förhindrar social oro. Insatser för att bekämpa kriminaliteten kombineras med förebyggande åtgärder som ger resultat. Kommunen ska fortsätta utveckla samarbetet med polisen för ökad trygghet.

Kommunledningskontoret bidrar till inriktningsmålet inom följande områden:

- Ett systematiskt trygghets- och säkerhetsarbete
- Krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd
- Näringslivs- och destinationsutveckling
- Stärka Uppsala som en digital plats

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
 <p>Uppdrag 3. Vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.</p> <p>Kommunen och kommunstyrelsen har i uppdrag att aktivt verka inom det brottsförebyggande området på flera plan. Dels genom aktiviteter för att motverka kriminalitet i ett större samhällsperspektiv, dels riktat mot särskilda målgrupper. I uppdraget ligger också att arbeta trygghetsskapande i samverkan med civilsamhälle, näringsliv och myndigheter. Ungdomar och unga vuxna är en central målgrupp i kommunens arbete mot en ökad förmåga att förhindra brott och kriminell verksamhet. Uppdraget är en del i genomförandet av handlingsplanerna för trygghet och säkerhet samt Gränby och Kvarngärdet, det omfattande samverkansarbetet i Gottsunda/Valsätra samt samverkansöverenskommelsen med Polisen och medborgarlöftet för Uppsala resecentrum.</p>	Trygghet, säkerhet och beredskap	2023
<p>Uppdrag: 4. Utveckla det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft. (KS och RÄN)</p> <p>Det civila försvaret ska göra det möjligt för samhället att hantera situationer vid höjd beredskap. Inom ramen för det civila försvaret ska kommunen ha en kommunövergripande ledningsplan och förvaltnings- och bolagsspecifika ledningsplaner för höjd beredskap. Även en krigsorganisation och personalförsörjningsplan vid respektive förvaltning och bolag ska tas fram. Kommunen samverkar med regionala myndigheter, kommuner och andra aktörer inom kommunens geografiska områdesansvar.</p> <p>Ett kontinuerligt arbete med krisberedskap ligger till grund för planeringen för civilt försvar. Arbetet med krisberedskap behöver därför fortsätta inom framför allt samhällsviktiga verksamheter och verksamheter som utgör ett stöd till dessa. Även andra verksamheter som har kommunala åtaganden omfattas. Uppdraget är en del i genomförandet av handlingsplanen för trygghet och säkerhet och program för krisberedskap.</p>	Trygghet, säkerhet och beredskap	2024

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
 <p>Uppdrag: 5. Utveckla en långsiktig och samordnad kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet i Gottsunda-Valsätra och Gränby-Kvarngärdet tillsammans med föreningar och andra intressenter. (KTN, UBN, IFN, KS)</p> <p>Under 2021 ska en fördjupad utredning genomföras i syfte att möjliggöra förverkligande av ett allaktivitetshus i Gottsunda 2024 i enlighet med den redan genomförda förstudien föreslagna inriktning och process. Kommunstyrelsen samordnar en synkroniserad och effektiv process för utveckling av kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet i Gottsunda-Valsätra och Gränby-Kvarngärdet. Detta innefattar allaktivitetshuset i Gottsunda, allaktivitetshuset i Gränby, övrig fritidsverksamhet i områdena och fortsatt trygghetsskapande arbete. Uppdraget är en del i genomförandet av handlingsplanen för ökad trygghet i Gränby och Kvarngärdet.</p>	Hållbarhet	2023
<p>Nämndmål N2.1 Kontinuerligt utveckla kommunens säkerhetsarbete och särskilt stärka kommunens förmåga att hantera och skydda säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt säkerhetsskyddslagstiftningen.</p> <p>Fortsatt arbete med att stärka Uppsala kommuns förmåga att hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Här ingår även väl anpassade säkerhetsskyddsåtgärder inom områdena informationssäkerhet, fysisk säkerhet samt personalsäkerhet. Samordning och samverkan med förvaltningar och bolag ska utvecklas. Säkerhetsskyddsanalyser ska genomföras och säkerhetsskyddsplaner tas fram och fastställas i förvaltningar och bolag. Nämndmålet är en del i genomförandet av handlingsplanen för trygghet och säkerhet.</p>	Trygghet, säkerhet och beredskap	2022
 <p>Nämndmål N2.3 Fortsätt det långsiktiga arbetet med att göra Uppsala till en av Europas mest digitala platser år 2050.</p> <p>Uppsala kommun behöver möjligheter att sprida information till invånare, näringsliv och besökare, både i vardagen och vid särskilda händelser. Kommunen måste också kunna föra dialog och inhämta synpunkter i viktiga frågor. Digital transformation ger Uppsala kommun möjlighet att hantera utmaningar och omvärldens förväntningar genom att erbjuda en effektiv och innovativ välfärd. Genom att möta invånare och näringsliv via digitala kanaler kan väl sammanhållna och ändamålsenliga välfärdstjänster av hög kvalitet skapas. Nämndmålet är en del av genomförandet av handlingsplanen för digital transformation.</p>	IT	2024

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Mål och budget: I fokus 2021–2023 – Fossilfritt 2030

Uppsala har i dag en miljöpåverkan som är flera gånger större än vad som är hållbart ur ett globalt perspektiv. Miljö och klimatomställningen är därför brådskande. Utsläppen av växthusgaser måste fortsätta att minska för att till 2040 vara nära noll. Miljö- och klimatdriven verksamhets- och affärsutveckling genomförs via breda samarbeten, bland annat inom Uppsala klimatprotokoll. Det lokala arbetet mot målet om en fossilbränslefri välfärdskommun till 2030 innebär en omställning av kommunorganisationens fordonspark, utveckling av hållbara transportlösningar samt en ökad samverkan med berörda aktörer. Kommunen fortsätter bland annat att bygga ut ett fossilfritt transportsystem och infrastruktur för gång, cykel, kollektivtrafik, biogas och vätgas. Förutom trafiken finns en rad andra viktiga frågor när det gäller utsläppsminskningar inom Uppsalas geografiska område: fortsatt utbyggnad av solenergi och kretsloppslösningar, utfasning av fossil plast, användning av klimatsnåla bygg- och anläggnings-material och ekologiskt hållbart jordbruk är några exempel. En stor utmaning för att nå utsläppsmålen är att minska den negativa klimatpåverkan av konsumtion och långväga resande.

Kommunledningskontoret bidrar till inriktningsmålet inom följande områden:

- Samverkan för hållbar utveckling
- Stöd och kunskapsunderlag
- Verksamhetsutveckling och innovation
- Hållbar kommungemensam service

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
<p>Uppdrag 6. Öka takten i klimatomställningen för att minska växtgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.</p> <p>Kommunstyrelsen bidrar till att stärka kommunens kapacitet att driva klimatomställningen genom stärkt samverkan inom kommunkoncernen och långsiktiga klimatsatsningar. Växtgasutsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande. Från 2021 ska minskningen i Uppsala vara 10–14 procent per år till 2030.</p> <p>En samhällseffekt ska uppnås genom fortsatt engagemang i Uppsala klimatprotokoll och Klimatfärdplan, utökad samverkan med regionen samt genom att utveckla metoder för samverkan med kommunens invånare i klimatfrågor. Förmåga till innovation och tekniska systemskiften behöver stärkas genom innovationsstrategier, fokuserade satsningar i delgeografiska områden samt samverkan för klimatdriven affärs- och verksamhetsutveckling.</p> <p>Genom klimatkrav på resor och transporter i kommunens regi påskyndas omställningen till fossilfria transporter. Åtgärder genomförs för att förenkla omställning till fossilfria resor och transporter i kommunens geografiska område inklusive transporter till citykärnan. En långsiktig omställning till klimatpositiv energiförsörjning säkerställs genom fortsatt satsning på solenergi och grön fjärrvärme, investeringar i biokolanläggningar och kretsloppsverk inklusive projektering av nya anläggningar.</p>	Hållbarhet	2023

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
 <p>Nämndmål N3.1 Stärk arbetet med verksamhetsutveckling och innovation, bland annat tillsammans med andra aktörer, för att skapa ett hållbart Uppsala.</p> <p>Genom utbildning och stärkt kunskap kring innovation skapas ett resurseffektivt, smartare och mer hållbart Uppsala. Genom att etablera ett innovationsledningsstöd till kommunens bolag och nämnder, och genom ett ökat antal innovativa projekt och arbetsmetoder kan organisationen stärkas och göra den bättre rustad för att möta det snabbt ökade förändringstrycket. Nämndmålet är en del i genomförandet av miljö- och klimatprogrammet, översiktsplanen och näringslivsprogrammet.</p>	Kvalitet och planering	2022

Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
 <p>Förvaltningsmål F3.1 Utveckla det strategiska arbetet för hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.</p> <p>Uppsala kommuns styrning tar sin utgångspunkt i Agenda 2030 och de 17 globala målen. Det betyder att all verksamhetsutveckling ska gynna en hållbar utveckling för Uppsala kommun och dess invånare. Planering ska ske ur ett helhetsperspektiv och hänsyn till påverkan utanför kommunens gränser ska vägas in. Hållbarhetsarbetet ska utgå från samverkan i kommunens hela organisation och skapar förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling genom att arbeta tillsammans med invånare, myndigheter, näringsliv och föreningsliv. Det strategiska arbetet med integrering av hållbarhetsperspektiv ska utvecklas i enlighet med Agenda 2030 inom styrning, uppföljning och kommunikation. Beslutsunderlag ska belysa och analyseras utifrån hållbarhetsaspekter. I besluts-ärenden redogörs för hur hållbarhetsaspekter behandlats i beredningsarbetet.</p>	Hållbarhet, Kansli	2021

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Mål och budget: I fokus 2021–2023 – Trygghet

Ökad psykisk ohälsa och tillgången till droger tillsammans med en samhällsutveckling mot ökad polarisering, medför att människor riskerar att hamna i utanförskap, missbruk och kriminalitet. För att förebygga, förhindra och stävja social oro och missbruk samt ungas kriminalitet krävs ett samordnat arbete tillsammans med polisen, länsstyrelsen, och Region Uppsala och andra myndigheter.

Kommunledningskontoret bidrar till inriktningsmålet inom följande områden:

- Stöd och samordning för ökad jämlikhet
- Ett samordnat integrationsarbete
- Förebyggande arbete mot kriminalitet
- En inkluderande kommunorganisation

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
 <p>Uppdrag 9. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.</p> <p>I Uppsala ska barn och unga ha goda och jämlika uppväxtvillkor. En handlingsplan ska tas fram för att förbättra den psykiska hälsan hos barn och unga. Uppdraget är en del i genomförandet av handlingsplan barn och ungdomspolitik och handlingsplan Gottsunda/Valsätra.</p>	Hållbarhet	2023
 <p>Nämndmål N4.1 Samordna kommunens arbete för att säkerställa att alla individer bemöts på ett icke-diskriminerande sätt.</p> <p>Uppsala kommun ska vara en öppen och inkluderande kommun där lika rättigheter och möjligheter för varje människa är den rådande normen. Ingen ska missgynnas eller kränkas utifrån diskrimineringsgrunderna; kön, ålder, funktionsnedsättning, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck. Fortfarande upplever vissa grupper i samhället diskriminering och trakasserier och löper större risk för att utsättas för hot, hat och våld. Kommunstyrelsen samordnar kommunens arbete för att säkerställa att utsatta grupper blir bemötta på ett professionellt och icke-diskriminerande sätt. Samarbetet med RFSL kring hbtq-frågor ska fördjupas.</p>	Hållbarhet	2021

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Mål och budget: I fokus 2021–2023 – Jobb och företagande

Den förväntade befolkningstillväxten i Uppsala kräver cirka 2 000 nya arbetstillfällen per år för att uppnå balans mellan dag- och nattbefolkning. Runt hälften av dessa nya jobb behöver komma från de kunskapsintensiva och exportinriktade branscherna. Här är de befintliga stora och mellanstora företagen draglok för tillväxten av kommunens totala arbetsmarknad och en viktig förutsättning för utveckling av bygg-, service- och tjänstenäringar. I samarbete med övriga parter förstärks näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet.

Kommunledningskontoret bidrar till inriktningsmålet inom följande områden:

- En hållbar bostadsförsörjning
- Näringslivsutveckling för fler jobb
- Förebild på den lokala arbetsmarknaden
- Arbetsmarknadsinsatser

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
<p>Uppdrag 11. Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.</p> <p>En analys ska genomföras för att identifiera de hinder och möjligheter som finns idag för att kommunens verksamheter ska kunna anställa fler personer med funktionsnedsättning. En inventering inom förvaltningar och bolag gällande vad som eventuellt behöver förbättras i strukturer, kunskap och styrning ska inledningsvis göras. Utifrån analys av underlaget kan kommunstyrelsen ge vägledning till förvaltningar och bolag i deras planering av konkreta åtgärder under perioden 2022 – 2023. Uppdraget är en del i genomförandet av arbetsmarknadspolitiskt program.</p>	HR	2023
<p>Nämndmål N5.1 Tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen årligen.</p> <p>Med utgångspunkt i företagens behov arbetar kommunstyrelsen för att förbättra förutsättningarna för Uppsalas näringsliv. Kommunen behöver öka utbudet av byggbar mark för olika verksamheter och utbudet av lokaler i kommunen. Samverkan behöver ske med samverkansorganisationer, fastighetsaktörer och näringsliv för att främja nyetableringar och expansion av verksamheter. Nya arbets- och samverkansformer behöver skapas för att öka tillgången till kompetens på arbetsmarknaden. Nämndmålet är en del i genomförandet av näringslivsprogrammet, arbetsmarknadspolitiskt program, handlingsplanen för Gottsunda/Valsätra och avtalet om strategiskt partnerskap med Uppsala universitet.</p>	Näringsliv och destination	2023

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Mål och budget: I fokus 2021–2023 – Trygghet

Förskolan och skolan stärker elevernas förmåga att använda sina kunskaper som invånare i ett demokratiskt samhälle. Genom att aktivt och medvetet arbeta med och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar, kring bland annat mänskliga rättigheter och respekt för och omsorg om såväl individer, närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv, är skolan ett viktigt verktyg för att öka tryggheten i samhället.

Kommunledningskontoret bidrar till inriktningsmålet inom följande områden:

- Stöd för prioritering av insatser för barn och unga
- Lokalförsörjning av pedagogiska lokaler
- Måltider och städ inom förskola och skola

Kommunstyrelsens verksamhetsplan

Ansvarig

Tidplan

Nämndmål N6.1 Stärka elevers trygghet och säkerhet i och omkring skolan.

Trygghet, säkerhet och beredskap

2021

Trygghet är centralt för hur väl eleverna lyckas nå målen för utbildningen. Ett aktivt arbete krävs för att skapa en trygg och säker skolmiljö och fritid som är fri från narkotika, hot och våld. Kommunstyrelsen ska stärka arbetet för en trygg och säker skolmiljö. Barn och ungas behov ska även beaktas i styrdokument för fysisk planering och trafik. Nämndmålet är en del i genomförandet av samverkansöverenskommelse med Polisen, handlingsplan för Gränby och Kvarngärdet och program för barn och ungdomspolitik.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Kommunledningskontoret bidrar till inriktningsmålet inom följande områden:

- Stöd för att främja likvärdiga villkor
- Samverkan med regionen
- Anpassad bostads- och lokalförsörjning
- Måltider för äldre

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
<p>Uppdrag 17. Utredda förekomsten av delade turer och genomföra ett pilotprojekt i syfte att möjliggöra sammanhållna arbetsdagar. (KS och ÄLN)</p> <p>Idag förekommer delade turer framförallt inom kommunens äldreomsorg. För att förbättra kontinuiteten för brukarna, minska risken för smittspridning och förbättra arbetsmiljön för medarbetare ska möjligheten att minska delade turer utredas. Kommunstyrelsen ska göra en sammanfattning av hittills genomförda aktiviteter i samråd med äldrenämnden. Därefter ska en analys göras av nuläge, nyläge och vilka framgångsfaktorer och förutsättningar som krävs för ett pilotprojekt.</p>	HR	2021
<p>Nämndmål N7.1 Utveckla arbetet för en äldrevänlig kommun.</p> <p>Ett pilotprojekt för införande av ett lokalt Seniorskort för kollektivtrafik ska genomföras i samarbete med Region Uppsala. Möjligheterna till etablering av fler träffpunkter och samnyttjande av friskvårds-infrastruktur ska undersökas utifrån lokalförsörjningsplanerna. Matkvaliteten på kommunens seniorrestauranger ska utvecklas för att ännu bättre möta äldres behov av goda matvanor. Nämndmålet är en del i genomförandet av handlingsplanen för äldrevänlig kommun.</p>	Fastighet	2021

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Mål och budget: I fokus 2021–2023 – Trygghet

Uppsala ska vara en föregångskommun där ett aktivt demokratiarbete leder till invånare som förstår hur de kan påverka och hur beslut fattas. Tillit till samhället är en förutsättning för demokratin och det demokratiska samtalet. Genom ett aktivt arbete för ökad kunskap och insatser för att göra alla medborgare delaktiga i demokratin skapas goda förutsättningar för tillit.

Kommunledningskontoret bidrar till inriktningsmålet inom följande områden:

- Delaktighet och inflytande
- Tillgänglighet och service
- Informationsförvaltning och arkiv
- Stöd till förtroendevalda
- Stöd till kommunens verksamheter i bland annat digital transformation, kvalitetsarbete, verksamhetsutveckling, kommunikation och juridik

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
 <p>Uppdrag 19. Öka kunskapen om och utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.</p> <p>Kommunens service behöver utformas med särskild hänsyn till de människor som har sämst förutsättningar. Kommunstyrelsen ska utveckla befintlig systematik och stöd till förvaltningar och bolag och komplettera med nytt så att verksamheter lättare kan identifiera målgrupper, anpassa och utforma verksamheten och följa upp och utvärdera verksamhetens arbete. Uppdraget är en del i genomförandet av programmen för äldrevänlig kommun, barn och ungdom, landsbygd, full delaktighet, mänskliga rättigheter och digital transformation.</p>	Kvalitet och planering	2022
<p>Uppdrag från 2020: Öka valdeltagande i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN)</p> <p>Öka valdeltagandet bland grupper med lågt valdeltagande genom exempelvis ökad information och lättillgängligt språk. Under 2021 arbetar kommunstyrelsen med riktade informationsinsatser till målgrupper och geografiska områden där valdeltagandet är lägre i samverkan med civilsamhället och andra organisationer.</p>	Hållbarhet	2021

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
 <p>Uppdrag från 2019: Förenkla administration och ansökning av föreningsstöd. (KS)</p> <p>Kommunen ska skapa förutsättningar för tydlig och förenklad kontakt med föreningslivet. Det ska uppnås bland annat genom att skapa systematik genom tydliga styrdokument för samverkan inom kommunen kring bidragsbedömningar och lokalbokningar. En översyn av hur kommunen kan vara medsökande när föreningar söker stöd hos andra instanser ska genomföras. Uppdraget är en del i genomförandet av överenskommelsen med föreningslivet.</p>	Hållbarhet	2021
 <p>Uppdrag från 2019: Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering.</p> <p>Kommunstyrelsen ska besluta om en informationshanteringsplan utifrån iKLASSA för att säkerställa kvalitetssäkrad hantering av nämndens information.</p>	Kansli	2021
 <p>Nämndmål N8.1 Utveckla arbetssätt och teknisk förmåga för kommunkoncernens digitala transformation.</p> <p>Kommunstyrelsen ska skapa förutsättningar för verksamhetsförbättringar med stöd av digital utveckling, så kallad digital transformation. Centrala målområden för nämndmålet är digitalisering av processer och flöden, etablering av ett datadrivet arbetssätt i hela kommunkoncernen samt förstärkt förmåga till digital samverkan med invånare, näringsliv och besökare genom digitalt först. Nämndmålet förväntas inledningsvis bidra till att ett antal grundförutsättningar för ett digitalt Uppsala kommer på plats. Nämndmålet är en del av genomförandet av handlingsplanen för digital transformation.</p>	IT	2024
Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
 <p>Förvaltningsmål F8.1 Fastställa och implementera förvaltningsobjektet Digitala arbetsytor.</p> <p>Ett nytt förvaltningsobjekt ska etableras för kommunens digitala arbetsytor. Det omfattar moderna funktionaliteter för samarbete, lagring och delning av information i kommunen. Förvaltningsobjektet ska vara väl beskrivet och bemannat med ett tydligt ansvarstagande i linje- och förvaltningsorganisation.</p>	Kommunikation och Kansli	2022
 <p>Förvaltningsmål F8.2 Utreda förutsättningar för införande av digital posthantering i kommunkoncernen.</p> <p>Digital posthantering har många fördelar. De juridiska förutsättningarna för vad kommunen får hantera digitalt och inte behöver utredas inför en eventuell upphandling och införande av digital posthantering i kommunkoncernen.</p>	Kansli, IT, Gemensam service	2022

Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
 <p>Förvaltningsmål F8.3 Ge stöd till nämndernas arbete med informationshanteringsplaner och därmed bidra till en kvalitativ, digital och rättssäker informationsförvaltning.</p> <p>Samtliga nämnder ska ta fram informationshanteringsplaner under ledning av kommunledningskontoret. Arbetet ska leda till kvalitetssäkring samt digital och rättssäker informationsförvaltning.</p>	Kansli	2022
<p>Förvaltningsmål F8.4 Säkerställa att frågor som rör juridik och informationsförvaltning hanteras i samband med upphandling och avveckling av IT-system.</p> <p>När IT-system ska upphandlas eller avvecklas är det viktigt att frågor som rör juridik och informationsförvaltning omhändertas och beaktas redan vid förstudie och kravställan. En rutin/process för upphandling och avveckling av IT-system ska utarbetas specifikt för att omhänderta juridiska aspekter och krav för en effektiv informationsförvaltning.</p>	Kansli, IT, Gemensam service, Kvalitet och planering	2021
<p>Förvaltningsmål F8.5 Förbereda och genomföra flytt av analog information i kommunens verksamheter till nya lokaler.</p> <p>I samband med flytt av olika verksamheter till nya stadshuset och övriga lokalförändringar som sker i samband med beslut om hemvist i stadshuset, behöver även arkiverad information flyttas. Inför flytten behöver analog information som finns i befintliga arkivlokaler identifieras, färdigställas och transporteras till ny adress.</p>	Kansli, Fastighet	2022
Kommunledningskontorets egen utveckling	Ansvarig	Tidplan
 <p>Förvaltningsmål F8.6 Förbereda kommunledningskontorets flytt in i stadshus 2021.</p> <p>Rusta kommunledningskontorets chefer och medarbetare till ett effektivt och hållbart arbetssätt i enlighet med den förändringsmodell för stadshuset som är framtagen. Förbereda och genomföra flytt in i Stadshuset.</p>	Biträdande stadsdirektör	2021

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Kommunledningskontoret bidrar till inriktningsmålet inom följande områden:

- Verksamhetsnära stöd till nämnder och bolagsstyrelser i HR-frågor
- Företråda kommunen som arbetsgivare
- Kompetensförsörjning
- Chefs- och ledarutveckling
- Förutsättningar för digital utveckling

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
<p>Uppdrag 20. Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningsplaneringen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken. (KS, UBN, ÄLN, OSN, KTN, SCN och AMN)</p> <p>Kommunen behöver arbeta metodiskt med kompetensförsörjning och ha fokus på bristyrken. Kommunstyrelsen ska förädla styrning, modell och metod för kompetensförsörjning och kompetensplanering. Genom att kvalitetssäkra styrning för intern rörlighet och karriärväxling ska andelen externa utköp minska och den interna rörligheten öka. Arbetet med att validera kompetens hos prioriterade målgrupper ska följas upp i samråd med berörda nämnder. Uppdraget är en del i genomförandet av program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik.</p>	HR	2022
<p>Uppdrag 21. Minska sjukfrånvaro genom att stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och hållbar arbetsmiljö. (KS)</p> <p>Kommunens arbetsmiljöarbete ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande. Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil. Antalet medarbetare med upprepad korttidssjukfrånvaro ska minska. Kommunstyrelsen bedriver ett systematiskt arbete utifrån ett långsiktigt åtgärdsprogram för ökad frisknärvaro. Pågående projekt som syftar till att minska sjukfrånvaron i verksamheter med hög frånvaro ska fullföljas och utvärderas.</p>	HR	2022
<p>Nämndmål N9.1 Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.</p> <p>Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil. Kommunens arbetsmiljöarbete ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande. Antalet medarbetare med upprepad korttidssjukfrånvaro ska minska. Systematik och väl fungerande rutiner är en garant för att kommunen ska kunna säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö för alla chefer och medarbetare. God organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö utvecklas genom en löpande dialog mellan chefer och medarbetare.</p> <p>Alla medarbetare är medlemmar när det kommer till sin egen arbetsmiljö och arbetssituation. Medledarskap står för det ansvar för arbetsmiljö och arbetssituation som varje medarbetare, oavsett roll, har.</p> <p>Nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och arbetsmiljöarbetet i verksamheten, och säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter</p>	HR	2021

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
<p>kan hanteras på ett bra sätt. Kommunstyrelsen har en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö. Därför kommer kommunstyrelsen särskilt följa upprepad kortidssjukfrånvaro, hållbart medarbetarengagemang samt arbetsskador på kommunövergripande nivå under perioden.</p>		
<p>Nämndmål N9.2 Kommunen ska ha ett kulturbärande ledarskap och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling och medledarskap.</p> <p>I en utmanande omvärld med stort förändringstryck och höga förväntningar från kommuninnehavare, organisationer, näringsliv, besökare och medarbetare har kommunkoncernens chefer ett komplext uppdrag. Ledarskapet ska stimulera medarbetare till aktivt medskapande och chefen ska tillsammans med sina medarbetare förändringsleda, driva förbättringsarbete och skapa förutsättningar för verksamhetsutveckling.</p> <p>Kommunkoncernens värdegrund är den gemensamma utgångspunkten för både chefer och medarbetare i arbetet med förändring, förbättring och utveckling. Kommunstyrelsen arbetar vidare med Uppsala kommuns värdegrund om att arbeta tillsammans för att öka förmågan att arbeta tillsammans med kommuninnehavare och näringsliv.</p> <p>Kommunen ska arbeta långsiktigt och strukturerat med chefs- och ledarutveckling och ha tydliga processer för kompetensförsörjning, ersättningsplanering, rekrytering och karriäromställning för chefer och ledare. Introduktionen av nya chefer ska ha hög kvalitet och alltid övergå i en individuell utvecklingsplan.</p>	HR	2023
<p>Nämndmål N9.3 Kommunstyrelsens verksamheter har rätt kompetens för att leverera det kommunala uppdraget över tid.</p> <p>På såväl kortare som längre sikt finns behov av att säkra rätt kompetensförsörjning i takt med att arbetsuppgifter och kompetenskrav förändras till följd av ett ökat förändringstryck. Det kommunala uppdraget kommer att levereras på ett annat sätt i framtiden, bland annat kommer många arbetsuppgifter att tillkomma, förändras eller upphöra med den digitala omställningen. En god kommunikativ förmåga blir en allt viktigare del i uppdraget, framförallt för chefer.</p> <p>Kommunstyrelsen behöver kompetensutveckla medarbetare för att kunna möta nya kompetenskrav. När verksamheter ställs om till följd av utvecklingen behöver medarbetarna vara förberedda för andra uppgifter. Kommunstyrelsen behöver även i ökad utsträckning kunna ta del av kompetens som finns utanför den egna organisationen, till exempel inom universitet och näringsliv.</p>	HR	2023
Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
 <p>Förvaltningsmål F9.1 Etablera förutsättningar och förmåga att producera, administrera och genomföra e-utbildning i högre utsträckning.</p> <p>Förmåga till effektiv, flexibel och kontinuerlig kompetensutveckling i alla verksamheter. E-utbildning blir ett inslag i vår förmåga att välja olika pedagogiska format, baserat på lärmål som ska nås.</p>	HR	2022

Budget 2021

Kommunledningskontorets kostnader uppgår till 3 595 miljoner kronor. Dessa finansieras med kommunbidrag om 467 miljoner kronor, taxor, avgifter och övriga intäkter på 2 181 miljoner kronor och fördelning på 947 miljoner kronor. De övriga intäkterna består främst av hyresintäkter och intäkter för gemensam service. Fördelning avser ersättning för bland annat verksamhetsnära stöd från staber och avdelningar, kammungemensamma processer som till exempel IT, lönehantering och redovisning, samt ersättning för arbetsplatser. Från och med budget 2021 går förvaltning av byggnader inom Ulleråkersområdet över till kommunledningskontorets fastighetsstab.

Den pågående Coronapandemin för med sig osäkerheter som kan innebära såväl intäktsbortfall som högre kostnader. Omprioriteringar kan behöva ske under året till följd av nya förutsättningar.

Kommunledningskontoret 2021				
belopp i miljoner kronor	Årsarbetare netto	Kostnader	Kommunbidrag	Övrig finansiering
KLK - ledning	2	32	467	3 128
Staber	640	2 637		
Ledning	1	3		
Ekonomi	109	101		
Kommunikation	85	86		
HR inkl personalorganisation	125	123		
Upphandling	27	25		
IT	178	482		
Fastighet	116	1 818		
Kansli, strategi och planering	150	351		
Ledning	1	3		
Kvalitet och planering	25	29		
Hållbarhetsavdelningen	26	65		
Omvärld & ledningsstöd	5	27		
KS - avgifter & bidrag	0	47		
Säkerhet och beredskap	12	75		
Kansli	67	59		
Kansli, politik	14	46		
Gemensam service	652	526		
Ledning	5	5		
Avdelning service	74	106		
Avdelning måltidsservice	358	310		
Avdelning städservice	214	105		
Näringsliv och destination	12	48		
Kommunledningskontoret 2021	1 454	3 595	467	3 128

Riktade satsningar

I budget för 2021 finns riktade satsningar från Mål och budget på ungefär 92 miljoner kronor till kommunledningskontoret. Bland satsningarna finns utrymme för trygghetsskapande åtgärder och klimatomställning samt möjlighet att erbjuda seniorkort i kollektivtrafiken. Satsningar är också riktade för att stärka företagande, besöksnäring och innovation. För att öka takten i kommunens digitalisering tillskjuts medel till fortsatt utvecklingsarbete. Fastighetsverksamheten fortsätter att förstärkas

bland annat avseende lokalförsörjningsplanering samt en kompensation för en förlorad hyresintäkt. Därutöver finns medel kopplade till Ulleråkersområdet.

Kommunledningskontorets investeringar

Kommunledningskontorets investeringsram uppgår till 300 miljoner kronor. Till det tillkommer pågående investeringar där medel ska överföras från 2020, vilket fastställs i samband med bokslut för 2020. Investeringsramen avser främst investeringar inom fastighets- och IT-området. Inför kommande flytt till det nya stadshuset planeras stora investeringar under 2021. Därutöver finns underhållsinvesteringar för Ulleråkersområdet.

Kommunledningskontoret - investeringsmedel 2021	
belopp i miljoner kronor	Budget 2021
Fastighetsförvärv	5
Fastighetsunderhåll/nybyggnation	66
Fastighetsunderhåll - Ulleråker	69
Inventarier stadshus 2020	80
Övriga inventarier - stab fastighet	6
IT	67
Portabla kraftverk	5
Inventarier/fordon - gemensam service	2
Pågående, överföring av ram från 2020	fastställs senare
Total budget	300

Risker

En risk är en osäkerhetsfaktor som kan påverka möjligheterna att uppnå kommunstyrelsens mål. I riskanalysen identifieras och värderas risker och åtgärder tas fram för hur högt värderade risker ska hanteras. Åtgärder hanteras antingen i verksamhetsplanen eller internkontrollplanen. Risker har identifierats inom följande områden kopplat till den politiska och kommunövergripande styrningen:

- Ekonomisk sårbarhet
- Hinder för att nå tillväxtmålen
- Hot mot trygghet och säkerhet
- Hot mot demokratin
- Ökad segregation
- Otillräcklig miljö- och klimatsomställning
- Brister i informationshantering
- Utmaningar kopplade till digital transformation
- Brister i kommunikation och service
- Framtida kompetensbrist
- Ineffektiv styrning
- Svag leverantörssamverkan
- Lokalförsörjningen möter inte behoven
- Ineffektiva eller felaktiga inköp
- Förekomst av fel och oegentligheter

En beskrivning av riskområdena ovan finns i kommunstyrelsens verksamhetsplan bilaga 3. Följande riskområden har identifierats kopplat till intern styrning och utveckling av kommunledningskontoret som egen förvaltning.

Behov av samordning

Kommunövergripande och överlappande uppdrag samordnas i för liten utsträckning. Det gör att åtgärder och tidplaner inte stödjer varandra. Risk finns för dubbelarbete eller att synergier uteblir. Koordinering och samarbete behöver utvecklas för en gemensam prioritering och ett samlat stöd från kommunledningskontoret.

Styrning och ärendeberedning

Styrningen i kommunen är omfattande. Det leder till styrträngsel och risk för att framtagna styrdokument inte får fullt genomslag. Resursfördelning anpassas inte fullt ut till planerad verksamhet. Det gör att befintliga resurser inte alltid räcker till för att genomföra det som är planerat. Ett osäkert politiskt läge skapar oförutsägbarhet i ärendeberedningen och inarbetade arbetsätt kan behöva omprövas för att säkerställa rättssäkerhet och kvalitet.

Många parallella utvecklingsinitiativ

När många utvecklingsinitiativ genomförs parallellt uppstår trängsel om resurser inom stödfunktioner och i mottagande verksamhet. Det medför en risk för förseningar i införanden. Konsekvensen blir ökade kostnader och förskjutningar i tidplaner med många ställtider. Realisering av nyttor tar längre tid än planerat.

Konsekvenser av pandemin

Nya arbetsuppgifter inom ramen för kommunens krishantering samt en högre sjukfrånvaro har medfört en långvarig och inom vissa områden mycket hög arbetsbelastning. Mycket av ordinarie utvecklingsarbete får vänta. Otydlighet, omprioriteringar och distansarbete riskerar att leda till minskad motivation eller psykisk ohälsa hos medarbetare.

Uppföljning

Uppföljning av kommunledningskontorets verksamhetsplan görs i samband med mars/apriluppföljning, delårsbokslut per augusti samt vid årsbokslut. Uppföljningen kommer att följa den uppföljningsplan som är en bilaga till kommunstyrelsens verksamhetsplan.

Indikatorer

I kommunstyrelsens verksamhetsplan finns indikatorer kopplade till inriktningsmålen. Kommunledningskontoret väljer för egen del att följa ett urval av indikatorer enligt tabellen nedan.

Indikator	Uppföljning	Syfte
Resultat per stab och avdelning, med kommentarer från cheferna.	Månadsvis	Uppföljning av resultat samt vidtagna åtgärder leder till bättre budgetar och prognoser genom att cheferna får koll på bland annat kostnader, intäkter och periodiseringar.
Verksamhetsuppföljning	Tertial	Resultat och effekt av avdelningar och stabers genomförande av kommunledningskontorets förvaltningsmål.
Antal årsarbetare	Månadsvis	Används för att följa målsättningen om en effektiv verksamhet.
Sjukfrånvaro och medarbetarundersökning	Månadsvis och årligen	Används för att följa målsättningen om en hälsofrämjande arbetsmiljö.
Årsarbetstidssaldon	Tertial	Uppföljning görs av avvikelser samt vidtagna åtgärder.

§ 236/20

Dnr RS2020-00389

Strategi för närvårdssamverkan 2021-2023

Beslut

Regionstyrelsens beslut

Strategi för närvårdssamverkan 2021-2023 i Uppsala län godkänns enligt ärendets bilaga.

Ärendebeskrivning

Samarbetet kring hälsa, stöd, vård och omsorg utgår från frivillig samverkan. Region Uppsala och kommunerna har tagit initiativ till närvårdssamverkan för att uppnå bättre koordinering och samordning av organisationer och verksamheter. Utgångspunkten är att närvårdssamverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner bidrar till helhetssyn, långsiktighet och styrning av verksamheter utifrån individens behov samt bidrar till att berörda resurser används på bästa sätt. En samverkansorganisation har därför inrättats för att stimulera till och underlätta gemensamt agerande och koordinering av resurser. Inom organisationen tas gemensamma styrdokument fram i form av strategi, lokala verksamhetsplaner och riktlinjer för arbetet.

Strategin för närvårdssamverkan är treårig. Syftet med strategin är att stärka samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner kring arbetet med hälsa, stöd, vård och omsorg. Eftersom nuvarande strategi gäller fram till årsskiftet har en revidering genomförts som ska gälla för perioden 2021-2023. Viktigt för revideringen har varit de strategiska utvecklingsarbeten som pågår med fokus på en effektiv och nära vård och utvecklad kunskapsstyrning.

Kostnader och finansiering

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser för Region Uppsala.

Konsekvenser

Förslaget innebär att förutsättningarna för en god samverkan mellan huvudmännen i Uppsala län stärks.

Beredning

Strategin har beretts av Regionkontoret i samverkansstrukturen för hälsa, stöd, vård och omsorg, på politisk och tjänsteledningsnivå. Regionalt forum har godkänt föreliggande version. Ärendet är berett i utskottet för hälso- och sjukvård. Utskottet beslutade i sin beredning att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att i samrådet för hälsa, stöd, vård och omsorg lyfta behovet av ett gemensamt patient- och journalsystem.

Yrkanden

Regionstyrelsens ordförande Emilie Orring (M) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Ordföranden finner att regionstyrelsen beslutar i enlighet med föreliggande förslag.

Kopia till

Samtliga kommuner

Nära vård och hälsa

STRATEGI FÖR NÄRVÅRDSAMVERKAN 2021–2023

GEMENSAMT ANSVAR FÖR HÄLSA, STÖD, VÅRD OCH OMSORG I UPPSALA LÄN

INNEHÅLL

Inledning	3
Syfte	3
Målgrupper	3
Utgångspunkter och centrala begrepp	3
Gemensamt ansvar för hälsa, stöd, vård och omsorg	5
Avsiktsförklaring.....	5
Ansvarsfördelning enligt lagstiftning	5
Inriktning för närvårdssamverkan	7
Övergripande mål	7
Fokusområden 2021—2023.....	8
Organisation och styrning av närvårdssamverkan	11

Inledning

Väl fungerande samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner är en förutsättning för ett framgångsrikt och hållbart utvecklingsarbete i länet. Det handlar om att ta tillvara styrkorna från berörda organisationer för att bättre kunna möta framtidens utmaningar i Uppsala län. Många av de människor som möter hälso- och sjukvården, socialtjänsten och andra myndigheter har komplexa behov som förutsätter samarbete mellan olika aktörer. Därför måste möjligheter till en aktiv samverkan och dialog skapas och värnas. Det handlar om att sätta länsinvånarnas behov i centrum och ge goda förutsättningar för ett hållbart samhälle med goda livsvillkor.

Närvårdssamverkan omfattar verksamheter inom hälsa, stöd, vård och omsorg. Två pågående processer som är viktiga för närvårdssamverkan i länet är dels det nationella omställningsarbetet för en god och nära vård, dels den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

För att möta aktuella och kommande utmaningar som det svenska hälso- och sjukvårdssystemet står inför pågår en strukturförändring, som drivs av den nationella utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (SOU 2017:01). Det är ett långsiktigt arbete för att utveckla hälso- och sjukvården med fokus på primärvården. I Uppsala län finns även en regional utvecklingsstrategi (RUS) som har tagits fram gemensamt av länets offentliga organisationer, näringsliv och civilsamhälle. Det regionala utvecklingsarbetet ska både se till regionala behov och verka för en utveckling i linje med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Visionen för utvecklingen av Uppsala län är "Ett gott liv i en nyskapande och hållbar kunskapsregion med internationell lyskraft". Ett av de prioriterade målen för att driva utvecklingen mot visionen är att länet har "En hälsofrämjande och nära vård".

Strategin för närvårdssamverkan är treårig och tas fram i samarbete mellan Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län. I strategin fastställs mål och fokusområden för den gemensamma utvecklingen och planeringen av arbetet med hälsa, stöd, vård och omsorg i länet. Det övergripande målet tydliggör de långsiktiga effekter som eftersträvas genom utvecklad samverkan. För att nå det övergripande målet identifieras tre fokusområden som viktiga utgångspunkter i länets gemensamma arbete. Under respektive fokusområde anges prioriteringar samt en beskrivning av vad fokusområdet omfattar. Innehållet i strategin är därefter underlag för de verksamhetsplaner som tas fram på lokal nivå i samverkan mellan respektive kommun och Region Uppsala.

Syfte

Syftet med strategin är att stärka samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner kring arbetet med hälsa, stöd, vård och omsorg.

Målgrupper

Närvårdssamverkan omfattar insatser inom hälso- och sjukvården och omsorgen till samtliga målgrupper där Region Uppsala och kommunerna behöver samverka, det vill säga invånare med risk för ohälsa samt alla patienter och brukare med behov som behöver hanteras sammanhållet mellan olika verksamheter. Några målgrupper med särskilda samverkansbehov som behöver en stor del av vårdens och omsorgens resurser är barn och unga, äldre med komplex sjukdomsbild, kroniskt sjuka samt personer med psykisk ohälsa.

Utgångspunkter och centrala begrepp

Det anges ofta att vård och omsorg ska präglas av närhet. Begreppet *nära vård* har därför på senare tid vuxit fram och kommit att prägla utvecklingsarbetet inom hälso- och sjukvården. Någon närmare reglering av vad som är nära vård finns inte. Det är snarare ett sätt att tänka kring hur man organiserar all hälso-

och sjukvård med utgångspunkt i patienters och brukares individuella behov, förutsättningar och preferenser så att hela livssituationen beaktas.¹ Härav följer att den nära vården inte är en ny organisationsnivå. Det är heller inte en ny benämning på dagens primärvård. I den nära vården finns primärvården med som en viktig del, men nära vård innefattar också insatser från andra specialiteter och organisatoriska vårdformer. Som exempel kan nämnas delar av socialtjänsten, elevhälsan och den specialiserade öppenvården.² Utvecklingen av den nära vården förutsätter samverkan mellan alla berörda huvudmän och verksamheter.

Den nära vården har *primärvården* som tydlig bas. Primärvård är inte en organisationsform utan en vårdnivå. Den ska tillgodose befolkningens basala behov av hälso- och sjukvård, det vill säga öppen vård som ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Det omfattar sådan grundläggande medicinsk behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver sjukhusens medicinska och tekniska resurser eller annan särskild kompetens. Här inkluderas både regionens och kommunernas öppna hälso- och sjukvård.³

I Uppsala län sker en stor del av arbetet med att utveckla den nära vården inom ramen för *närvårdssamverkan*. Närvårdssamverkan är både ett gemensamt förhållningssätt och en organisationsform där Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län gemensamt driver arbetet med hälsa, stöd, vård och omsorg i länet. Det omfattar hälso- och sjukvård och kommunal omsorg såväl som elevhälsa och tandvård. Hälsa, stöd, vård och omsorg består av många olika aktörer och byggstenar. Oavsett hur verksamheterna organiseras uppstår mellanrum och gränsdragningar någonstans. Närvårdssamverkan handlar om hur väl vi förmår att överbrygga dessa mellanrum och skapa en sammanhållen vård och omsorg för patienter och brukare. Det förutsätter aktiviteter över verksamhetsgränser för att uppnå ett gemensamt mål. För att samverkan ska fungera väl finns en samordnande organisation samt en gemensam strategi som beskriver inriktningen för arbetet.

Närvårdssamverkan erbjuder en arena där länets huvudmän gemensamt kan ta utvecklingsansvar för att möta länsinvånarnas behov. Ett viktigt gemensamt utvecklingsområde är systemet för en sammanhållen *kunskapsstyrning*. Syftet är att ta fram, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso- och sjukvården och omsorgen. Det innebär att kunskapsstöd tas fram inom relevanta områden och utformas så att de är lätta att använda när patienter, brukare, anhöriga och vårdgivare möter varandra.⁴ Kunskapsstyrningen ska vara en del av länets gränsöverskridande samverkan där vi tillsammans utvecklar och förbättrar verksamheter genom att använda bästa tillgängliga kunskap. Berörda huvudmän behöver gemensamt följa upp, fråga efter resultat och föra dialog om kvalitet i verksamheterna.

¹ SOU 2018:39, s. 54-55

² SOU 2020:19, s. 150

³ SOU 2018:39, s. 56-57

⁴ Se <https://kunskapsstyrningvard.se/omkunskapsstyrning.658.html>

Gemensamt ansvar för hälsa, stöd, vård och omsorg

Avsiktsförklaring

Region Uppsala och kommunerna i länet

- Förbinder sig att bibehålla och vidareutveckla ett förtroendefullt samarbete kring gemensamma målgrupper.
- Tar ett gemensamt ansvar för ett långsiktigt utvecklingsarbete med utgångspunkt från ansvarsfördelning, mål och fokusområden i närvårdsstrategin.
- Ansvarar var för sig för att erforderliga resurser och kompetenser finns inom respektive ansvarsområde.
- Ska vid behov komma överens om gemensam finansiering av vissa verksamheter eller insatser.

Uppsala läns kommuner och Region Uppsala tar genom avsiktsförklaringen ställning för att det är ett gemensamt ansvar att arbeta i strategins anda. Att utveckla närvårdssamverkan är ett långsiktigt arbete som bygger på goda relationer och att det finns tillit och förtroende mellan huvudmännen och verksamheterna. Kontinuerlig dialog och modet att våga gå från ord till handling är framgångsfaktorer. Ledning och chefer hos huvudmännen har ansvar för att prioritera samarbetet och ge verksamheter och medarbetare de förutsättningar som krävs för att kunna arbeta enligt strategin.

Ansvarsfördelning enligt lagstiftning

Lagstadgade ansvarsområden utgör kommunernas respektive Region Uppsalas fundament för att skapa de broar som samverkan mellan huvudmännen och samverkan mellan olika utförare utgör. De överenskommelser, riktlinjer och rutiner som med stöd i lagstiftningen tas fram inom ramen för samverkan publiceras i dokumentsamlingen Vård i Samverkan (ViS) och finns tillgänglig via Region Uppsalas hemsida.⁵

Region Uppsala och kommunerna har var för sig ett hälso- och sjukvårdsansvar. Region Uppsala ansvarar för all hälso- och sjukvård med undantag för hälso- och sjukvård (dock inte läkarinsatser) i särskilda boendeformer och dagverksamheter, samt för hemsjukvård i ordinärt boende, det vill säga patientens privata bostad.⁶ När det gäller hemsjukvård har Region Uppsala, genom ädelöverenskommelsen⁷, överlåtit ansvaret att erbjuda hemsjukvård till länets kommuner. Respektive huvudmans ansvar för vården i hemmet och särskilda boenden förtydligas i särskilda överenskommelser, riktlinjer och rutiner som publiceras i ViS. I enlighet med förarbeten till ädelreformen 1991 är den hälso- och sjukvård som kommunerna sedan dess ansvarar för på primärvårdsnivå.⁸ Primärvård är därmed en vårdnivå med både region och kommun som huvudman, och kräver därför en nära samverkan i både planering och utförande.

Läkarmedverkan i den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården är en central komponent i en väl fungerande primärvård. Avtal ska slutas mellan region och kommun om omfattningen av och formerna för läkarmedverkan i den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården.⁹ Om regionen inte uppfyller sina

⁵ <https://region uppsala.se/samverkanswebben/samverkan-och-utveckling/halsa-och-varld/halsa-och-varld/varld-i-samverkan/>

⁶ Hälso- och sjukvårdslag (2017:30), 12 kap. 1 och 2 §§ och 14 kap. 1 §

⁷ Förhandlingsöverenskommelse om ädel i Uppsala län, 1991

⁸ Bet. 1990/91:SoU9 och SOU 2020:19, s. 150

⁹ Se Avtal för läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård i Uppsala län, 2020

skyldigheter enligt avtalet har kommunen en författningsreglerad möjlighet att på egen hand anlita läkare och få ersättning för sina kostnader för det från regionen.¹⁰

Kommunerna ansvarar för socialtjänsten och har det yttersta ansvaret för att enskilda vid behov får det stöd och den hjälp som de behöver i det dagliga livet. Verksamheter inom socialtjänsten har särskilt ansvar för insatser och stöd till personer med funktionshinder, vård av unga, viss vård av missbruk samt personer som vårdar anhöriga. Inom socialtjänsten finns även ett ansvar för personer som är i behov av försörjningsstöd.¹¹

Den som är huvudman för skolan ansvarar även för elevhälsan. Elevhälsan omfattar förebyggande och hälsofrämjande arbete genom medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.¹²

Region Uppsala har ansvar för att erbjuda tandvård.¹³ Med tandvård avses åtgärder för att förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador i munhålan. Det omfattar vid behov mobil tandvård till personer i hemmet och på särskilda boenden.

De författningar som gäller för hälso- och sjukvården, socialtjänsten och skolan innehåller särskilda områden för samverkan. Region Uppsala och kommunerna ska i enlighet med lagstiftningen sluta överenskommelser om samverkan kring följande målgrupper:¹⁴

- Barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.
- Personer med psykisk funktionsnedsättning.
- Personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar.

¹⁰ Hälso- och sjukvårdslag (2017:30), 16 kap. 1 §

¹¹ Socialtjänstlag (2001:453), lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, lagen (1988:870) om vård av missbruk i vissa fall.

¹² Skollagen (2010:800)

¹³ Tandvårdslag (1985:125)

¹⁴ Socialtjänstlag (2001:453), kap 5 samt Hälso- och sjukvårdslag (2017:30), kap 16

Inriktning för närvårdssamverkan

Här redovisas de mål och fokusområden som ska stödja den gemensamma utvecklingen och planeringen av arbetet med hälsa, stöd, vård och omsorg i länet. Det övergripande målet tydliggör de långsiktiga effekter som eftersträvas genom utvecklad samverkan. Sedan utvecklas målbilden och vad som är viktigt för att förverkliga den. För att nå det övergripande målet identifieras tre fokusområden som viktiga utgångspunkter för det gemensamma arbetet. Genom fokusområdena ges inriktning och struktur för länets samverkansarbete. Under respektive fokusområde anges prioriteringar samt en beskrivning av vad fokusområdet omfattar.

Övergripande mål

Länets invånare får en god, sammanhållen och nära hälso- och sjukvård och omsorg

Målet innebär att hälso- och sjukvården och omsorgen är

- tillgänglig och finns nära invånarna på nya sätt,
- effektiv och hålls samman med stöd av rätt kompetenser,
- samskapande med invånarna som aktiva partners i den egna vården och omsorgen,
- hälsofrämjande och stödjer invånarna i att främja den egna hälsan,
- jämlik och ges på lika villkor för alla invånare.

De långsiktiga effekter som eftersträvas förutsätter en samordnad vård och omsorg i länet. För att uppnå detta krävs att de professioner som individerna möter från vården och omsorgen samordnar sina insatser. Det är ytterst de personer som arbetar närmast patienten och brukaren som är garanter för att samordningen fungerar. Samtidigt arbetar och agerar professionerna i ett komplext system som både präglas av olika organisationer och kulturer såväl som av olika verktyg, mål och krav.

Framgångsrik samverkan kräver därför att systemets beslutsfattare och verksamheter har tydliga mandat att agera i enlighet med intentionerna i närvårdssamverkan. Övergripande styrdokument behövs i form av överenskommelser, riktlinjer och rutiner som ger formella och praktiska förutsättningar för samverkan mellan verksamheter och över organisationsgränser. Verksamheterna är även beroende av verksamhetssystem och arbetssätt som rent praktiskt underlättar samverkan. Dessutom kommer strukturförändringen av det svenska hälso- och sjukvårdssystemet under kommande år, som i Uppsala län drivs inom utvecklingsprogrammet Effektiv och nära vård 2030, kräva stora förändringar som bör hanteras i samverkan. Fokus inom närvårdssamverkan kommer därför att ligga på tre viktiga områden:

- stärk de grundläggande förutsättningarna för samverkan,
- utveckla systemstöden och arbetssätten,
- genomför utvecklingsprogrammet en effektiv och nära vård.

Fokusområden 2021—2023

Stärk förutsättningarna för samverkan

Fokusområdet omfattar följande prioriterade områden

- Effektivisering av organisation, styrning och uppföljning avseende samverkan inom hälsa, stöd, vård och omsorg.
- Utveckling av en gemensam struktur för kunskapsstyrning och tillgängliggörande av relevanta kunskapsstöd.
- Implementering av strategier, riktlinjer och rutiner samt överenskommelser.
- Användning av gemensamma medel för att utveckla kunskapsbaserad praktik i socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård.

Utvecklingen av närvårdssamverkan bygger på goda relationer, både mellan olika politiska beslutsorgan och mellan verksamheterna inom vård- och omsorg. Ledningarnas aktiva stöd och ägarskap för det gemensamma utvecklingsarbetet krävs för att lyckas, men också att arbetet bedrivs inom en långsiktigt hållbar samordningsstruktur och organisation där huvudmännen kan diskutera och hantera förutsättningar och behov. Det förutsätter väl fungerande processer både för genomförandet av strategin och lokala verksamhetsplaner för närvårdssamverkan, samt för utvecklingen av kunskapsstyrning för en mer kunskapsbaserad och resurseffektiv vård och omsorg.

För att styrning och praktik i vården och omsorgen ska få genomslag krävs implementering. Det räcker sällan med att bara upprätta strategier, riktlinjer och rutiner för att få genomslag. En ny riktlinje och rutin måste ofta förankras på olika sätt i verksamheterna för att slå rot. I en decentraliserad vård och omsorg spelar den lokala förankringen stor roll. I samverkansprocesserna är det därför viktigt hur lokala företrädare samt experter ute i verksamheterna förmedlar, kommunicerar och tolkar ny kunskap.

Region Uppsala och kommunerna tillsätter gemensamma medel för att stödja utvecklingen inom gemensamma områden. Medlen omfattar även direkta statsbidrag. FoU Socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård (FoU-S) har uppdraget att förvalta de gemensamma medlen och att stödja en kunskapsbaserad verksamhetsutveckling inom kommunernas socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård. Det omfattar bland annat metodstöd, analyser som grund för verksamhetsutveckling samt kunskapsspridning och omvärldsbevakning.

Utveckla systemstöd och arbetssätt

Fokusområdet omfattar följande prioriterade områden

- Utveckling och tillämpning av verksamhetssystem.
- Införande av digitala hjälpmedel.
- Ändamålsenliga arbetssätt utifrån individens perspektiv.

Väl fungerande systemstöd ska vara användarvänliga, underlätta hanteringen av olika uppgifter och stödja verksamheternas genomförande. Verksamheternas och professionernas möjligheter att samverka och samordna sina insatser är beroende av att det finns väl fungerande systemstöd. Journal- och

avvikelsehanteringssystem är exempel på viktiga hjälpmedel för kommunikation i vårdprocesserna och kvalitetssäkring av verksamheter.

E-tjänster och digitalisering är avgörande för att klara framtidens utmaningar inom hälso- och sjukvården och omsorgen. Genom att till fullo utnyttja digitaliseringens möjligheter går det att stärka tryggheten i vården och uppnå en mer jämlik vård och hälsa samtidigt som resurserna används mer effektivt. Med hjälp av sammanhållna och användarvänliga IT-stöd kan information presenteras och överföras på ett säkrare och effektivare sätt och säkerställa koordinerade insatser till den enskilda. Därmed kan personal inom vård och omsorg, oberoende av geografiska, organisatoriska eller tekniska gränser planera och utföra insatser av hög kvalitet.

En viktig väg framåt är förändrade arbetssätt som stödjer utvecklingen inom hälso- och sjukvården och omsorgen, bland annat genom ett personcentrerat arbetssätt och teamarbete tillsammans med patienter och brukare. En viktig utmaning i framtiden är att nyttja kompetenser mer relevant oavsett organisationstillhörighet. Det tvärprofessionella perspektivet i vård och omsorg stärks allt mer och förutsätter ett mer teambaserat arbete i nya vårdmiljöer och med digitala verktyg. Vården och omsorgen är samordnad när alla aktiviteter ingår i en väl fungerande helhet kring individen, samtidigt som individen och anhöriga ges möjlighet att vara medskapande i aktiviteterna efter förmåga och preferenser. Individens och anhörigas delaktighet bidrar till trygghet och kvalitet på vården och omsorgen samt vid förflyttningarna däremellan. Patient- och brukarmedverkan kan stärkas genom att patient- och brukarföreträdare erbjuds vara delaktiga i arbetet med att utveckla vård och omsorg.

Genomföra en effektiv och nära vård

Fokusområdet omfattar följande prioriterade områden

- Utveckling av hälsosystemets struktur med inriktning på
 - Vårdcentrum
 - Närmottagningar
 - Vård och omsorg i hemmet
 - Insatser för psykisk hälsa

För att uppnå målen krävs förändring och utveckling av hälsosystemets struktur. Dagens organisation kommer inte att klara av att möta framtida vårdbehov utifrån tillgängliga resurser. De närmaste åren innebär ekonomiska utmaningar och samtidigt behöver ett långsiktigt utvecklings- och omställningsarbete genomföras för att klara utmaningarna på sikt. Region Uppsala och kommunerna har ställt sig bakom en gemensam målbild och inriktning för utvecklingen av hälsosystemet i länet. Arbetet drivs inom ramen för utvecklingsprogrammet Effektiv och nära vård 2030 och handlar framförallt om den nära vården med stort fokus på primärvårdens hälso- och sjukvård. De förändringar som föreslås kommer att få följdverkningar för hela hälso- och sjukvårdssystemet. Länets samverkansstruktur är en naturlig arena för att driva omställningen.

Förstärkning av en mer nära vård behöver ske i tätt samspel mellan vård- och omsorgsgivarna som har ansvar för samma invånare. En ökad närhet och tillgänglighet är generella krav samtidigt som lokala förutsättningar och behov i befolkningen skiljer sig åt, inte minst mellan stad och landsbygd. Det behöver avspeglas i hälsosystemets struktur. För att nå en effektiv och nära vård 2030 föreslås ett antal noder, så kallade vårdcentrum, i länet till vilka en mer omfattande vård- och omsorgsverksamhet bör koncentreras.

Där kan medarbetare från flera huvudmän och organisationer samarbeta nätverksbaserat utifrån invånarnas bästa och gemensamma resurser nyttjas effektivt.

För att ytterligare stärka tillgänglighet till vård på olika geografiska platser utanför tätorter finns förslag om inrättande av närmottagningar. Det är flexibla mottagningar, som komplement till vårdcentrum, med distriktssjuksköterskor och/eller vård via mobila team. Utveckling av vårdnivån närmottagning är ett sätt att ytterligare trygga invånarnas närhet till likvärdig och jämlik vård över hela länet. Viktiga förutsättningar är att klargöra vilka verksamheter som ska knytas till närmottagningarna, hur samverkan kan ske mellan region och kommuner samt konkreta geografiska placeringar i länet. En utgångspunkt är att ta tillvara samordningsvinster för invånarna genom exempelvis samlokalisering av kommunal service och den nära vården.

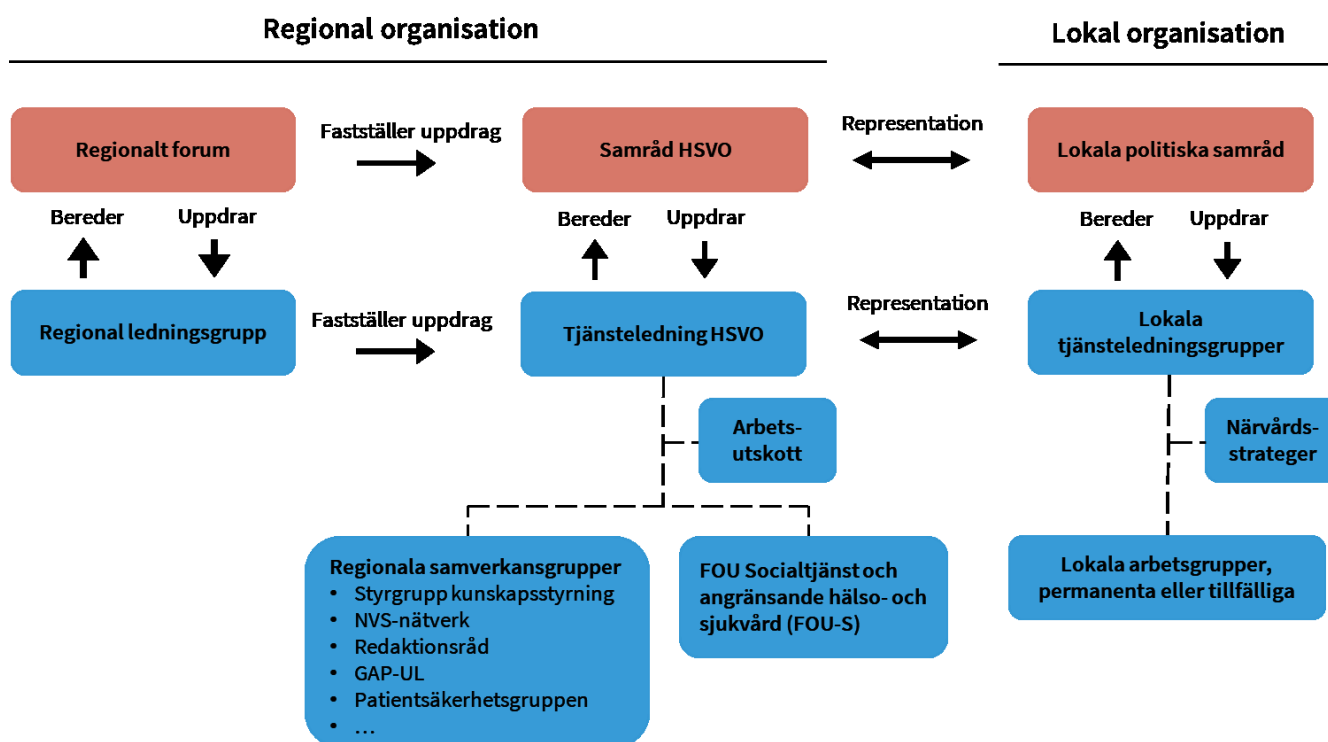
Avgörande för den nära vården är möjligheten för invånare med komplexa vård- och omsorgsbehov att få en säker och god vård och omsorg i det egna hemmet. En väl fungerande vård i hemmet bidrar till att förbättra tillgänglighet och till att undvika onödiga akutbesök samt in- och återinskrivningar i sluten vård. Vården i hemmet behöver därför bli en integrerad del av andra former av nära vård och omsorg. Det förutsätter att möjligheten till mobila hembesök, digitala vårdmöten och observation i hemmet utvecklas och blir en självklar del av vården hemma.

Under de senaste decennierna har psykisk ohälsa lyfts som ett växande problem. Det är därför angeläget att arbeta långsiktigt med insatser för att främja psykisk hälsa och tidigt möta psykisk ohälsa. Främjande och förebyggande insatser ska utvecklas med utgångspunkt i det hälsofrämjande arbete som pågår i länet. Inom ramen för nationella satsningar finansieras exempelvis gemensamma projekt för att främja psykisk hälsa genom tidiga förebyggande insatser. Samtidigt ska personer med psykiska besvär få vård och stöd baserad på mest effektiva omhändertagandenivå. Det förutsätter ett väl utbyggt samarbete mellan primärvård, specialistvård, elevhälsa och socialtjänst. En naturlig ingång för behandling av psykisk ohälsa är primärvården, men även andra verksamheter som till exempel elevhälsan kommer i kontakt med unga som har behov av stöd och samtal vid lättare eller medelsvår psykisk ohälsa.

Organisation och styrning av närvårdssamverkan

Samarbetet kring hälsa, stöd, vård och omsorg i Uppsala län utgår från frivillig samverkan. Det innebär att Region Uppsala och kommunerna tagit initiativ till närvårdssamverkan för att uppnå resultat genom bättre koordinering och samordning av berörda organisationer och verksamheter. Utgångspunkten är en övertygelse om att närvårdssamverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner bidrar till helhetssyn, långsiktighet och styrning av verksamheter utifrån individens behov samt bidrar till att gemensamma resurser används på bästa sätt. En organisation har därför byggts upp för att stimulera till och underlätta gemensamt agerande och koordinering av resurser. Inom ramen för organisationen tas strategin och lokala verksamhetsplaner för närvårdssamverkan fram, beslutas och följs upp. Horisontella samarbetsformer stimuleras genom olika typer av styrmedel såsom överenskommelser, riktlinjer och gemensamma ekonomiska medel (FoU-S).

Figur 1: Organisation för samverkan kring hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) i Uppsala län

Av figuren framgår att närvårdssamverkan i länet drivs utifrån en politisk organisation (rosa färg) där Regionalt forum och Samråd HSVO samt lokala politiska samråd HSVO ingår. Regionalt forum ansvarar för samverkan kring länets samlade långsiktiga utveckling, vilket bland annat innebär att de tagit initiativ till strategin för närvårdssamverkan. Samråd HSVO har en rådgivande roll och ska bidra till ökad helhetssyn och långsiktighet i styrningen av verksamheter oberoende av huvudman, bland annat genom fokus på att gemensamma resurser används på bästa sätt. De politiska ledamöterna har i uppdrag att bära och förankra information mellan Samråd HSVO och de lokala politiska samråd som finns i respektive kommun. Samråd HSVO har även i uppdrag att vårda ett avtal om gemensamma medel och samverkan kring kunskapsstyrning, där ärendena hanteras av FoU socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård (FoU-S). FoU-S ingår i Region Uppsalas organisation och men har ett regionalt uppdrag kring frågor som rör kunskapsstyrning.

Som stöd för den politiska samverkansorganisationen finns en tjänstepersonsorganisation (blå färg). På regional nivå utgörs den av Regionala ledningsgruppen (RLG) och Tjänsteledning för hälsa, stöd, vård och omsorg (TL HSVO). De ansvarar för beredning och uppföljning av ärenden till politiken. Det omfattar frågor där Region Uppsala och fler än en kommun berörs. De tjänstepersoner som sitter i RLG och TL HSVO har övergripande ansvar för att implementera fattade beslut samt nya och reviderade gemensamma styrdokument inom sina respektive hemorganisationer. Som stöd finns arbetsutskott (AU) och regionala samverkansgrupper som tillsätts vid behov för att fördjupa frågeställningar och driva specifika frågor, samt FOU-S som bereder användningen av gemensamma medel (streckat i figuren).

En avgörande del av arbetet med samverkan sker på lokal nivå där arbetet implementeras. I varje kommun finns därför ett lokalt samråd HSVO som fattar beslut om och följer upp verksamhetsplaner för arbetet på den lokala nivån. I varje kommun finns även en lokal tjänsteledning HSVO som bereder och följer upp ärenden åt politiken. De tillsätter särskilda arbetsgrupper vid behov. Dessutom finns en gemensam samordningsfunktion, samfinansierad av kommunerna och Region Uppsala, i form av närvårdsstrategier som har i uppdrag att stödja politiken och tjänsteledningarna samt att driva arbetet med närvårdssamverkan på lokal nivå.

Skapat av
Ruben van Kersbergen PLös
Ärendenummer
TRV 2020/140260

Dokumentdatum
2021-01-07

Svar till Uppsalas kommunstyrelse angående skrivelse till Trafikverket om förhållande på väg 72, Järlåsa

En skrivelse har inkommit till Trafikverket gällande förhållande på väg 72 genom Järlåsa med Uppsala kommunens ärendenummer KSN-2020-02787. Nedan finns bakgrund om tidigare utredningar och genomförda trafiksäkerhetsåtgärder i Järlåsa samt vår vidare ärendehantering.

Bakgrund

År 2015 slutförde Trafikverket trafiksäkerhetsåtgärder på väg 72 genom Järlåsa, ärendenummer TRV2013/5171. Projektet initierades 2001 avseende en förstudie för pendelparkeringen och busshållplatser i Järlåsa. Under hösten 2001 utökades projektet efter önskemål från huvudkontoret att i större omfattning få in barnperspektivet i den fysiska planeringen. Projektet har därför utökats till att omfatta både trafiksäkerhets och tillgänglighetsaspekter, utöver pendelparkeringen och tillhörande busshållplatser. Målet med projektet var att "säkra" hastigheten genom samhället – minska väg 72s barriäreffekter – och ge oskyddade trafikanter en säkrare trafikmiljö. Inom ramen för detta projekt har bl.a. följande åtgärder genomförts:

- Sänkt hastighet genom Järlåsa till 40 km/tim
- Avsmalning av vägen
- 4 nya busshållplatser med plattformar
- 2 refuger (entréer till samhället),
- Gångbana genom Järlåsa
- Cykelbana genom Järlåsa
- Övergångsställe på angränsade väg
- Ny beläggning

Projektets slutresultat var att vägmiljön i Järlåsa blev betydligt bättre. Däremot fick projektet efter överlämnande in några kvarstående klagomål gällande upplevda hastighetsöverskridningar genom samhället.

ÅVS väg 72 Bristande trafiksäkerhet och användbarhet Heby-Kvarnbolund

Hösten 2020 har Trafikverket, tillsammans med Region Uppsala, Heby och Uppsala kommun, påbörjat en åtgärdsvalsstudie för väg 72. Inom ramen för denna ÅVS kommer vi se över trafiksäkerhet för hela sträckan. Vägens utformning samt vägpassager i Järlåsa är en del av detta arbete. Som en del av ÅVS arbetet kommer vi även samla in behov och trafiksäkerhetsbrister i Järlåsa genom dialogmöten med berörda intressenter. Kvarstående och upplevda brister, som har inkommit till Trafikverket under de senaste åren hanteras också i ÅVS arbetet.

Behov att mäta hastigheter genom Järlåsa samt sätta upp tillfälliga trafikkameror

Trafikverket planerar en hastighetsmätning på väg 72 genom Järlåsa under 2021. På grund av den rådande pandemin och våra ändrade resmönster finns det dock risker är mätningarna inte är tillräcklig tillförlitliga. Den exakta tiden för genomförande är därför svår att förespa. Resultat tas med i arbetet med ÅVS väg 72.

Skapat av
Ruben van Kersbergen PLös

Dokumentdatum
2021-01-07

Trafiksäkerhetskamerorna (ATK) är placerade där de gör mest nytta. Kamerorna är framförallt placerade för att sänka hastigheten och rädda liv på de vägar där vi har höga hastigheter och risker för allvarliga olyckor är störst (hastighetsgränsen 70-90 km/tim). För att sätta upp tillfälliga hastighetskameror hänvisar vi till Uppsalas trafikpolis, som utför dessa kontroller. Trafikverket placerar, tillsammans och i samråd med Polisen, permanenta hastighetskameror på sträckor med höga medelhastigheter som är starkt trafikerade och där risker för olyckor är hög.

Behov av en säker gång- och cykelväg utmed väg 72 genom Järlåsa

År 2015 byggde Trafikverket en gång- och cykelbana intill väg 72 genom samhället. Den är byggd enligt gällande trafiksäkerhetskrav för gång- och cykelbanor (GC). En GC-väg som ligger längre bort från vägområdet kan utföras av Uppsalas kommun inom ramen för detaljplanering om särskilda önskemål finns.

Med vänlig hälsning,

Lina Bertilsson

Chef Samhällsplanering, Trafikverket Region Öst

Kommunledningskontoret
Synpunktssammanställning

Datum:
2021-01-29

Diarienummer:
KSN-2018-1069

Handläggare:
Tomas Andersson, Sofie Blomgren

Version/DokumentID:

Lokalisering av Uppsala konstmuseum: Sammanställning av synpunkter

Under perioden 16 december–17 januari fanns möjlighet att lämna synpunkter på de två förslagen på hur lokalerna för konstmuseet i Uppsala slott och kvarteret Kaniken kan komma att se ut. Synpunkterna samlades in skriftligt via ett formulär på [upsala.se/konstverksamhet](https://www.uppsala.se/konstverksamhet). Totalt inkom 86 personer med synpunkter under perioden. Av dessa var det sex personer som uppger att de representerar föreningen Konstens Hus Nu, två personer representerar Konstfrämjandet i Uppland, två personer som representerar Uppsala folkhögskola och två Uppsala konstnärsklubb. Föreningarna Gottsunda konstgille, Vårda Uppsala, Konstjord, Svenska tecknare, AICA och Uplands konstförening finns också representerade bland de inlämnade synpunkterna. De flesta synpunkter kommer från privatpersoner, men det finns även inkomna synpunkter från näringsidkare som exempelvis GO Adventure AB. Flera av de föreningar och personer som lämnat in synpunkter har även inkommit med synpunkter vid flera av de tidigare tillfällen då det varit möjligt, både under förstudien och processen för den fördjupade utredningen. Detta ser vi som positivt då dessa föreningar visar stort engagemang i frågan och flera av de synpunkter som lämnats tidigare kunnat tas med i analyser och beslutsunderlag.

Synpunkterna har sammanställts utifrån de frågor/rubriker som ställdes i formuläret samt utifrån synpunkternas karaktär. Synpunkterna är förkortade och sammanfattade och siffran i parentes anger hur många som lämnat synpunkten. Detaljer som gör det möjligt att identifiera den som lämnat synpunkten har tagits bort i enlighet med GDPR. Synpunkter som innehöll personangrepp och grovt språk har tagits bort i sin helhet från sammanställningen.

Förvaltningen har kommenterat flera av synpunkterna där det ställts frågor eller där det uppstått feltolkningar eller missförstånd. Alla inkomna synpunkter har registrerats i sin helhet i kommunens diariesystem.

Sammanfattning

Synpunktslämnarna har fått lista för- och nackdelar med de två förslagen till lokalisering av Uppsala konstmuseum. De erbjöds också möjlighet att lämna övriga synpunkter kopplat till förslagen.

Uppsala slott

Ungefär hälften av synpunktsinlämnarna ser inga fördelar alls med förslaget på hur lokalerna kan utformas i Uppsala slott (44/86). Tio synpunkter handlar om att slottet och parken runt slottet erbjuder fina miljöer och fina lokaler. Ett exempel på detta är en av synpunkterna som handlar om att Uppsala slott är det givna centrala motivet och

målet att bygga stadens kulturella varumärke kring. Vidare lyfts att platsen är bra för uteaktiviteter, att förslaget på cafét på Södra Bastionen är ett riktigt intressant förslag och att det ligger nära andra besöksmål som exempelvis Carolina Rediviva och Botaniska trädgården.

Läget (36/86) och tillgängligheten (26/86) är de mest förekommande nackdelar som lyfts av synpunktsinlämnarna. När det gäller tillgängligheten handlar det främst om tillgängligheten upp till slottet från öster, alltså där åsen är som brantast. Några få nämner tillgängligheten i lokalerna. Flera personer lyfter också att det är problematiskt att slottet inte är byggt för att vara ett konstmuseum från början, att det är svårt att anpassa lokalerna så att det blir bra för verksamheten (23/86). Det är också flera som ser en stor risk i att den historiska miljön och slottets karaktär förvanskas i och med en utveckling och ombyggnad (17/86).

Det har kommit in en del utvecklingsförslag för slottet. De flesta lyfter möjligheten att antingen samlokalisera konstmuseets med ett historiskt museum eller ett slottsmuseum alternativt enbart ha ett slottsmuseum i lokalerna och att det skulle locka besökare/turister. Det har även inkommit förslag på att nyttja slottet som en plats för hantverksbodas, odlingar och säsongsmarknader. Det finns också förslag på att utveckla slottets framtida användande med Uppsala universitet och Upplandsmuseet.

Kvarteret Kaniken

Majoriteten av synpunktsinlämnarna lyfter läget som den främsta fördelen, att det ligger centralt mitt i stan, centralt vilket bidrar till spontanbesök och att museet kan nå nya målgrupper. (66/86) En av synpunktsinlämnarna skriver exempelvis att det kan bli en naturlig nod i stadsmiljön där all kan mötas, ta en fika och få en kulturell upplevelse för att sedan fortsätta upptäcka vår vackra stad. Närheten till Fyrisån och Årummet och utvecklingsmöjligheter för verksamheten med kopplingar till exempelvis stadsparken lyfts också som fördel (9/86) samt fördelar för platsen och konstmuseets betydelse för utvecklingen av befintlig stadsmiljö (9/86).

Synpunkterna gällande nackdelar med Kaniken spretar betydligt mer än fördelarna. Några lyfter att det är en nackdel att lokalerna inte är byggda för att vara ett konstmuseum från början (19/86). Att det saknas ytor runt byggnaden och det är svårt för museet att expandera på platsen lyfts också som en nackdel (10/86). Även bristen på parkeringsmöjligheter för bil och cykel ses som en nackdel (10/86).

Även övriga synpunkter gällande Kaniken spretar en hel del. Några synpunktsinlämnare anser att det borde gå att hitta ett bättre läge för cafeét och att den exteriöra utformningen är viktig.

Övriga synpunkter på förslagen

Flera synpunkter handlar om att ett helt nytt ändamålsenligt konstmuseum borde byggas, helst i anslutning till hamnen/tullhuset och i närhet till Stadsträdgården (16/86). Flera resonerar också kring frågan vem konstmuseet ska vara för. Är det ett museum för uppsalabor eller besökare utifrån?

Beskriv de främsta fördelarna du ser med förslaget på konstmuseets lokaler på Uppsala slott

Jag ser inga fördelar med förslaget (44)

Fina miljöer, bra park, fina lokaler. (10)

Platsen är bra för uteaktiviteter, bra att kunna använda omgivande miljö för konst (6)

Fördelar i tillgänglighet, bra med utvecklad tillgänglighet (5)

Bra sätt att använda och utveckla befintlig miljö (5)

Fördelar och möjligheter i förslagets utformning, ex utrymme, ytor för pedagogisk verksamhet och café (5)

Historisk miljö/anknytning (5)

Trevlig omgivning, närhet till andra besöksmål som Carolina Rediviva, Domkyrkan och Botaniska trädgården. (4)

Slottet som besöksmål förstärks (4)

Utsikten (2)

Logistisk fördel för verksamheten (1)

Fördel i att utveckla konstmuseet på samma plats ur ekonomisk synvinkel (1)

Möjligheter även till framtida expansion. (1)

Beskriv de främsta nackdelarna du ser med förslaget på konstmuseets lokaler på Uppsala slott

Läget, det ligger alldeles för avsides. För få hittar dit och det är svårt att nå. Leder inte till spontanbesök. (36)

Tillgängligheten. Oinbjudande miljö, brant backe som är svår att ta sig upp för. (26)

Lokalerna är dåligt anpassade för konstmuseets verksamhet. Ex. för många våningsplan, hiss som ofta är ur funktion, dåligt klimat för konsten, inget anpassat intag för inlånad konst m.m. (23)

Förvaltningens kommentar: *Detta är kända problem i dagens museum som båda förslagen till framtida museum tagit hänsyn till och hittat lösningar för.*

Förslaget riskerar att förvanska en historisk miljö, inkräktar på slottets historiska karaktär. (17)

Slottet är inte byggt för att vara ett konstmuseum från början. Byggnaden i sig skymmer verksamheten (7)

Borggården förvanskas av att man placerar en stor vit kub/kloss/modernistisk låda där. (7)

Förvaltningens kommentar: *Det finns inget förslag på att placera en vit kub eller kloss på Borggården. Den kub som skymtas i visionsbilderna är en volymskiss av hur stor ombyggnationen av den befintliga byggnaden på södra bastionen kan komma att bli. Ett förslag på yttre gestaltning är något som kan tas fram i nästa steg, till exempel genom en arkitekttävling. Detta skulle då ett bygglovsärende och underkastat Riksantikvariatets granskningar.*

Problemet med höga radonhalter. (3)

Förvaltningens kommentar: *Under vintern 2020 uppmättes för höga halter av radon i den del av slottet som Fredens hus då var lokaliserat i. Även i vissa av konstmuseets lokaler låg mätvärdena för högt, om än inte alls lika högt som i Fredens hus lokaler. Under året har fastighetsägaren vidtagit flera åtgärder och värdena har sjunkit. Vid mätningen i maj uppmättes ett för högt värde i cafét och i kapprummet. Sedan dess har*

fastighetsägaren genomfört ytterligare åtgärder med ventilation och tätning i de aktuella ytorna. Det ser ut att ha gett god effekt och värdena är nu nere på godkända nivåer. Fastighetsägaren följer upp detta kontinuerligt.

Risker för grundvattnet

Förvaltningen kommentar: Detta är en viktig fråga. Området ligger inom en känslig zon. Det är viktigt att en riskbedömning utförs innan arbetet startar, och att hänsyn tas till lämpliga skyddsåtgärder under byggskedet.

Placeringen av en extra utställningshall vid Gräsbastionen är okänslig.

Hissar och andra störande anläggningar i Slottsbacken.

Inte tillräckligt nydanande.

Det totala förslaget med teknisk infrastruktur m.m. är kostsamt.

Bidrar inte till att aktivera Uppsalas centrum.

Övriga synpunkter och förslag angående slottet

Använd byggnaden till ett annat museum i stället, t.ex ett slottsmuseum eller stadsmuseum. (4)

Ifrågasättande om ombyggnaden är möjlig utifrån kulturmiljöskydd och liknande. (3)

Intressant lokalförslag, men det skulle vara bättre för ett historiskt museum (2)

Eventuell samlokalisering med Upplandsmuseet. Möjlighet till historiskt museum i samma byggnads om konstmuseet. (2)

Tornrummet, utvecklat till del av konstmuseet, intressant. Kräver då ny-och tillbyggnad.

Den nya konsthallen nödvändig, om konstmuseet ska finnas här.

Kan man bygga till lokaler ”nedsänkt” under borggården med ljusinsläpp från takfönster? Då förvanskas inte borggården eller slottets yttre och man får till utställningslokaler.

Otroligt kostsamt och dyrt för en så mager verksamhet. Vill satsa pengarna på någonting annat som medborgarna i Uppsala faktiskt vill ha.

Placeringen av konstmuseet i slottet var ett misstag. Obegripligt att slottet fortfarande är kvar i diskussionen.

Oklart om ombyggnation kan tillfredsställa moderna krav på ljus, luftfuktighet mm.

Tror inte att byggnaden är exkluderande på det sätt som framställt i debatten.

Ska verksamheten utökas på slottet bör de ske hänsyn till befintlig miljö.

Enklare tillgänglighetslösning vore en gratis busstransport hop-on-hop-off under vissa perioder.

Det behövs en gratis busslinje eller spårvagn eller liknande som kör upp och ner backen. Eller åtminstone en busshållplats framför ingången.

Bristfälligt underlag vad gäller påverkan på exteriören.

Synpunkter på befintlig verksamhet

Magasinen är underdimensionerade och har visat sig rent av olämpliga för förvaringen av t ex grafik.

Förvaltningens kommentar: Det stämmer att det behövs nya magasin. Oavsett om konstmuseet skulle lokaliseras på Uppsala slott eller i kvarteret Kaniken kommer det att behövas externa magasin som är klimatiserade och säkra.

Svårtillgängligt för rörelsehindrade inomhus och utomhus (2)

Beskriv de främsta fördelarna du ser med förslaget på konstmuseets lokaler i kvarteret Kaniken

Det ligger mitt i stan, centralt. Bättre förutsättningar för verksamheten. Lätt att besöka, bidrar till spontanbesök och att museet når nya målgrupper. (66)

Närheten till Fyrisån och Årummet, utvecklingsmöjligheter för verksamheten med kopplingar till exempelvis stadsparken (9)

Fördelar för platsen och utveckling av befintlig stadsmiljö (9)

Närheten till kollektivtrafik (6)

Närheten till Reginateatern, Grand och andra kulturverksamheter. (4)

Fördelar och möjligheter med förslagets utformning, tex vad gäller entré, butik och café (4)

Större och bättre utställningsyta. (3)

Placeringen och närheten till stadsliv och stadsmiljö ger bättre förutsättningar för verksamheten (3)

Bättre förutsättningar i byggnaden, enklare att anpassa än slottet, kräver mindre investeringar (3)

Ser inga fördelar (3)

Visar att Uppsala är seriösa och intresserade av konst

Bättre än slottet

Bättre lokalisering ur barnperspektiv, ex vis med hänsyn till att det ligger centralt

Bra med fortsatt kulturverksamhet i byggnaden, bra tillvaratagande av byggnaden

Beskriv de främsta nackdelarna du ser med förslaget på konstmuseets lokaler i kvarteret Kaniken

Att lokalerna inte från början är anpassade till att vara ett konstmuseum, byggt för att visa konst från början, nybyggt, sämre eller dåliga förutsättningar för konstmuseum. (19)

Inträngt - utrymme runt om saknas, grönområde t.ex. för utomhuskonst/aktiviteter, logistik kopplat till verksamheten, kan inte expandera (10)

Parkeringsmöjligheter saknas om man kommer med något fordon (bil, cykel...), sämre ur trafiksynpunkt, svårt att nå, kräver ombyggnad av gatan (10)

Jag ser inga nackdelar. (8)

Risk för att det blir dyrt, omfattande ombyggnad (6)

Det finns där inte plats för uteaktiviteter, visa konst utomhus. (5)

Kanske något anonym byggnad/plats. (2)

Det blir stökigt under byggtiden.

Inte lika storslagen känsla som i slottet med förslagets nuvarande utformning

Nackdel med avsaknad av magasinering

Förvaltningens kommentar: *Det stämmer att det behövs nya magasin. Oavsett om konstmuseet skulle lokaliseras på Uppsala slott eller i kvarteret Kaniken kommer det att behövas externa magasin som är klimatiserade och säkra.*

Att låsa invigningen till 2028 riskerar att lokalen står outnyttjad ett antal år

Ligger inte i turiststråk

Nackdel med förslagets utformning, tex vad gäller café

Övriga synpunkter och förslag angående kaniken

Om de skisserade broarna över ån mot gränder på östra sidan kan förverkligas, blir konstmuseet extra inbjudande och kompenseras något för bristen på plats för utomhusarrangemang/intressant med förslaget på broarna. Bygg inte broarna. (3)

Förvaltningens kommentar: *Någon bro över Fyrisån är inte med i detta förslag och är inte heller aktuell.*

För en positiv utveckling av Uppsala Kulturskolas fortsatta satsning på konst krävs ett centralt läge.

Fult.

Det är vackert att man behåller de fina tegelfasaderna mot ån. Den stora glasfasaden i mitten är smakligt utformad, och ingången är inte förskräcklig. Biograflokalerna är ändå mörka skrymslen, och skulle bli ljusare och fungera utmärkt som utställningsrum.

Förvaltningens kommentar: *Förslaget innehåller inte någon yttre gestaltning. Det arbetet görs i nästa steg.*

Det vore bättre att använda entrén på Trädgårdsgatan till en bakficka för (t ex) "ung konst" - som skulle skapa ett konststråk genom kvarteret och interaktion "off Fyris" med Grand och Reginateatern. (Förutsätter förstås en kreativ lösning för godshantering; bostadsgården i söder alternativt dela på backfickan).

Bra med separat varumottagning vore men det kunde vara en entré för allmänheten mot Trädgårdsgatan för att göra den gatan lite mer levande. De vore även en bra plats för grupper som kommer med egen buss.

Förvaltningens kommentar: *Instämmer att det vore trevligt att ha entréer från båda håll. Tyvärr kan vi inte se att det går att få till den logistik med krav på både tillgänglighet och säkerhet om det görs en kombinerad entré från Trädgårdsgatan.*

Caféets placering känns lite fel - i en mörk gränd. Bygg en större terrass över entrén mot Fyrisån istället. Och bredda trottoaren.

En tilltalande entré är nödvändig.

Svårt att bedöma ritningar i övrigt, lokaliteterna utspridda på flera plan och i flera byggnader. Ifrågasätter passager för verk in och ut. Endast vissa rum har den högre säkerheten?

Förvaltningens kommentar: Vi kan tyvärr inte kommentera säkerhetsklassningen på de olika ytorna samt hur konsten hanteras i byggnaden pga sekretess.

Bättre med ett helt nybyggt konstmuseum. Detta alternativ är bäst av de två som det nu handlar om.

Fyristorg utan parkeringsplatser kan användas till skulpturpark.

Genom att använda gränden där caféet placeras skapas utrymmen för utomhusaktiviteter för barn.

Nytt och oprövat, en chansning.

Har du andra synpunkter på förslagen?

Angående lokalisering

Ett helt nytt ändamålsenligt konstmuseum borde byggas. Helst i anslutning till hamnen/tullhuset och i närhet till Stadsträdgården. Utlys en arkitekttävling. (16)

Inget av förslagen är optimalt, men av två mindre lyckade förslag föredrar vi Kaniken. (5)

Turismen ska inte styra huruvida konstmuseet blir kvar i slottet. Den viktigaste målgruppen är Uppsalabor.

Båda förslagen dåliga och anstår inte en stad av Uppsalas storlek och ambitioner.

Kalla inte ett nybygge "skrytbygge" (UNT 21-01-16). Ett arkitektoniskt intressant hus berättar att man i Uppsala vill framhålla konstens betydelse.

Viljan att nå som många som möjligt bör vara avgörande när beslutet tas om Uppsala konstmuseums placering.

Det bästa förslaget var det om konstmuseum i den gamla Jästfabriken.

Med konstmuseet i Kaniken finns stora möjligheter att skapa den nära lättillgängliga mötesplats där alla är välkomna att se och diskutera konst.

Snälla lämna slottet ifred. Det är en symbol för Uppsala och verkligen hjärta för stadens image och kulturyttring. Kaniken är ett jättefint förslag, och om man hittar möjlighet att göra en sån central byggnad till ett museum vore det väldigt trevligt och uppiggande. Det känns som ett bra sätt att förädla stadskärnan, medan att något vid slottet hade känts mer som att göra rent skadlig åverkan på stadsbilden och utrymmet där.

Det har i UNT varit en ganska livlig debatt för och emot flytt av vårt Konstmuseum under 2020. Som jag uppfattat det hela vill flertalet att museet flyttas från slottet och ner på stan, även för tillgängligheten för rullstolsburna. Slottet kan säkert utvecklas ändå som den historiska byggnad det är.

T.Lewans förslag att bevara slottsparken är ett bra förslag. Bevarandet av gröna ytor är viktiga... det förutsätter att museet blir kvar i slottet.... Kan man tänka sig fler konferenstillfällen där? Cafedel i Kung Jans port med fint och bra utbud. Visningar i kabinettet intill intressanta. Kanske kan Slottet få en få en mer turistvänlig funktion och hantverkplatser-bodar, odlingar och säsongsmarknader...?

Kaniken känns uppriktigt mer som en återvändsgränd, en lösning som ger svar på den "låsning" som "konstkollektivet" verkar ha accepterat. Inte Slottet.!

Angående verksamheten samt alternativa förslag

Bevara och utveckla slottet som eget besöksmål istället (4)

Varför ska vi ha ett konstmuseum? Och för vem? Hur gör vi det möjligt?

Förvaltningens kommentar: *Frågorna besvaras till del i den tidigare utredningsrapporten. I Uppsala kommuns kulturpolitiska program finns information om kommunens ambitionsnivå gällande kulturområdet. Där går också att läsa om Uppsala kommuns konstpolitik.*

Överväg att istället ha en konsthall med tillfälliga utställningar. Då kan man tillfälligt hyra in exklusiva samlingar av konstnärer med internationell ryktbarhet. Det är namn som Picasso, Matisse, Chagall, Zorn, Carl Larsson m.fl som är eliten och som verkligen kan dra besökare upp till slottet.

Uppsala har vi en fotbollsarena, snart en isarena, en friidrottsarena osv. Det är fullt rimligt att Uppsala också har en konstarena. Jag föreslår att benämningen konstmuseum ersätts av en annan benämning som är mindre "programmerad". Ordet konstmuseum ställer krav och inbjuder till konkurrens och jämförelser med Stockholms museer som vi kan ha svårt att jämföra oss med. Benämningen konstmuseum sänder signaler som kanske inte främjar att konstverksamheten besöks av en bred grupp Uppsalabor

Konsten och konstmuseets personal förtjänar en ändamålsenlig byggnad med flexibla salar, bra klimatanordningar, goda personalutrymmen, välfungerande i- och urlastning och magasin. Konstpubliken behöver förutom vackra och lättillgängliga utställningsrum en välkomnande reception, kafé och garderob.

Förvaltningens kommentar: *Instämmer. Båda förslagen på hur lokalerna kan utformas uppfyller dessa behov.*

Jag anser att det vore hög tid för Uppsala, landets fjärde stad, att sätta sitt märke på Sveriges konstkarta.

Jag ser hela den här idén som ett stort misslyckande av förvaltningen av våra skattepengar. Skapa verksamheter som kan bära sig själva så blir dem mer livskraftiga. Hela konstmuseet känns väldigt dött förutom barnverksamheten. Behöver vi verkligen ett konstmuseum av den här typen i Uppsala? Utställningar av konst borde kunna nyttjas i kommunens befintliga lokaler utan kostnad. Dessutom kan man göra popputställningar på olika platser utomhus eller i tomma lokaler runt om i Uppsala. Låt några entreprenörer spåna kring vad som går att göra och lägg ned befintlig verksamhet. Det är några synpunkter på det hela. Menar inte att låta alltför negativ men jag gillar konst. Det behöver in kosta skjortan att bedriva häftig konstverksamhet.

Jag önskar och drömmer om att Uppsala skulle få ett historiskt museum i den fantastiska byggnaden slottet.

Läget är A och O för ett konstmuseum och slottet kunde få en helt annan funktion (och attraktionskraft) som ett historiskt museum.

Det behövs en permanent historisk utställning för alla uppsalabor, som med mer kunskap skulle få en roligare stad, för alla turister som ju nästan alla tar sig upp till Slottet och vill veta mer om det man ser från Gunillaklockan och nu snopet vänder i dörren för alla skolklasser, för nyinflyttade och för alla politiker som med mer kunskap förhoppningsvis skulle vara mer varsamma med de historiska miljöer som finns kvar.

Om KM inte lokaliseras på slottet: Förverkliga idén om ett café i södra bastionens tornrum, här är en unik plats och utemiljö som skulle kunna uppskattas av både turister och uppsalabor.

Uppsala bör bjuda in Stiftelsen Hilma af Klints Verk till en förutsättningslös diskussion om möjligheterna med Slottet som en plats för ett museum tillägnat Hilma af Klint.

Slottet innebär en värdig inramning till Hilma af Klints konst. Uppsala kan erbjuda en unik plats, långt framskridna planer och ett driv hos kommunen och andra aktörer att utveckla miljön. För Uppsala gäller att en sådan renommé inte kan köpas för pengar. Ingen satsning på att höja konstmuseets status kommer i närheten av ett sådant världsnamn. Det skulle lösa frågan om Slottet som ett attraktivt besöksmål (värt en omväg) och tillåta kommunen att fokusera på att skapa ett dynamiskt konstmuseum i centrum. Två konstmuseer skulle stärka varandra och ge synergier som ett ensamt inte kan uppnå. Det skulle alltså inte vara på bekostnad av Uppsala konstmuseum utan till dess fördel. <https://unt.se/kultur-noje/artikel/slottet-en-vardig-inramning-till-hilma-af-klints-konst/r295yd7l>

Det som återstår på sikt om Slottet väljs är att kunna utveckla nya verksamheter nedanför åsen och samverka med Slottet på sikt allteftersom staden och konstlivet expanderar. Jag satt för många år sedan i Villa d'Estes trädgård i Rom och hörde förre Slottsarkitekten Hans Matell visionära inspirerande ideer kring Uppsala Slotts utveckling. - en del av dessa goda ideer är nu presenterade i liggande förslag.

Angående processen

Gör något, äntligen! Vi har väntat för länge!

Under 25 år har mer än 100 artiklar och insändare i UNT kritiserat placeringen på Slottet pga att det inte är lättillgängligt för alla, att lokalerna är oflexibla och har hög radonhalt, dock utan bemötande från ansvariga! Odemokratiskt!

Förvaltningens kommentar: Uppsala kommuns uppdrag och arbete bygger på en demokratisk process där folkvalda politiker fattar beslut genom en representativ demokrati. Läs gärna mer om hur kommunen styrs och hur demokrati fungerar på <https://www.uppsala.se/kommun-och-politik/sa-fungerar-kommunen/>. Se också svar på tidigare synpunkt gällande radonhalterna i slottet.

Det är synd att kommunen har låtit detta dra ut på tiden så mycket att även om det hade funnits en vilja att bygga nytt i antingen Hugin eller Ångkvarn så försvinner dessa möjligheter i takt med att andra projekt planeras i dessa kvarter. Detta gör att vi bara har kvar två alternativ och då framstår Kaniken som det enda rimliga/möjliga valet. Även här är det viktigt att tänka på att göra det inbjudande och enkelt att ta del av verksamheten i entré och gatuplan så att ovana besökare och de med särskilda behov inte skräms bort.

Stadsbyggnadsfrågor

Sedan 1980-talet har alla översiktsplaner konstaterat att stadskärnan är för liten för ett växande Uppsala. Den södra delen bör förlängas med ett blandat innehåll, bl.a. kulturinstitutioner för att betjäna regionen och vara lättillgänglig för alla även (inter-) nationellt. Uppsala har sedan 1995 härmed INTE följt sina egna beslutade översiktsplaner.

Äga är mer hållbart än att hyra lokaler. Uppsala borde genom markbyte och innan kvarteret fylls av bostäder samla flera kulturinstitutioner bl.a. ett nytt Konstmuseum, ett Fredens Hus, ett Industrihistoriskt museum och ett Stadsmuseum till ett kluster

med utställningslokaler, kaféer, restauranter, hotell mm.

Förvaltningens kommentar: *Vi tolkar denna synpunkt som att den handlar om kvarteret Ångkvarnen då det inte är aktuellt med bostäder vid varken slottet eller i de aktuella lokalerna i kvarteret Kaniken. Ångkvarnen är inte längre en aktuell placering för ett framtida konstmuseum.*

Om ni inte kan bygga nydanande och vackert, snälla förstör diskret.

Uplands Konstförening bildades 1933. Ambitionen var från början att det skulle resultera i ett museum för konst och 1982 kunde föreningen bidra till att Uppsala konstmuseum bildades. Redan från starten var konstföreningen mån om att nå så många konstintresserade som möjligt och de första utställningarna visades på olika nationer och andra lokaler i centrala staden. Att konsten behövde visas så centralt som möjligt slog de fast när de tackade nej till en lokal på Österplan. Det blev i stället en utställningshall under dåvarande Stadsbiblioteket på Östra Ågatan. 1972 gick flytten till Gamla Gillet. Många minns fortfarande hur fantastiskt det var när man lätt kunde slinka in till utställningarna på Gillet.

Gatu- och samhällsmiljönämnden
Yttrande

Datum:
2021-01-28

Diarienummer:
GSN-2020-02964

Handläggare:
Henrik Ljungman

Kommunstyrelsen

Yttrande över förslag på framtida lokalisering av konstverksamhet

Gatu- och samhällsmiljönämnden har tagit del av förslagen till lokalisering av konstverksamhet i Uppsala slott och i kvarteret Kaniken. Båda alternativen bedöms vara genomförbara med den trafikstruktur som finns idag. Både Uppsala slott och kvarteret Kaniken är en del av innerstaden och båda fastigheterna kommer att, förutom ett museum, inhysa andra verksamheter framöver. Placeringen av konstverksamheten kommer inte ensam att ha en betydande påverkan på trafiken som helhet.

Nämnden ser att viktiga trafik- och angöringsfrågor för det attraktiva regionala besöksmål som konstmuseet är lättare kan lösas vid slottet. Ett museum i kvarteret Kaniken kan utöka stadslivet väster om Fyrisån och koppla samman centrala staden med stadsträdgården.

De två olika lägenas betydelse i staden

De båda förslagen skiljer sig åt i hur de tar del av staden och i hur de hjälper närområdet att utvecklas.

En placering i kvarteret Kaniken tar konstverksamheten till det mest centrala läget. Närheten till kollektivtrafiken, resecentrum och övriga målpunkter i innerstaden medför stora flöden av människor i närområdet. Placeringen i detta läge bedöms bidra till att förstärka stadslivet i stadskärnan och å-rummet. I Innerstadsstrategin är Västra Ågatan en del av ett område som ska ha tydlig gångprioritet men också utvecklas som ett huvudcykelstråk. Som del av å-rummet ska gatan ha en hög kvalitet med fokus på vistelse och rekreation. Nämnden ser positivt på möjligheten för konstverksamheten att flytta ut i stadsrummet givet att trafiksituationen regleras.

Gatu- och samhällsmiljönämnden anser att ett viktigt besöksmål som ett konstmuseum behöver ha en välfungerande entréyta som samlingsplats för många

besökare och större besöksgrupper. Nämnden befarar att den indragna entréytan som redovisas i förslaget är för liten. Med en lokalisering av konstverksamhet i kvarteret behöver trafiken på gatan anpassas.

Vid en placering i Uppsala slott blir konstverksamheten en del av landmärket på åsen. Här finns tillgång till god kollektivtrafik från Dag Hammarskjölds väg. Förbättrad tillgänglighet i form av bland annat ramper och hiss, som redovisas i förslaget, är enligt nämnden nödvändig för att tillgängliggöra slottet. Höjdskillnaderna utgör en barriär och avståndet till stadskärnan gör läget mindre bra för passerande spontanbesökare. Ytorna runt slottet är stora och har inga begränsningar när det gäller besökande grupper som samlas utanför entrépartier. Parkytorna möjliggör att pedagogisk verksamhet, restaurang /café och konst har möjlighet att ta del av parken. En placering av konstverksamheten på slottet skulle ha en positiv inverkan på stadslivet i området.

Nämnden ser positivt på åtgärdsplanerna för att stärka slottsparkens kvaliteter, tillgängliggöra åsen och skapa passager genom parken som gynnar hela den omkringliggande stadsmiljön.

Ingen av platserna bedöms ur trafiksynpunkt vara osäkra. En placering vid slottet bedöms något mer trafiksäkert eftersom det finns gott om ytor att lösa trafikfrågor på platsen. Vid kvarteret Kaniken passerar fler trafikslag på en mer begränsad yta längs Västra Ågatan vilket gör att trafiksituationen kan komma att behöva hanteras med trafikregleringar.

Tillgänglighet för gående

Kvarteret Kaniken är lätt att nå till fots. Fastigheten ligger på bra gångavstånd till många viktiga målpunkter i stadskärnan.

Ett attraktivt besöksmål på slottet förutsätter de tillgänglighetsåtgärder för gående som förslaget redovisar. Slottet har längre gångavstånd från centralstationen men läget manifesteras tydligt i stadsbilden. Väl uppe vid slottet är entréytor generösa, tillgängliga, trafiksäkra och trygga.

Inlastning och varutransporter

Området runt kvarteret Kaniken, liksom stora delar av innerstaden är belagt med ett förbud mot fordon över 12 meter. Det innebär att fordon längre än 12 meter inte får användas vid varutransporter utan dispens.

I förslaget redovisas inlastning från Trädgårdsgatan vilket med gällande trafikreglering innebär att lastfordon endast kommer in i området via antingen Slottsgränd/Västra Ågatan eller Slottsgränd/Nedre Slottsgatan som båda är smala gator med endast åtta meter mellan fasaderna på intilliggande fastigheter. All in- och urlastning, varudistribution och avfallshämtning bör ske från Trädgårdsgatan för att minimera konflikter med gång- och cykeltrafikanter på Västra Ågatan. Lastning kommer då att ske från en allmän gata.

Vid Slottet finns det gott om yta och olika varianter för inlastning. Här finns ingen 12 meter begränsning för fordon.

Angöring för besöksbussar och bil

Vid kvarteret Kaniken är närmaste parkeringsplats för besöksbussar på Riddartorget. Det är möjligt att hämta och lämna resenärer med både buss och bil direkt på Västra Ågatan. Trafiken antas öka vid lokaliseringen av ett besöksmål och trafikregleringen i närområdet kommer att behöva anpassas.

Vid slottet finns ytor för att ta emot besökare i buss och det finns goda möjligheter att hämta/lämna med bil på borggården. Det finns även ytor för att skapa andra lösningar vid framtida behov.

Parkering av bil och cykel

Kvarteret Kaniken är i den del av innerstaden som har tydlig gångprioritet. Det innebär att kvarteret kan ta del av de parkeringsmöjligheter som finns i innerstaden idag. Plats för parkering för rörelsehindrade intill huvudentrén bedöms som svår att åstadkomma och behöver utredas vidare.

Kvarteret Kaniken kan ta del av de befintliga cykelparkeringsplatserna som redan finns i innerstaden. Det finns inte ytor för nya cykelparkeringar i anslutning till besöksmålet. Cykelparkering för personal bör lösas i fastighetens garage.

Slottet har tillgång till parkeringsplatser. I Blåsenhusområdet har universitetet markparkeringar som bör kunna samnyttjas, framförallt på helger och kvällar. Söder om slottet finns parkeringsplatser anpassade till slottsmiljön. De parkeringsplatser som finns idag på slottets borggård behöver utvärderas då de har en negativ inverkan på besöks- och kulturmiljön. Vid slottet finns bra förutsättningar att lösa parkering för rörelsehindrade i direkt anslutning till huvudentrén. Det finns även ytor för att lösa cykelparkeringsplatser efter behov.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Richard Malmström
Ordförande

Susanna Nordström
Nämndsekreterare

Kulturnämnden

Datum: 2021-01-12
Diarienummer: KTN-2020-00885

Rev KTN AU 2021-01-22

Kommunstyrelsen

Yttrande över förslag till Uppsala kommuns framtida konstverksamhet (KSN-2018-1069)

Kulturnämnden har tagit del av rubricerade förslag och vill anföra följande sammanfattande synpunkter:

Kulturnämnden finner att båda förslagen för lokaler för konstmuseiverksamhet i Uppsala slott respektive i kvarteret Kaniken väl tillgodoser de krav och ambitionsnivåer som framkommit i utredningsarbetet gällande lokalernas utformning.

Kulturnämnden ser att båda lokaliseringarna är bra alternativ som lokal för ett nytt konstmuseum, men att Kaniken ligger mer tillgängligt.

Samtidigt ser kulturnämnden att det finns skillnader i de två alternativen som kan få olika effekter på stadsutvecklingen.

Kulturnämnden vill också betona betydelsen av att nämnden tilldelas de resurser som krävs för den föreslagna utvecklingen av Uppsala konstmuseum och kommunens konstverksamhet.

Kulturnämnden ser också att det finns ett behov av att öka besökarantalet och att nå fler grupper med ett utvecklat konstutbud och en tydlig kommunikation oavsett lokalisering.

Kommentarer till remissens frågeställningar

Kommunstyrelsen har remitterat förslagen på framtida lokalisering av Uppsala konstmuseum till kulturnämnden för att inhämta synpunkter gällande verksamheten i de två lokalalternativen genom att besvara följande frågor:

- Hur ser kulturnämnden på Uppsala konstmuseums möjlighet att hantera den ökade ambitionsnivån som en fördubbling av utställningsytan i ett nytt konstmuseum medför?

- På vilket sätt ser kulturnämnden att Uppsala konstmuseums utökade verksamhet i ett nytt konstmuseum påverkar andra verksamheter inom nämndens ansvarsområde och vilka synergier kan nämnden se?
- Vilka samarbeten ser kulturnämnden skulle kunna utvecklas i de två olika föreslagna alternativen till nytt konstmuseum?
- Hur ser kulturnämnden att Uppsala konstmuseums lokalisering kan vara en motor i att utveckla det omkringliggande området kring de föreslagna lokaliseringarna av ett nytt museum?

Ett resonemang som svarar på frågorna finns i föredragningen nedan.

Bakgrund

Ett växande Uppsala med över 300 000 invånare år 2050 innebär utmaningar och möjligheter. Det blir fler kulturkonsumenter och fler kulturskapare vilket kräver att kommunen tar höjd för en utvecklad kulturell infrastruktur och ett utvecklat utbud. Det innebär att kommunen behöver tillgodose framtidens behov av bibliotek, mötesplatser, museer, scener, utställningsplatser samt lokaler för såväl eget skapande som professionellt utövande av konst och kultur.

Kulturutbudet ska enligt Uppsala kommuns kulturpolitiska program präglas av mångfald och kvalitet samt vara tillgänglig för alla. Eftersom Uppsala är en oerhört rik och intressant kulturstad är det rimligt att ännu fler ska kunna vara verksamma inom kultursektorn och fler boende och besökare ska kunna ta del av utbudet. Därför anser kulturnämnden att ett aktivt arbete ska göras med syfte att nå nya målgrupper. Tillgängligheten till konst och kultur ska förbättras genom bland annat ett utvecklat utbud och en tydlig kommunikation. Det är också angeläget att verksamheterna ökar sin kännedom om besökarnas behov och önskemål genom en relevant dialog och uppföljning av program och aktiviteter.

Vad gäller Uppsala konstmuseum finns det behov av att öka antalet museibesökare och öka kännedomen om verksamheten. Kulturnämnden vill att konstmuseet ska vara ännu mer tillgängligt och en plats för alla, oavsett geografiskt avstånd och socioekonomiska faktorer. Det finns ett behov av att locka fler besökare från de underrepresenterade områden i Uppsala kommun. Med utökade och förbättrade lokalytor och med bättre resurser att tilltala och uppsöka fler målgrupper kan detta uppnås.

Konstmuseifrågan har diskuterats under lång tid i Uppsala. Det finns ett engagemang hos konstvänner och andra intressenter för att konsten i framtiden ska ha en starkare position i hela kommunen. Kulturnämnden fick i Mål och budget 2016 uppdraget att fortsätta utvecklingen av Uppsala konstmuseum. Kulturnämndens åtgärder redovisades i nämndens verksamhetsplan 2016 där kulturförvaltningen gavs uppdrag att utreda framtida konstverksamhet och lämna förslag till framtida lokalisering av Uppsala konstmuseum. Uppdraget genomfördes och återrapporterades till kommunstyrelsen (KTN-2016-0347) i februari 2018.

Den 27 maj 2020 presenterades den genomförda fördjupade utredningen Framtida konstverksamhet och lokalisering av konstmuseum i Uppsala kommun (KSN-2018-1069). Kommunstyrelsen fattade ett inriktningsbeslut att gå vidare med att undersöka möjligheterna till lokalisering av Uppsala konstmuseum i antingen i Uppsala slott eller i kvarteret Kaniken. Kommunledningskontoret fick i uppdrag att inleda förhandlingar med fastighetsägarna Statens fastighetsverk och Uppsala Akademiförvaltning, att

utreda möjligheten till samverkan med andra relevanta organisationer samt att återrapportera uppdraget till kommunstyrelsen senast i december 2020.

Den 16 december 2020 återrapporterade kommunledningskontoret uppdragen till kommunstyrelsen. Det gör att det nu föreligger två förslag till utveckling av Uppsala konstmuseum verksamhet och framtida lokalisering av museum, antingen i Uppsala slott eller i kvarteret Kaniken. Därmed har ytterligare steg tagits mot förverkligandet av en utökad och utvecklad framtida konstverksamhet i Uppsala.

Den framtida konstmuseiverksamhetens innehåll

I förstudien och i den fördjupade utredningen föreslås att Uppsala kommun håller en enkel och genomförbar linje och fokuserar på att vidareutveckla, förädla samt ge befogenheter, stöd och resurser till de institutionella och fria konstaktörer som redan är etablerade i Uppsala. Uppsala konstmuseum har stor utvecklingspotential och insatsen bör koncentreras kring att utveckla en sammanhållen konstmuseiverksamhet.

Det framtida föreslagna konstmuseiverksamheten kan kortfattat beskrivas:

- utökad utställningsverksamhet och en dubblering av utställningsytan
- spetsverksamhet inom konstpedagogik och förmedling med nya digitala lösningar för barn och unga.
- internationellt utbyte genom konstnårsresidens, forskning inom det konstnärliga och konstvetenskapliga fältet samt laborativa miljöer.
- vara en mötesplats och accelerator för det lokala och regionala konstlivet. Likaså fungera som arena och mötesplats för evenemang kring kultur, demokrati och yttrandefrihet för civilsamhälle, föreningar och folkbildning.
- ha en representativ funktion och roll för Uppsala kommun, organisationer och näringsliv.

För byggnaden beskrevs följande kvaliteter:

- ett museum med egen identitet och en tydlig synlighet genom en arkitekttävling
- möjlighet till framtida utbyggnad och komplettering
- ett för besöksnäringen gynnsamt läge med närhet till Fyrisån och Uppsala slott
- en tillgänglig och synlig plats i staden med nära till kommunikationer
- utgöra en ”dragare” och bidrar till stadsliv i överensstämmelse med kommunens innerstadsstrategi
- möjligheter till kontakt med och tillgång till utemiljö

Huvudskälen är att ett växande Uppsala behöver ett konstmuseum av större format och flexibilitet för att attrahera kommuninvånare, aktiva inom konstområdet och tillresta besökare från såväl Sverige som utlandet. Uppsala som konst- och kulturstad är i framåtskridande. Genomförda aktiviteter är fri entré på Uppsala konstmuseum och Bror Hjorths hus, ett utvecklat ett ateljéstöd för yrkesverksamma konstnärer och ett omfattande arbete med offentlig konst.

Ett växande Uppsala behöver ett konstmuseum av större format och med större flexibilitet för att attrahera kommuninvånare, aktiva inom konstområdet och tillresta besökare såväl från Sverige som från utlandet.

Beträffande utställningsyta

Det utredningen föreslår och de två förslagen för slottet och Kaniken innebär är en fördubbling av utställningsytan i ett nytt konstmuseum i jämförelse med den omfattning som är idag. Uppsala konstmuseums föreslås därmed kunna visa fler och större utställningar, inte minst från de egna samlingarna. Mer varierade och fler utställningar med inriktning mot utvalda målgrupper kan genomföras. Utställningsverksamheten är kärnpunkten i museets utåtriktade verksamhet och den viktigaste kontaktytan för estetiska upplevelser, kunskap och bildning samt möten och åsiktsutbyte. De två förslagen kan på ett tillfredställande vis presentera bra lösningar för en utökad utställningsverksamhet. Ett volymmässigt större konstmuseum är en viktig del i det växande Uppsala. Mer konstmuseum – mer Uppsala.

Resurser för utökad utställningsverksamhet

Utökade ytor medför förutom ökade hyreskostnader ökade kostnader för produktion av ett större utbud. Det innebär att konstmuseet behöver ökade resurser vilket också framhålls i utredningsrapporten:

”Under utvecklingsperioden 2020–2028 bör en verksamhetsförstärkning göras. När vi beräknat kostnaden har hänsyn tagits till både ombyggnation, eventuell stängning av delar av verksamheten samt tillfällig pop up-verksamhet under byggperioden. De största kostnaderna utgörs av personalkostnader. Med mer personal kan museet producera mer verksamhet samt mer marknadsföring. Genom att investera i verksamheten under en uppbyggnadsperiod ges museet bättre förutsättningar att fylla nya lokaler med bra och relevant innehåll på ett ekonomiskt hållbart sätt.”

I den fördjupade utredningen framtida konstmuseiverksamheten bedöms behovet av ett ökat kommunbidrag för den utökade verksamheten förutom det som täcker hyreshöjningen. En utökad verksamhet innebär även ökande intäkter, men med utredarnas beräkning behövs ett ökat kommunbidrag med 4,7 mkr till år 2025 och ytterligare 2,9 mkr till år 2026, alternativt 2028.

Samarbeten och synergier inom kulturförvaltningen

En förändring i Uppsala konstmuseums verksamhet påverkar alla kulturverksamhet i Uppsala som andra museer, kulturskola, kulturhus och bibliotek. Omfattningen, utformningen och lokaliseringen av konstmuseet får effekter på den egna kulturverksamheten inom Uppsala kommuns regi. Synergieffekter inom områden som utställningsverksamhet, pedagogik och programverksamhet samt handläggning av kulturarvsfrågor förbättras.

En utökad konstmuseiverksamhet kommer att underlätta samordningen med den verksamhet som bedrivs inom enheten för offentlig konst. Hantering av konstföremål, magasinering, transporter, administration samt förmedling och pedagogik kan även innebära fördelar för den kommunalt finansierade konstverksamheten stiftelsedrivna Bror Hjorths hus i fråga om tillgång till resurser för produktion och marknadsföring.

Det kommer att vara en injektion för kommunens kulturpedagogiska arbete inte bara för museets egna konstpedagogiska insatser utan även i samordningen med annan pedagogisk verksamhet för barn och unga inom kulturskolan, Biotopia, kulturhusen och biblioteken. Utbudet för skolan blir större. På samma sätt påverkas gynnsamt

programverksamhet som kulturnämnden också bedriver inom bibliotek, kulturhus och på Reginateatern. Ett utvecklat samarbete mellan kulturförvaltningens verksamheter ger också möjlighet till kompetens- och metodutveckling. Det finns också stora utvecklings- och effektiviseringsområden i och med digitala lösningar samt inom kommunikation och marknadsföring.

Med en ökad produktion och en ökad samordning kommer Uppsala som evenemangstad blir mer tillgänglig och mer attraktiv.

Samarbeten och samverkan

Ett konstmuseum ingår i en infrastruktur av kulturverksamheter i kommunens och andras regi. Uppsala konstmuseum har redan idag i uppdrag att verka för samverkan med andra konst- och kulturinstitutioner, och gör och har gjort så i olika omfattning. De upparbetade samarbetena sker i första hand med Bror Hjorths hus, Gustavianum – Uppsala universitetsmuseum och Upplandsmuseet. År 2017 genomförde konstmuseet exempelvis en stor utställning med den svenske konstnären Jan Svenungsson tillsammans med Bror Hjorths hus och en med den amerikanska konstnären Bill Viola med Domkyrkan och Gustavianum. Det sker även samarbeten med andra verksamheter inom Uppsala universitet och SLU samt Kultur och bildning, Region Uppsala. Uppsala konstmuseum ingår också i samarbetsprojekt såsom Revolve Performance Art Days med de kommunala bolagen Uppsala stadsteater och Uppsala Konsert & Kongress samt den fristående aktören konstnärdrivna Köttinspektionen.

I förstudien föreslogs att den strategiska samverkan inom konstområdet utvecklades mellan Uppsala kommun och Region Uppsala. Uppsala kommuns särställning i regionen gör det naturligt att utifrån en strategisk position axla en regional roll och ansvar inom konst, med tyngdpunkt på samtidskonst. Regional synlighet är central för ökad relevans på den nationella kulturpolitiska och konstpolitiska nivån.

Uppsala universitet, Region Uppsala och Upplandsmuseet har också uttryckt en avsikt att fortsätta och utveckla samarbetet med Uppsala kommun inom bildkonstområdet.

I båda förslagen för nya museilokaler finns utställningsmöjligheter och de faciliteter med rum för möten och platser för kreativt och skapande arbete som förstudien och den fördjupad utredningen beskrivit.

Ett samarbete eller en samverkan är inte beroende av placering och läge och kan genomföras på ett bra sätt utan geografisk närhet. Konstmuseet kan oavsett lokalisering i slottet eller i Kaniken vara en part i ett sådant samarbete med egna bidrag inom konstområdet men kan också vara värd för och delta i förmedling av kulturhistoria och vetenskapsinriktad verksamhet. Ett internationellt konstnärresidens kan berika konstlivet och synliggöra regionen som en arena för samtida konst. Möjligheter finns att utveckla en residensverksamhet med unik profil kopplad till Uppsalas identitet som forsknings-, innovations och universitetsstad. Den nya museilagen betonar museers roll i kunskapsbyggande och forskning. I utredningen föreslås en ”think tank” och samarbete med universiteten kring forskning och laborativa konstmiljöer. Uppsala behöver en gemensam vision kring forskning inom konstfältet, såväl konstvetenskaplig forskning som konstnärlig forskning.

För själva slottsbyggnaden finns möjligheter för kommunen och konstmuseet till samverkan med Rikssalsstiftelsen och den verksamhet som sker där. Möjligheten för evenemang, konferenser och representation för kommunal verksamhet är stor i de lokalerna.

Tillgänglighet, barn och unga, äldrevänlighet

Det är av yttersta vikt att tillgängligheten till konstmuseet är sådan att det inte upplevs som ett problem att ta sig dit. Så väl sociala som fysiska hinder för att besöka museet måste tas bort. Kulturnämnden ser det som en förutsättning för det mycket viktiga uppdraget att bredda verksamheten och öka antalet besökare.

I jämförelsen mellan de två alternativen, slottet och Kaniken, är det därför avgörande för slottets del hur utformningen av slottsparksområdet planeras samt att tillgängligheten med kollektivtrafik är tillfredställande och framför allt att höjdskillnaden i kommunikationen från norr och öster överbryggs. Någon form av mekaniskt transporthjälpmiddel i form av hiss eller rulltrappa kan vara avgörande i den frågan. För äldre människor är det viktigt att obehindrad kunna röra sig och Uppsala vill vara en äldrevänlig stad både för invånare och besökande gäster

Vad gäller miljön kring kvarteret Kaniken respektive slottet skiljer sig förutsättningarna ur ett barnperspektiv. Omgivningen runt slottet ger mer möjlighet till utomhusaktiviteter i slottsparken, Kaniken har möjligheter utomhusaktiviteterna i årummet och dess sammankoppling med Stadsträdgården. Kaniken ligger närmare kulturskolans lokaler vilket underlättar det pedagogiska samarbetet

Båda förslagen innehåller bra lösningar på lokaler för pedagogisk verksamhet riktad mot barn och unga. Kulturnämnden vill betona att en utökad pedagogisk och förmedlande konstverksamhet för skola, kulturskola, barnfamiljer och nya målgrupper är viktig för ett framtida konstmuseum.

Byggnad och läge

En kulturinstitution som ett konstmuseum i kommunal regi har möjligheterna att kunna vara av intresse för konstintresserade besökare och turister men också bidra till samhällsservicen och vara en demokratisk mötesplats för medborgarna. Också ur den aspekten skapas ett mervärde med att placera konstmuseet i kvarteret Kaniken eller i Uppsala slott. För båda de två lokaliseringar finns ett behov av offentlig närvaro, möjligheten för allmänheten att ha tillgång till platser som är i det gemensamma tjänst, något som kulturnämnden vill framhålla som värdefullt.

Utredningens publikundersökning visade att innehåll, såsom bra utställningar, intressant konst och särskilda genrer, är den absolut viktigaste drivkraften bakom ett konstmuseibesök. Det går att konstatera att de båda förslagen mycket väl tillgodoser utredningens intentioner på ett likvärdigt tillfredställande vis och att det framförallt är just läget som skiljer dem åt.

För båda förslagen är det viktigt att iaktta de bebyggelseantikvariska perspektiven vid en ombyggnadsprocess samtidigt som att en framhållen utgångspunkt för ett nytt konstmuseum är en tydlig visuell identitet. För en yttre gestaltning bör en arkitekttävling hållas för att ge det nya museet den karaktär och synlighet som krävs för ett museum för samtida och modern konst och som även kan ge Uppsala en förhöjd arkitektonisk gestalt.

Kulturnämnden noterar att det råder osäkerhet om möjligheterna att genomföra de om- och tillbyggnader som föreslås i och kring Uppsala slott. Informationen om Riksantikvarieämbetets eventuella dispenser och förhandsinformation om projektets svårigheter är oklar. Slottet har stora kulturhistoriska värden och besitter ett framtida

skydd som byggnadsminne beslutat av regeringen redan 1935 och ytterligare skärpt 1999.

Uppsala konstmuseums lokalisering kan vara en motor i utvecklingen av det omkringliggande området. Uppsala kommuns innerstadsstrategi har tydligt pekat ut att området såväl området kring slottet som årummet ska utvecklas. Här kan ett konstmuseum vara en mycket viktig del i den processen. Ett konstmuseum är i sig en destination och turistmål. Tillgång till kultur är också något som stärker en stadskärna, dess handel och serveringar. Ett konstmuseum i Kaniken skulle därmed få direkt positiva effekter på cityhandeln. Ett konstmuseum i Uppsala slott skulle däremot stärka det historiska stråket mellan de medeltida kyrkomiljöer i domkyrkoområdet, området kring Uppsala universitets äldsta byggnader och Botaniska trädgården.

Årummet är en mycket intressant omgivning och med ett å-nära beläget konstmuseum i kvarteret Kaniken skulle vistelsekvaliteterna i den delen av staden öka avsevärt. Här finns restauranger, caféer och handel. Här finns också en närhet till Upplandsmuseet, stadsbiblioteket, Reginateatern, kulturkvarteret Walmstedtska, studentnationer och ungdomskulturhuset Grand. I ett stadshistoriskt perspektiv är det här handels- och industristadens Uppsala. Den aktuella byggnaden i kvarteret Kaniken har ett ursprung som industrilokal och det är i den historiska miljön som det konstmuseet i så fall får utgå från i uppbyggande av identitet och synlighet. Det kan vara en inspirerande, levande och kreativ omgivning. Med ett konstmuseum bildas ett kulturkvarter mitt i staden, med stora möjligheter till synergier och samverkan mellan de olika kulturverksamheterna på Trädgårdsgatan och Västra Ågatan.

Kvarteret Kaniken har en varierad omgivning med en direktlänk till Stadsträdgården och de möjligheter som finns där till att visa konst och arrangera konserter och evenemang. Med konstmuseet i kvarteret Kaniken finns också möjligheten att utveckla hela åstråket till ett kulturstråk tillsammans med den stora satsning på offentlig konst som pågår.

Ett konstmuseum i kvarteret Kaniken har också fördelen att det blir lättare för Uppsalabor och besökare att ”slinka in” på ett besök i samband med andra ärenden i närheten. Museet hamnar närmare resecentrum för dem som kommer med tåg eller regionbussar.

En placering av konstmuseet på Uppsala slott ger förutsättningar för museet att visa konst i den vidsträckta park som omger slottet. Det kan vara sommarutställningar, isskulpturer, konstskola, konserter och evenemang. Möjligheten till attraktiva uteserveringsmöjligheter kring slottet har också ett högt egenvärde.

Med ett konstmuseum i slottet tillsammans med domkyrkan, Gustavianum, Carolina Rediviva och Botaniska trädgården, och med en upprustad slottspark får Uppsala ett mycket attraktivt område för besök och rekreation. Ett levande samtida konstmuseum i slottet skulle inte bara ha ett egenvärde utan synnerligen bidra till aktiveringen av Uppsalas äldre historiska och akademiska delar. En konstmuseiverksamhet i slottet och utvecklad slottspark med samtidskonst bidrar även till att skapa övergångar och kontakt med expansionen i södra staden och det nya stråket längs med Dag Hammarskjölds väg. Uppsala förändras i omfattning och utsträckning och nya centra uppstår.

Kulturnämnden vill även framhålla slottets egenvärde och slottets betydelse för stadsmiljön och dess utveckling i sin helhet.

Ekonomiska konsekvenser

Utredarnas förslag är att en uppräknig av kommunbidraget sker succesivt för smidig övergång till det större formatet. Kulturnämnden vill betona vikten av ett ökat kommunbidrag inte bara för att täcka ökade kostnader för större lokaler utan även för den ökade ambitionsnivån att göra mer för fler. Konstmuseet behöver också kunna hålla en hög kvalitet i verksamheten under en omflyttningsperiod.

Kulturnämnden har observerat att kommunens investerings- och driftkostnaderna för en hiss/bergbana för att göra ett konstmuseum tillgängligt från staden österifrån bör klargöras.

Hyreskostnader tillkommer för de konstmagasin som nu ingår i de nuvarande förhyrda lokalerna i slottet men inte i de två förslagen.

Kulturnämnden

Linda Eskilsson
Ordförande

Samuel Lundström
Nämndsekreterare

Information om rapport från inspektion av överförmyndare/överförmyndarnämnd

Länsstyrelsen har inspekterat överförmyndarverksamheten i er kommun. Kopia av rapport från inspektionen översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i egenskap av högsta ledning för kommunen och därmed ytterst ansvariga för verksamheten. Kopia av rapport från inspektionen översänds även till kommunrevisionen.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för kommunernas överförmyndarverksamhet och ska inspektera verksamheten i kommunerna. Vid inspektionen ska Länsstyrelsen granska om överförmyndarens handläggning följer reglerna i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen och även i övrigt sker på ett rättsäkert och lämpligt sätt. Länsstyrelsen ska alltid kontrollera dels det av överförmyndaren förda registret över ärenden, dels stickprovsvis utvalda akter.

Inspektionsrapporten är upplagd på följande vis. I sammanfattningen anges på vilka punkter som Länsstyrelsen framför kritik mot verksamheten. Om Länsstyrelsen inte funnit något att kritisera så framgår även det. Under rubriken 'aktgranskning med kritik' redogör Länsstyrelsen för de akter som vi granskat där vi funnit anledning att kritisera någon del av handläggningen. Under rubriken 'aktgranskning utan kritik' redogör Länsstyrelsen för andra rättsfrågor som uppkommit vid granskningen av akterna och vid den efterföljande diskussionen med överförmyndarkansliet. Under rubriken 'övriga frågor' redogör Länsstyrelsen för information m.m. som framkommit utöver aktgranskningen.

Länsstyrelsen kan framföra tre nivåer av kritik: *viss kritik*, *kritik* eller *allvarlig kritik*. Samtliga sammanfattas dock som kritik i den inledande sammanfattningen. Inte undgå kritik är den mildaste formen av kritik och allvarlig den strängaste. När allvarlig kritik framförs ska Länsstyrelsen normalt sett följa upp frågan, antingen genom att begära återrapportering eller genom ett särskilt uppföljande möte/samtal.

Enheten för tillsyn
Lotta Reimers

Rapport från digital inspektion under år 2020 av Överförmyndarnämnden för Uppsala län

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län riktar kritik mot Överförmyndarnämnden för Uppsala län (nämnden) på följande punkter:

- Bristfällig bevakning av att årsräkningar lämnas in.
- Bristfällig hantering av ett arvskifte i ett förmynderskap.
- Bristfällig hantering av ett överklagande.

Inledning

På grund av situationen med Covid-19 har Länsstyrelsen genomfört inspektionen digitalt och utan något platsbesök på nämndens kansli.

Inspektionen genomfördes genom att vi inledningsvis granskade nämndens register över aktiva akter. Därefter, utifrån denna granskning, begärde vi dagboksblad från 23 akter. Efter att vi granskat dagboksbladen begärde vi in handlingar från 10 av akterna, för vidare granskning. Se bilaga för vilka akter som granskades.

Länsstyrelsen vill betona att urvalet av akter och handlingar för granskning gjorts med utgångspunkt i riktad granskning, i syfte att hitta avvikelser. Det har därför inte skett ett slumpvis urval.

Ett digitalt sammanträde hölls den 6 oktober 2020 och där deltog nämndens ordförande Bertil Brunn och från nämndens kansli Susanna Sandström, Kristina Lindgren, Suparna Das och Gisela Miller samt från Länsstyrelsen Lotta Reimers och Lisa Wellenius.

Om Länsstyrelsen funnit anledning att kommentera nämndens handläggning tas det upp i rapporten.

Uppföljning av föregående rapport

I rapporten från föregående inspektion (dnr 29588-2019) riktade Länsstyrelsen kritik mot nämndens handläggning på följande punkter.

- Bristfälliga rutiner rörande arvodesbeslut till ”professionella” ställföreträdare.
- Bristfällig bevakning av årsräkningar i ett förmynderskap.
- Långsam handläggning av ansökan om byte av god man i ett ärende.

Länsstyrelsen riktade kritik mot nämndens rutin för arvode till s.k. professionella ställföreträdare. Som en del av nuvarande inspektion begärde vi in och granskade den nya rutin för timarvodering som från och med den 1 januari 2021 ersätter den tidigare modellen för arvode.

Nämnden informerade på sammanträdet om att de ställföreträdare som är aktuella för denna arvoderingsmodell har kontaktats och uppgett att de tycker det är bra. Det framgår av ärendehanteringssystemet vilka ställföreträdare som omfattas. Vi har inga synpunkter på den nya rutinen och ser positivt på att nämnden vidtagit åtgärder för att ändra den bristfälliga rutinen.

Övriga två punkter följdes inte upp särskilt, men bristande bevakning av att årsräkningar lämnas in tas upp i rapporten.

Aktgranskning med kritik

Bristfällig bevakning av årsräkningar

Sammanfattning

Inför inspektionen ombads nämnden att redogöra för sina handläggningstider avseende granskning av årsräkningar för år 2018. Nämnden svarade att 98,75 % av årsräkningarna var granskade per den 1 oktober 2019 och att samtliga årsräkningar utom fyra var granskade per den 31 december 2019. Den sista årsräkningen var färdiggranskad den 14 februari 2020.

Länsstyrelsen bad att få granska dagboksbladen för dessa fyra akter och noterade följande vad gäller granskningen av årsräkningar.

9710 förmyndarskap (särskilt förordnad vårdnadshavare)

Förmyndaren blev förordnad i november 2017 och gav in en förteckning över barnets tillgångar. Den granskades utan anmärkning den 24 november 2017. Därefter, och fram till den 10 juni 2019, finns inga åtgärder registrerade i dagboken. Första anmodan om att ge in årsräkning avseende år 2017 och 2018 skickades ut i december 2019. Årsräkningarna inkom i januari 2020 och granskades utan anmärkning i februari 2020.

10280 förmyndarskap (särskilt förordnad vårdnadshavare)

Förmyndaren blev förordnad i augusti 2018 och gav in en förteckning över barnets tillgångar. Barnet blev myndigt i september 2019 och nämnden begärde in en sluträkning som gavs in i december 2019. En anmodan om att ge in årsräkningen avseende år 2018 skickades ut i oktober 2019 och gavs in i januari 2020. Båda räkningarna granskades utan anmärkning i januari 2020. När dagboksbladet är utskrivet, den 15 maj 2020 saknades notering om att redovisningshandlingarna hade överlämnats till barnet.

11446 förmyndarskap (särskilt förordnad vårdnadshavare)

Förmyndaren blev förordnad i december 2018. Förteckningen över barnets tillgångar är granskad utan anmärkning den 15 februari 2019. Nämnden begärde därefter inte in någon årsräkning för år 2018. Nästa anteckning i dagboksbladet är från den 11 november 2019 angående att barnet är myndigt och att nämnden begärde in en sluträkning som gavs in i december 2019. En anmodan om att ge in

årsräkningen skickades ut i december 2019 och gavs in i januari 2020. Båda räkningarna granskades utan anmärkning i januari 2020. När dagboksbladet är utskrivet, den 15 maj 2020 saknades notering om att redovisningshandlingarna hade överlämnats till barnet.

13263 godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB

Ett byte av god man beslutades i november 2017 och den nye gode mannen fick redovisningshandlingarna i februari 2018. Nästa anteckning i dagboksbladet är från december 2019 angående ett klagomål på gode mannen. En anmodan om att ge in årsräkningen för år 2017 och 2018 skickades ut i december 2019 och gavs in i januari 2020. Båda räkningarna är granskade utan anmärkning i januari 2020.

Vid sammanträdet framförde nämnden följande. De upptäckte dessa ärenden när de drog ut en lista på årsräkningar som inte kommit in. Det visade sig att de var rätt registrerade men att de ändå inte hade kommit med på listorna tidigare. De har försökt ändra rutinen särskilt vad gäller särskilt förordnade vårdnadshavare så att det inte ska hända igen.

Efter sammanträdet har nämnden tillagt följande. Akt 9710 och 10280 hade en felaktig inställning i ärendehanteringssystemet avseende redovisningssätt. Systemet hade därför inte hämtat upp ärendena i samband med årsräkningsutskick. I samband med en fullständig registervård i december 2019, avseende samtliga ärenden med ensamkommande barn och samtliga ärenden med särskilt förordnad vårdnadshavare, upptäcktes dessa felregistreringar och att årsräkningar därför inte inkommit. Begäran om årsräkning skickades då ut och hanterades därefter.

Länsstyrelsens bedömning

En förordnad ställföreträdare är skyldiga att inge förteckning i samband med att de förordnas, årsräkningar varje år och sluträkning till överförmyndaren (se 14 kap. 1, 15 och 18 §§ föräldrabalken, FB). För att en ställföreträdare ska kunna lämna in en års- eller sluträkning i förenklad form, eller inte alls, måste överförmyndaren fatta ett sådant beslut (se 14 kap. 19 § FB). I överförmyndarens tillsyn ingår att bevaka att redovisning inkommer och att vidta åtgärder då det brister, genom att t.ex. förelägga med vite (se 16 kap. 13 § FB).

Länsstyrelsen vill framhålla vikten av att förteckningar, årsräkningar och sluträkningar kommer in i tid och att nämnden vidtar åtgärder för att säkerställa detta. Det är viktigt att överförmyndaren är aktiv i detta arbete, om redovisning inte kommer in i tid kan det vara ett tecken på att ställföreträdaren inte sköter sitt uppdrag. JO har angående årsräkningar (årsräkningar ska inkomma före 1 mars varje år) uttalat att en påminnelse bör gå ut någon vecka in i mars månad och att ställföreträdaren i tillämpliga fall normalt bör få ett vitesföreläggande i god tid före sommaren (se JO:s beslut den 15 augusti 2012 med dnr 2971-2011).

Vad gäller överlämnande av redovisningshandlingar vill Länsstyrelsen framföra följande. Enligt 16 kap. 8 § FB ska överförmyndaren sedan denne har granskat förmyndarens, gode mannens eller förvaltarens sluträkning, lämna över sluträkningen samt de förteckningar, årsräkningar och handlingar enligt 15 kap. 3 och 8 §§ som förvaras hos överförmyndaren till den som är behörig att ta emot

redovisning för förvaltningen. Det kan röra sig om en ny ställföreträdare efter ett byte eller ett barn som blivit myndigt. Om handlingar har lämnats till en ny ställföreträdare, ska denne inom två månader därefter återlämna handlingarna. Överförmyndaren ska skriftligen upplysa ställföreträdaren om detta när handlingarna lämnas ut.

Länsstyrelsen är kritisk mot nämndens bristfälliga hantering av dessa ärenden.

Arvskifte i förmynderskap

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboken och utvalda handlingar i akt 7682 angående ett förmynderskap noterades följande. Ärendet har rört två barn, varav ett blev myndigt under år 2020. Barnen har sedan år 2013 en särskilt förordnad vårdnadshavare som är en släkting till barnen. Barnens mormor avled i början av 2018 och både barnen och den förordnade förmyndaren var delägare i dödsboet. I april 2018 beslutade därför nämnden att utse en god man enligt 11 kap. 2 § FB.

Den förordnade förmyndaren gav i februari 2019 in en årsräkning som granskades utan anmärkning i april 2019. I årsräkningen har förmyndaren redovisat en inkomst om ca 71 000 kr under ”övrigt” och hänvisat till en bilaga som Länsstyrelsen inte tagit del av. Nämnden har antecknat ”KU” bredvid posten.

En bouppteckning gavs in i april 2019. I samband därmed informerade gode mannen i ett samtal med nämnden att arvskiftet är klart. Nämnden bad om underlag och en ansökan om samtycke.

I maj 2019 gav förmyndaren in en ansökan om tillstånd att ta ut pengar för att betala advokatkostnader i samband med arvskiftet. Nämnden frågade förmyndaren varför kostnaden inte regleras i dödsboet när skiftet ännu inte är klart. Förmyndaren uppgav att boet skiftades i december 2018 och att arvet finns redovisat i årsräkningen för år 2018. Gode mannen ringde vid samma tidpunkt och undrade om värderingen av bostadsrätten som sålts är tillräcklig.

Gode mannen gav den 28 maj 2019 in en ansökan om samtycke till arvskiftet, men utan underlag. En vidimerad kopia av arvskiftet gavs in den 11 juni 2019. Enligt arvskiftet ska barnens förmyndare tillskiftas bostadsrätten, mot att övriga delägare tillskiftas likvida medel. Det framgår inte att bostadsrätten hade sålts. Arvskiftet är daterat den 6 september 2018 och är undertecknat av samtliga dödsbodelägare utom gode mannen, den 12 oktober 2018. Gode mannens underskrift är daterad den 16 oktober 2018.

I oktober 2019 fick nämnden, efter egen begäran, in underlag för försäljningen av bostadsrätten från mäklaren. Av handlingen framgår att försäljningen ägde rum den 13 oktober 2018. Som säljare står den avlidna, inte hennes dödsbo. Kontraktet är underskrivet av en representant för hela dödsboet, genom fullmakt. Gode mannen har skrivit en fullmakt ”för [den avlidna]” till denna person och har själv inte undertecknat köpekontraktet.

Den 18 maj 2019 begärde gode mannen sig entledigad. Gode mannen gav den 27 juni 2019 in en ny ansökan om samtycke till arvskiftet. Den 28 juni 2019 beslutade nämnden att entlediga gode mannen. I juli 2019 skrev nämnden till förmyndaren om bytet och om försäljningen av bostadsrätten. Förmyndaren ifrågasatte då att en ny god man behövs, eftersom bostadsrätten är såld, dödsboet

skiftat och barnen har fått sina pengar. Nämnden svarade att de måste besluta om samtycke.

Den 25 oktober 2019 beslutade nämnden att förordna en ny god man och begärde att hen ska ge in ansökan om samtycke till försäljningen av bostadsrätten och arvskiftet. Nämnden ville även att hen ska ge in underlaget. Gode mannen framförde i januari 2020 att hen inte vill ge in en sådan ansökan eftersom hen inte vet vad hen ansöker om och att hen inte får underlag från förmyndaren. Gode mannen lämnade trots detta in en ansökan vad gäller samtycke till försäljning av bostadsrätten avseende ett av barnen. Nämnden bad hen att ge in underlag och att ge in en ansökan avseende även det andra barnet. I mars 2020 beslutade nämnden att gode mannen ska bytas ut och att en ny god man ska rekryteras. I maj 2020 beslutade nämnden att förordna en ny god man. Ansökan om samtycke för båda barnen och båda frågorna inkom den 16 juni 2020. Den 30 juni 2020 beslutade nämnden att samtycka till försäljningen och arvskiftet för båda barnen. Gode mannen entledigades den 15 juli 2020.

Nämnden uppgav vid sammanträdet att de förordnade ny god man för att få in ett samtycke när ärendet var komplett. Det var ett komplicerat ärende som drog ut på tiden delvis på grund av förmyndaren.

Länsstyrelsens bedömning

Granskningen av årsräkningen

Enligt 16 kap. 1 § FB ska överförmyndaren utöva tillsyn över ställföreträdarens verksamhet och särskilt se till att den enskildes tillgångar i skälig omfattning används för hens nytta och att tillgångarna i övrigt är placerade så att tillräcklig trygghet finns för deras bestånd och så att de ger skälig avkastning.

Det är överförmyndarens uppgift att granska en ställföreträdarens verksamhet med ledning av den redovisning angående förvaltningen som lämnas (se 16 kap. 3 § FB). Granskningen är en av överförmyndarens viktigaste redskap att utöva sin tillsyn av ställföreträdaren. Det är därför av största vikt att överförmyndaren reagerar på sådan information som lämnas i årsräkningen som kräver vidare åtgärd. I förevarande ärende framgick att barnen fått en inkomst som inte specificerats var den kom ifrån. Det framgår inte av handlingarna i akten om nämnden förstod att det vara ett arv vid granskningen, men nämnden borde ha utrett frågan och reagerat på att ett arv där de inte samtyckt redan hade utbetalats. Det framgår inte av akten att nämnden vidtog några åtgärder eller ställde några frågor till ställföreträdaren med anledning av årsräkningen.

Samtycke till arvskiftet och försäljningen i efterhand

Enligt 20 kap. 4 § FB får överförmyndarens samtycke till åtgärd beträffande en enskilds egendom endast begäras av ställföreträdaren. Beslutet får bara överklagas av ställföreträdaren.

Den huvudsakliga innebörden av denna bestämmelse är att ingen annan än ställföreträdaren har rätt att ansöka om dylikt samtycke. En mäklare eller en anhörig får inte ansöka.

Frågan som uppstår i det aktuella ärendet är om bestämmelsen i 20 kap. 4 § FB också innebär att överförmyndaren inte *får* samtycka till en åtgärd utan en aktuell begäran om samtycke från den nuvarande ställföreträdaren.

Länsstyrelsen anser att överförmyndaren både kan och bör besluta om samtycke i efterhand till en åtgärd som redan har genomförts, som i detta fall, ett redan skiftat dödsbo och en redan såld fastighet. Även när alla transaktioner är genomförda så kräver åtgärderna ett samtycke från överförmyndaren för att bli giltigt, annars kan avtalet vara svävande. Om överförmyndaren anser att de har det underlag som krävs för att kunna fatta beslutet; värdering, arvskifte, yttranden, underskrifter etc, så kan, enligt Länsstyrelsens mening, ett beslut om samtycke fattas, även när den ställföreträdare som skrivit under handlingarna och ansökt om samtycke har entledigats.

Dock är det så att om ställföreträdaren som skrivit under handlingarna inte längre innehar uppdraget så kan det finnas skäl för överförmyndaren att utse en god man som får granska att ett arvskifte eller försäljning gått rätt till och att den enskildes rätt har tillvaratagits, eller om det finns anledning att ifrågasätta giltigheten eller lämpligheten av åtgärderna. Länsstyrelsen bedömer dock att det inte finns skäl att tillsätta ny god man *enbart* för att denne ska ge in ytterligare en ansökan, utan att själv vidta några åtgärder.

Det är också lämpligt att inhämta den nuvarande gode mannens inställning till en tidigare ingiven ansökan om samtycke. Om den nuvarande gode mannen inte står bakom denna, så kan hen återta ansökan.

Handläggningstiden

Sammantaget tog det ett år och 9 månader från det att arvskiftet var klart till dess att nämnden beslutade om samtycke. Åtminstone vid granskningen av årsräkningen i april 2019, sex månader efter arvskiftet, borde nämnden ha vidtagit åtgärder för att komma till rätta med att gode mannen inte ansökt om samtycke i samband med att dödsboet skiftades. Handläggningen präglas i denna del av passivitet. Arvskiftet gavs in juni 2019 och nämnden tog själva in underlaget angående försäljningen av bostadsrätten i september 2019. Trots att det därmed fanns ett underlag för nämnden för att fatta beslut, dröjde det ytterligare 10 månader innan beslut om samtycke fattades. Detta hade till följd av att ett av barnen hann bli myndiga.

Länsstyrelsen anser att nämnden tidigare borde ha agerat gentemot gode mannens bristfälliga hantering av arvskiftet. Istället entledigades hen på grund av en egen ansökan, innan en ny fanns på plats att ta över uppdraget. Mot bakgrund av hur arvskiftet gick till kunde det ha funnits skäl att omedelbart granska hur den tidigare gode mannen och förmyndaren skötte sina uppdrag. Istället fokuserade nämnden helt på att få in en ny ansökan om samtycke, utan att begära att gode mannen gör egen utredning.

Sammantaget är Länsstyrelsen kritisk till nämndens handläggning av ärendet.

Hantering av överklagande

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet och utvalda handlingar för akt 19979 angående ett godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB noterades följande.

Ett beslut om att byta god man fattades först den 23 mars 2020 och slutligen i den 23 maj 2020 (se vidare om denna rutin under rubriken *Rutin för beslut om byte av ställföreträdare*). Den före detta gode mannen gav den 6 april 2020 in ett överklagande av beslutet från den 23 mars. Nämnden besvarade överklagandet och skrev att beslutet inte är överklagbart och att gode mannen får avvakta det slutliga beslutet. Överklagandet har inte överlämnats till domstolen.

Efter sammanträdet framförde nämnden att deras rutin för överklagan av beslut uttryckligen anger att de bara ska göra en rättidsprövning vid överklagan.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 43 och 46 §§ förvaltningslagen (2017:900), FL, ska ett överklagande lämnas till den beslutande myndigheten, som ska pröva om överklagandet lämnats i rätt tid. Om överklagandet inte avvisas på grund av att det inkommit för sent ska beslutsmyndigheten skyndsamt överlämna överklagandet och övriga handlingar i ärendet till överinstansen. Enligt JO ligger det i sakens natur att detta överlämnande måste ske utan dröjsmål och JO har vid flera tillfällen uttalat att tiden som regel inte bör överstiga en vecka (se bl.a. JO 1995/96 s. 314).

Det är domstolen som har att ta ställning till om det rör sig om ett överklagbart beslut. Nämnden saknar befogenhet att avvisa ett överklagande på den grunden utan ska enbart göra en rättidsprövning.

Länsstyrelsen är kritisk till att nämnden inte överlämnade överklagandet till tingsrätten och uppmanar nämnden att se till att deras rutin alltid följs av samtliga handläggare på kansliet.

Aktgranskning utan kritik

Huvudmannens yttrande inför försäljning av bostad

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet och utvalda handlingar för akt 5662 angående ett förvaltarskap noterades följande avseende försäljningen av en bostadsrätt.

Nämnden beslutade i mars 2020 att samtycka till försäljning av huvudmannens bostadsrätt. Vid tidpunkten befann sig huvudmannen på en psykiatrisk klinik och det framgår av handlingarna att hen inte klarar att bo i lägenheten. Nämnden begärde att förvaltaren skulle komma in med samtycke från huvudmannen. Förvaltaren svarade per epost och uppgav att huvudmannen samtycker till försäljningen. Det saknas annat underlag för samtycket.

Nämnden framförde vid sammanträdet att enligt rutinen ska vi ha den enskildes samtycke alternativt att huvudmannen ska ha getts möjlighet att yttra sig över åtgärden. Nämnden framförde även att de ska ta in yttranden i förvaltarskap och samtycke i godmanskap.

Länsstyrelsens bedömning

Av 16 kap. 9 § FB framgår att överförmyndaren, innan den tar ställning till om samtycke ska lämnas till en förvaltningsåtgärd av större vikt, ska bereda huvudmannen samt dennes make eller sambo och närmaste släktingar tillfälle att

yttra sig, om det kan ske utan avsevärd tidsförlust. Enligt förarbeten (se prop. 1993/94 s. 283) anses t.ex. överlåtelse av fast egendom vara en förvaltningsåtgärd av större vikt.

Vid förvaltarskap finns inget krav på att huvudmannen ska samtycka till åtgärder angående hens egendom, utan enbart ett krav på att hen ska få möjlighet att yttra sig. Däremot är det så att i bedömningen om en huvudmans hem ska säljas bör beaktas att varken förvaltaren eller överförmyndaren har rätt att bestämma var huvudmannen ska bo (se bl.a. beslut från Hovrätten över Skåne och Blekinge OÅ1368-07).

I detta ärende har nämnden enbart frågat förvaltaren om huvudmannen samtycker till försäljningen. Detta innebär inte att huvudmannen har beretts möjlighet att yttra sig. Nämnden bör se till att huvudmannen får del av en sådan skrivelse så att hen själv har möjlighet att ge uttryck för sin vilja.

Redovisning av huvudmannens inköp

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet och utvalda handlingar för akt 5662 noterades följande vad gäller förvaltarens redovisning av kvitton för uttagstillstånd.

Under hösten år 2019 beviljades förvaltaren ett flertal tillstånd till uttag om sammanlagt cirka 100 000 kr. Förvaltaren har i några av ansökningarna uppgett att det avser specifika inköp som huvudmannen vill göra själv. Nämnden har begärt in kvitton för varje inköp. I en skrivelse till förvaltaren den 13 november 2019 har nämnden skrivit följande: ”Vänligen skicka in kvitton för resterande inköp eller en förklaring om var pengarna och om du har för avsikt att redovisa detta först i din årsräkning. Att pengarna överförs till din huvudman är en god idé så länge ni kan uppvisa kvitton inom den tid som förvaltningen kräver.”

I en skrivelse från nämnden den 19 december 2019 står följande. ”För att förvaltningen ska kunna lämna samtycke till uttag som inte rör löpande kostnader måste uttagen fortsättningsvis specificeras med uppskattad kostnad för varje enskild uttagspost. Ta ställning till om du själv bör göra vissa av inköpen i egenskap av förvaltare för att kunna redovisa var pengarna går. Förvaltningen måste kunna se i redovisningen att pengarna faktiskt går till angivet ändamål.”

I december 2019 har nämnden hotat med vite om förvaltaren inte inkommer med kvitton.

I en tjänsteanteckning från ett samtal med förvaltaren framgår följande.

”[Förvaltaren] har överfört en del av beviljade uttag till [huvudmannens] privatkonto så att HM själv får handla. [Undertecknad] frågar om HM har handlat för uttaget avsedda saker även för de belopp som saknar redovisning. FV förklarar att HM handlar många olika saker och är mycket teknikintresserad och inte alltid sparar kvittona. HM vill handla många olika saker och har tillgångar. Allt kommer HM tillgodo. Överenskommet att FV inkommer med kontoutdrag tiden 190801-191215 för både privatkontot och transaktionskontot samt om [nämnden] saknar redovisning avvaktar årsräkning 2019.”

Av årsräkningen för år 2019 framgår att ett av angivna bankkonton har noteringen ”eget”, det vill säga, som det får förstås, ett konto som används av enbart

huvudmannen. I årsräkningen finns även en utgiftspost kallad ”privata medel” om cirka 143 000 kr.

Vid sammanträdet framförde nämnden att de vill säkerställa att pengarna går till rätt saker. Det är dock ibland lite osäkert vem som ska göra inköpen.

Länsstyrelsens bedömning

I 14 kap. FB används uttrycket ”den egendom som [ställföreträdaren] förvaltar” när det anges vad som ska redovisas i en förteckning, årsräkning m.m. (se 14 kap. 1 och 15 §§ FB). Det innebär att ställföreträdaren endast redovisar det som ingår i hans förvaltning (viss egendom kan vara undantagen i lag eller genom beslut).

Förvaltaren har inom ramen för förvaltaruppdraget ensam rådighet över den enskildes egendom (se 11 kap. 9 § FB). Förvaltarens roll avseende huvudmannens egendom är att se till att pengarna i skälig omfattning används för dennes uppehälle, utbildning och nytta i övrigt och att de medel som inte används för detta är tryggt placerade med skälig avkastning (se 12 kap 4 § FB). I detta ingår att se till att huvudmannen får fickpengar i rimlig omfattning. Fickpengar definieras här som medel som huvudmannen tar emot av förvaltaren för egen konsumtion. Förvaltaren ska kunna redovisa och verifiera att medel lämnats till huvudmannen men förvaltaren ska enligt Länsstyrelsens mening inte redovisa huvudmannens användning av fickpengarna till överförmyndaren.

I detta ärende är det i förvaltarens ansökningar om uttag ibland inte klart om det är förvaltaren eller huvudmannen som ska göra inköpen. Där åligger det nämnden att klargöra vad som är vad. Det som huvudmannen köper för sina fickpengar ska inte redovisas till nämnden, däremot ska förvaltaren kunna redovisa att medlen överlämnats till huvudmannen.

I årsräkningen bör det vara tydligt hur mycket medel som förvaltaren överlämnat till huvudmannen i fickpengar. Länsstyrelsen rekommenderar att nämnden begär in någon form av bevis på att dessa medel faktiskt överlämnats till huvudmannen. Det kan ske genom att de har överförts till ett konto som bara huvudmannen använder, eller genom kvittenser. Nämnden bör också göra en bedömning som helhet av om förvaltarens förvaltning sker i enlighet med 12 kap. 4 § FB, och i detta ingår en bedömning av om fickpengarna ligger på en skälig nivå.

Rutin för beslut om byte av ställföreträdare

Sammanfattning

Länsstyrelsen begärde in tre protokoll från nämndens sammanträden och granskade dem. I protokollen fanns beslut om att byta ut ställföreträdare på grund av misskötsel (enligt 11 kap. 20 § FB). Det framgick att nämnden har som rutin att fatta två beslut: det första beskriver på vilket sätt ställföreträdaren gjort sig skyldig till misskötsel och anger att hen ska bytas ut och att kansliet ska rekrytera ny person till uppdraget. Det andra beslutet fattas när en ny ställföreträdare finns och innebär att nämnden beslutar att entlediga ställföreträdaren och förordna en ny. I det beslutet anges enbart att ställföreträdaren gjort sig skyldig till misskötsel enligt 11 kap. 20 § FB, men omständigheterna som finns i det första beslutet upprepas inte.

Vid sammanträdet framförde nämnden att de har gjort så under lång tid. Syftet är att nämnden ska ta ställning till olämpligheten innan de påbörjar en rekrytering av en ny ställföreträdare. De brukar ha en hänvisning till det första beslutet i det andra beslutet och båda besluten delges parterna. Om det andra beslutet överklagas så skickas båda besluten till tingsrätten.

Länsstyrelsens bedömning

Bestämmelsen i 32 § förvaltningslagen (2017:900), FL, anger att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt, förutom i vissa undantagssituationer, ska innehålla en klagande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

I förarbetet till bestämmelsen (se prop. 2016/17:180 sida 186 ff) framgår att motiveringsskyldigheten i praktiken gäller för alla beslut som är överklagbara och att undantagsregeln ska tolkas snävt. För att det kunna göras undantag krävs att det för myndigheten, vid en objektiv bedömning, ska i princip framstå som självklart att någon motivering inte är behövlig.

Länsstyrelsen anser därför att det är beslutet som är överklagbart som måste innehålla en motivering. Omständigheterna som låg till grund för entledigandet ska alltså finnas med även i det andra beslutet, då det endast är det som har rättsverkan.

Expediering av beslut

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet rörande akt nr 12124 avseende ett godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB noterades följande.

Ett beslut om att byta god man fattades på ett nämndsammanträde den 24 april 2020. Beslutet är registrerat i dagboken den 28 april 2020 och expedierat samma dag till den entledigade och den nya gode mannen samt till huvudmannens mor. Enligt dagboken har beslutet skickats till huvudmannen den 12 maj 2020. Samma dag fick den nye gode mannen ett utdrag från registret.

Länsstyrelsens bedömning

Av 33 § FL framgår bl.a. att en myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende så snart som möjligt ska underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. En underrättelse ska dock alltid vara skriftlig om en part begär det. Underrättelse får ske genom delgivning.

Nämnden har i ärendet dröjt 18 dagar med att expediera beslutet om byte av ställföreträdare till huvudmannen. Länsstyrelsen anser att det är för lång tid. Länsstyrelsen uppmanar med anledning av ovanstående nämnden att se över sina rutiner för den här typen av ärenden.

Beslut att delvis bevilja och delvis avslå en ansökan

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet avseende akt 19801 angående ett förmynderskap noterades följande. Nämndens kansli beslutade den 11 oktober 2019 att bevilja delar av en ansökan om uttag. På nämndsammanträdet den 25 november 2019 beslutades om avslag till resten av ansökan.

Länsstyrelsens bedömning

Frågan som måste ställas här är att om överförmyndaren beslutar att bevilja exempelvis hälften av summan som en ställföreträdare ansöker om att få ta ut från ett konto som har överförmyndarspärri och där ett specifikt ändamål angetts, innebär beslutet ett avslag på den andra hälften av summan som begärts? Vad gör det för skillnad om ställföreträdaren formulerat ansökan så att den istället avser flera separata utgifter som tydligt kan särskiljas från varandra?

Ett beslut att bevilja en eller ett par av utgifterna som specificerats skulle kunna ses som ett för ställföreträdaren enbart gynnande beslut. Men om beslutet innebär att ansökan ändras på något sätt så kan beslutet vara till den sökandes nackdel. Det innebär att beslutet kan bli överklagbart (se 42 § FL) och att det är ett beslut som inte kan delegeras till kansliet (se 19 kap. 14 § FB). När nämnden delar upp beslutet i ett bifall och ett avslag så kan det bli otydligt om det är ett bifall eller ett avslag, särskilt när det går viss tid mellan besluten. Länsstyrelsen anser att det därför i vissa fall kan vara att föredra att bifall och avslagsbesluten fattas samtidigt, företrädesvis i samma beslut.

Länsstyrelsen uppmanar nämnden att se över sin rutin så att den är i enlighet med dessa regler.

Fullmakt från förordnad ställföreträdare

Sammanfattning

Vid granskningen av dagboksbladet och utvalda handlingar avseende akt 19642 angående ett godmanskap enligt 11 kap. 3 § FB noterades följande. I april 2020 beslutade nämnden att samtycka till en försäljning av fast egendom som en del av ett dödsbo. Gode mannen har inte själv skrivit under kontraktet utan har gett fullmakt till en representant för dödsboet. Innan nämnden beslutade att samtycka bad de gode mannen att ge in fullmakten.

Även i akt 7682 finns en fullmakt från en god man enligt 11 kap. 2 § FB vid en försäljning av samma slag.

Vid sammanträdet framförde nämnden att de har som rutin att ställföreträdaren inte kan använda fullmakt för att överlåta sitt uppdrag att underteckna avtal för huvudmannen. Det ena ärendet var dock väldigt speciellt och det kanske var därför det gjordes ett avsteg. I det andra ärendet har de ingen förklaring.

Länsstyrelsens bedömning

Angående frågan om förordnade ställföreträdarens möjlighet att ge fullmakt till någon annan att utföra sitt uppdrag som ställföreträdare vill Länsstyrelsen framföra följande.

I SOU 2004:112 (s 763 ff) har frågan berörts och bl.a. framförs att det saknas en lagstadgad möjlighet för en förordnad ställföreträdare att sätta en annan person i sitt ställe. Uppdraget bygger på ett myndighetsbeslut som den förordnade ställföreträdaren inte själv kan ändra på. Ställföreträdaren skulle dock kunna anlita ett bud att utföra vissa specifika uppdrag, i praktiken enbart genom att verkställa den förordnade ställföreträdarens beslut. Den andra möjligheten som framförs är att ställföreträdaren kan ha behov av att anlita extern hjälp i frågor där det behövs särskild expertis. T ex kan ställföreträdaren kontakta en advokat för att få rådgivning om huvudmannen hamnat i en rättslig tvist och ge advokaten fullmakt att företräda huvudmannen i en rättegång.

Detta innebär att ställföreträdarens möjligheter att överhuvudtaget ge fullmakt till en annan person att utföra delar av uppdraget ska tillämpas mycket restriktivt. Länsstyrelsen anser därför att normalt sett bör ställföreträdaren själv kunna företräda huvudmannen vid en okomplicerad fastighetsförsäljning och därmed själv vara den som skriver under köpekontraktet för huvudmannens räkning.

Länsstyrelsen uppmanar därför nämnden att se över sin rutin och se till att den följs.

Huvudman som varit egen assistansordnare*Sammanfattning*

Vid granskningen av dagboksbladet och utvalda handlingar avseende akt 1266 angående ett godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB noterades följande.

Huvudmannens bror har varit god man men är numera utbytt. Huvudmannen har drivit sin egen personliga assistans dvs varit egen assistansordnare. Huvudmannen är emellertid inte i ett sådant tillstånd att han har kunnat hantera detta själv, utan det är brodern som skött detta såsom god man. Brodern har även varit assistent. Nämnden fick i november 2018 information från socialförvaltningen, som fått informationen från polisen, om att gode mannen överfört assistansersättningen till ett konto i sitt eget namn, under år 2018 drygt 1 miljon kr. På fråga från nämnden kunde gode mannen inte redovisa vad pengarna gått till och har inte heller redovisat dem i årsräkningen. Nämnden granskade årsräkningen för år 2018 med anmärkning.

Vid sammanträdet diskuterades frågan kring hur detta kan upptäckas tidigare och om nämnden själva kan hitta dylika situationer. Nämnden framförde att det var först under år 2018 som stora transaktioner skedde vilket gjorde att banken reagerade. Nämnden konstaterade också att det tyvärr är sämre kontroll när det gäller kommunal assistans, som det var frågan om i detta ärende.

Efter sammanträdet har nämnden framfört att de arbetar med en rutin för att närmare granska assistansersättningar efter uppmaning till landets överförmyndarverksamheter från Sveriges Kommuner och Regioner.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen anser att det faller under överförmyndarens allmänna tillsyn (se 16 kap. 1 § FB) att ha förmåga att upptäcka problem av det slag som beskrivs i det aktuella ärendet och att det kan finnas skäl för nämnden att alltid särskilt granska ärenden med den här typen av personlig assistans. Det kan ske på olika sätt: genom granskningen av årsräkningen i vilken ställföreträdaren ska redovisa sin förvaltning av huvudmannens egendom, eller genom att riktade frågor ställs till ställföreträdaren och huvudmannen. Risken är stor för att huvudmannen drabbas mycket hårt om denna typ av brottslighet inte upptäcks, och det är därför av vikt att ärendena bevakas särskilt.

Övriga frågor

Allmänt om verksamheten

På fråga inför inspektionen, i maj 2020, framförde nämnden att läget på kansliet är stabilt med normal personalomsättning och inga stora organisatoriska förändringar. Förvaltningsdirektören slutade dock den 1 juni 2020 och rekrytering av ersättare pågår.

På grund av Covid-19 arbetar de flesta handläggare hemifrån och kommer endast in och expedierar sina beslut en gång i veckan. Nämndsammanträden genomförs med de som inte är i riskgrupp, de blir precis beslutsföra. De som är i riskgrupp erbjuds att delta på distans och man nämner aldrig namn eller andra personuppgifter utan använder sig av sifferbeteckningen i föredragningslistan för att anonymisera ärendena.

En del ställföreträdare i riskgrupp har sagt upp sina uppdrag men inte fler än att det gått att hantera. De flesta sköter uppdragen på distans.

Rapporten har upprättats av Lotta Reimers och Lisa Wellenius.

Bilaga:

Granskade akter

Kopia till:

Överförmyndarnämnden

Kommunfullmäktige i Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby, Heby, Håbo och Enköping kommun.

Kommunstyrelsen i Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby, Heby, Håbo och Enköping kommun.

Kommunrevisorerna i Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby, Heby, Håbo och Enköping kommun.

Enheten för tillsyn
Lotta Reimers

Granskade akter

Enbart dagboksblad

Godmanskap 11 kap. 4 § FB
12124, 13263, 15378, 18256, 18624, 19332, 19427, 20425

Förvaltarskap
19384

Förmynderskap
9710, 10280, 11446, 19801

Dagboksblad och utvalda handlingar

Godmanskap 11 kap. 4 § FB
1266, 6105, 19979

Förvaltarskap
352, 5662, 7013

Godmanskap 11 kap. 3 § FB
19642

Förmynderskap
7682, 20764, 18001

§ 143

Uppdrag med anledning av Uppsalahems ändrade uthyrningspolicy

AMN-2020-00227

Beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** anse utredningen slutförd,
2. **att** sända rapporten med kompletterande bilagor till Kommunstyrelsen, Uppsalahem och Uppsala Bostadsförmedling för kännedom, samt
3. **att** lägga utredningen till handlingarna.

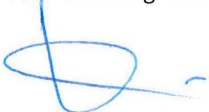
Sammanfattning

Försörjningsstödskostnaderna har ökat i Uppsala de senaste åren. En ökning i antalet större barnfamiljer har också noterats. 2018 ändrade Uppsalahem sin uthyrningspolicy och tog bort inkomstkravet. Med anledning av detta gav arbetsmarknadsnämnden förvaltningen i uppdrag att utreda ett eventuellt samband mellan ökande försörjningsstödskostnader och den ändrade uthyrningspolicyn.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 27 november 2020
- Utredning inklusive bilagor

Justerandes signatur

B.K.

Utdragsbestyrkande

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden

Datum: 2020-10-07
Diarienummer: AMN-2020-00227

Handläggare:
Weronica Öhrt

Utredning om konsekvenserna för försörjningsstöd med anledning av Uppsalahems ändrade uthyrningsvillkor

Sammanfattning

Då mottagandet av nyanlända ökade kraftigt i Stockholms län totalt och Stockholm stad särskilt från och med 2015 med sin toppnotering under 2017, kan den ökade inflyttningen till Uppsala från Stockholm ses som en naturlig ökning på grund av ett ökat antal nyanlända generellt. Det går dock inte att bortse från att Stockholmskommunernas generellt strikta tolkningar av bosättningslagen (med exempelvis tidsbegränsade kontrakt för mottagna på anvisning, ibland dålig standard och delade boenden) med stor sannolikhet påverkar nyanlända att ta saken i egna händer och flytta ifrån Stockholm eller länet. Uppsala är populärt att flytta till, men samtidigt finns det andra kommuner som är mer populära och de nyanlända som flyttar ut från Stockholm är utspridda över många olika kommuner runtom i landet.

Även vissa kommuner i Uppsala län ligger i topp med ett relativt stort antal sekundärflyttade¹ egenbosatta(EBO)². Vissa av dessa har striktare uthyrningspolicys än Uppsala.

Varken verksamheten själva (avdelningen Socialtjänst – ekonomiskt bistånd) eller Uppsalahem har kunnat se någon ovanligt stor ökning under 2018 när Uppsalahem ändrade sin uthyrningspolicy och tog bort inkomstkravet. Uppsalahem upplevde istället en förändring i samband med att Arbetsmarknadsförvaltningen slutade använda kommunal borgen och den istället gick över till Socialförvaltningen. Idag används kommunal borgen i stort sett bara för bostadssociala kontrakt. Bland andra

¹ Nyanlända som flyttat från den kommun där de först mottogs (folkbokfördes) efter uppehållstillstånd.

² Nyanlända personer med uppehållstillstånd som ordnat boende på egen hand. Förkortas härnäst "EBO".

kommuner varierar det huruvida man använder kommunal borgen eller godkänner annan borgensman.

Inte heller verksamheten på avdelningen kan se någon stor ökning kopplat till tiden då inkomstkravet togs bort. Man ser en naturlig ökning av antal inflyttade som snarare följer befolkningsutvecklingens mönster i övrigt. En av anledningarna som verksamheten uppfattar som vanlig bland de som flyttar till Uppsala är arbetsmarknaden. Detta stöds till viss del i Migrationsverkets statistik då många av kommunerna varifrån EBO sekundärflyttar har högre arbetslöshet än Uppsala.

Uppsalahem och Bostadsförmedlingen noterade en ökning av antalet intresseanmälningar i samband med att begränsningen om ett max antal intresseanmälningar för lägenheter togs bort.

Kötiderna för nyproducerade lägenheter är nästan hälften så långa som för det totalt genomsnittet av hyresutbudet i Uppsala. Samtidigt är hyrorna på nyproducerade lägenheter högre. Eftersom Uppsala sett en viss ökning av antalet barnfamiljer, särskilt stora sådana så bör det rimligtvis korrelera med att större barnfamiljer har en kortare kötid och har därför större chans att få en nyproducerad lägenhet än en äldre. Större familjer behöver också större lägenheter och därmed blir hyreskostnaden dyr. Genomsnittet för antal månader med bistånd och snittbistånd per månad är högre i områden med nyproducerade (Uppsalahem) lägenheter (inklusive hushåll flykting och ej flykting). Trots detta utgör inte hyresskulder en stor del av det totala utbetalda biståndet från avdelningen. Anvisade ABO och kvot enligt bosättningslagen har generellt inte en högre snitthyra än genomsnittet för hyreslägenheter i Uppsala.

Mellan 2018 och 2019 ändrade Försäkringskassan sina riktlinjer om högsta godtagbara boendekostnad och höjde denna gräns mer än tidigare år. Samtidigt ses en nedgång i antalet hushåll som ligger över högsta godtagbara boendekostnad i statistiken från verksamheten vilket är ett naturligt resultat av att riktlinjerna höjdes. Samtidigt är det intressant att Västerås, vars allmännytta inte heller har något inkomstkrav och följer Uppsala i andel mottagna nyanlända, har en högre genomsnittsutbetalning än Uppsala för flyktinghushåll. Västerås följer samma mönster som Uppsala med kortare kötid till nyproduktion och har ungefär samma genomsnittliga kötid (cirka 6-7 år) som Uppsala.

Det verkar efter denna utredning som om det inte går att belägga ett direkt samband mellan Uppsalahems borttagna inkomstkrav och en ökning i inflyttningar till Uppsala eller ökade försörjningsstöds kostnader. Dock verkar det finns flera andra faktorer som istället samspelar och spelar in.

Ärendet

Förvaltningen fick den 15 juni 2020 i uppdrag av Arbetsmarknadsnämnden att utreda konsekvenserna för försörjningsstöd med anledning av Uppsalahems ändrade uthyrningspolicy. Utredningen har gjorts i samarbete med Uppsalahem och Uppsala Bostadsförmedling AB.

Bakgrund

Under 2018 ändrade Uppsalahem sin uthyrningspolicy och tog bort inkomstkravet. Innan 2018 gällde att den blivande hyresgästen skulle kunna visa någon form av

inkomst, även försörjningsstöd godkändes som inkomst. Uppsalahem bedömde inte storleken på inkomsten utan tittade endast på om den blivande hyresgästen hade någon form av inkomst. I och med ändringen 2018 togs inkomstkravet bort helt vilket innebär att inget intyg på någon inkomst behöver visas upp för att skriva kontrakt för en lägenhet hos Uppsalahem. Det innebär att Uppsalahem litar på hyresgästens egen bedömning om huruvida hen kan betala hyran eller inte.

Statistik från avdelningen Socialtjänst – ekonomiskt bistånd

Boendekostnaderna för försörjningsstödmottagare har haft en stadig men inte kraftig ökning sedan år 2016 fram till och med 2020. Andelen hushåll med boendekostnader som överstiger Försäkringskassans riktlinjer om högsta godtagbara boendekostnad ökade mellan maj 2017 till december 2018 från 11 procent till 13 procent. I januari 2019 sågs däremot en nedgång till 9 procent. En höjning upp till 10 procent skedde november och december 2019 men sedan januari fram till och med maj 2020 har andelen legat på cirka 8 procent.³

Nedgången i antal hushåll som har en boendekostnad över högsta godtagbara kan förklaras med att Försäkringskassan mellan 2018 och 2019 i sina riktlinjer höjde gränsen för högsta godtagbara boendekostnad, särskilt för barnfamiljer med två barn eller fler. Hushåll med två barn hade en ökning med 900 kr och hushåll med tre barn 1350 kr. Hushåll med ett barn fick en höjning med 500 kr och hushåll bestående av endast vuxna (ensamstående eller sammanboende) 300 kr. När Försäkringskassan höjer sina riktlinjer hamnar också sannolikt fler hushåll under gränsen för högsta godtagbara boendekostnad och då hyresökningarna inte har varit lika stora sker därför en relativt stor förändring i statistiken med färre hushåll som ligger över högsta godtagbara boendekostnad. Något ytterligare som styrker detta är att det inte går att se att försörjningsstödkostnaderna för utbetalt bistånd till boende ökade särskilt mellan 2018-2019, utan även dessa år följer utvecklingen samma mönster som över tid på grund av exempelvis de årliga hyreshöjningarna.

Mellan åren 2015-2020 (augusti) har 288 hushåll⁴ haft hyresskuld i beräkningen av godkänd utgift⁵. Den sammanlagda summan för samtliga hushåll under denna period är 3 322 tkr. Av dessa 288 hushåll och inom samma period är 12 hushåll inom ekonomiskt bistånd flykting⁶ med totalt 112 tkr som godkänd utgift i beräkningen.

Även om antalet hushåll med ekonomiskt bistånd legat relativt konstant sedan 2018 har hushåll med fyra eller fler barn ökat under åren 2017-2019 (cirka 30 fler vid månadsjämförelser för respektive år). Dock har ökningen avstannat och ökade inte längre under 2019. Andra kommuner har haft en oförändrad nivå av antal hushåll med fyra eller fler barn. Uppsala har dock tidigare legat lågt i jämförelse med andra kommuner i andel barnfamiljer med ekonomiskt bistånd. Även åldersgruppen 30-44 år har ökat sedan 2014 och Uppsala närmar sig nu andra kommuners nivåer. Denna grupp skulle kunna utgöras av föräldrar i familjer.⁷

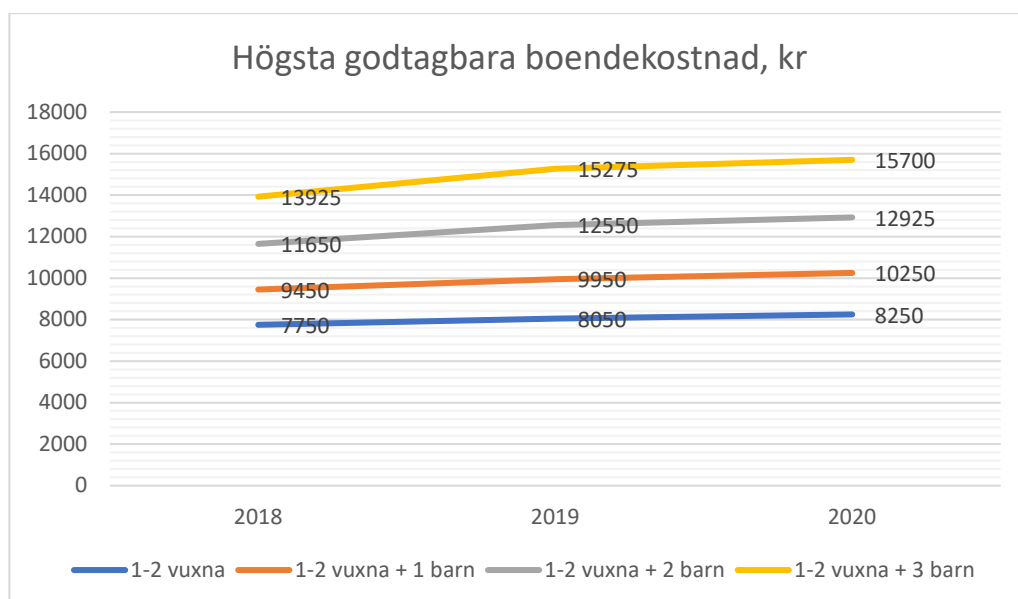
³ Bilaga 1

⁴ Ett hushåll kan förekomma under flera år.

⁵ Det är inte detsamma som faktiskt utbetalt bistånd. Att ta fram det kräver manuellt arbete i varje ärende. ett exempel på när ett hushåll har en godkänd utgift men inte får utbetalning för den kan vara om hushållet har exempelvis sparkapital eller andra medel som de ska använda för sina utgifter.

⁶ Här räknas hushållet som flykting inom fem år efter uppehållstillstånd.

⁷ Källor: Verksamhetsstatistik (Kolada, SCB, Socialstyrelsen)

I Bäcklösa som är ett område med relativt nybyggda hyreslägenheter (Uppsalahem) finns 146 (maj 2020) hushåll med ekonomiskt bistånd, varav 64 är familjer (två vuxna med barn). I Gottsunda/Valsätra ser sammansättningen annorlunda ut: totalt finns 762 hushåll med ekonomiskt bistånd men endast 98 av dessa består av familjer med två vuxna och barn. Istället är ensamstående vuxna den dominerande gruppen. Samma mönster går att hitta i Eriksberg: antalet hushåll med bistånd är 125, av dessa är endast 11 hushåll barnfamiljer med två vuxna och ensamstående hushåll är den dominerande gruppen. Gottsunda/Valsätra och Eriksberg har inte en lika stor andel nyproducerade hyresrätter som Bäcklösa. Det är också tydligt att hushållen i Bäcklösa har högre genomsnittsutbetalning än de andra områdena och Uppsala som helhet. Utvecklingen av genomsnittsutbetalningar (procentuellt) följer samma mönster som i Gottsunda/Valsätra och Eriksberg mellan åren 2018-2019.

Verksamheten såg ingen drastisk ökning av antalet hushåll inflyttade från andra kommuner under 2018 när Uppsalahem antog sin nya uthyrningspolicy. Ökningen har snarare följt den successiva ökningen som följer befolkningsutvecklingen i övrigt. Hushåll som flyttar till Uppsala från andra kommuner flyttar till områden över hela staden och är inte koncentrerade till ett visst område utan sträcker sig från exempelvis Gottsunda till nybyggda områden som exempelvis Gränby. Verksamheten har noterat att inflyttande hushåll med behov av försörjningsstöd har minskat sedan icke-godkända andrahandskontrakt började avslås den 1 november 2019 efter beslut i arbetsmarknadsnämnden.

Mottagande och nyanlända

Inflödet till ekonomiskt bistånd är förvisso större nu än under åren 2013-2014 men hänsyn behöver tas till den stora ökningen av asylsökande (som blir nyanlända när de får uppehållstillstånd) under 2015. Uppsala har tagit emot en stor del nyanlända på anvisning men ligger samtidigt på ungefär samma nivåer som flera av de andra jämförda kommunerna som vi har jämfört i denna utredning.⁸ Uppsala och Västerås till

⁸ Bilaga 2

exempel följs åt gällande andel kommunmottagna efter uppehållstillstånd (asylsökande som bor i Uppsala när de får uppehållstillstånd). Intressant är att Västerås har en några högre genomsnittlig månadsutbetalning till hushåll exklusive flyktinghushåll men något högre genomsnittsutbetalning till flyktinghushåll än Uppsala sedan 2017. Västerås har också en högre andel hushåll med långvarigt biståndsmottagande.⁹

Innan bosättningslagen trädde ikraft hade Uppsala dessutom ett lågt mottagande och har nu snarare närmat sig samma nivåer som andra jämförbara kommuner. Det bidrar till att Uppsala har en något mindre andel nyanlända med kort vistelsetid (0-6 år).¹⁰

Antalet barnfamiljer med ekonomiskt bistånd har ökat de senaste åren samtidigt som det minskat i övriga R9-kommuner. Den största skillnaden finns när det gäller barnfamiljer med fyra eller fler barn. Vid månadsjämförelser åren 2017-2019 är det cirka 30 fler hushåll. Antalet barnfamiljer med fyra eller fler barn har legat oförändrat i övriga R9-kommuner. Färre barnfamiljer blir självförsörjande nu än för fyra år sedan. Detta kan ha flera förklaringar, exempelvis att hyresnivåerna (i det nyare beståndet) gör det svårare för större familjer att bli självförsörjande eller/och att etableringsersättningen inte har höjts sedan etableringsprogrammet trädde ikraft i december 2010.

Uppsalahem

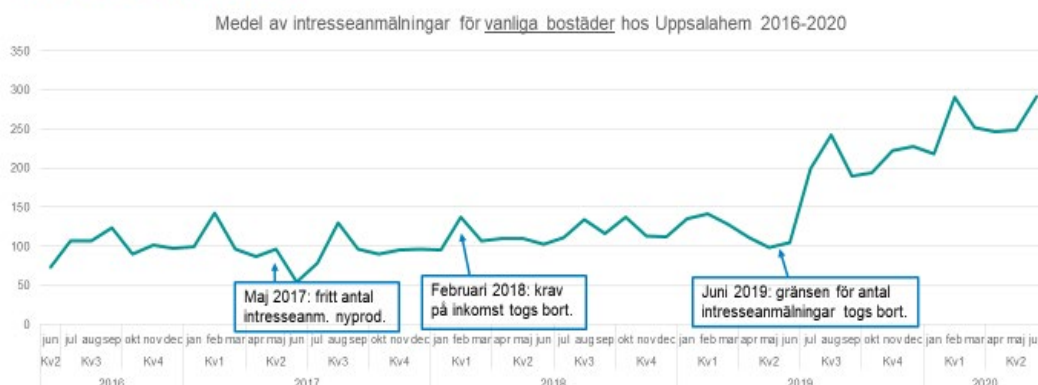
Uppsalahem såg en stor ökning i antalet intresseanmälningar när begränsningen för ett visst maxantal intresseanmälningar togs bort i juni 2019. I samband med att kravet på inkomst togs bort 2018 syntes däremot ingen större ökning av antalet intresseanmälningar. Enligt Uppsalahem gjorde borttagandet av inkomstkravet ingen större skillnad eftersom man redan tidigare godkände de flesta sorters inkomster (bland annat försörjningsstöd). Ändringen av hyrespolicyn 2018 utgjorde alltså ingen större egentlig förändring mot tidigare policy. Skillnaden var att Uppsala kommun visste att försörjningsstödet var beviljat innan personen kunde skriva på kontraktet. Men eftersom inkomstens storlek inte bedömdes (genom exempelvis en beloppsgräns) var det inte heller innan 2018 många som i praktiken inte klarade de krav som fanns. De främsta anledningarna till att personer nekas att hyra bostad hos Uppsalahem har också varit oförändrade innan och efter ändringen av uthyrningspolicyn. De främsta anledningarna var och är fortfarande att personen har betalningsanmärkningar eller dåliga referenser från tidigare hyresvärdar. Istället upplevde Uppsalahem en större skillnad i och med att Kommunstyrelsen under 2016 fattade beslut om att flytta kommunal borgen från Arbetsmarknadsförvaltningen till Socialförvaltningen.¹¹

⁹ Bilaga 3

¹⁰ Bilaga 4

¹¹ Källa: Uppsalahem

Intresset ökade när begränsningen för antal intresseanmälningar togs bort. I övrigt ingen syns större skillnad.

2

Inte heller antalet betalningsförelägganden har ökat sedan förändringen, utan har rört sig upp och ner under åren 2015-2019 (siffrorna inom parentes anger hur stor procent av det totala antalet lägenheter i beståndet som hade betalningsföreläggande):¹²

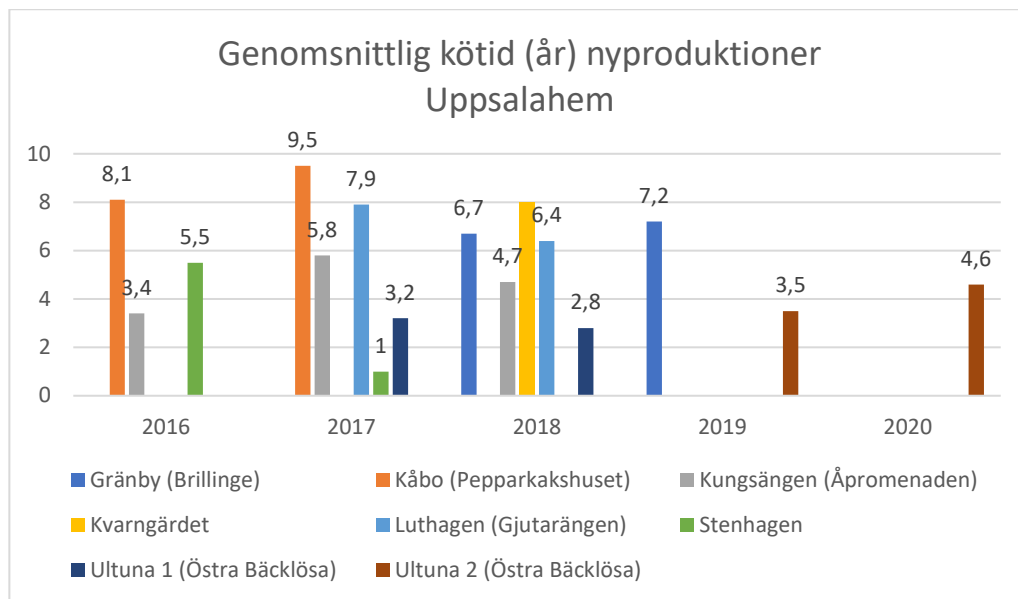
Betalningsförelägganden (BF) Uppsalahem (exkl. Studentstaden)	2015	2016	2017	2018	2019
Totalt	74 0.59%	51 0.42%	77 0.60%	68 0.52%	75 0.57%

Nyproducerade Uppsalahemlägenheter och ekonomiskt bistånd

Om man tittar på nyproducerade Uppsalahemlägenheter (byggår 2010 eller senare) i områden med många nyproduktioner (Gränby, Kåbo, Kungsängen, Kvarngärdet, Luthagen, Stenhagen och Ultuna) 36 månader bakåt i tiden (september 2017 och framåt) ser vi att både det genomsnittliga antalet månader och det genomsnittliga biståndet är högre i dessa områden än i övriga Uppsala. I snitt har dessa områden cirka 1,5 till 6 månader längre tid i bistånd och cirka 500 till 3000 kr mer i snittbistånd per månad. Av totalt 9048 hushåll med bistånd fanns 979 hushåll i ovan nämnda områden. Av dessa har Innerstaden (Kungsängen), Ultuna, Luthagen och Stenhagen högst totalt genomsnittligt bistånd och högst genomsnitt antal månader i bistånd. Innerstaden, Ultuna, Brillinge (Gränby) och Stenhagen har högst snittbistånd per månad. Nyproducerade lägenheter har dock en högre hyresnivå än det äldre beståndet och det kan förklara både det högre genomsnittliga biståndet och även längre genomsnittlig tid med bistånd, då en högre hyra kan göra det svårare att bli självförsörjande. Antalet hushåll med hyresskuld (i hela Uppsala) som godkänd utgift i sin beräkning har legat på ungefär samma nivå med cirka 40-50 hushåll per år, med undantag av 2019 då det

¹² Källa: Uppsalahem

var 81 hushåll (inte flykting) som hade hyresskuld i sin beräkning. Samma år var det två hushåll ekonomiskt bistånd flykting som hade hyresskuld i beräkningen.¹³

Dock säger siffrorna inget om var dessa hushåll eventuellt har bott tidigare då det inte finns möjlighet att följa hushålls flyttmönster på det sättet.

Personer med skyddad adress och försörjningsstöd finns inte med i statistiken då dessa inte kommer upp vid sökningar.

Uppsalahemligheter till ABO och kvot

En övervägande majoritet av lägenheterna finns i områden som tillhör den ljusblåa, orangea och mörkblåa gruppen som kännetecknas av höga ohälsotal, hög arbetslöshet, hög andel ekonomiskt bistånd och låg inkomstnivå. Dock måste noteras att i den mörkblåa gruppen finns exempelvis Flogsta och andra studentområden som drar ned snitten när det gäller inkomst, andel förvärvsarbetande med mera. Man ska också komma ihåg att Uppsalahem har en stor del av sitt bestånd i just dessa områden och att det också generellt är i dessa områden som lägenheter med lägre hyra finns. Se bilaga 9 för antal lägenheter per område indelat enligt den sociala kompassen.

Av det totala antalet lägenheter (via fastighetsstaben) som ABO eller kvot anvisats till under åren 2016-2019 är det endast 9 lägenheter som haft en hyra över högsta godtagbara enligt Försäkringskassans riktlinjer. Under samma period kan man se generellt att lägenheter som ABO eller kvot anvisats till inte har haft en högre snitthyra per kvadratmeter än genomsnittet för hyreslägenheter i Uppsala (med undantag för ettor under 2016-2017 då rum på Kvarntorget och Topeliusgatan hyrdes). Under 2016-2018 hade anvisade nyanlända något dyrare snitthyra (cirka

¹³ Källa: Statistik från avdelningen Ekonomiskt bistånd efter uppgifter om nyproducerade lägenheter (2010 och framåt) från Uppsalahem enligt postnummerindelning.

150-200 kr dyrare) för lägenheter med fyra rum och kök. Däremot var de nyanländas snitthyra för en fyra under 2019 cirka 150 kr lägre än genomsnittet för Uppsala.¹⁴

Uppsala Bostadsförmedling

Som en del av Bostadsförmedlingens uppdrag ingår att informera hyresvärdar om hur bostadsmarknaden och hyresgästsammansättningen ser ut. Bostadsförmedlingen arbetar därför i dialog med att få andra hyresvärdar i Uppsala att sänka sina krav för att fler ska kunna efterfråga och bli godkända för deras lägenheter; om detta lyckas minskar trycket på Uppsalahems lägenheter och frigör något fler äldre, billigare lägenheter. Bostadsförmedlingen framhåller i dialogen inte bara frågan om krav på inkomst, utan även olika typer av anställningsformer och vad som definierar en god hyresgäst. Att allmännyttan och övriga hyresvärdar ställer olika krav på inkomst kan leda till ökad segregation och att antalet lägenheter som bostadssökande med försörjningsstöd eller etableringsersättning som inkomst begränsas och koncentreras till endast en hyresvärd och gör det svårare för Bostadsförmedlingen att förmedla lägenheter till de grupper som har en ohållbar boendesituation.¹⁵

Ingen av de övriga etablerade hyresvärdarna i Uppsala godkänner försörjningsstöd som inkomst och samtliga har någon form av beloppsgräns som krav för att få ett kontrakt. Rikshem som utgår ifrån Kronofogdens normbelopp¹⁶ har lägst inkomstkrav.

Under 2019 förmedlades ca 4000 bostäder och Bostadsförmedlingen var tvungen att neka vid 2700 tillfällen. 40% av de som nekades blev nekade för att de inte klarade av inkomstkraven och av dessa var det knappt hälften som inte ens klarade normbeloppet.

En fjärdedel av de som nekas har betalningsanmärkning eller skulder. Ca 70% har en osäker anställningsform och kan inte visa att de har en inkomst framåt i tiden. Trots detta har som nämnts ovan Uppsalahem inte sett någon ökning av antalet betalningsförelägganden sedan man tog bort inkomstkravet helt och hållet.

¹⁴ Bilaga 9

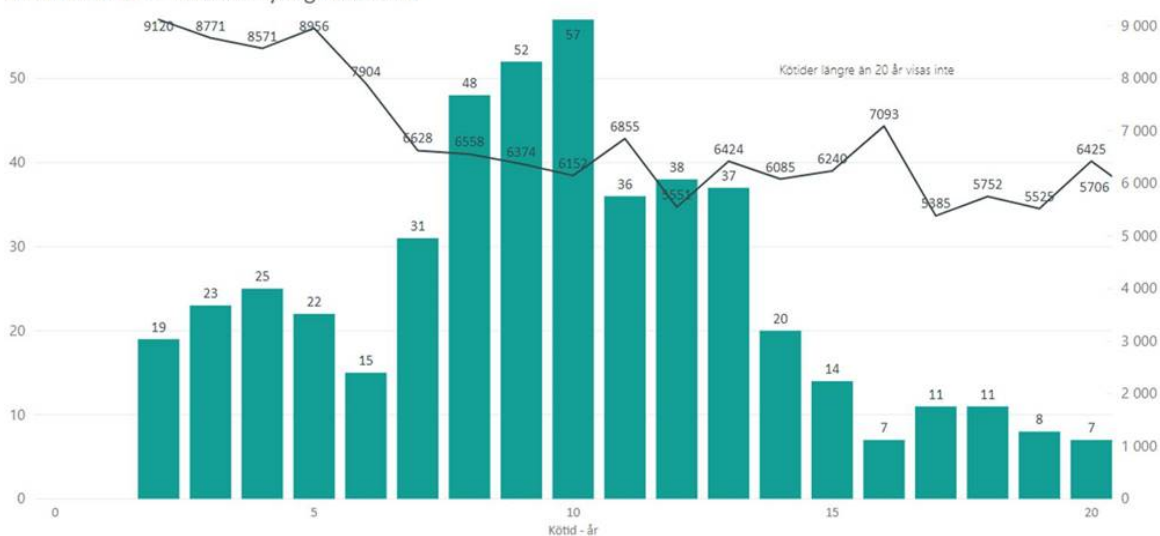
¹⁵ Bilaga 5

¹⁶ Hem och hyra, nr 5, augusti 2020, sid 23. Kronofogdens normbelopp för 2020 är för en ensamstående 5002 kr (Källa: Kronofogden)

Kötider senaste 12 månaderna - vanliga bostäder

Hur många köår behövs för att få en bostad, samt hur dyr kommer månadshyra bli?

Antal rum ● 2 – Månadshyra genomsnitt

Under de senaste tolv månaderna har de flesta lägenheter förmedlats med en kötid på åtta till tio år. Hyresnivåerna är som högst för de lägenheter som har förmedlats med kortast kötid för att sedan sjunka i takt med att antalet år i kö ökar.

Om man tittar endast på nyproduktion åren 2016-2019 (samtliga hyresvärdar vars lägenheter förmedlas via Bostadsförmedlingen) så förstärks ytterligare bilden av att nyproducerade lägenheter har en kortare genomsnittlig kötid, dyrare hyra och att genomsnittsåldern för kontraktsskrivaren på samtliga storlekar av nyproducerade lägenheter är i åldern 30-39 år, vilket också stämmer överens med att andelen med ekonomiskt bistånd i den åldersgruppen har ökat. Det är samtidigt sannolikt att en del av personerna i denna åldersgrupp utgör föräldrar och alltså ingår i barnfamiljer. Även i Bostadsförmedlingens statistik syns en ökning i antal intresseanmälningar under 2019 när begränsningen om max antal intresseanmälningar togs bort, genomsnittet gick då från 23 under 2018 till 31 intresseanmälningar per lägenhet 2019 och har fortsatt att öka under 2020 till 41. Dock har lägenheter med ett rum och kök flest antal genomsnittliga intresseanmälningar och genomsnittet sjunker sedan i takt med lägenhetens storlek.

31 procent av de förmedlade lägenheterna under 2019 var nyproduktion. 42 procent kom från privata hyresvärdar och Uppsalahem stod för 58 procent. Den genomsnittliga kötiden för alla (vanliga) lägenheter under 2019 var 6,2 år och för nyproduktion 3,5 år. Genomsnittlig kötid för nyproduktion var alltså nära hälften så lång som för vanliga lägenheter. Den genomsnittliga kötiden för nyproducerade lägenheter har gått ner för varje år 2016-2019, från 5,2 år till 3,5 år 2019. Genomsnittshyran för en nyproducerad trea (samtliga hyresvärdar) är just nu 12 185 kr och för en fyra 14 379 kr.¹⁷

Flyttmönster till Uppsala kommun, samtliga grupper

¹⁷ Källa: Uppsala Bostadsförmedling AB

Den största gruppen (inrikes- och utrikes födda) som flyttar in till Uppsala från ett annat län är förvärvsarbetsande. På andra plats kommer personer som är under 16 år eller i pensionsåldern. Att personer under 16 år är den näst största gruppen skulle kunna förklara den ökande andelen barnfamiljer i Uppsala. Samtidigt bör rimligtvis en del av dessa barn ingå i förvärvsarbetsande familjer som flyttar hit. Statistiken tillåter dock inte att följa individer på detta sätt och därför går det inte att säga säkert. Men ett rimligt antagande är att många av barnen ingår i dessa familjer eftersom gruppen förvärvsarbetsande är så pass stor och gruppen med försörjningsstöd så pass mycket färre i jämförelse.¹⁸

Den tredje största gruppen som flyttar till Uppsala är studenter, men samtidigt är det fler studenter som flyttar ut från Uppsala än in. Rimligtvis beror det på att många studenter flyttar när de har slutfört sin utbildning. Att antalet utflyttande studenter överstiger antalet inflyttande kan ha att göra med att även studenter har svårt att hitta boende i Uppsala. På fjärde plats kommer gruppen med löneinkomst men låg sådan eller inget arbete i november (vid mätningstillfället). Gruppen med ekonomiskt bistånd som försörjning kommer först på femte plats. Under 2018 var det endast 11 arbetslösa personer som inte hade någon arbetsmarknadspolitisk åtgärd¹⁹ pågående som flyttade till Uppsala. Det får antas att åtminstone några av dessa har arbetslöshetsersättning.

Sekundärflyttade EBO (inom de två första åren efter uppehållstillstånd)

Sekundärflyttade EBO har gått från minus (fler som flyttar *ut* än *in* till kommunen) till att öka, men utgör fortfarande endast ca 4% av den totala befolkningsökningen. Ökningen skedde även innan Uppsalahem ändrade policy 2018; den tydligaste ökningen ses från och med 2017. Detta sammanfaller också med när Stockholm ser en kraftig utflytt av nyanlända. Enligt statistik från Migrationsverket (diagram längre ner, sid 7) flyttar många nyanlända under sitt första etableringsår, vilket gör att ökningen under 2017 kan betyda att många av de som kom under 2015 flyttade under sitt första etableringsår som då för dessa personer bör ha infallit någon gång under 2017. EBO (som bor i Uppsala kommun när de får uppehållstillstånd) har minskat kraftigt och detta sammanfaller ungefär med när bosättningslagen²⁰ trädde ikraft; samtidigt ökade då anläggningsboende (ABO)²¹ (och kvotflyktingar) kraftigt. Detta beror på bosättningslagens ikraftträdande och att Sverige beslutade om att utöka antalet kvotplatser till 5000²² per år.

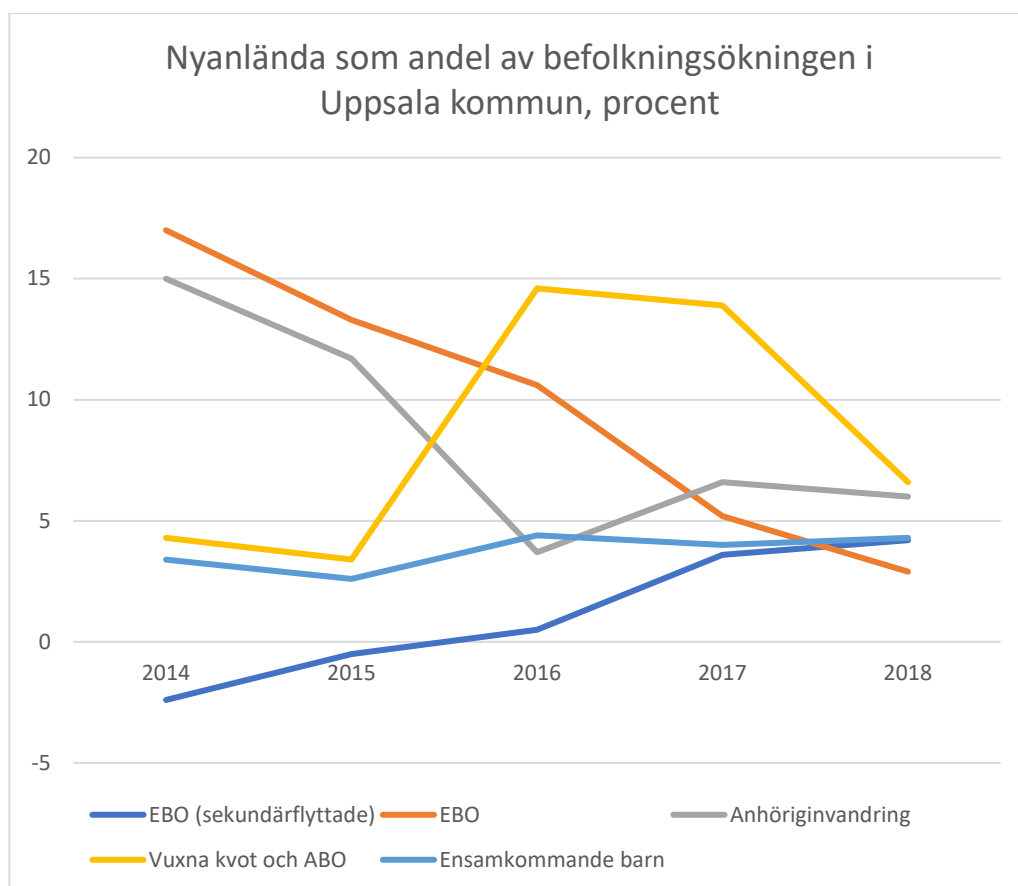
¹⁸ Statistik från KLK

¹⁹ I arbetsmarknadspolitiska åtgärder ingår exempelvis utbildning eller deltagande i arbetsmarknadspolitiskt program via Arbetsförmedlingen.

²⁰ [Lag \(2016:38\) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning](#)

²¹ Nyanlända personer som bor i ett av Migrationsverkets anläggningsboenden och vid uppehållstillstånd anvisas till en kommun genom bosättningslagen. Förkortas härnäst "ABO".

²² 2011-2016 tog Sverige emot 1900 kvotflyktingar och 3400 under år 2017.

	EBO (sekundärflyttade)	EBO	Anhöriginvandring	Vuxna kvot och ABO	Ensamkommande barn
2014	-2,4	17	15	4,3	3,4
2015	-0,5	13,3	11,7	3,4	2,6
2016	0,5	10,6	3,7	14,6	4,4
2017	3,6	5,2	6,6	13,9	4
2018	4,2	2,9	6	6,6	4,3

Minskningen av antal ABO och kvotflyktingar under 2018 beror på de nya reglerna om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige²³, som för närvarande gäller fram till och 19 juli 2021, samt EU:s inre gränskontroller. Dessa två faktorer gör det både svårare att ta sig in i EU och Sverige och Sverige mindre attraktivt som land att söka asyl i.

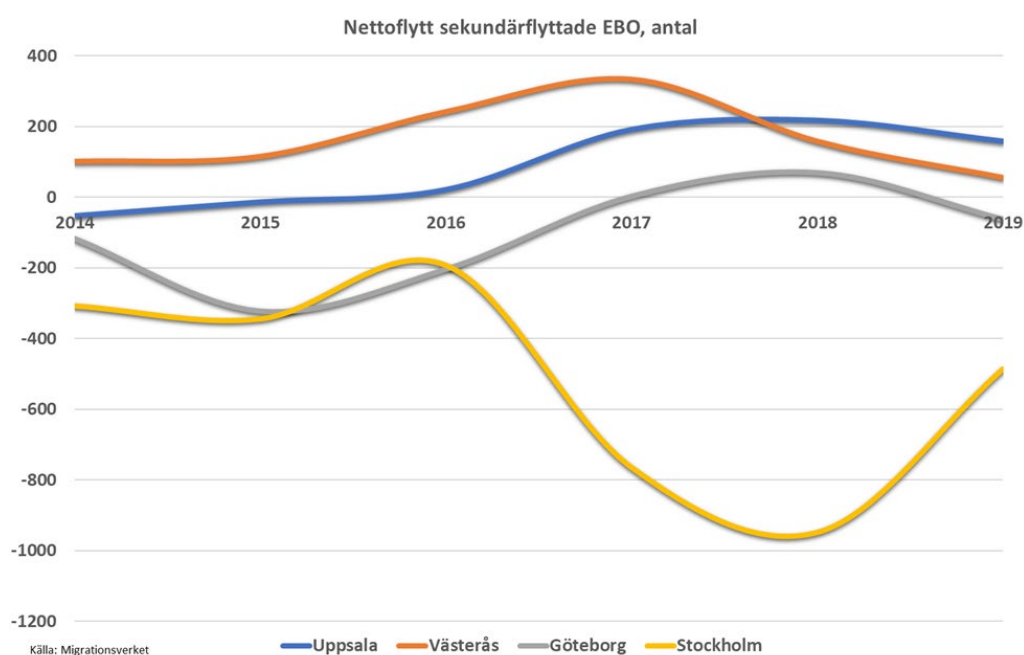
Andelen anhöriga minskade kraftigt under 2016. Då diagrammet nedan visar på andel av den totala befolkningsökningen beror nedgången (i andelar) av anhöriginvandring till före detta asylsökande på att andelen anvisade ABO och kvot ökade. Det skedde alltså ett skifte i vilka grupper som var dominerande: från främst anhöriginvandring och egenbosatta till anvisade ABO och kvotflyktingar. Att andelen anhöriga inte stigit till samma nivåer som innan 2016 har med stor sannolikhet flera förklaringar: de nya lagarna med försörjnings- och bostadskrav²⁴ även för personer som fått asyl och att det totala antalet asylsökande och nyanlända har minskat kraftigt under de senaste åren.

2014 hade Uppsala en negativ nettoflytt av kommunmottagna nyanlända på -52 personer. Från och med 2016 har Uppsala haft en positiv nettoflytt som successivt ökat

²³ [Lag \(2016:752\) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige](#)

²⁴ Försörjningskravet innebär i korthet att anknypningspersonen i Sverige måste visa att hen kan försörja den eller de familjemedlemmar som ska komma till Sverige samt att hen har en bostad av tillräcklig storlek. Inkomstkravet utgår från Kronofogdens förbehållsbelopp. [Migrationsverkets information om försörjningskrav för anhöriginvandring](#)

(se diagram nedan)²⁵. Stockholm har under samtliga år haft en negativ nettoflytt även om det minskade 2016. Detta är dock inte förvånande då många av de som kom under 2015 fick sina uppehållstillstånd under 2016 och därmed mottogs i en kommun. I och med ikraftträdandet av bosättningslagen 1 mars 2016 fick Stockholm en trefaldig ökning av antalet mottagna ABO genom anvisning och kvot.²⁶ Det är också av samma anledning som Uppsala och andra jämförbara städer såg en ökad inflyttning av nyanlända och Uppsala gick från en negativ till en positiv nettoflytt. Både Stockholm och Uppsala hade innan bosättningslagen haft ett lågt mottagande av nyanlända i förhållande till befolkningsstorlek och inte tagit emot några eller väldigt få nyanlända via anvisning. Västerås har under dessa år inte haft en negativ nettoflytt men såg en fördubbling under 2016 och 2017. Under 2018 minskade inflyttningen igen samtidigt som Stockholm såg en stor ökning i sin utflyttning av nyanlända både under 2017 och 2018. Uppsala, Västerås och Göteborg har alla allmännyttor som har tagit bort sina inkomstkrav.

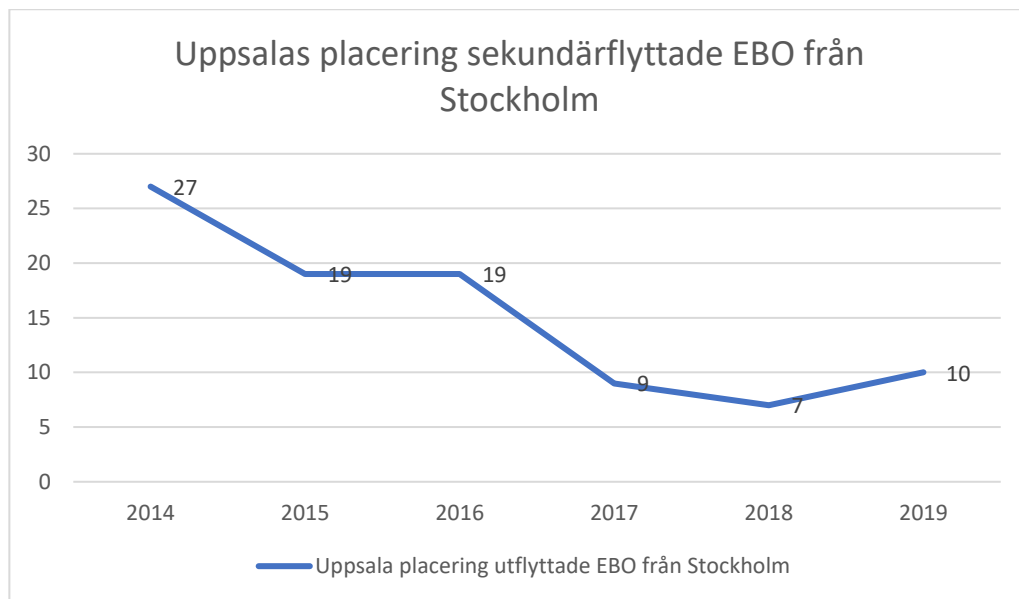
	Uppsala	Stockholm	Västerås	Göteborg
2014	-52	-307	101	-117
2015	-13	-344	115	-323
2016	22	-192	242	-204
2017	192	-765	334	3
2018	218	-949	158	70
2019	159	-486	55	-62

Kommunerna vilka nyanlända inom etableringen har flyttat till Uppsala ifrån har varierat något under åren 2014-2019. Stockholm stad har dock under samtliga år befunnit sig i toppen med flest inflyttade till Uppsala. Däremot flyttar de flesta från

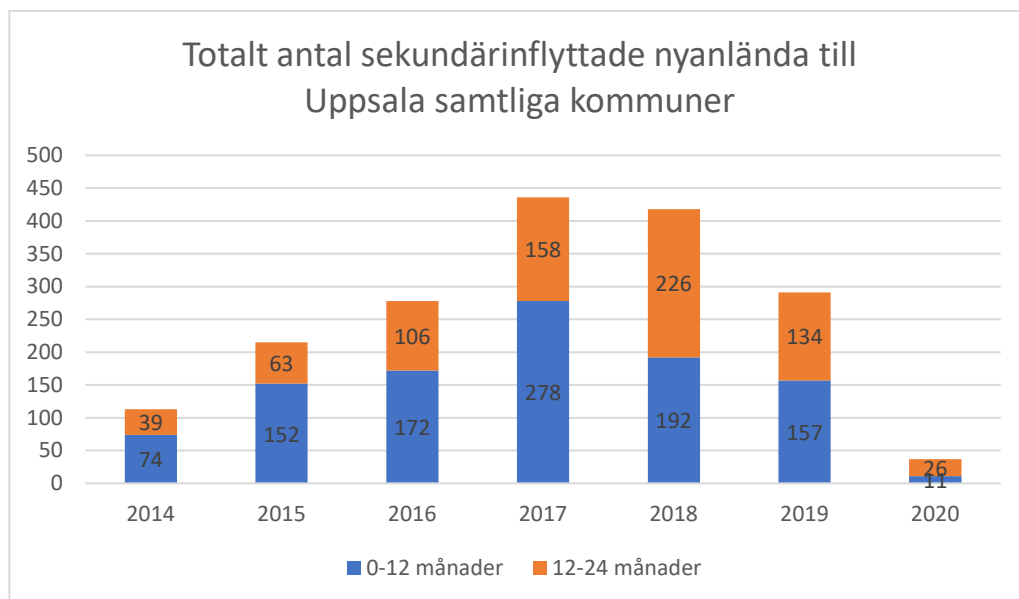
²⁵ Migrationsverkets statistik enligt ersättningsförordningen (utbetalad schablonersättning för nyanlända; betalas till kommunen under två år efter uppehållstillstånd)

²⁶ "Bostad sist – Om bosättningslagen och nyanländas boendesituation i Stockholms län", rapport 2020:4, Länsstyrelsen Stockholm

Stockholm till andra kommuner i Stockholms län. Från och med 2017 ökade Uppsala i popularitet för EBO att sekundärflytta till ifrån Stockholm:

Diagrammet visar att under år 2014 var Uppsala den 27:e vanligaste kommunen för EBO i Stockholm att flytta till, under år 2015 den 19:e vanligaste kommunen och så vidare.

Sigtuna och Botkyrka är de två övriga Stockholmskommuner som oftast återkommer i statistiken. En majoritet av de nyanlända flyttar ifrån Stockholm och de andra vanligast förekommande Stockholmskommunerna inom det första året efter uppehållstillstånd under samtliga ovan redovisade år. Även när det gäller de övriga kommunerna är det vanligast att flytta under det första året, med några få undantag.

Mellan åren 2016 till 2018 fanns även Tierp i topp med flest sekundärflyttade EBO till Uppsala och från och med 2017 även Östhammar. I övrigt varierar det mellan olika kommuner från olika län i landet varifrån nyanlända har flyttat till Uppsala. Gävle återkommer under tre år, men inte i en sammanhängande tidsperiod.

Att det har skett en ökning av antalet inflyttande från Stockholm bör ses i relation till den stora ökning av asylsökande och nyanlända som kom till Sverige under främst 2015. Dessa fick främst sina uppehållstillstånd under 2016 men även under 2017. Det är därför svårt att säga om fler i förhållande till det totala antalet nyanlända i Stockholm flyttar till Uppsala eller om antalet har ökat i relation till det sammanlagda ökade antalet nyanlända.

Gävle är en kommun som återkommer under flera av åren med sekundärflyttande EBO till Uppsala. En genomgång av Gävlegårdars hyrespolicy visar dock att Gävlegårdar inte har högre inkomstkrav eller striktare policy än de andra kommunerna i jämförelsen. Gävlegårdar godkänner försörjningsstöd (styrkt av Gävle kommun) och etableringsersättning som inkomst och följer försörjningsstödsnormen för hur mycket av inkomsten som ska finnas kvar efter att hyran är betald. Det finns inget som skiljer Gävlegårdar från de andra allmännyttiga hyresbolagen i jämförelsen; Gävlegårdar tillhör snarare *inte* de mest restriktiva allmännyttorna. En förklaring till att Gävle trots detta återkommer som en vanlig kommun ifrån vilken nyanlända flyttar till Uppsala kan vara arbetslösheten som är relativt hög. Uppsala har en betydligt bättre och mer attraktiv arbetsmarknad och bättre pendlingsmöjligheter till andra områden. Då avståndet mellan Gävle och Uppsala inte är stort kan även detta bidra till att en flytt till Uppsala känns lätt och attraktiv.

Tierp som också är en återkommande kommun under flera av åren har däremot en allmännytta med striktare riktlinjer som varken godkänner försörjningsstöd eller etableringsersättning som inkomst. Östhammar tillämpar en individuell prövning av inkomst (om ej förvärvsinkomst).²⁷

Endast 15 procent av Stockholms läns kommuner erbjuder helt, i hög grad eller delvis permanenta boendekontrakt för nyanlända som mottagits på anvisning. I hela riket erbjuder 70 procent av kommunerna någon form av varaktig boendelösning. Cirka 25 procent av alla anvisade (ABO) i riket mottogs under åren 2018-2019 i en av de 34 kommuner som endast erbjuder tidsbegränsade kontrakt och sedan hänvisar till ordinarie bostadsmarknad. 18 av dessa kommuner återfinns i Stockholms län. En av dessa kommuner är Sigtuna kommun som återkommer med flest sekundärflyttade EBO till Uppsala under flera år.²⁸

Stockholm stad erbjuder genomgångsbostäder vars kontrakt gäller en månad med förlängning en månad i taget. En osäker boendesituation där hushållet inte vet säkert att de får behålla kontraktet kan göra det mer attraktivt att flytta till en annan kommun. Botkyrka erbjuder anvisade barnfamiljer permanenta hyreskontrakt men återkommer samtidigt som en av kommunerna med flest sekundärflyttade EBO till Uppsala. Av de anvisade nyanlända som mottogs i Stockholms län under åren 2016-2017 sades cirka 50 procent av kontrakten upp under 2018-2019. Ungefär 30 procent av de berörda hushållen var barnfamiljer.

En fjärdedel av de nyanlända som mottagits i Stockholms län under 2017 hade flyttat ut från länet 18 månader senare. Nästan alla länets kommuner uppger dessutom att de aktivt hjälper nyanlända att hitta bostad på annan ort. I rapporten "Bostad sist" (Länsstyrelsen i Stockholm) från april 2020 beskrivs ABO:s boendesituation nästan likadan som den för EBO:s. Detta sammantaget bidrar sannolikt till att många nyanlända flyttar ut från Stockholm till andra kommuner. Även kvalitén på boendet påverkar sannolikt incitamentet att flytta; flera av Stockholms läns kommuner uppger

²⁷ Migrationsverkets statistik enligt ersättningsförordningen (utbetald schablonersättning för nyanlända; betalas till kommunen under två år efter uppehållstillstånd)

²⁸ För detaljerad statistik över sekundärflyttade EBO till Uppsala kommun åren 2014-2019, se bilaga 6

att de har boendelösningar som innebär att sovrum och kök- och hygienutrymmen delas med personer utanför det egna hushållet.

De flesta hyresvärdar i Stockholm har någon form av inkomstkrav och under 2019 var den genomsnittliga kötiden för en bostad via Stockholms bostadsförmedling 10,5 år. Stockholm har tillsammans med Gotlands län lägst andel självbosatta (EBO) i riket, men samtidigt tredubblades Stockholms läns mottagande på anvisning (ABO) under 2019 jämfört med 2015.²⁹

Arbetslöshet i jämförda kommuner

Bland de kommuner varifrån tio eller fler sekundärflyttade EBO kom till Uppsala under åren 2014-2019 hade arbetslösheten börjat gå ner sedan flera år redan innan 2014. I Bollnäs och Härnösand steg däremot arbetslösheten igen 2015 för att sedan gå ner igen runt 2017. Samtidigt är 2017 det enda året som Bollnäs finns med i statistiken med tio eller fler sekundärflyttade EBO och Härnösand finns endast med under 2018, det vill säga de åren när arbetslösheten sakta började gå ner i dessa två kommuner igen. Söderhamn och Sigtuna såg en viss uppgång i arbetslöshet under 2017. Endast Tyresö och Sollentuna har haft lägre arbetslöshet än Uppsala under samtliga år.

Heby återkommer under två år och Håbo finns med ett år som kommuner varifrån sekundärflyttade EBO flyttat till Uppsala sedan 2017. Detta kan bero på att Hebygårdar (allmännyttan) inte godkänner försörjningsstöd som inkomst per automatik, utan det sker en bedömning från fall till fall. Håbos allmännytta godkänner försörjningsstöd som inkomst om styrkt av Håbo kommun. Håbo har under samtliga år haft lägre arbetslöshet än Uppsala.

Även Knivsta och Östhammar har betydligt lägre arbetslöshet än Uppsala under 2019 och har hela tiden legat under Uppsala i arbetslöshet. Knivsta godkänner försörjningsstöd som inkomst och i Östhammar sker precis som i Heby en bedömning från fall till fall.

Arbetslösheten är hög även i Tierp och med Uppsala relativt nära och som en storstad kan därför vara attraktivt att flytta till.

I jämförelse med R9-kommunerna har Uppsala haft lägst arbetslöshet under lång tid men under 2016 gick Jönköping om Uppsala och har sedan dess haft lägst arbetslöshet. Kommunerna i R9 har haft en nedåtgående arbetslöshet sedan 2014 förutom Eskilstuna och Gävle där den istället ökade under 2018. Uppsala har sett en liten uppgång sedan 2014. Gävle är en kommun som återkommer i statistik över varifrån flest nyanlända EBO flyttar och har också en relativt hög arbetslöshet, trots att den gått stadigt neråt sedan 2014.³⁰

Inga av de vanligast förekommande kommunerna har färdigställt lika många hyreslägenheter som Uppsala och Stockholm har gjort.³¹ Naturligtvis har Stockholm och Uppsala betydligt större befolkningar än de flesta av de jämförda kommunerna vilket förstås också gör att det byggs mer i dessa städer. Dock är även arbetsmarknaden betydligt bättre med lägre arbetslöshet i både Stockholm och Uppsala, vilket gör dem till attraktiva städer att flytta till för att hitta ett jobb. Flera av

²⁹ "Bostad sist – Om bosättningslagen och nyanländas boendesituation i Stockholms län", rapport 2020:4, Länsstyrelsen Stockholm

³⁰ Bilaga 7

³¹ SCB (statistiska centralbyrån)

de andra vanligt förekommande kommunerna har högre arbetslöshet vilket kan bidra till att personer söker sig bort därifrån till städer med bättre förutsättningar för att hitta arbete.

Att Uppsalas arbetsmarknad spelar en stor roll i människors val att flytta hit stöds av verksamhetens uppfattning i avdelningen Socialtjänst – ekonomiskt bistånd. Det finns inget sätt att notera i systemet anledningen till att ett hushåll flyttar till Uppsala men de vanligaste orsakerna som verksamheten ser generellt är den goda arbetsmarknaden och att Uppsala är en större stad, närhet till akademiska sjukhuset (för personer med vårdbehov även om det inte alltid går att belägga att personens vårdbehov inte kan tillgodoseas vid ett annat sjukhus), *planer* på att studera vid Uppsala universitet (personen har alltså inte ännu kommit in vid någon utbildning men vill studera här) och mer sällan är anledningen att man har nätverk i Uppsala.

Jämförbara kommuners uthyrningspolicy

De kommuner vars uthyrningspolicys har jämförts är *de kommuner med fler än tio (2014 fler än fem) sekundärflyttade EBO som flyttat till Uppsala* (Stockholm, Botkyrka, Tyresö, Sigtuna, Piteå, Surahammar, Gävle, Söderhamn, Tierp, Heby, Östhammar, Sollentuna, Härnösand, Örnsköldsvik, Örebro, Bollnäs, Håbo), *R9-kommunerna* (Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås, Örebro), *Uppsala län* (Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Älvkarleby, Östhammar), *storstäder* (Stockholm, Göteborg, Malmö), *studentstäder* (Lund, Umeå) och *Borås*. Då vissa kommuner ingår i flera av dessa gruppindelningar är det totalt 29 kommuners allmännyttiga hyresbolag som har jämförts.

De flesta allmännyttiga hyresbolag godkänner försörjningsstöd som inkomst och det är endast tre kommuner vars allmännyttor inte godkänner försörjningsstöd: Botkyrka, Tyresö och Tierp. Två allmännyttor har inget uttryckligen i sin hyrespolicy om försörjningsstöd och har inte återkommit med svar (Söderhamn och Bollnäs). Av de kommuner som godkänner försörjningsstöd som inkomst kräver 16 av dessa att försörjningsstödet är styrkt av den egna kommunen, dessa är: Enköping, Eskilstuna, Gävle, Håbo, Jönköping, Linköping, Norrköping, Piteå, Sigtuna, Sollentuna, Stockholm, Södertälje, Umeå, Örebro och Örnsköldsvik. De allmännyttor som godkänner försörjningsstöd godkänner även etableringsersättning och de som inte godkänner försörjningsstöd godkänner inte heller etableringsersättning. Undantaget är Botkyrka som inte godkänner försörjningsstöd som inkomst men däremot godkänner aktivitetsersättning och utbetalningar från Försäkringskassan, där etableringsersättningen ingår.

20 av allmännyttorna kräver att personen eller hushållet ska ha ett visst belopp kvar av sin inkomst efter att hyran är betald. Det varierar vilka krav som allmännyttorna har, de flesta utgår ifrån Socialstyrelsens riktlinjer för riksnormen för försörjningsstöd eller Kronofogdens/Konsumentverkets förbehållsbelopp men några har högre krav, såsom exempelvis att minst halva inkomsten ska finnas kvar efter att hyran är betald. Ofta är krav på förbehållsbelopp eller liknande förknippat med krav på att inkomsten ska sträcka sig minst 6 månader framåt i tiden och detta ska ofta styrkas med intyg från arbetsgivare eller den myndighet som betalar ut ersättningen.

Uppsala, Göteborg och Västerås är de enda av de undersökta kommunerna vars allmännyttor inte har något inkomstkrav alls.

24 av allmännyttorna godtar borgensåtagande. Några av allmännyttorna godtar endast detta för ungdomar upp till 25 år och Knivsta godtar borgen endast om personen ifråga har en god man.

20 av allmännyttorna har en begränsning på hur många personer som får bo i lägenheten utifrån bostadens storlek.

I Botkyrka och Lund erbjuder allmännyttan endast bostäder till personer folkbokförda i kommunen, och i andra hand personer från en annan kommun.

Eskilstuna, Örebro och Göteborg har i vissa socioekonomiskt utsatta områden krav på inkomst från arbete för att få en lägenhet där. Dock kan aldrig samtliga lägenheter som hyrs ut i ett sådant område ha krav på förvärvsinkomst. Ofta ligger gränsen på att ca 75-80 procent av lägenheterna som förmedlas i området ska gå till personer eller hushåll med förvärvsinkomst.³²

Jämförelse med Västerås

Det allmännyttiga bostadsföretaget i Västerås, Mimer, tog bort sitt inkomstkrav 2015. Västerås har liksom Uppsala, ett högt tryck på hyreslägenheterna. Kötiden är också längre till de äldre, billigare beståndet än till nyproduktion, med en genomsnittlig kötid på cirka 6-7 år (Uppsala också cirka 6-7 år). Mimer har cirka 11 500 lägenheter i sitt bestånd.

Västerås kommun har lokala riktlinjer för vad de bedömer som högsta godtagbara hyresnivå när hushåll ansöker om ekonomiskt bistånd för hyra. Dessa riktlinjer utgår ifrån ett framräknat genomsnitt av allmännyttans hyresnivåer vilket gör att högsta godtagbara hyra är lägre än Försäkringskassans föreskrifter om högsta godtagbara boendekostnad³³. Efter det att allmännyttan tog bort sitt inkomstkrav såg kommunen ett ökat antal hushåll som ansökte om hyreskostnader som var högre än kommunens beslutade högsta godtagbara hyreskostnad. Kommunen och Mimer delar uppfattningen att det oftare är försörjningsstödmottagare som får nyproducerade lägenheter då kötiden till dessa är kortare. Innan inkomstkravet togs bort var det vanligare att personer som ansökte om ekonomiskt bistånd hade kontakt med försörjningsstöd innan kontraktsskrivning, efter slopat inkomstkrav blev det vanligare att klienter redan skrivit på kontraktet när de kom till kommunen för att ansöka om ekonomiskt bistånd. Nu har dock kommunen arbetat fram ett lyckat arbetssätt genom bland annat personliga möten minst en gång i månaden där man exempelvis pratar om den aktuella situationen och där kan då en eventuell flytt fångas upp. Handläggarna har också rutiner och samarbeten för att informera om vilka riktlinjer som gäller för högsta godtagbara hyra och kommunicerar detta till klienter samt att de ska kontakta sin handläggare på försörjningsstöd innan de skriver på ett kontrakt. Man har också jobbat med en attitydförändring hos handläggarna och ökat kunskapen om snitthyror. Vid hyror över högsta godtagbara ges rådrum i fyra månader och vid fortsatt behov av ekonomiskt bistånd för hyra över högsta godtagbara är det nämndens arbetsutskott som fattar beslut.

Västerås kommun har inte noterat, men inte heller undersökt, att fler skulle ha flyttat in till Västerås stad efter det att allmännyttan slopade sitt inkomstkrav. Förvisso syns en ökning i antal sekundärflyttade EBO till Västerås under 2016 (året efter att

³² Bilaga 8

³³ [Försäkringskassans föreskrifter om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad för 2020](#)

inkomstkravet hos Mimer togs bort), men detta sammanfaller även med den stora flyktingströmmen under 2015 varför det är svårt att veta vilken av dessa två omständigheter som påverkat mest.

Kommunen har inte heller upplevt att det sker en så kallad ”social dumpning”³⁴. Detta har upptäckts vid enstaka tillfällen då det har gått att spåra att en kommun skickat dit personerna och betalat den/de första hyrorna men är inget som är återkommande i Västerås kommun.³⁵

Begränsningar i statistiken

Det finns vissa saker som inte går att klargöra eller kartlägga genom den tillgängliga statistik eller verksamhetssystem som finns tillgängliga. Det förs ingen statistik i verksamheten på avdelningen socialtjänst – ekonomiskt bistånd om hur många hushåll som flyttar till Uppsala från andra kommuner. Det gör att den typen av siffror inte går att säkerställa. Det betyder också att det inte går att se ifrån vilka kommuner eventuella inflyttande hushåll kommer som sedan blir i behov av försörjningsstöd i Uppsala. Inte heller Uppsalahem eller Uppsala Bostadsförmedling AB har system som kan ta fram en hyresgästs tidigare bostadsadress. Uppsalahem kan inte heller se hur stor andel av deras nya hyresgäster som har försörjningsstöd i och med att inget inkomstkrav finns, och därmed inga intyg om inkomst begärs in. Ingen av ovan nämnda kan heller se vem som är betalningsavsändare vid inbetalning av första hyran.

Det går inte heller att se i Migrationsverkets statistik över schablonersättning (där det går att följa hur många nyanlända som flyttar från och till vilken kommun, samt under vilken tidpunkt inom de första två åren efter uppehållstillstånd) huruvida det är en familj eller ensamstående person. Statistiken redovisas enbart som enskilda individer och det går därför inte att se om personen är vuxen, barn eller ingår i en familj. Om det exempelvis enligt Migrationsverkets statistik flyttar fyra personer från en kommun till Uppsala så kan vi inte veta om detta är fyra ensamstående personer, en familj om fyra eller någon annan hushållssammansättning. Därför är det svårt att dra en direkt slutsats att dessa flyttmönster skulle vara anledningen till exempelvis den ökande andelen barnfamiljer med behov av försörjningsstöd i Uppsala.

När det gäller ensamkommande barn som får hit sina familjer på anknytning så för socialförvaltningen ingen statistik över hur många ensamkommande som avslutas hos dem då deras familjer anknyter och då övertar som förälder/målsman och barnet inte längre än ensamkommande. Inte heller överförmyndarförvaltningen för någon sådan statistik då det inte finns ett tydligt sätt att söka fram detta på i systemet, vilket gör att eventuella resultat blir alltför otillförlitliga. Med anledning av detta går det inte att undersöka ett eventuellt samband mellan före detta ensamkommande barn som får hit sina familjer på anknytning och det ökande antalet barnfamiljer hos ekonomiskt bistånd i Uppsala.

Kommunal borgen och hyresgaranti

³⁴ ”Social dumpning” kallas det när en kommun aktivt hjälper ett icke självförsörjande hushåll att flytta till en annan kommun.

³⁵ Intervju med Västerås stad.

Arbetet med kommunal borgen flyttades enligt beslut av Kommunstyrelsen (12 december 2016 med ikraftträdande 1 januari 2017³⁶) i dess helhet över från Arbetsmarknadsnämnden till Socialnämnden. Arbetsmarknadsnämnden var positiv till förändringen och förtydligandet av ansvarsfördelningen som tidigare till viss del varit otydlig³⁷. I och med denna förändring övergick ansvaret för alla bostadssociala frågor och kommunal borgen till Socialförvaltningen. I praktiken innebär detta att kommunal borgen nu endast tillämpas vid tecknande av bostadssociala kontrakt när det tidigare var möjligt att tillämpa även i andra situationer och inte endast när beslut om bostadssocialt kontrakt fattats.

Hyresgaranti³⁸ är inte samma sak som kommunal borgen. Hyresgarantin innebär att kommunen kan återsöka 5000 kr från staten för att gå in med borgensåtagande för en hyresgäst som har tillräckligt god ekonomi för att ha ett eget boende, men som ändå har svårt att få en hyresrätt med besittningsskydd. Det kan exempelvis handla om personer med en tillfällig anställning, projektanställning eller annan anställning som genererar en varaktig inkomst men där hyresvärden kräver fast anställning. Om kommunen bedömer din inkomst som tillräcklig för att kunna betala hyran kan hyresgarantin även användas när en person har en betalningsanmärkning som gör att hen inte blir godkänd som hyresgäst på egen hand. Vissa kommuner använder den kommunala hyresgarantin för nyanlända med etableringsersättning. En förutsättning för att hyresgarantin ska kunna användas är att hushållet eller personen får ett förstahandskontrakt och besittningsrätt³⁹.

Sammanfattande orsaker som bedöms ha påverkan på försörjningsstöds kostnader och inflytt till Uppsala:

- Försäkringskassans ändrade riktlinjer om högsta godtagbara boendekostnad under 2018 (höjning av maxgränsen, särskilt för större barnfamiljer)
- Restriktiva inkomstkrav i vissa andra kommuner (även andra kommuner i Uppsala län)
- Mottagandet enligt bosättningslagen (särskilt i Stockholm)
- Kötider och hyresnivåer för nyproducerade hyresrätter

³⁶Nytt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Uppsala kommun KSN-2016-1842

³⁷ Remissyttrande, AMN-2016-0216

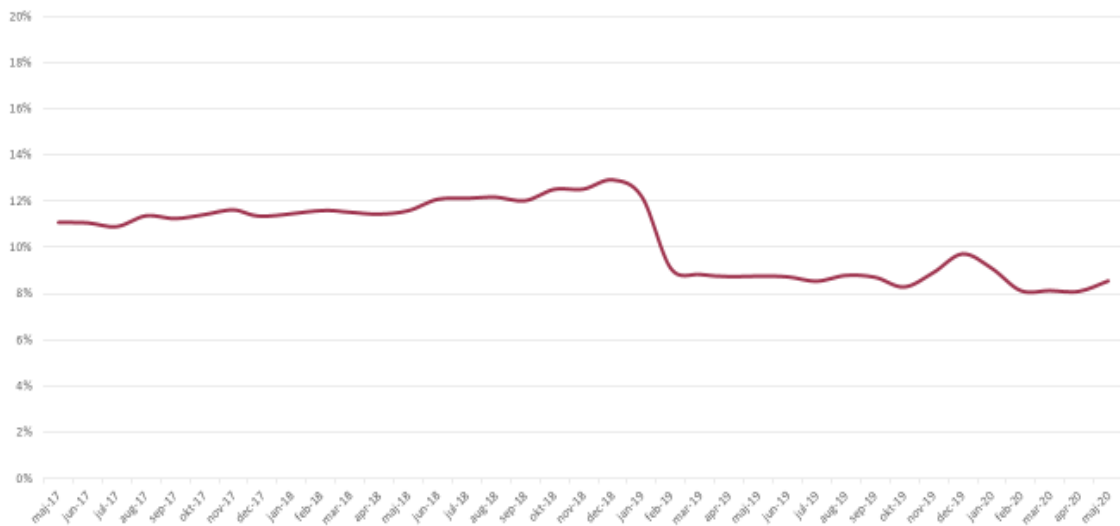
³⁸ Den kommunala hyresgarantin är ett beslut enligt Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, 2 kap 6§

³⁹ [Boverkets information om den kommunala hyresgarantin](#)

Bilaga 1: Antal hushåll över högsta godtagbara boendekostnad

Boendekostnad – andel över högsta godtagbara boendekostnad

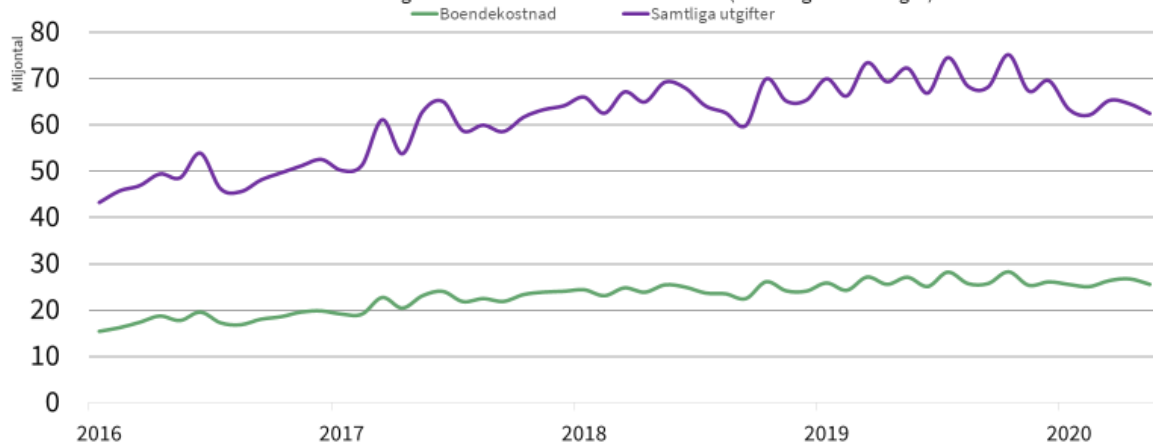
Andel hushåll med boendekostnad över försäkringskassans nivåer om högsta godtagbara kostnad
I förhållande till nivå för respektive år, avseende stad med >75 000 invånare, exkl. tillfälligt boende

2

Boendekostnad kr

Hushållens totala utgifter samt hushållens boendekostnad (summa godkänd utgift)

1

Källa: Avdelningen Socialtjänst – ekonomiskt bistånd

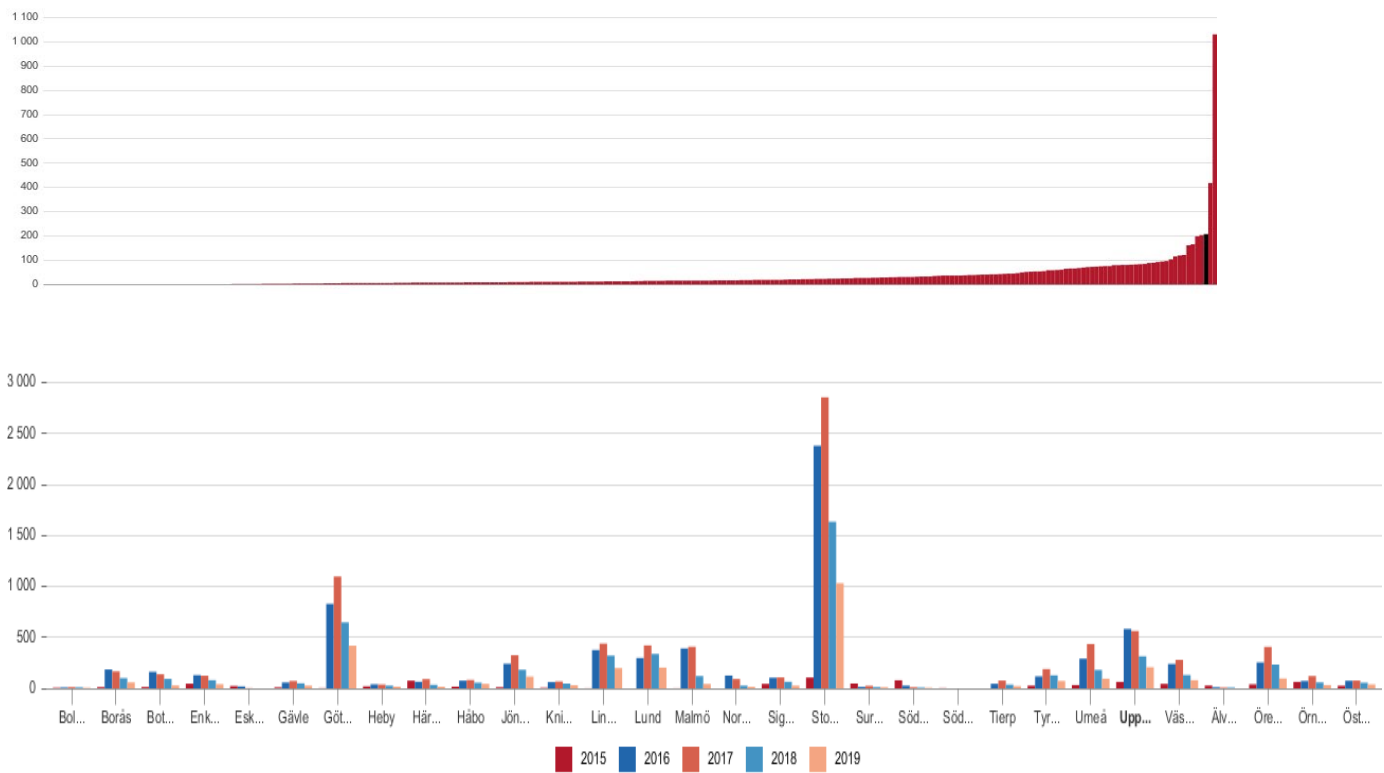
Ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt

Bostadskostnader

(FKFS 2019:3 för boende från och med 1 januari 2020)

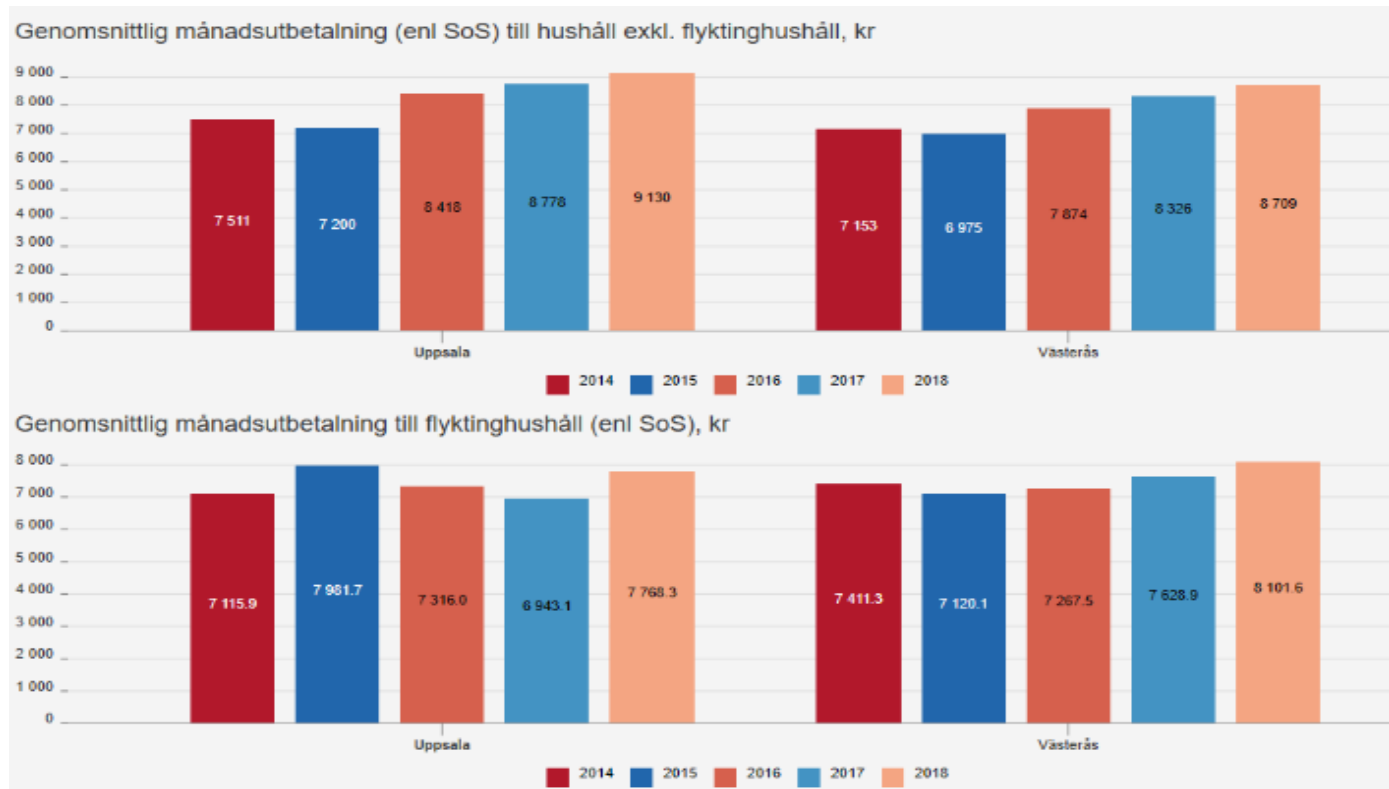
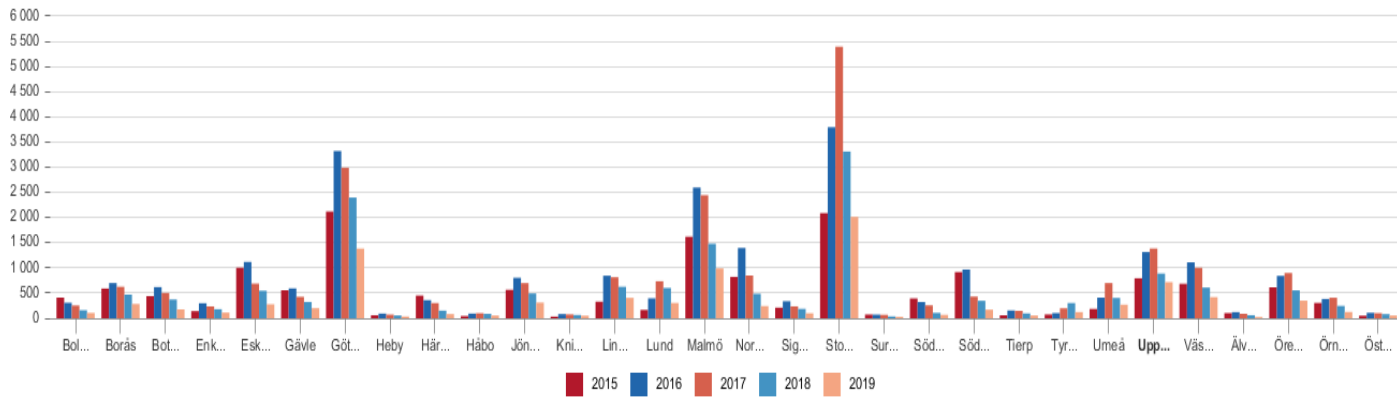
	Genomsnittskostnad (kr/mån)	Högsta godtagbara kostnad (kr/mån)
1 – 2 vuxna	5 900	8 250
1 – 2 vuxna + 1 barn	7 250	10 250
1 – 2 vuxna + 2 barn	9 100	12 925
1 – 2 vuxna + 3 barn	10 950	15 700
1 – 2 vuxna och fler än 3 barn	10 950 + 1 850 kr per barn över 3	15 700 + 2 675 per barn över 3

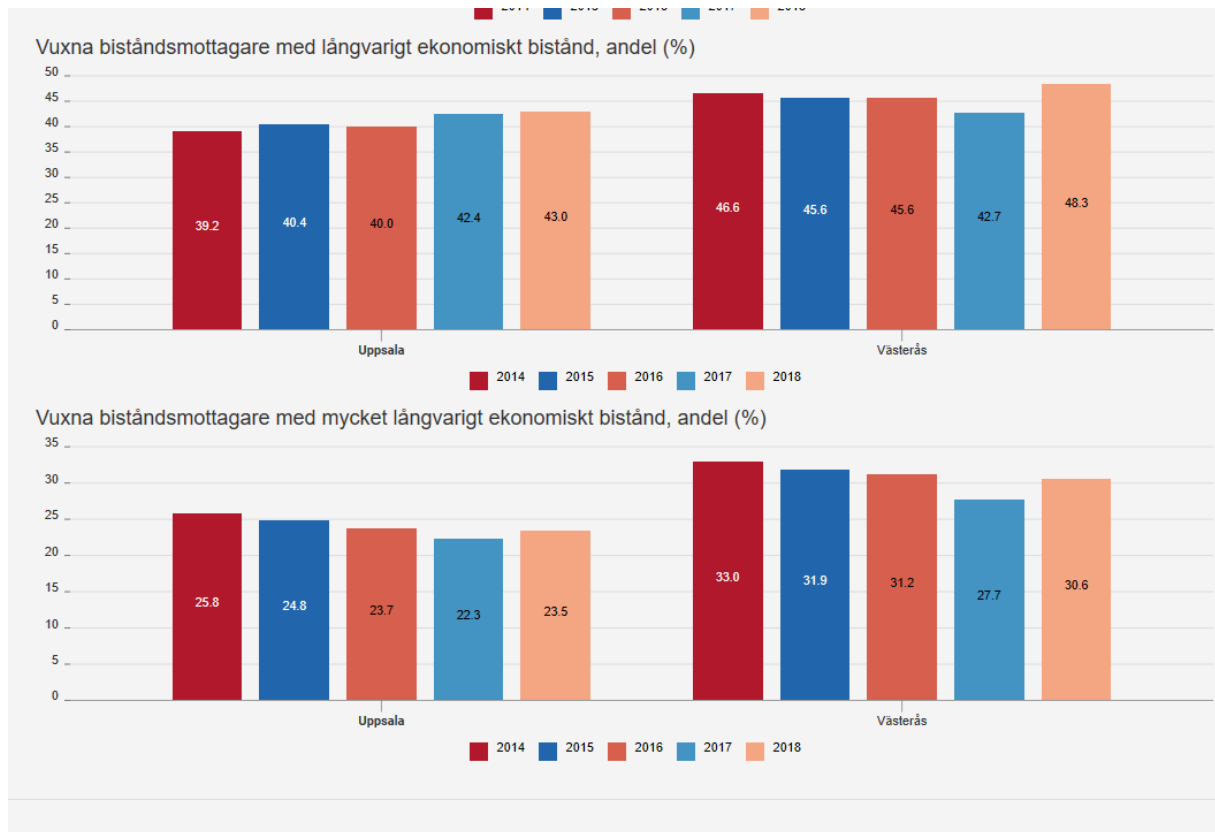
Bilaga 2: Kommunmottagna efter anvisning

Källa: Kolada

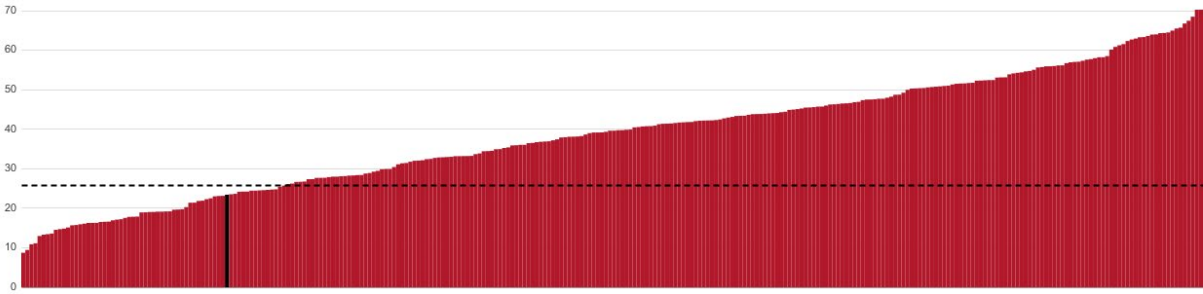
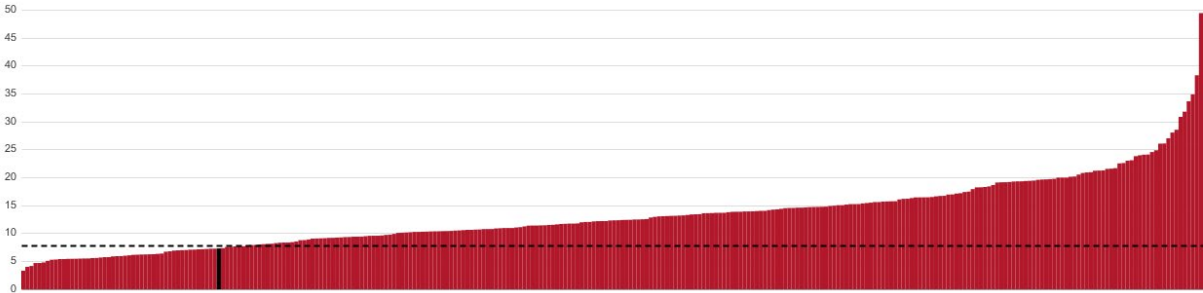
Bilaga 3: Jämförelse mottagna efter uppehållstillstånd Uppsala och Västerås

Källa: Kolada

Bilaga 4: Jämförelse (samtliga kommuner i utredningen) antal nyanlända med vistelsetid 0-2 år

Källa: Kolada

Bilaga 5: övriga hyresvärdar i Uppsala

Rikshem har 7300 lägenheter i Uppsala i följande områden: Björklinge, Eriksberg, Fålhagen, Gamla Uppsalabygden, Gottsunda, Gränby, Kvarngärdet, Luthagen, Löten, Salabacke, Svartbäcken, Tuna backar, Västra Bälungebygden, Årsta. Försörjningsstöd eller etableringsersättning godkänns inte som inkomst. Rikshem har även ca 1200 lägenheter i Västerås. Rikshem utgår ifrån Kronofogdens förbehållsbelopp.

Stena fastigheter har 1200 lägenheter i Uppsala i följande områden: Kvarngärdet (Bureusgatan, Frödingsgatan, Karlfeldtsgatan, Lenngrensgatan, Råbyvägen, Strindbergsgatan, Thorildsgatan, Thunmansgatan, Wennerbergsgatan) och Luthagen (Prästgatan, Seminariegatan). Stena godkänner inte försörjningsstöd som inkomst och har krav på att inkomsten ska vara minst tre gånger årshyran.

Hembla har 985 lägenheter i Uppsala i Valsätra på Bandstolsvägen, Linrepevägen och Spinnrocksvägen. Inkomstkravet är minst två gånger hyran före skatt.

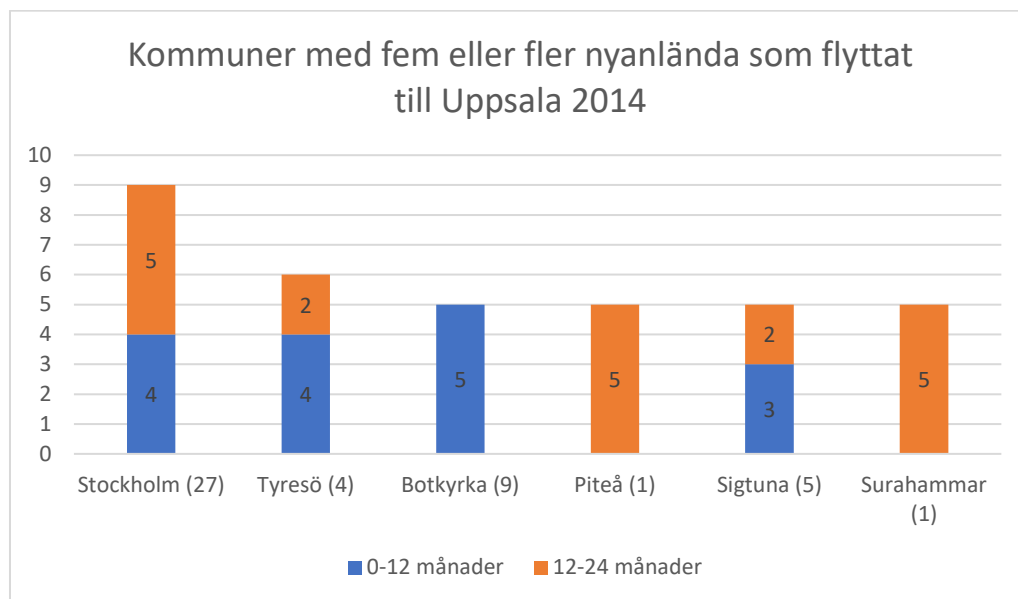
Heimstaden har sitt bestånd bland annat centrala Uppsala och Nyby gård. Bolaget godkänner etableringsersättning men inte försörjningsstöd som inkomst. Årsinkomsten före skatt ska vara cirka tre gånger årshyran.

HSB har bestånd bland annat i centrala Uppsala, Flogsta och Löten. Inkomsten måste motsvara tre gånger hyran. Försörjningsstöd eller etableringsersättning godkänns inte som inkomst.

Detta innebär att av de övriga etablerade hyresvärdarna i Uppsala godkänner ingen försörjningsstöd som inkomst och samtliga har någon form av beloppsgräns som krav för att få ett kontrakt. Rikshem som utgår ifrån Kronofogdens normbelopp¹ har lägst inkomstkrav.

¹ Hem och hyra, nr 5, augusti 2020, sid 23. Kronofogdens normbelopp för 2020 är för en ensamstående 5002 kr (Källa: Kronofogden)

Bilaga 6: flyttstatistik sekundärflyttade EBO till Uppsala, 2014-2019 (inom två efter uppehållstillstånd)

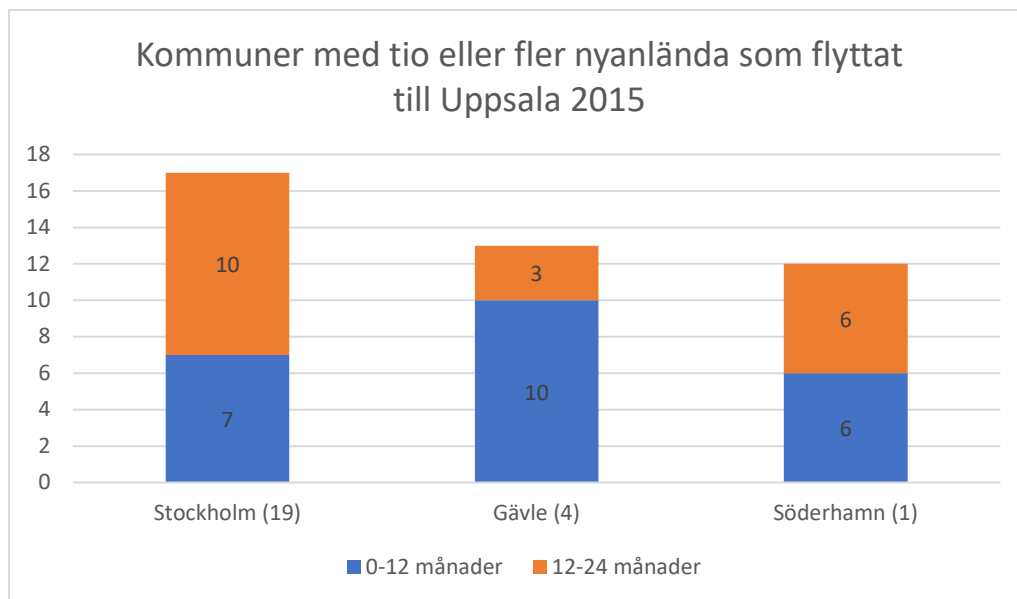

Siffrorna inom parentes anger på vilken plats Uppsala hamnar över flest utflyttade från respektive kommun. Exempelvis är Uppsala den 27:e mest "populära" kommunen att flytta till från Stockholm under 2014.

Bland de kommuner med tio eller fler inflyttande personer flyttade 16 personer inom det första året efter uppehållstillstånd och 19 under det andra året; totalt 35 personer flyttade alltså till Uppsala från de kommuner som haft tio eller fler inflyttare under 2014.

Under 2014 flyttade totalt 63 nyanlända inom de två första åren efter uppehållstillstånd från *Stockholms län* (alla kommuner i länet) till Uppsala. Från Uppsala läns övriga kommuner flyttade totalt 12 nyanlända till Uppsala kommun. Totalt flyttade 113 nyanlända till Uppsala kommun under 2014 fördelat på 47 kommuner. Under detta år låg Uppsala kommun på första plats, det vill säga flest nyanlända flyttade tillbaka till Uppsala efter att ha flyttat härifrån. Efter det kom Stockholm stad.

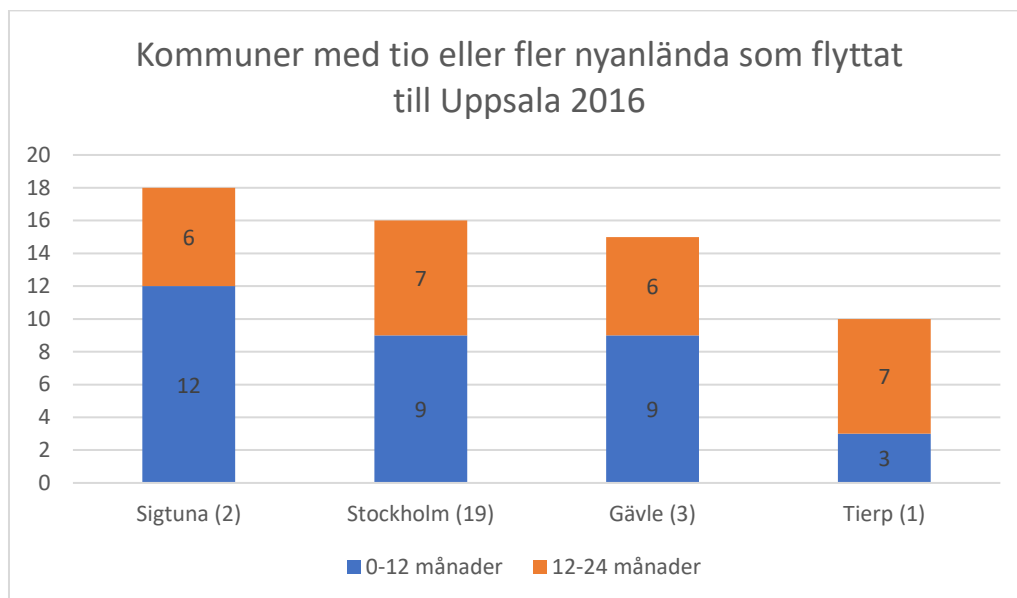
Även personer som flyttat ifrån den kommun där de först mottogs men sedan flyttat tillbaka finns med. Under 2014 flyttade 14 nyanlända som ursprungligen mottagits i Uppsala men sedan flyttat till en annan kommun, tillbaka till Uppsala.

Bland de kommuner med tio eller fler inflyttande personer flyttade 23 personer inom det första året efter uppehållstillstånd och 19 under det andra året; totalt 4 personer flyttade alltså till Uppsala från de kommuner som haft tio eller fler inflyttare under 2015.

Under 2015 flyttade totalt 120 nyanlända inom de två första åren efter uppehållstillstånd från *Stockholms län* (alla kommuner i länet) till Uppsala. Från Uppsala läns övriga kommuner flyttade totalt 22 nyanlända till Uppsala kommun. Totalt flyttade 215 nyanlända fördelat på 88 kommuner till Uppsala kommun under 2015. Under detta år låg Uppsala på första plats, därefter Stockholm stad.

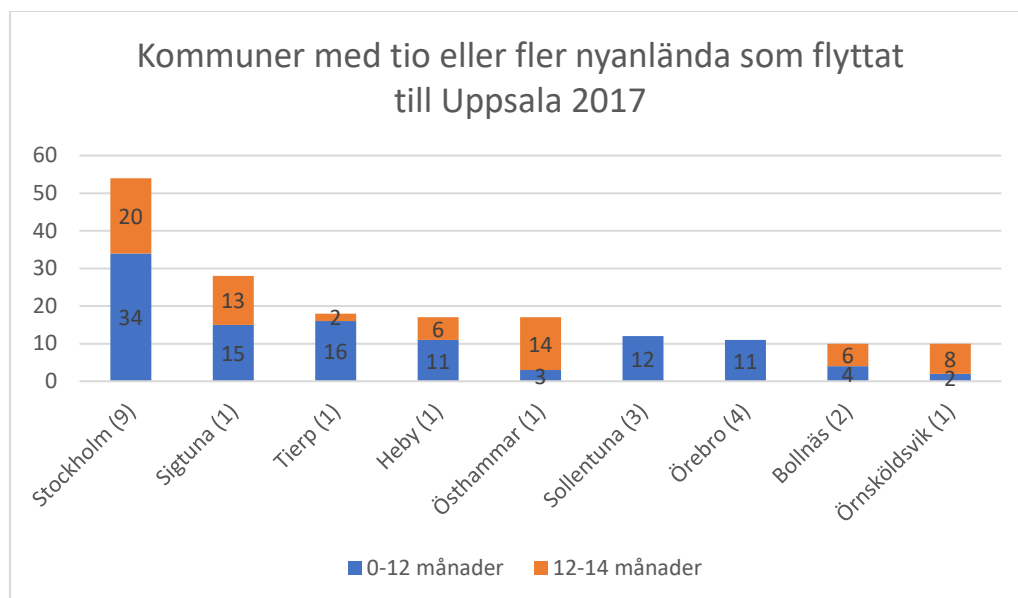
Under 2015 flyttade 25 nyanlända som ursprungligen mottagits i Uppsala men sedan flyttat till en annan kommun, tillbaka till Uppsala.

Bland de kommuner med tio eller fler inflyttande personer flyttade 33 personer inom det första året efter uppehållstillstånd och 26 under det andra året; totalt 59 personer flyttade alltså till Uppsala från de kommuner som haft tio eller fler inflyttare under 2016.

Under 2016 flyttade totalt 127 nyanlända inom de två första åren efter uppehållstillstånd från *Stockholms län* (alla kommuner i länet) till Uppsala. Från Uppsala läns övriga kommuner flyttade totalt 77 nyanlända till Uppsala kommun. Totalt flyttade 278 nyanlända fördelat på 86 kommuner till Uppsala kommun under 2016. Under detta år fanns Uppsala på delad första plats med Sigtuna.

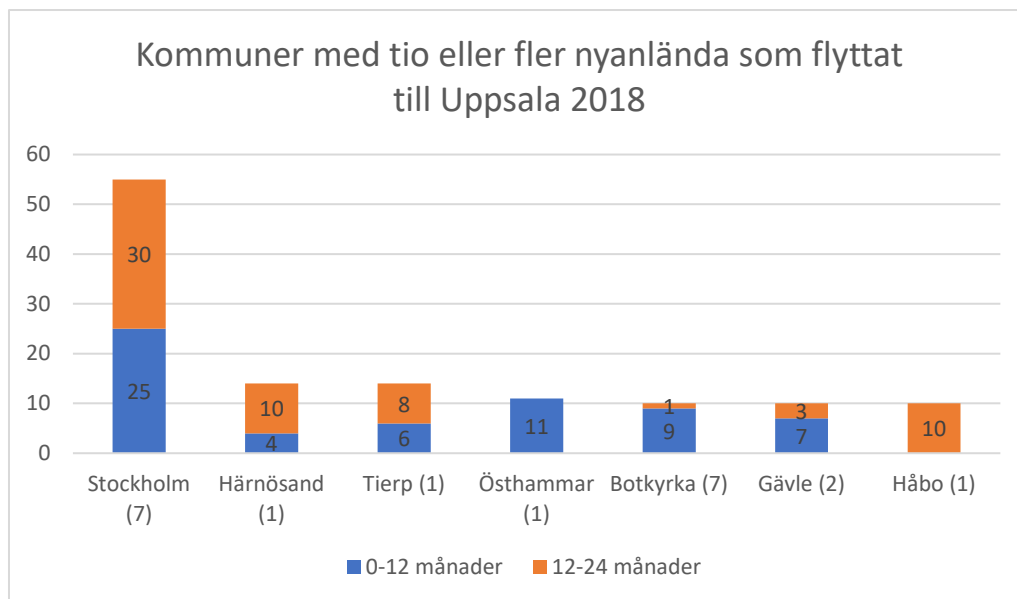
Under 2016 flyttade 18 nyanlända som ursprungligen mottagits i Uppsala men sedan flyttat till en annan kommun, tillbaka till Uppsala.

Bland de kommuner med tio eller fler inflyttande personer flyttade 108 personer inom det första året efter uppehållstillstånd och 69 under det andra året; totalt 177 personer flyttade alltså till Uppsala från de kommuner som haft tio eller fler inflyttare under 2017.

Under 2017 flyttade totalt 200 nyanlända inom de två första åren efter uppehållstillstånd från *Stockholms län* (alla kommuner i länet) till Uppsala. Från Uppsala läns övriga kommuner flyttade totalt 64 nyanlända till Uppsala kommun. Totalt flyttade 436 nyanlända fördelat på 100 kommuner till Uppsala kommun under 2017. Under detta år låg Uppsala på en andra plats efter Stockholm.

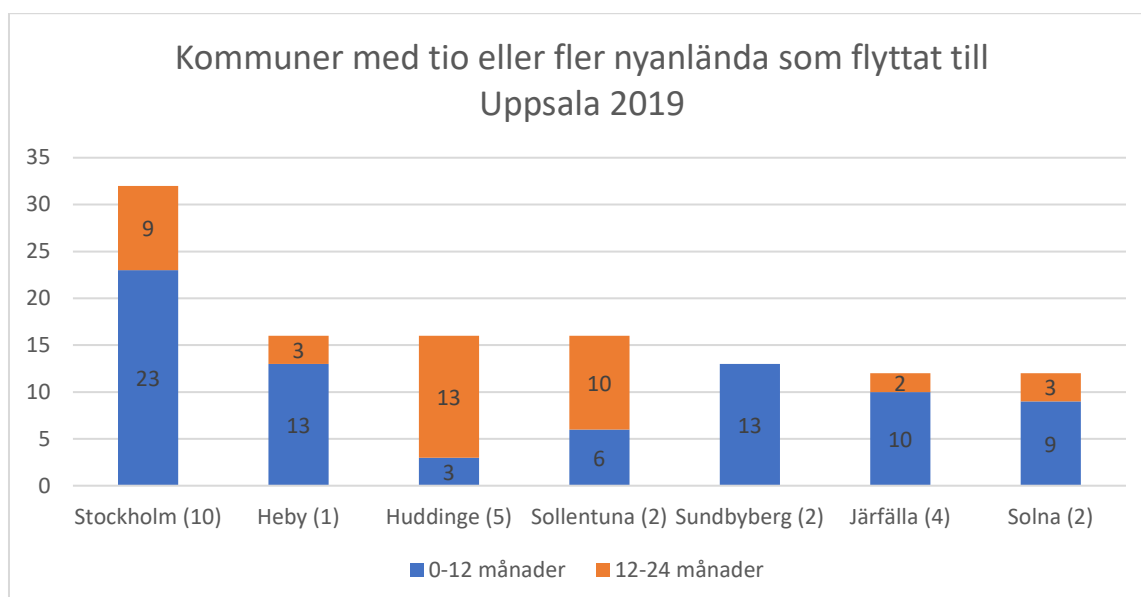
Under 2017 flyttade 34 nyanlända som ursprungligen mottagits i Uppsala men sedan flyttat till en annan kommun, tillbaka till Uppsala.

Bland de kommuner med tio eller fler inflyttande personer flyttade lika många personer inom det första året efter uppehållstillstånd som under det andra året; 62 personer under år ett och 62 personer under år två; totalt flyttade 124 personer flyttade till Uppsala från de kommuner som haft tio eller fler inflyttare under 2018.

Under 2018 flyttade totalt 187 nyanlända inom de två första åren efter uppehållstillstånd från *Stockholms län* (alla kommuner i länet) till Uppsala. Från Uppsala läns övriga kommuner flyttade totalt 52 nyanlända till Uppsala kommun. Totalt flyttade 418 nyanlända fördelat på 123 kommuner till Uppsala kommun under 2018. Under detta åt låg Uppsala på andra plats efter Stockholm.

Den största inflyttande gruppen till Gävle i ovan diagram är tillbakaflyttare och därefter Uppsala. Under 2018 flyttade 30 nyanlända som ursprungligen mottagits i Uppsala men sedan flyttat till en annan kommun, tillbaka till Uppsala.

Bland de kommuner med tio eller fler inflyttande personer flyttade 77 personer inom det första året efter uppehållstillstånd och 40 under det andra året; totalt 117 personer flyttade alltså till Uppsala från de kommuner som haft tio eller fler inflyttare under 2019.

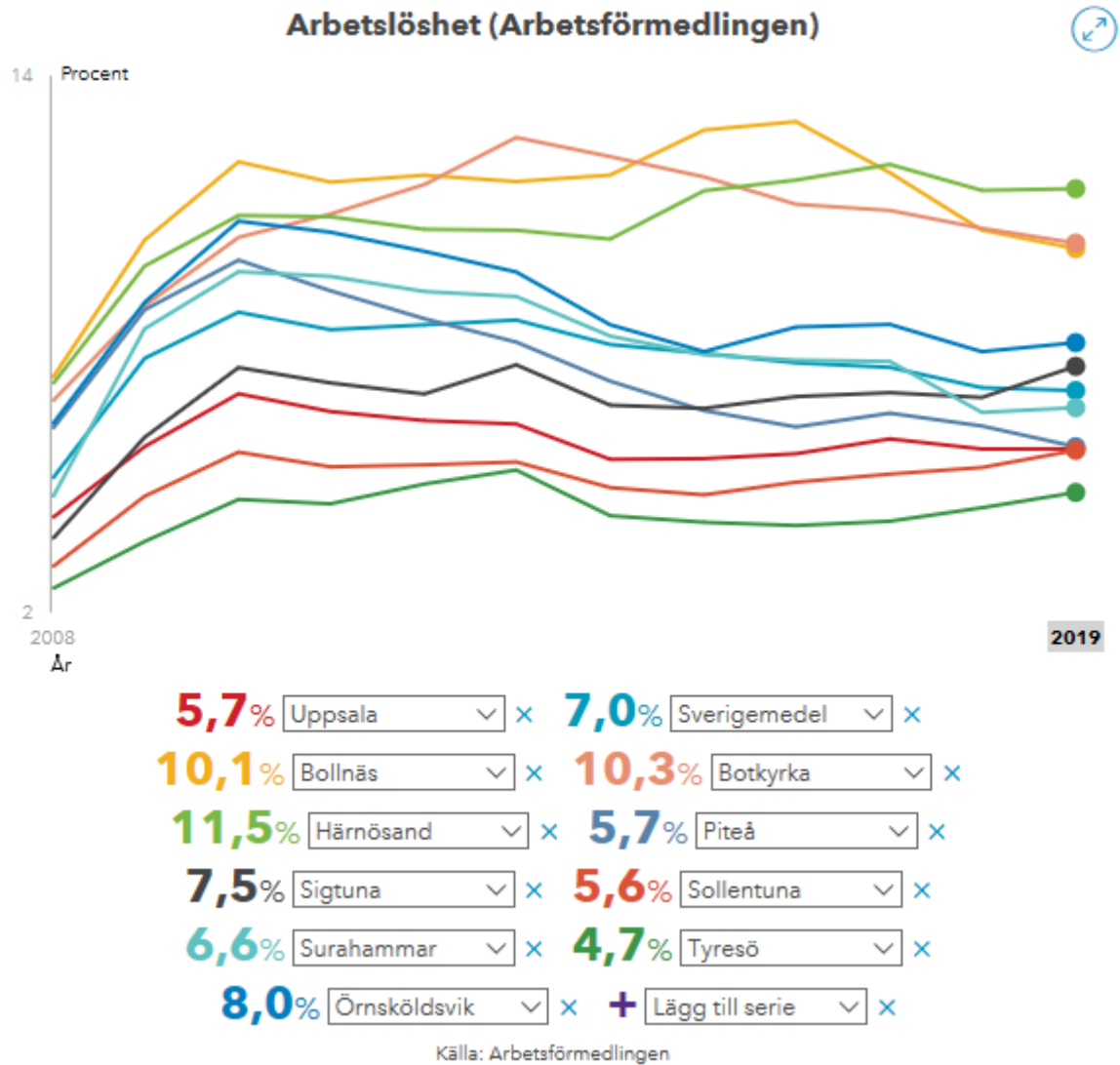
Under 2019 flyttade totalt 142 nyanlända inom de två första åren efter uppehållstillstånd från *Stockholms län* (alla kommuner i länet) till Uppsala. Från Uppsala läns övriga kommuner flyttade totalt 48 nyanlända till Uppsala kommun. Totalt flyttade 310 nyanlända till Uppsala kommun under 2019 fördelat på 75 kommuner. Under detta år låg Uppsala kommun på andra plats efter Stockholm.

Även personer som flyttat ifrån den kommun där de först mottogs men sedan flyttat tillbaka finns med. Under 2019 flyttade 19 nyanlända som ursprungligen mottagits i Uppsala men sedan flyttat till en annan kommun, tillbaka till Uppsala.

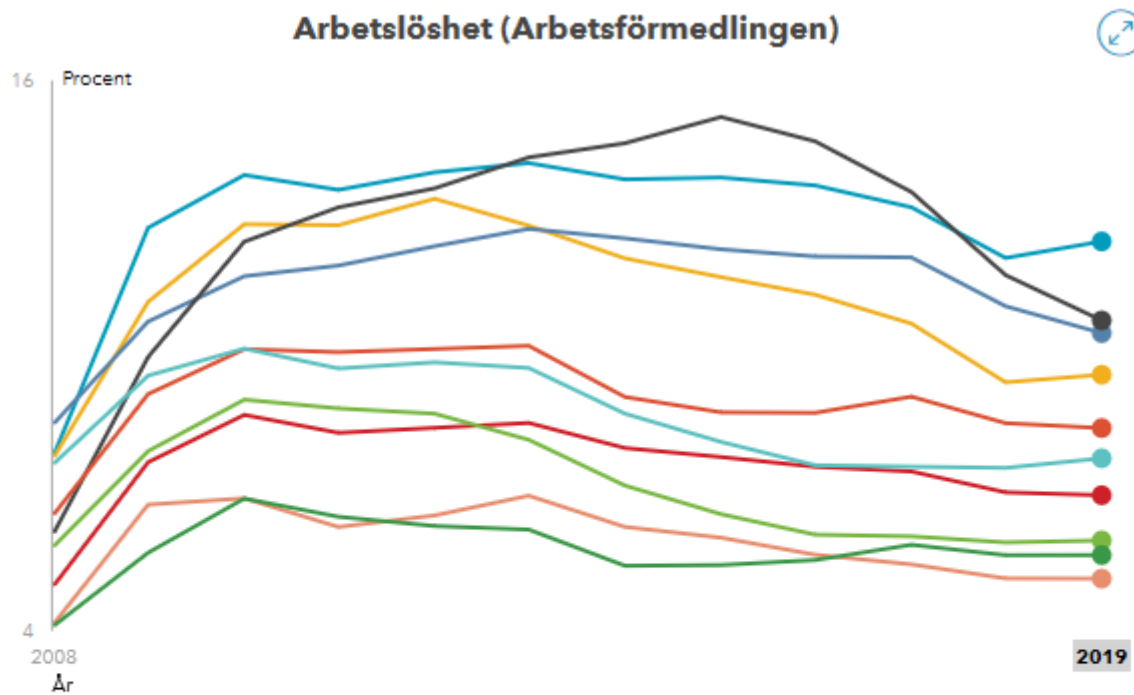
Under 2019 flyttade de flesta nyanlända till en annan kommun i Stockholms län. Bland kommuner utanför Stockholms län finns Uppsala bland de vanligaste kommunerna att flytta till.

Bilaga 7: Arbetslöshet i jämförda kommuner

Arbetslöshet de vanligast förekommande kommunerna varifrån EBO sekundärflyttar till Uppsala:

Arbetslöshet i R9-kommunerna:

7,0% Sverigemedel × **12,5%** Eskilstuna ×

9,6% Gävle × **5,1%** Jönköping ×

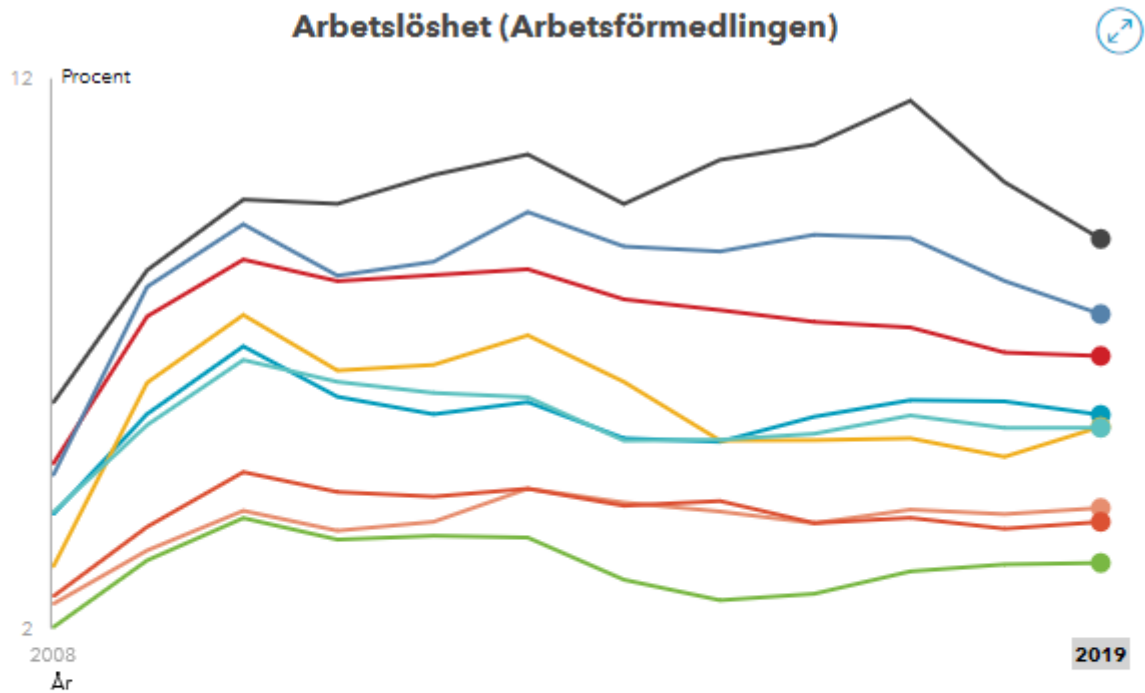
6,0% Linköping × **10,5%** Norrköping ×

10,8% Södertälje × **8,4%** Västerås ×

7,8% Örebro × **5,7%** Uppsala × + Lägg till serie ×

Källa: Arbetsförmedlingen

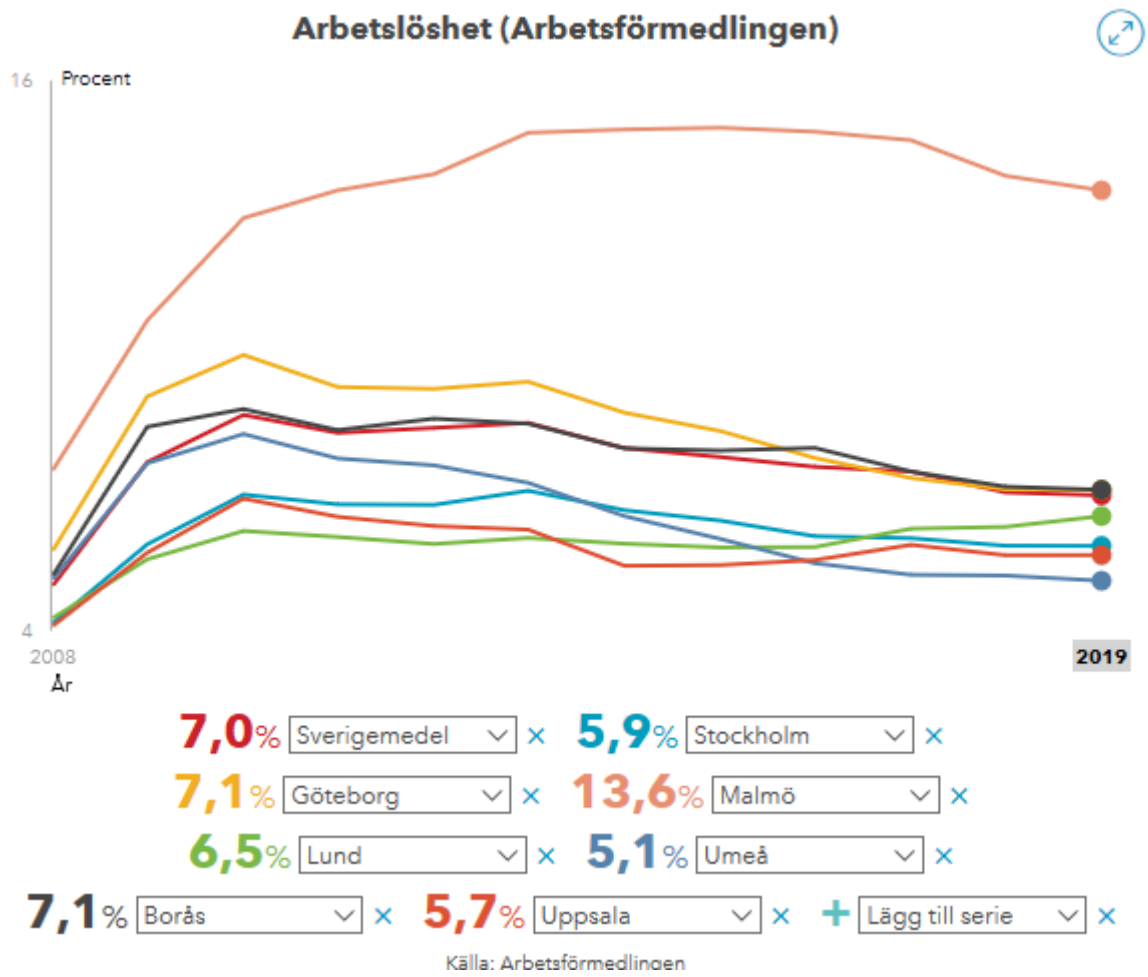
Arbetslöshet i Uppsala läns kommuner:

7,0% Sverigemedel × 5,9% Enköping ×
5,7% Heby × 4,2% Håbo ×
3,2% Knivsta × 7,7% Tierp ×
9,1% Älvkarleby × 3,9% Östhammar ×
5,7% Uppsala × + Lägg till serie ×

Källa: Arbetsförmedlingen

Arbetslöshet i storstäder, studentstäder och Borås:

Bilaga 8: Jämförelse av hyrespolicy, allmännyttan

Godkänner försörjningsstöd som inkomst:

Kommuner med tio eller fler nyanlända inflyttare:

Bollnäs: **EJ SVAR** ("övriga ersättningar prövas individuellt", står inget specifikt om försörjningsstöd)

Botkyrka: **NEJ**

Härnösand: **JA**

Piteå: **JA** (styrkt av Piteå kommun)

Sigtuna: **JA** (styrkt från Sigtuna kommun)

Sollentuna: **JA** (styrkt av Sollentuna kommun)

Surahammar: **Individuell prövning**

Söderhamn: **EJ SVAR** (står inget om detta i uthyrningspolicyn)

Tyresö: **NEJ**

Örnsköldsvik: **JA** (styrkt av Örnsköldsviks kommun)

R9:

Eskilstuna: **JA** (styrkt av Eskilstuna kommun)

Gävle: **JA** (styrkt av Gävle kommun och "inom den hyresnivå som socialnämnden fastställt")

Jönköping: **JA** (styrkt av Jönköpings kommun: följer försörjningsstöds riktlinjer om högsta godtagbara)

Linköping: **JA** (styrkt av Linköping kommun)

Norrköping: **JA** (styrkt av Norrköping kommun)

Södertälje: **JA** (styrkt från Södertälje kommun; inget intyg behövs; kommunikation direkt mellan Telgebostäder och kommunen)

Västerås: **JA**

Örebro: **JA** (styrkt av Örebro kommun)

Uppsala län:

Enköping: **JA** (styrkt av Enköping kommun)

Heby: **Individuell prövning** (Hebygårdar beslutar, efter samråd med kommunen)

Håbo: **JA** (styrkt av Håbo kommun)

Knivsta: **JA**

Tierp: **NEJ**

Älvkarleby: **JA** (styrkt av Älvkarleby kommun)

Östhammar: **Individuell prövning**

Storstäder, studentstäder och Borås:

Stockholm: **JA** (styrkt av Stockholm stad)

Göteborg: **JA**

Malmö: **JA**

Lund: **JA**

Umeå: **JA** (styrkt av Umeå kommun)

Borås: **JA**

Godkänner etableringsersättning som inkomst:

Vanligt förekommande kommuner enligt MIV:s excelfil:

Bollnäs: **EJ SVAR** ("övriga ersättningar prövas individuellt", står inget specifikt om etableringsersättning i hyrespolicyn)

Botkyrka: **EJ SVAR** (står inget specifikt om etableringsersättning i hyrespolicyn)

Härnösand: **JA**

Piteå: **JA**

Sigtuna: **oklart** (DOCK: godkänner aktivitetsersättning eller "på annat sätt styrkt betalningsförmåga"; därför bör det godkännas eftersom även FÖS godkänns)

Sollentuna: **JA**

Surahammar: **Individuell prövning**

Söderhamn: **EJ SVAR** (står inget om specifikt etableringsersättning i hyrespolicyn)

Tyresö: **JA**

Örnsköldsvik: **JA**

R9:

Eskilstuna: **JA**

Gävle: **JA** (med begränsning om högsta godtagbara hyra)

Jönköping: **JA**

Linköping: **NJA** (gör en helhetsbedömning av hyresgästens hela ekonomiska situation)

Norrköping: **JA**

Södertälje: **JA**

Västerås: **JA**

Örebro: **JA**

Uppsala län:

Enköping: **JA** (endast via integrationsenheten i Enköping)

Heby: **JA**

Håbo: **JA**

Knivsta: **JA**

Tierp: **NEJ**

Älvkarleby: **JA**

Östhammar: **Individuell prövning**

Storstäder, studentstäder och Borås:

Stockholm: **JA**

Göteborg: **JA**

Malmö: **JA**

Lund: **JA**

Umeå: **JA**

Borås: **JA** (MEN ej i nyproduktion)

Krav på att ha en viss summa kvar efter hyra:

Vanligt förekommande kommuner enligt MIV:s excel:

Bollnäs: **EJ SVAR** (står inget om detta i hyrespolicyn)

Botkyrka: **JA** (Konsumentverkets/Kronofogdens förbehållsbelopp)

Härnösand: **JA**

Piteå: **JA** (Kronofogdens förbehållsbelopp)

Sigtuna: **JA** (Kronofogdens förbehållsbelopp)

Sollentuna: **JA** (60% av bruttoinkomsten)

Surahammar: **Individuell prövning**

Söderhamn: **EJ SVAR** (står inget om detta om detta i hyrespolicyn)

Tyresö: **JA** (KF)

Örnsköldsvik: **JA** (cirka dubbelt så mycket som hyran. Vid försörjningsstöd och etableringsersättning går de efter kommunens norm om maxhyra.)

R9:

Eskilstuna: **EJ SVAR** (står inget om detta i hyrespolicyn)

Gävle: **JA** (normen för försörjningsstöd)

Jönköping: **JA** (minst två månadshyror efter skatt, minst 10 000 kr över om hyran är 10 000kr)

Linköping: **JA** (Konsumentverkets)

Norrköping: **JA** (Konsumentverkets)

Södertälje: **JA** (Socialstyrelsens)

Västerås: **NEJ**

Örebro: **JA** (Kronofogdens förbehållsblopp)

Uppsala län:

Enköping: **NEJ**

Heby: **NJA** (ingen specifik summa; ”man ska ha en rimlig summa kvar att leva på”)

Håbo: **JA** (Kronofogdens förbehållsbelopp)

Knivsta: **JA** (normen för försörjningsstöd)

Tierp: **Individuell prövning**

Älvkarleby: **JA** (minst dubbla månadshyran efter skatt)

Östhammar: **Individuell prövning**

Storstäder, studentstäder och Borås:

Stockholm: **JA** (Kronofogdens förbehållsbelopp)

Göteborg: **NJA** (hyresgästen rekommenderas att göra en boendekalkyl, men företaget litar på att personen själv bedömer om den kan betala hyran. Vid direktbyten och överlåtelser kontrolleras inkomst.)

Malmö: **JA** (inkomst efter skatt ska vara 1,5 gånger månadshyran)

Lund: **NEJ**

Umeå: **NEJ**

Borås: **JA** (50% av sin inkomst efter hyra)

Krav på inkomst en viss tid framåt:

Vanligt förekommande kommuner enligt MIV:s excel:

Bollnäs: **JA** (12 månader framåt)

Botkyrka: **NEJ**

Härnösand: **JA** (6 månader framåt)

Piteå: **JA**

Sigtuna: **JA** (6 månader framåt)

Sollentuna: **JA**

Surahammar: **JA** (6 månader framåt)

Söderhamn: **EJ SVAR** (står inget om detta i hyrespolicyn)

Tyresö: **JA** (6 månader framåt)

Örnsköldsvik: **JA** (6 månader framåt)

R9:

Eskilstuna: **EJ SVAR** (står inget om detta i hyrespolicyn)

Gävle: **JA** (6 månader framåt)

Jönköping: **JA**

Linköping: **JA** (6 månader framåt)

Norrköping: **JA** (6 månader framåt)

Södertälje: **JA** (3 månader framåt men godkänner EJ tillfällig anställning eller behovsanställning. Alt. kunna visa arbetsinkomst 3 månader bakåt; bidrag: intyg som visar hur många dagar kvar.)

Västerås: **NEJ**

Örebro: **NEJ**

Uppsala län:

Enköping: **JA** (6 månader)

Heby: **JA** (6 månader framåt; om anställning tar slut då måste man vara med i a-kassa)

Håbo: **JA** (6 månader framåt, alt. 6 månader bakåt)

Knivsta: **JA** (6 månader framåt)

Tierp: **JA** (6 månader framåt)

Älvkarleby: **JA** (6 månader framåt)

Östhammar: **NJA** ("långsiktig försörjning")

Storstäder, studentstäder och Borås:

Stockholm: **JA** (en månad framåt från provningstillfället; alltså i praktiken första månadshyran)

Göteborg: **NEJ**

Malmö: **NJA**

Lund: **NEJ** (individuellt bedömning)

Umeå: **JA** (6 månader framåt)

Borås: **JA** (6 månader framåt)

Inget inkomstkrav:

Vanligt förekommande kommuner enligt MIV:s excelfil:

Bollnäs: **HAR** inkomstkrav

Botkyrka: **HAR** inkomstkrav

Härnösand: **HAR** inkomstkrav

Piteå: **HAR** inkomstkrav

Sigtuna: **HAR** inkomstkrav

Sollentuna: **HAR** inkomstkrav

Surahammar: **HAR** inkomstkrav

Söderhamn: **EJ SVAR** (står inget om detta i hyrespolicyn)

Tyresö: **HAR** inkomstkrav

Örnsköldsvik: **HAR** inkomstkrav

R9:

Eskilstuna: **HAR** inkomstkrav

Gävle: **HAR** inkomstkrav

Jönköping: **HAR** inkomstkrav

Linköping: **HAR** inkomstkrav

Norrköping: **HAR** inkomstkrav

Södertälje: **HAR** inkomstkrav

Västerås: **HAR EJ** inkomstkrav

Örebro: **HAR** inkomstkrav

Uppsala län:

Enköping: **HAR** inkomstkrav

Heby: **HAR** inkomstkrav

Håbo: **HAR** inkomstkrav

Knivsta: **HAR** inkomstkrav

Tierp: **HAR** inkomstkrav

Älvkarleby: **HAR** inkomstkrav

Östhammar: **HAR** inkomstkrav

Storstäder, studentstäder och Borås:

Stockholm: **HAR** inkomstkrav

Göteborg: **HAR EJ** inkomstkrav (kontrollerar ej den sökandes inkomst utan litar på att hen själv bedömer att hen kan betala hyran)

Malmö: **HAR** inkomstkrav

Lund: **HAR** inkomstkrav

Umeå: **HAR** inkomstkrav

Borås: **HAR** inkomstkrav

Använder Borgensåtagande i någon form:

Vanligt förekommande kommuner enligt MIV:s excel:

Bollnäs: **EJ SVAR** (står inget om detta i hyrespolicyn)

Botkyrka: **JA** (för unga upp till 25 år, endast för ungdomslägenhet eller ”kompisbo”)

Härnösand: **NEJ**

Piteå: **NEJ**

Sigtuna: **JA**

Sollentuna: **JA** (endast för personer under 28 år, studerande och pensionärer)

Surahammar: **NEJ**

Söderhamn: **EJ SVAR** (står inget om detta i hyrespolicyn)

Tyresö: **JA** (för unga upp till 25 år för första boende)

Örnsköldsvik: **JA**

R9:

Eskilstuna: **JA**

Gävle: **JA**

Jönköping: **NEJ**

Linköping: **JA**

Norrköping: **JA** (i väldigt specifika undantagsfall)

Södertälje: **JA** (även hyresgaranti)

Västerås: **NEJ**

Örebro: **JA** (för unga upp till 25 år)

Uppsala län:

Enköping: **JA**

Heby: **JA**

Håbo: **JA** (även kommunal hyresgaranti)

Knivsta: **JA** (men endast om personen har god man)

Tierp: **JA**

Älvkarleby: **NEJ**

Östhammar: **JA**

Storstäder, studentstäder och Borås:

Stockholm: **JA** (endast för ungdomslägenheter)

Göteborg: **JA** (vid överlåtelse eller internt byte: då bedöms inkomst och betalningsförmåga)

Malmö: **JA** (t.ex. om personen saknar ekonomisk historik i Sverige)

Lund: **JA**

Umeå: **JA**

Borås: **JA**

Begränsning av antal boende i lägenhet:

Vanligt förekommande kommuner enligt MIV:s excel:

Bollnäs: **JA**

Botkyrka: **JA**

Härnösand: **JA**

Piteå: **JA**

Sigtuna: **NEJ**

Sollentuna: **JA**

Surahammar: **JA**

Söderhamn: **NEJ**

Tyresö: **JA**

Örnsköldsvik: **JA**

R9:

Eskilstuna: **JA**

Gävle: **NEJ**

Jönköping: **JA**

Linköping: **JA**

Norrköping: **JA**

Södertälje: **JA**

Västerås: **JA**

Örebro: **JA**

Uppsala län:

Enköping: **NEJ**

Heby: **NEJ**

Håbo: **NEJ**

Knivsta: **NEJ**

Tierp: **NEJ**

Älvkarleby: **JA**

Östhammar: **NEJ**

Storstäder, studentstäder och Borås:

Stockholm: **NEJ**

Göteborg: **JA**

Malmö: **JA**

Lund: **JA**

Umeå: **NEJ**

Borås: **JA**

Endast sökande från egna kommunen tillåtna att stå i kö/förtur till lägenheter:

Vanligt förekommande kommuner enligt MIV:s excel:

Bollnäs: **NEJ**

Botkyrka: **JA**

Härnösand: **NEJ**

Piteå: **NEJ**

Sigtuna: **NEJ**

Sollentuna: **NJA** (en viss del av det nyproducerade beståndet kan komma att avsättas endast för Sollentunahems befintliga hyresgäster)

Surahammar: **NEJ**

Söderhamn: **NEJ**

Tyresö: **NEJ**

Örnsköldsvik: **NEJ**

R9:

Eskilstuna: **NEJ**

Gävle: **NEJ**

Jönköping: **NEJ**

Linköping: **NEJ**

Norrköping: **NEJ**

Södertälje: **NEJ**

Västerås: **NEJ**

Örebro: **NEJ**

Uppsala län:

Enköping: **NEJ**

Heby: **NEJ**

Håbo: **NEJ**

Knivsta: **NEJ**

Tierp: **NEJ**

Älvkarleby: **NEJ**

Östhammar: **NEJ**

Storstäder, studentstäder och Borås:

Stockholm: **NEJ**

Göteborg: **NEJ**

Malmö: **NEJ**

Lund: **JA** (icke lundabor erbjuds i andra hand)

Umeå: **NEJ**

Borås: **NEJ**

Erbjuder någon typ av tjänstebostad:

Vanligt förekommande kommuner enligt MIV:s excel:

Bollnäs: **NEJ**, *men* erbjuder extra köpoäng till person som fått jobb i Bollnäs och bor och är folkbokförd minst 10 mil utanför.

Botkyrka: **JA**

Härnösand: **NEJ**, *men* undantag från köreglerna kan göras (förtur) vid arbete)

Piteå: **NEJ**

Sigtuna: **NEJ**

Sollentuna: **NEJ**

Surahammar: **NEJ**

Söderhamn: **NEJ**

Tyresö: **NEJ**

Örnsköldsvik: **NEJ**, *men* erbjuder extra köpoäng till person som fått jobb i Örnsköldsvik och bor i annan kommun.

R9:

Eskilstuna: **NEJ**

Gävle: **NEJ**

Jönköping: **NEJ**

Linköping: **NJA** (förtur erbjuds till person som fått jobb i ett nyetablerat eller expanderande företag som är till "Linköpings fördel" och inte bor inom pendlingsavstånd. Även arbetssökande som fått arbete i Linköping kan få extra köpoäng.)

Norrköping: **NEJ**

Södertälje: **NEJ**

Västerås: **NEJ**

Örebro: **NJA** (förtur till någon som fått arbete i Örebro och bor längre bort än pendlingsavstånd)

Uppsala län:

Enköping: **NEJ**

Heby: **NEJ**

Håbo: **NEJ**

Knivsta: **NEJ**

Tierp: **NEJ**

Älvkarleby: **NEJ**

Östhammar: **NEJ**

Storstäder, studentstäder och Borås:

Stockholm: **NEJ**

Göteborg: **NEJ**

Malmö: **NEJ**

Lund: **NEJ**

Umeå: **NEJ**

Borås: **NEJ**

Krav på inkomst från arbete i vissa områden:

Vanligt förekommande kommuner enligt MIV:s excelfil:

Bollnäs: **NEJ**

Botkyrka: **NEJ**

Härnösand: **NEJ**

Piteå: **NEJ**

Sigtuna: **NEJ**

Sollentuna: **NEJ**

Surahammar: **NEJ**

Söderhamn: **NEJ**

Tyresö: **NEJ**

Örnsköldsvik: **NEJ**

R9:

Eskilstuna: **JA**

Gävle: **NEJ**

Jönköping: **JA**

Linköping: **NEJ**

Norrköping: **NEJ**

Södertälje: **NEJ**

Västerås: **NEJ**

Örebro: **JA**

Uppsala län:

Enköping: **NEJ**

Heby: **NEJ**

Håbo: **NEJ**

Knivsta: **NEJ**

Tierp: **NEJ**

Älvkarleby: **NEJ**

Östhammar: **NEJ**

Storstäder, studentstäder och Borås:

Stockholm: **NJA** ("vissa kompletterande krav kan tillkomma med hänsyn till området m.m.")

Göteborg: **JA**

Malmö: **EJ SVAR** (står inget om detta i hyrespolicyn)

Lund: **NEJ**

Umeå: **NEJ**

Borås: **NEJ**

Bilaga 9: Fördelning av lägenheter ABO och kvot

Nedan följer en indelning av de aktuella områden där ABO och kvot har anvisats en lägenhet enligt bostättningslagen efter var i den sociala kompassen dessa områden återfinns (2016-2019):

Lila gruppen: 9 lägenheter

Kännetecken: Låg utbildningsnivå, låg andel utrikes födda utanför EU/EFTA.

9% av Uppsalas befolkning bor i områden som räknas till den lila gruppen.

Gröna gruppen: 11 lägenheter

Kännetecken: Många barnfamiljer, hög andel förvärvsarbetande.

13% av Uppsalas befolkning bor i områden som räknas till den lila gruppen.

Gula gruppen: 45 lägenheter

Kännetecken: Högsta inkomstnivån i Uppsala, lägst arbetslöshet och lägst andel med ekonomiskt bistånd.

16% av Uppsalas befolkning bor i områden som räknas till den lila gruppen.

Mörkblåa gruppen: 113

Kännetecken: Hög utbildningsnivå, unga vuxna, lågt ohälsotal, låg andel förvärvsarbetande, låg inkomstnivå.

25% av Uppsalas befolkning bor i områden som räknas till den lila gruppen.

Orangea gruppen: 215 lägenheter

Kännetecken: Höga ohälsotal, hög arbetslöshet, hög andel hushåll med ekonomiskt bistånd, låg utbildningsnivå, låg inkomstnivå och låg andel förvärvsarbetande.

21% av Uppsalas befolkning bor i områden som räknas till den lila gruppen.

Ljusblåa gruppen: 199 lägenheter

Kännetecken: Höga ohälsotal, hög arbetslöshet, hög andel hushåll med ekonomiskt bistånd, hög andel utrikes födda utanför EU/EFTA.

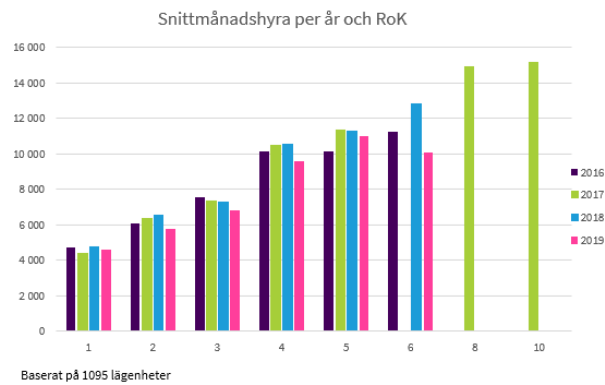
15% av Uppsalas befolkning bor i områden som räknas till den lila gruppen.

Källa: Uppsalahem, Sociala kompassen

Genomsnittskostnad per kvadratmeter för lägenheter till ABO och kvot enligt bostättningslagen och Uppsalas genomsnitt för samtliga hyresrätter Uppsala kommun

Månadshyra snitt

RoK/År	2016	2017	2018	2019	Totalt
1	4 758	4 394	4 787	4 584	4 613
2	6 067	6 386	6 523	5 798	6 249
3	7 553	7 322	7 274	6 848	7 244
4	10 137	10 490	10 540	9 612	10 203
5	10 163	11 327	11 284	10 991	10 990
6	11 214		12 784	10 048	11 315
8		14 917		14 917	
10		15 151		15 151	
Totalt	6 062	6 346	7 254	6 440	6 407

Andrahandsuthyrning till nyanlända inom bostättningslagen genom kommunledningskontoret. Snittmånadshyra.

0380 Uppsala	2016	2017	2018	2019
Lägenhet 1 rum	4 411	4 382	4 345	5 111
Lägenhet 2 rum	5 988	6 259	6 345	6 633
Lägenhet 3 rum	7 079	7 281	7 336	7 521
Lägenhet 4+ rum	9 151	9 175	9 680	10 364

Snittmånadshyra – hyreslägenheter Uppsala kommun. Källa SCB.

Källa: SCB, förmedlat via Fastighetsstaben, Uppsala kommun

Bilaga 10: Nyinflyttade hushåll före och efter borttagandet av inkomstkravet (mars 2018) och kostnader för bistånd

Metod

Förvaltningen har genomfört kontroller av hushåll med ekonomiskt bistånd i tre utvalda områden med geografisk spridning över Uppsala där Uppsalahem har nyproducerade lägenheter. De undersökta områdena är Bäcklösa/Ulltuna, Stenhagen och Industristaden. Hushållen som har undersökts har haft bistånd mellan 2020-01-01 till 2020-06-30. En begränsning i tid och period var nödvändig att göra då mycket manuellt arbete krävs för att besvara frågan om tidigare adress. Totalt har 326 hushåll undersökts.

I den här redovisningen fokuseras på de hushåll som har flyttat in i en Uppsalahemlägenhet från en annan kommun med ett förstahandskontrakt (även andrahandskontrakt och inneboende, men dessa är mindre relevanta för ärendet då utredningen handlar om en eventuell koppling mellan Uppsalahems ändrade uthyrningspolicy och försörjningsstödkostnader). Dessa har sedan delats upp i två huvudgrupper: de hushåll som flyttat innan mars 2018 och de hushåll som flyttat efter mars 2018. Sedan har ytterligare indelning gjorts: vilka hushåll av de med förstahandskontrakt som haft ekonomiskt bistånd vid flytten och vilka som inte haft ekonomiskt bistånd vid flytten.

Utöver ovanstående har verksamheten också tittat på i kontrollerna är utbetalt bistånd (totalt och snittbistånd), nivån på boendekostnaden, kontraktsform (förstahand, andrahand eller inneboendekontrakt), om hushållets tidigare adress funnits inom Uppsala kommun eller i annan kommun (vid annan kommun: vilken kommun samt län), angivna skäl till flytten och eventuell anknytning till Uppsala, antal månader mellan flytt och aktualisering hos ekonomiskt bistånd, om hushållet hade ekonomiskt bistånd innan flytten samt om hushållets ekonomiska förutsättningar förbättrats eller försämrats efter flytten.

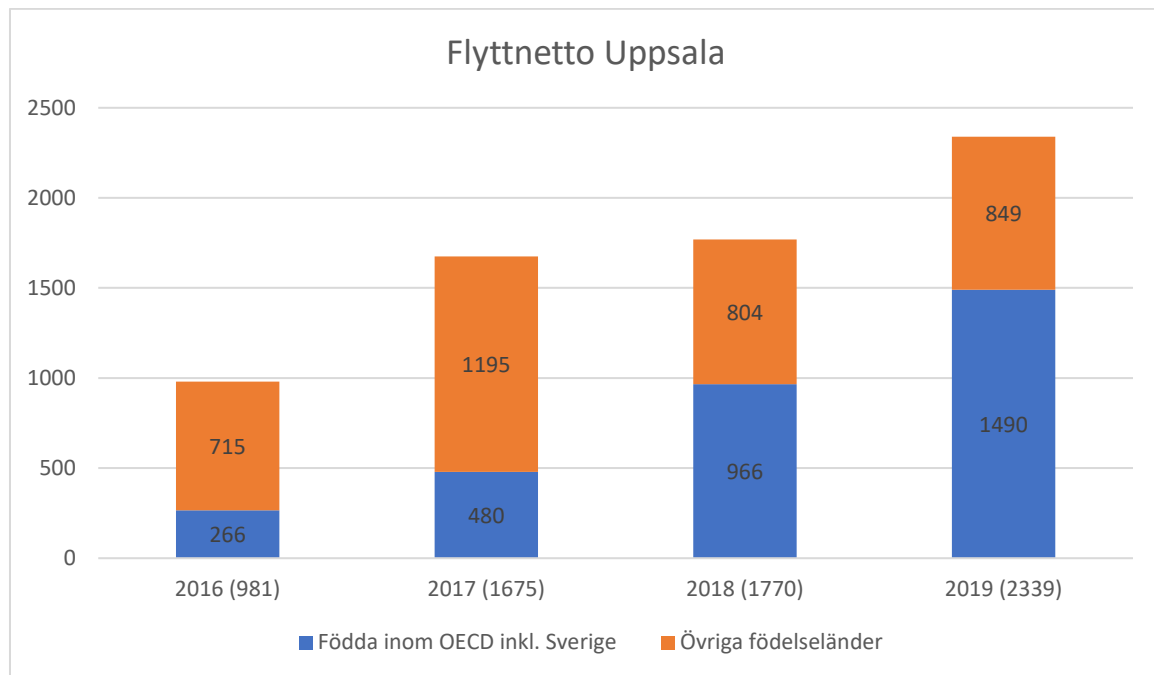
Viktigt att påpeka är att då perioden som undersökts är begränsad till 2020-01-01 till 2020-06-30 innebär att precis som inte alla dessa hushåll hade ekonomiskt bistånd vid inflytt är det även sannolikt att hushåll som vid inflytt hade ekonomiskt bistånd har blivit självförsörjande och därför inte finns med i detta underlag. Det är därför svårt att dra generella slutsatser och påvisa ett direkt samband mellan ändrad uthyrningspolicy och inflytt av hushåll med bistånd.

Sammanfattning av resultat och slutsatser

En del av hushållen som inte hade ekonomiskt bistånd vid flytt hade arbete vid inflytt. Övriga hushåll i samtliga tre områden hade någon typ av annan försörjning vid flytten. Uppsalahems tidigare uthyrningspolicy hade förvisso ett inkomstkrav men ett generöst och lågt ställt sådant då de flesta typer av inkomster godkändes; exempelvis lön från tillfälliga arbeten och tidsbegränsade projektanställningar och olika typer av bidrag (bland annat a-kassa, etableringsersättning, aktivitetsersättning, barnbidrag, sjukpenning och så vidare). Det skulle kunna innebära att hushåll som flyttat in efter mars 2018 hade haft möjlighet att bli godkända som hyresgäster även om de flyttat in när Uppsalahem hade ett inkomstkrav. Den ökade inflyttningen efter mars 2018 sammanfaller också med andra omvärldsfaktorer som exempelvis att Stockholms län såg den högsta utflytten av nyanlända (inom två år efter uppehållstillstånd) under samma period (sidan 12 i ärendet). Stockholms flyttnetto av nyanlända var negativt under denna period, alltså fler som flyttade ut än in till Stockholms län. Flera kommuner i Stockholms län ger inte permanenta kontrakt till nyanlända mottagna enligt bosättningslagen. Stockholm har också legat i topp bland de vanligaste

kommunerna att flytta ifrån till Uppsala under samtliga undersökta år i den ursprungliga utredningen. Att någon väljer att flytta till Uppsala kan bland annat bero på närheten till Stockholm, även om de som flyttat ut från Stockholm flyttat till olika delar av landet och inte bara till Uppsala. Det är därför svårt att säga huruvida flyttmönstret för till exempel nyanlända under denna tid berodde på att Stockholms län generellt var mer restriktiva med att ge permanenta kontrakt till mottagna enligt bostättningslagen och därför orsakade en utflytt, eller om Uppsalahems ändrade uthyrningspolicy gjorde att fler hushåll flyttade till Uppsala. Eftersom dessa två händelser sammanföll under perioden är det svårt att bedöma vilken händelse som fick vilken följd.

Före mars 2018 var endast 1 av 8 nyinflyttade hushåll inneboende vilket motsvarar 12,5%. Efter mars 2018 var drygt en tredjedel av de nyinflyttade hushållen inneboende eller med andrahandskontrakt vilket motsvarar 39%. Trots att fler hushåll har flyttat in i förstahandskontrakt efter mars 2018 har även andelen inneboende och andrahandskontrakt av de nyinflyttade stigit med 27 procentenheter vilket tyder på att inflyttningen till Uppsala från andra kommuner beror på en generell befolkningsökning då den ökade inflyttningen till Uppsalahemligheter inte endast skett till förstahandskontrakt. Under åren 2016-2019 har Uppsala kommun haft ett positivt nettoflytt, fler har flyttat in till Uppsala än vad som flyttat ut. Satt i perspektiv till detta blir en ökad inflyttning till även Uppsalahems lägenheter en naturlig följd.

Totalt nettoflytt inom parentes för respektive år.

Resultat ur statistiken

Totalt har 326 hushåll undersökts (samtliga hushåll med ekonomiskt bistånd under angiven tidsperiod), av dessa har 41 hushåll flyttat in till Uppsala från en annan kommun och av dessa 41 hushåll har 27 hushåll flyttat in i ett förstahandskontrakt. Resterande hushåll har antingen flyttat in i ett andrahandskontrakt eller som inneboende.

Av de totalt 41 nyinflyttade hushållen (oavsett kontraktsform) i samtliga tre undersökta områden flyttade 8 hushåll in före borttagandet av inkomstkravet (före mars 2018) och 33 hushåll efter borttagandet av inkomstkravet (efter mars 2018). Av de 33 hushåll som flyttat in efter mars 2018 har

10 hushåll flyttat in som inneboende och 3 hushåll i andrahand. Före mars 2018 var det endast 1 hushåll av 8 som inte flyttade in i ett förstahandskontrakt (detta hushåll var inneboende).

Fördelat på kontraktform har **27 hushåll förstahandskontrakt**, 3 andrahandskontrakt och 11 är inneboende.

Förstahandskontrakt inflyttade med inkomstkrav (före mars 2018)

7 hushåll är inflyttade innan borttagandet av inkomstkravet:

- 1 hushåll hade bistånd vid inflytt,
- 5 hushåll hade inget bistånd vid flytt
- 1 hushåll saknar information om eventuellt bistånd.

Hushållet med bistånd vid flytt hade 2020-01-01 till 2020-06-30 totalt *166 264 kr i utbetalt bistånd*. Totalt hade de 7 hushållen med förstahandskontrakt under samma period *554 747 kr i utbetalt bistånd* med ett *snittbistånd på 15 304 kr*.

Förstahandskontrakt inflyttade utan inkomstkrav (efter mars 2018)

20 hushåll är inflyttade efter borttagandet av inkomstkravet:

- 15 hushåll hade bistånd vid flytt
- 4 hushåll hade inget bistånd vid flytt
- 1 hushåll saknar information om eventuellt bistånd

De 15 hushåll med bistånd vid flytt hade under perioden 2020-01-01 till 2020-06-30 totalt *1 168 952 kr i utbetalt bistånd* med ett *snittbistånd på 16 486 kr*. Samtliga 20 hushåll hade under samma period *totalt 1 454 787 kr i utbetalt bistånd* med ett *snittbistånd på 15 169 kr*.

Bäcklösa/Ultuna

Totalt har 158 hushåll undersökts och av dessa har en majoritet flyttat inom kommunen: 131 hushåll (motsvarande 83%). Övriga 27 hushåll är nyinflyttade i kommunen (motsvarande 17%), men viktigt att nämna är att två av dessa 27 hushåll består av ABO/kvot hushåll (dessa utgör endast 1%). ABO/kvot är hushåll som har tilldelats en lägenhet av kommunen via bostättningslagen och har därför inte själva valt att bosätta sig i området. Om dessa två hushåll räknas bort återstår totalt 156 hushåll som flyttat på egen hand och 25 som flyttat till Uppsala från en annan kommun. Av dessa 25 hushåll har 4 flyttat innan och 21 efter Uppsalahems borttagande av inkomstkravet. Samtliga nyinflyttade hushåll bor i en Uppsalahemlägenhet. *Hädanefer redovisas resultaten för de som flyttat från en annan kommun till Uppsala exklusive ABO/kvot.*

Av dessa 25 nyinflyttade hushåll bor 64% i ett förstahandskontrakt, 28% som inneboende och 8% i andrahand. Det vanligast angivna skälet till flytten är anknytning i form av släkt, familj eller vänner och därefter kommer arbete och bättre boende som näst vanligast skäl där uppgift om detta finns. Av de nyinflyttade hushållen är Uppsala det vanligaste *länet* att flytta ifrån (32%), på andra plats kommer Stockholm (24%) och på tredje plats Dalarna (16%). De tre vanligaste *kommunerna* att flytta ifrån är Heby, Sigtuna, Tierp (samtliga tre kommuner har haft tre hushåll var som flyttat till Uppsala och det undersökta området.) Gällande huruvida de ekonomiska förutsättningarna för de nyinflyttade hushållen blivit bättre eller sämre har 40% av hushållen fått en försämring av sina ekonomiska förutsättningar och endast 12% en förbättring. Dock saknas information om förbättring eller försämring för 48% av hushållen. Samtidigt hade en svag majoritet bistånd innan inflyttning till Uppsala (52% hade bistånd, 40% hade ej bistånd och oklart för 8%). Gällande boendekostnad ligger

ungefär hälften under eller på snittkostnaden (52%) för boendekostnad och cirka hälften (48%) under högsta godtagbara. Inget hushåll ligger över högsta godtagbara boendekostnad. Medeltiden mellan inflytt och aktualisering hos ekonomiskt bistånd är 2,11 månader.

Det totalt utbetalda biståndet för samtliga nyinflyttade hushåll i området är 1 591 747 kr med ett medelvärde på 63 670 kr.

Se bilaga 11 för statistik och diagram över resultaten.

Slutsatser: Bäcklösa/Ultuna har flest hushåll med ekonomiskt bistånd. En klar majoritet har flyttat *inom* kommunen men av de hushåll som flyttat in till kommunen är det en majoritet som flyttat efter borttagandet av inkomstkravet. En majoritet av de nyinflyttade hushållen har ett förstahandskontrakt. De vanligaste kommunerna (Heby, Sigtuna och Tierp) och länen (Uppsala och Stockholm) att flytta ifrån till Uppsala stämmer överens med vad som framkom ur genomgång av Migrationsverkets statistik av nyanländas flyttstatistik (inom två år från uppehållstillstånd). Gällande förbättring eller försämring av hushållens ekonomi är svårt att säga då 48% saknar information om detta, men 40% hade inte bistånd innan flytten samtidigt som 52% hade bistånd redan innan flytten. Medelvärdet för utbetalt bistånd ligger på ungefär samma nivå som i Stenhagen men inget hushåll har en boendekostnad över högsta godtagbara, vilket skiljer Bäcklösa från de andra två undersökta områdena.

Stenhagen

Totalt har 78 hushåll undersökts och av dessa har en majoritet flyttat inom kommunen: 58 hushåll (motsvarande 74%) och 20 hushåll är nyinflyttade i kommunen (motsvarande 26%) men viktigt att nämna är att 9 av dessa 20 hushåll består av ABO/kvot hushåll (dessa utgör då 12%). ABO/kvot är hushåll som har tilldelats en lägenhet av kommunen via bosättningslagen och har därför inte själva valt att bosätta sig i området. Om dessa 9 hushåll räknas bort återstår totalt 69 hushåll som flyttat på egen hand och 11 som flyttat till Uppsala från en annan kommun. Av dessa 11 hushåll har 2 flyttat innan och 9 efter Uppsalahems borttagande av inkomstkravet och 9 av de 11 hushållen bor i en Uppsalahemlägenhet. *Hädanefter redovisas resultaten för de som flyttat från en annan kommun till Uppsala exklusive ABO/kvot.*

Av dessa 11 nyinflyttade hushåll bor 64% i ett förstahandskontrakt, 27% som inneboende och 9% i andrahand. En majoritet av hushållen (8 hushåll motsvarande 73%) har varit folkbokförda i kommunen tidigare. Anknypningen i kommunen består främst av familj där det finns angivet (27%) men för 55% saknas information. Boende och anknypning är de vanligast förekommande skälet som anges för flytten, 2 hushåll motsvarande 18% vardera, men även här saknas information för en majoritet av hushållen (4 hushåll motsvarande 36%). Det vanligast angivna skälet till flytten är familj och vänner men samtidigt saknas information om angivet skäl för en majoritet av hushållen (55%). Av de nyinflyttade hushållen är Gävleborg, Stockholm och Uppsala de vanligaste *länen* att flytta ifrån (alla tre med 18%). De elva hushållen har flyttat från 10 olika kommuner (Söderhamn den enda kommunen med 2 hushåll, resten med 1 hushåll vardera, se bilaga för vilka dessa kommuner är). Gällande huruvida de ekonomiska förutsättningarna för de nyinflyttade hushållen blivit bättre eller sämre saknas information för en majoritet av hushållen (73%). 18% har fått en försämring av sina ekonomiska förutsättningar och endast 9% en förbättring. Samtidigt hade 45% av hushållen bistånd innan inflyttning till Uppsala (45% hade bistånd, 27% hade ej bistånd och oklart eller ej aktuellt för 27%). Gällande boendekostnad ligger 27% över högsta godtagbara men även hushållen som ligger under snittkostnaden eller på snittet består av 27% för respektive kategori. 18% av hushållen ligger

över snittet men under högsta godtagbara boendekostnad. Medeltiden mellan inflytt och aktualisering hos ekonomiskt bistånd är 0,56 månader.

Det totalt utbetalda biståndet för samtligt nyinflyttade hushåll i området är 684 658 kr med ett medelvärde på 62 242 kr.

Se bilaga 12 för statistik och diagram över resultaten.

Slutsatser: Stenhagen är det område som har flest hushåll med ABO/kvot med bistånd (även om dessa inte är inkluderade i ovanstående statistik). En klar majoritet av hushållen med bistånd i det undersökta området har flyttat inom kommunen men av de som flyttat in till kommunen har en majoritet flyttat efter borttagandet av inkomstkravet. Familj, boende och anknytning anges som de främsta skälen till att flytta till Uppsala och Stenhagen och de flesta har varit folkbokförda i Uppsala tidigare. Även här finns Uppsala och Stockholms län i topp, tillsammans med Gävleborgs län. Kommunerna varifrån de nyinflyttade kommer skiljer sig åt något i Stenhagen jämfört med Bäcklösa och Industristaden och även i jämförelse med de vanligast förekommande kommunerna varifrån nyanlända inom sina första två år efter uppehållstillstånd flyttar. En majoritet av de nyinflyttade hushållen bor i första hand och har haft bistånd innan flytten. Huruvida de fått en försämring eller förbättring av ekonomin efter flytten är svårt att dra några slutsatser om då information saknas för en stor majoritet av hushållen. Cirka en fjärdedel av hushållen har en boendekostnad över högsta godtagbara men medelvärdet för utbetalt bistånd ligger på ungefär samma nivå som i Bäcklösa, där inget hushåll har en boendekostnad över högsta godtagbara. Samtligt nyinflyttade hushåll i Industristaden bor i någon form av nyproduktion.

Industristaden

Totalt har 90 hushåll undersökts och av dessa har en majoritet flyttat inom kommunen: 79 hushåll (motsvarande 88%) och 11 hushåll är nyinflyttade i kommunen (motsvarande 12%) men viktigt att nämna är att 6 av dessa 90 hushåll består av ABO/kvot hushåll (dessa utgör så 7%). ABO/kvot är hushåll som har tilldelats en lägenhet av kommunen via bostättningslagen och har därför inte själva valt att bosätta sig i området. Om dessa 6 hushåll räknas bort återstår totalt 84 hushåll som flyttat på egen hand och 5 som flyttat till Uppsala från en annan kommun. Av dessa 5 hushåll har 2 flyttat innan och 3 efter Uppsalahems borttagande av inkomstkravet och samtliga 5 bor i en Uppsalahemlägenhet. *Hädanefter redovisas resultaten för de som flyttat från en annan kommun till Uppsala exklusive ABO/kvot.*

Av dessa 5 nyinflyttade hushåll bor 80% i ett förstahandskontrakt och 20% som inneboende. Inget av hushållen bor i andrahand. En majoritet av hushållen (4 hushåll motsvarande 80%) har varit folkbokförda i kommunen tidigare. Anknytningen i kommunen består av vänner där det finns angivet (40%) men för resterande 60% saknas information. Boende är det vanligast förekommande skälet som anges för flytten, 3 hushåll motsvarande 60%, resterande 2 hushåll anger bättre förutsättningar som det tydligaste skälet. Av de nyinflyttade hushållen är Uppsala det vanligaste länet att flytta ifrån (3 hushåll motsvarande 60%), de övriga två förekommande länen är Västmanland och Stockholm, båda med 1 hushåll vardera motsvarande 20% var. Det nyinflyttade kommer från fem *kommuner* (vilket alltså ger 1 hushåll från varje av dessa kommuner): Håbo, Knivsta, Sala, Sigtuna och Älvkarleby. Gällande huruvida de ekonomiska förutsättningarna för de nyinflyttade hushållen blivit bättre eller sämre har 20% (motsvarande 1 hushåll) fått en försämring av sina ekonomiska förutsättningar och lika många en förbättring. Dock saknas information om förbättring eller försämring för majoriteten av hushållen. Samtliga 5 nyinflyttade hushåll har haft bistånd innan inflyttning till Uppsala. Gällande

boendekostnad ligger 2 hushåll under högsta godtagbara boendekostnad (2%) 1 hushåll (20%) under snittkostnaden. 2 hushåll (40%) ligger över högsta godtagbara. Medeltiden mellan inflytt och aktualisering hos ekonomiskt bistånd är -0,21 månader, vilket innebär att de flesta av hushållen blivit aktualiserade hos ekonomiskt bistånd innan inflytt till kommunen.

Det totalt utbetalde biståndet för samtligt nyinflyttade hushåll i området är 489 176 kr med ett medelvärde på 97 835 kr.

Se bilaga 13 för statistik och diagram över resultaten.

Slutsatser: Industristaden har ett betydligt högre medelvärde i utbetalt bistånd. Huruvida hushållen fått en förbättring eller försämring av sin ekonomi efter flytten går inte att säga då information saknas för en majoritet av hushållen. Samtidigt är det även där en klar majoritet som flyttat inom kommunen och inte in till Uppsala från en annan kommun. Av de som har flyttat till Uppsala följer de vanligaste länen och kommunerna samma mönster som de vanligast förekommande enligt Migrationsverkets statistik för nyanlända och deras flyttmönster inom två år från uppehållstillstånd: det är Uppsala och Stockholm län med de kommuner som återkommer under flera år i Migrationsverkets statistik. Dessa är bland andra Håbo, Knivsta, och Sigtuna. I Industristaden bor inget hushåll med bistånd i andrahand och boende anges som det tydligaste skälet för flytten. En majoritet har tidigare varit folkbokförda i Uppsala kommun. Det som skiljer sig mot Stenhagen och Bäcklösa är att medelvärdet för tid mellan flytt och aktualisering hos ekonomiskt bistånd är negativt; det vill säga att flera hushåll blivit aktualiserade innan flytten till Uppsala.

Sammanfattande slutsatser

Följande mönster kan ses i samtligt tre undersökta områden:

De flesta av hushållen med bistånd i de undersökta områdena har flyttat inom kommunen, men av de som flyttat till Uppsala från en annan kommun har de flesta flyttat efter att Uppsalahems inkomstkrav togs bort. Då det är en begränsad tidsperiod som undersökts (2020-01-01 till 2020-06-30) går det inte heller att veta om hushållen haft bistånd oavbrutet under hela perioden från inflytt till och med våren 2020. Exempelvis finns även hushåll som hade förvärvsinkomst vid inflytten såväl som hushåll som haft andra typer av ersättningar. I förhållande till det totala antalet hushåll med bistånd i dessa tre områden handlar det om väldigt få nyinflyttade hushåll från andra kommuner (se bilagor). En majoritet av hushållen hade bistånd redan innan flytten till Uppsala men huruvida en förbättring eller försämring av ekonomin har skett är svårt att säga då resultaten varierar och det i de flesta fall saknas information om detta. Familj/vänner och boende är de vanligaste skälen som anges för flytt och en majoritet bor i ett förstahandskontrakt. Andelen av nyinflyttade hushåll som någon gång tidigare varit folkbokförda i Uppsala, sedan flyttat till annan kommun för att nu ha flyttat tillbaka, är ungefär lika stor i alla tre områden (det varierar mellan 18-24%). Närapå samtliga nyinflyttade hushåll bor i en Uppsalahemlägenhet.

Det som skiljer de undersökta områdena åt:

Det finns ett par saker som skiljer vissa av områdena åt. Bäcklösa är det enda området som inte har något hushåll med bistånd som har en boendekostnad över högsta godtagbara. Bäcklösa är det område som har flest nyinflyttade hushåll till kommunen men samtidigt också det område med längst medeltid från flytt till Uppsala till aktualisering hos ekonomiskt bistånd. Stenhagen är det område som skiljer sig åt gällande vilka kommuner hushållen har flyttat till Uppsala ifrån jämfört med Migrationsverkets statistik. Industristaden är det enda område där flera hushåll har aktualiserats hos

ekonomiskt bistånd innan flytt till Uppsala (observera dock att det handlar om ett fåtal hushåll). Industristaden är också det område som har högst medelvärde i utbetalt bistånd.

Bilaga 11: Statistik hushåll med ekonomiskt bistånd, Bäcklösa/Ultuna

Urval	Hushåll	Andel
Flyttat inom kommunen	131	
Nyinflyttade i kommunen	21	13%
Nyinflyttade före inkomstkravet	4	3%
Total	156	
Kontraktform	Antal	Andel
Förstahand	16	64%
Inneboende	7	28%
Andrahand	2	8%
Total	25	
Anknytning i kommunen	Antal	Andel
Släkt	7	28%
Familj	6	24%
Vänner	6	24%
Saknas	3	12%
Vet ej	3	12%
Total	25	
Tydligast skäl	Antal	Andel
Anknytning	6	24%
Vet ej	6	24%
Arbete	3	12%
Bättre boende	3	12%
Saknat boende	2	8%
Bättre förutsättningar	2	8%
Bättre vård	1	4%
Föräldrar flyttar	1	4%
Vårda familjemedlem	1	4%
Total	25	
Tidigare folkbokförd i kommune	Antal	Andel
Nej	19	76%
Ja	6	24%
Total	25	

Ekonomiska förutsättningar	Antal	Andel
Bättre	3	12%
Sämre	10	40%
Vet ej	12	48%
Total	25	
Bistånd innan flytt	Antal	Andel
Ja	13	52%
Nej	10	40%
Vet ej	2	8%
Total	25	
Boendekostnad utifrån hushåll	Antal	Andel
Under snitt	8	32%
Snitt	5	20%
Under högsta	12	48%
Total	25	

	Totalt utbetalat bistånd		Snittbistånd
Total	1 591 747 kr	Total	345 407 kr
Max	195 278 kr	Max	32 546 kr
Min	2 994 kr	Min	998 kr
Median	59 649 kr	Median	12 083 kr
Medelvärde	63 670 kr	Medelvärde	13 816 kr

Tidigare kommun	Antal	Tidigare län	Antal	Andel
Heby	3	Uppsala	8	32%
Sigtuna	3	Stockholm	6	24%
Tierp	3	Dalarna	4	16%
Hedemora	2	Gävleborg	1	4%
Avesta	1	Örebro	1	4%
Bollnäs	1	Östergötland	1	4%
Botkyrka	1	Värmland	1	4%
Falun	1	Skåne	1	4%
Filipstad	1	Jämtland	1	4%
Huddinge	1	Norrbottn	1	4%
Knivsta	1	Total	25	
Lindesberg	1			
Motala	1			
Nacka	1			
Simrishamn	1			
Östersund	1			
Östhammar	1			
Övertorneå	1			
Total	25			
	Månader mellan flytt och aktualisering			
Max	16			
Min	-1			
Median	1			
Medel	2,11			

Bilaga 12: Statistik hushåll med ekonomiskt bistånd, Stenhagen

Urval	Hushåll	Andel
Flyttat inom kommunen	58	74%
Nyinflyttade i kommunen	9	12%
Nyinflyttade före inkomstkravet	2	3%
Nyinflyttade ABO/Kvot	9	12%
Totalt	78	
Kontraktsform	Antal	Andel
Förstahand	7	64%
Inneboende	3	27%
Andrahand	1	9%
Total	11	
Anknytning i kommunen	Antal	Andel
Saknas	6	55%
Familj	3	27%
Vänner	1	9%
Vet ej	1	9%
Total	11	
Tydligast skäl	Antal	Andel
Vet ej	4	36%
Boende	2	18%
Anknytning	2	18%
Bättre vård	1	9%
Bättre förutsättningar	1	9%
Bättre förutsättningar för barn	1	9%
Total	11	
Tidigare folkbokförd i kommunen	Antal	Andel
Nej	8	73%
Ja	2	18%
Vet ej	1	9%
Total	11	

Ekonomiska förutsättningar	Antal	Andel
Vet ej	8	73%
Sämre	2	18%
Likvärdig	1	9%
Total	11	
Bistånd innan flytt	Antal	Andel
Ja	5	45%
Nej	3	27%
Vet ej	2	18%
Ej aktuellt	1	9%
Total	11	
Boendekostnad utifrån hushåll	Antal	Andel
Över högsta	3	27%
Under snitt	3	27%
Snitt	3	27%
Under högsta	2	18%
Total	11	

Totalt utbetalt bistånd		Snittbistånd	
Totalt	684 658 kr	Totalt	142 091 kr
Max	119 926 kr	Max	29 011 kr
Min	1 320 kr	Min	1 320 kr
Median	54 383 kr	Median	14 077 kr
Medelvärde	62 242 kr	Medelvärde	12 917 kr

Tidigare kommun	Antal	Tidigare län	Antal	Andel
Söderhamn	2	Gävleborg	2	18%
Värmdö	1	Stockholm	2	18%
Saknas	1	Uppsala	2	18%
Nacka	1	Örebro	1	9%
Heby	1	Västerbotten	1	9%
Hallsberg	1	Värmland	1	9%
Skellefteå	1	Östergötland	1	9%
Knivsta	1	Saknas	1	9%
Arvika	1	Total	11	
Motala	1			
Total	11			
Kolumn1	Månader mellan flytt och aktualisering			
Max	6			
Min	-1			
Median	0			
Medelvärde	0,56			

Bilaga 13: Statistik hushåll med ekonomiskt bistånd, Industristaden

Urval	Hushåll	Andel
Flyttat inom kommunen	79	
Nyinflyttade i kommunen	3	3%
Nyinflyttade före inkomstkravet	2	2%
Nyinflyttade ABO/Kvot	6	7%
Totalt	90	
Kontraktstyp	Antal	Andel
Förstahand	4	80%
Inneboende	1	20%
Totalt	5	
Anknytning i kommunen	Antal	Andel
Saknas	3	60%
Vänner	2	40%
Totalt	5	
Tydligast skäl	Antal	Andel
Boende	3	60%
Bättre förutsättningar	1	20%
Bättre förutsättningar för barn	1	20%
Totalt	5	
Tidigare folkbokförd i kommunen	Antal	Andel
Nej	4	80%
Ja	1	20%
Totalt	5	

Ekonomiska förutsättningar	Antal	Andel
Vet ej	3	60%
Sämre	1	20%
Bättre	1	20%
Totalt	5	
Bistånd innan flytt	Antal	Andel
Ja	5	100%
Totalt	5	
Boendekostnad utifrån hushåll	Antal	Andel
Under högsta	2	40%
Över högsta	2	40%
Under snitt	1	20%
Totalt	5	

Totalt utbetalt bistånd	
Totalt	489 176
Max	166 264
Min	42 230
Median	96 725
Medelvärde	97 835

Snittbistånd	
Total	82 937
Max	27 711
Min	8 446
Median	16 121
Medelvärde	16 587

Tidigare kommun	Antal	Tidigare län	Antal	Andel
Håbo	1	Uppsala	3	60%
Knivsta	1	Västmanland	1	20%
Sala	1	Stockholm	1	20%
Sigtuna	1	Total	5	
Älvkarleby	1			
Totalt	5			
Månader mellan flytt och aktualisering				
Max	1			
Min	-1			
Median	0			
Medelvärde	-0,21			

§ 111

Åtgärdsplan pendlarparkeringar för cykel och bil i Uppsala kommun

GSN-2020-01998

Beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden beslutar

1. **att** godkänna åtgärdsplan för pendlarparkeringar,
2. **att** en uppföljningsplan upprättas som årligen följer upp befintliga pendlarparkeringars beläggning och standard samt hur arbetet enligt åtgärdsplanen fortskrider,
3. **att** uppföljningen årligen redovisas till nämnden med förslag på åtgärder för att öka tillgänglighet och användandet av pendlarparkeringarna, inklusive eventuella behov av revidering av åtgärdsplanen.

Reservationer

Jonas Petersson (C), Hannes Beckman (M), Fredrik Björkman (M) och Martin Wisell (KD) reserverar sig mot det liggande förslaget till förmån för eget yrkande och med följande motivering:

Vi reserverar oss mot förslaget till förmån för eget yrkande, att lägga till:

att under ”Åtgärder samt ansvariga” komplettera med åtgärder för pendlarparkeringarna i Vattholma och Storvreta."

Vi anser att det är bra att ha med alla pendlarparkeringar i det mycket välarbetade underlaget som nämnde beslutade att anta tillsammans med Uppsalaalliansen tillägg:

att en uppföljningsplan upprättas som årligen följer upp befintliga pendlarparkeringars beläggning och standard samt hur arbetet enligt åtgärdsplanen fortskrider, och

att uppföljningen årligen redovisas till nämnden med förslag på åtgärder för att öka tillgänglighet och användandet av pendlarparkeringarna, inklusive eventuella behov av revidering av åtgärdsplanen.

Gatu- och samhällsmiljönämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2020-12-17

I åtgärdsplanen finns en ambition att beläggningsgraden inte skall överskriva 60% för att vara tillgänglig och attraktiv att använda. Det har kommit oss till känna att beläggningen i framför allt Storvreta redan nu närmar sig denna beläggningsgrad varför det är lämpligt att ha med även dessa nya pendlarparkeringar i åtgärdslistorna med föreslagna åtgärder.

Yrkanden

Jonas Petersson (C), Hannes Beckman (M), Fredrik Björkman (M) och Martin Wisell (KD) yrkar på följande tillägg:

1. att en uppföljningsplan upprättas som årligen följer upp befintliga pendlarparkeringars beläggning och standard samt hur arbetet enligt åtgärdsplanen fortskrider,
2. att uppföljningen årligen redovisas till nämnden med förslag på åtgärder för att öka tillgänglighet och användandet av pendlarparkeringarna, inklusive eventuella behov av revidering av åtgärdsplanen,
3. att under ”Åtgärder samt ansvariga” komplettera med åtgärder för pendlarparkeringarna i Vattholma och Storvreta.

Rickard Malmström (MP) yrkar bifall till Jonas Peterssons (C) tilläggsyrkanden ett (1) och två (2).

Hilde Klasson (S) yrkar bifall till Jonas Peterssons (C) tilläggsyrkanden ett (1) och två (2).

Susanne Åhlander (L) yrkar bifall till Jonas Peterssons (C) tilläggsyrkanden ett (1) och två (2).

Beslutsgång

Ordförande ställer det liggande förslaget med Jonas Peterssons (C) med fleras tilläggsyrkanden ett (1) och två (2) mot avslag och finner att gatu- och samhällsmiljönämnden bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter Jonas Peterssons (C) med fleras tilläggsyrkande tre (3) mot avslag och finner att gatu- och samhällsmiljönämnden avslår detsamma.

Votering begärs och genomförs.

Avslag till tilläggsyrkande tre (3) röstar JA, bifall röstar NEJ.

Med 8 JA-röster och 5 NEJ-röster finner ordföranden att gatu- och samhällsmiljönämnden avslår Jonas Peterssons (C) med fleras tilläggsyrkande tre (3).

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Gatu- och samhällsmiljönämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2020-12-17

Följande röster ja: Rickard Malmström (MP), Hilde Klasson (S), Andreas Hallin (S), Birgitta Holmlund (S), Jens Nilsson (S), Susanna Åhlander (L), Bodil Brutemark (V) och Erik Wiklund (V).

Följande röstar nej: Jonas Petersson (C), Hannes Beckman (M), Fredrik Björkman (M), Martin Wisell (KD) och Thomas Sundström (SD).

Sammanfattning

I maj 2019 beslutade kommunstyrelsen att ge gatu- och samhällsmiljönämnden uppdraget att ta fram en handlingsplan för pendlarparkeringar. Då denna typ av arbete innebär åtgärder som inte går att tidsätta eller inte motsvarar formen för en handlingsplan enligt Uppsala kommuns riktlinjer för en handlingsplan, föreslår stadsbyggnadsförvaltningen en åtgärdsplan. Detta motsvarar kommunstyrelsens intentioner för uppdraget och beslutet.

Pendlarparkeringar är både plats för samåkning och plats för byte av färdmedel. De ska kunna öka tillgängligheten till kollektivtrafiken på landsbygden och ingå i ett heltäckande system som möjliggör och underlättar för boende utanför större vägstråk att använda kollektivtrafik, speciellt för resor till Uppsala stad. Pendlarparkeringarna är en länk i ett dörr-till-dörr-perspektiv och därför en del i kollektivtrafiksystemet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2020-11-23
- Åtgärdsplan pendlarparkeringar för cykel och bil i Uppsala kommun

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Trafik och samhälle
Rapport

Datum:
2020-11-10

Diarienummer:
GSN-2020-01998

Handläggare:
Gabiella Canas, Ingrid Lembke von Schéele

Åtgärdsplan pendlarparkeringar för cykel och bil i Uppsala kommun

Innehåll

Inledning	4
Syfte	4
Omfattning.....	5
Åtgärder samt ansvariga	6
Parkeringar som söks medfinansiering för	7
Parkeringar som åtgärdas utan medfinansiering	8
Uppföljning	8
Relaterade dokument.....	8
Nuläge pendlarparkeringar.....	8
Närhet till Kollektivtrafik	8
Inventering parkeringar	9
Beläggning, uppfyllelse av regionens ska- och bör-krav och markägoförhållanden	10
Nya föreslagna lägen för pendlarparkering.....	25
Analys	28
Regionens riktlinjer	28
Strategier för cykelparkeringar	28
Identifierade behov för pendlarparkeringar för cykel i Uppsala.....	28
Reglering.....	29
Fortsatt arbete	29
Strategier för bilparkeringar	29
Identifierade behov för pendlarparkeringar för bil i Uppsala	29
Bedömning antal laddplatser och reglering	30
Reglering, utmärkning och skyltning.....	30
Fortsatt arbete	31
Åtgärdsplan.....	32
Prioriterade parkeringar – medfinansiering söks	32
Skyttorp väster om järnvägen.....	33
Skyttorp öster om järnvägen	34
Björklinge	34
Almunge skola	35
Järlåsa station	36
Vänge i närheten av kyrkan	37
Ramstalund.....	38
Rasborondellen	39
Övriga åtgärder – medfinansiering söks ej	39
Almunge centrum.....	39

Rasbo, Vallby	40
Ålands bygdegård.....	41
Parkeringar som inte åtgärdas.....	42
Almunge Kyrka.....	42
Rasbo, Godislunden	42
Beläggning och skick	43
Cykel.....	43
Bil.....	44
Ska-krav och bör-krav.....	45
Parkeringar som söks medfinansiering för.....	45
Skyttorp väster om järnvägen.....	45
Björklinge	46
Almunge skola	47
Järlåsa station	49
Ramstalund.....	50
Vänge	51
Rasborondellen	51
Parkeringar som åtgärdas utan medfinansiering	52
Almunge centrum.....	52
Rasbo – Vallby	53
Parkeringar som ej åtgärdas.....	54
Skyttorp öster om järnvägen	54
Almunge Kyrka.....	55
Rasbo – Godislunden	56
Vid Vänge kyrka.....	57
Referenser	58

Inledning

Uppsala kommuns Översiktsplan (2016) pekar på behovet av att pendlarparkeringar hanteras i en plan samt att en genomförandeplan tas fram som konkretiserar bland annat ansvar och former för samverkan. Därför har Kommunstyrelsen givit gatu- och samhällsmiljönämnden i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för prioritering, planering och byggande av pendlarparkeringar i prioriterade lägen. Dessa lägen är:

- Stolvreta
- Almunge
- Vattholma
- Björklinge
- Vänge-området samt Dalastråket (Rv 72)
- Skyttorp
- Gåvsta-området
- Riksväg-55-stråket (Enköpingsstråket)

Förutom dessa lägen ska åtgärdsplanen innehålla en översyn av de befintliga pendlarparkeringar som bedöms vara intressanta att utveckla, enligt Riktlinjer för pendlarparkeringar. Åtgärdsplanen ska säkerställa att pendlarparkeringens utbud av parkeringsplatser för bil och cykel möter efterfrågan.

Syfte

Pendlarparkeringar är både plats för samåkning och plats för byte av färdmedel. De ska kunna öka tillgängligheten till kollektivtrafiken på landsbygden och ingå i ett heltäckande system som möjliggör och underlättar för boende utanför större vägstråk att använda kollektivtrafik, speciellt för resor till Uppsala stad. Pendlarparkeringarna är en länk i ett dörr-till-dörr-perspektiv och därför en del i kollektivtrafiksystemet.

Åtgärdsplanen ger en samlad bild av vilka åtgärder som behövs för att pendlarparkeringarna ska vara lättillgängliga, tillgängliga och användbara. Den ger också prioritering på åtgärder som behövs för att nå ovanstående standard.

Syftet med åtgärdsplanen är att tydliggöra vilka parkeringar som ska prioriteras högst, vilka åtgärder som behövs på respektive parkering samt ansvarsfördelning för planering, byggande och förvaltning av pendlarparkeringarna.

Åtgärdsplanen syftar också till att prioritera och peka ut de åtgärder som behövs för att kunna genomföra Riktlinje för pendlarparkeringar (KSN-2019-1320):

- **Utveckla pendlarparkeringar i lägen långt ut i systemet** – sträva efter korta bilresor och långa kollektivtrafikresor. Inte tvärtom.
- **Utveckla pendlarparkeringar i goda kollektivtrafiklägen** – där det finns ett visst resande idag som ökar, ett växande upptagningsområde samt god tillgänglighet.
- **Utveckla pendlarparkeringar för att stärka tågresandet** – Stolvreta, Vattholma och Skyttorp är särskilt viktiga att stärka.

- **Utveckla pendlarparkeringar där det råder brister i vägkapacitet och trafiksäkerhet** – störst behov där trafikarbetet växer men vägkapaciteten är begränsad.
- **Samordna fler funktioner och skapa synergier** – nyttja/prioritera lägen där närhet till basservice och andra samhällsfunktioner finns.

Omfattning

Åtgärdsplanen riktar sig till Uppsala kommuns politiker och tjänstepersoner att stödja sig mot i beslutsfattande och i genomförandet av de framtagna riktlinjerna.

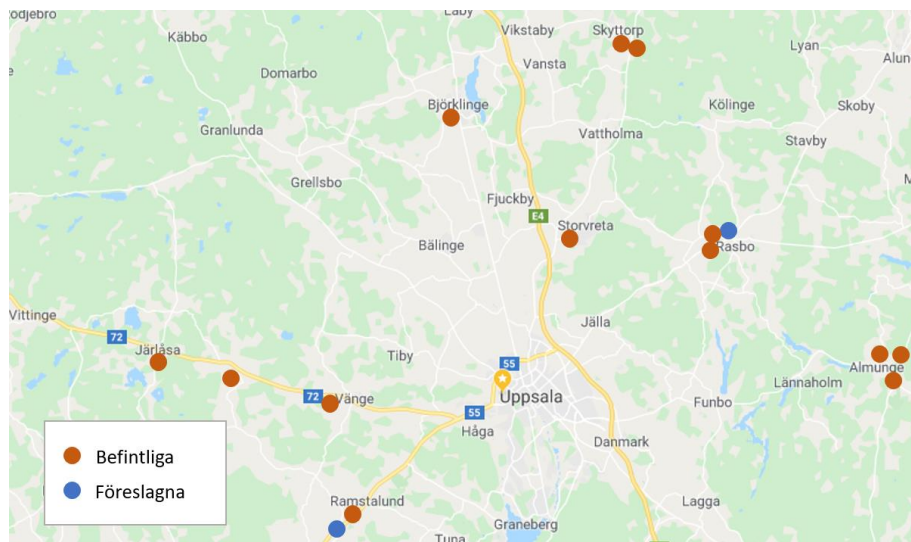
Denna åtgärdsplan baseras på Uppsala kommuns Översiktsplan från 2016. Ett övergripande mål för kommunen är att minst 75% av allt resande inom kommunen år 2050 ska ske med gång, cykel och kollektivtrafik. Pendlarparkeringar är både plats för samåkning och plats för byte av färdmedel.

För att kunna söka statlig medfinansiering till pendlarparkeringar från Region Uppsala krävs att kommunen uppfyller ett antal ska-krav som står beskrivna i Region Uppsalas riktlinjer. Detta gäller även då medel från åtgärdsområde kollektivtrafik i länsplanen används. Vidare beskriver även Regionen viktiga delar i processen gällande arbete med pendlarparkeringar och behovsbedömning.

För att uppfylla kraven för medfinansiering kan samarbete mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Uppsala parkering krävas. De flesta åtgärder är upp till Uppsala kommun att åtgärda. Dock krävs för vissa åtgärder insatser av regionen och det kommunala parkeringsbolaget.

Ett eller flera koncept för pendlarparkeringar behövs för att utveckla trygga och säkra parkeringar med god standard. Konzepten anpassas till lägets förutsättningar samt ekonomisk försvarbarhet. Pendlarparkeringarnas standard ska i största möjliga mån ligga i linje med Regionens riktlinjer för att säkra medfinansiering. Detta gäller även befintliga pendlarparkeringar utpekade i översiktsplanen.

Befintliga och tillkommande pendlarparkeringar ägda av Uppsala kommun behöver regleras så att de används på ett tillfredsställande sätt. Risk finns att pendlarparkeringar används felaktig exempelvis till uppställning av övergivna bilar eller boendeparkering. Kontinuerlig övervakning för att säkerställa regelefterlevnad och balansera utbud/efterfrågan efter beläggning krävs och bör utföras av Uppsala Parkerings AB.

Figur 1. Överblick befintliga och föreslagna pendlarparkeringar som enligt ÖP föreslagits ingå i åtgärdsplanen.

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för att implementera och sprida åtgärdsplanen.

Åtgärder samt ansvariga

Det har identifierats att fler cykelparkeringar än bilparkeringar kräver utökad antal platser och förbättrad standard. Således föreslås på vissa pendlarparkeringar enbart åtgärder för cykel. För dessa söks då inte medfinansiering eftersom alla ska-krav inte åtgärdas.

För de bilparkeringar där utökning av antal platser föreslås har utgångspunkten varit att anlägga så många platser att nuvarande beläggingsgrad vid platsen sjunker till ca 60%. Antalet platser för rörelsehindrade föreslås vara 1 vid parkeringar med platser för upp till 10 bilar, 2 vid parkeringar med upp till 50 bilar samt 4 vid parkeringar med upp till 100 bilar. En förutsättning för att det ska gå att öka antalet bilplatser är att parkeringens yta behöver utökas. I första hand krävs ett arbete för att se om utökning av föreslagna ytor är möjliga.

Om pendlarparkeringarna ska utrustas med laddstolpar bör bedömas från fall till fall. Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om en pendlarparkering ska vara utrustad med laddplats och i så fall hur många laddstolpar som ska installeras.

Drift och underhåll av parkeringarna ska i enlighet med Region Uppsalas riktlinjer bekostas och utföras av Uppsala kommun.

Enligt Region Uppsala ska kommunen även se till att det finns ändamålsenlig vägskyltning vid pendlarparkering och hållplats. För de parkeringar som ska sökas medfinansiering för krävs en genomgång av antal informationsskyltar som krävs och dess placering.

Parkeringar som söks medfinansiering för

Tabell 1. Parkeringar som söks medfinansiering för

Parkering	Åtgärd prio 1	Åtgärd prio 2	Åtgärd övriga
Skyttorp väster om järnvägen	Utöka befintlig yta Asfaltera yta Anlägg mer belysning Markerade p-platser Plats för rörelsehindrade Anlägg cykelställ med ramlås Anlägg anslutande gång- och cykelväg till parkeringen Anlägg skyltning Anlägg laddplats för elbil Anlägg cykelställ för specialcyklar Anlägg realtidsskylt för buss	Anlägg väderskydd över cykelställ	Anlägg cykelpump Anlägg motorvärmare Anlägg bänk
Skyttorp öster om järnvägen	Markerade p-platser Plats för rörelsehindrade Anlägg cykelställ med ramlås Anlägg väderskydd vid busshållplatser där det saknas Anlägg skyltning Ev. anlägg laddplats för elbil Anlägg cykelställ för specialcyklar Anlägg realtidsskylt för buss	Anlägg väderskydd över cykelställ	Anlägg motorvärmare
Almunge skola	Avtal med Skolfastigheter Anlägg belysning Markerade p-platser Plats för rörelsehindrade Anlägg cykelställ med ramlås Anlägg ledstråk vid hållplats Trafiksäker korsningspunkt Anlägg skyltning	Anlägg väderskydd över cykelställ Anlägg laddplats för elbil Anlägg cykelställ för specialcyklar Anlägg realtidsskylt för buss	Anlägg motorvärmare
Järlåsa station	Utöka hårdgjord yta Markerade p-platser Plats för rörelsehindrade Utöka cykelställ med ramlås Anlägg väderskydd Trafiksäker korsningspunkt Anlägg skyltning	Anlägg väderskydd över cykelställ Anlägg laddplats för elbil Anlägg cykelställ för specialcyklar Anlägg realtidsskylt för buss	Anlägg cykelpump Anlägg motorvärmare Anlägg bänk Anlägg papperskorg
Ramstalund	Markerade p-platser Plats för rörelsehindrade Utöka cykelställ med ramlås Trafiksäker korsningspunkt Anlägg skyltning	Anlägg väderskydd över cykelställ Anlägg laddplats för elbil Anlägg cykelställ för specialcyklar Anlägg realtidsskylt för buss Anlägg gång- och cykelvägsanslutning från närliggande gång- och cykelstråk till parkering	Anlägg cykelpump Anlägg motorvärmare Anlägg papperskorg
Rasborondellen	Se över möjlighet till markinköp. Planera sedan pendlarparkering som ersätter Godislunden och uppfyller Region Uppsalas ska-krav		
Björklinge	Utred ny placering av pendlarparkering		
Vänge	Utred ny placering av pendlarparkering		

Parkeringar som åtgärdas utan medfinansiering

Tabell 2. Parkeringar som åtgärdas utan medfinansiering

Parkering	Åtgärd prio 1	Åtgärd prio 2	Åtgärd övriga
Almunge centrum	Anlägg cykelställ med ramlås Tillgänglighetsanpassad hållplats och anslutande gång- och cykelväg från pendelparkeringen Anlägg skyltning	Anlägg väderskydd över cykelställ Anlägg laddplats för elbil Anlägg cykelställ för specialcyklar Anslut närliggande gång- och cykelväg till parkeringen Anlägg realtidsskylt för buss	
Rasbo-Vallby	Anlägg hårdgjord yta Markerade p-platser Plats för rörelsehindrade Anlägg cykelställ med ramlås Tillgänglighetsanpassad hållplats och anslutande gång- och cykelväg från pendelparkeringen Trafiksäker korsningspunkt Anlägg skyltning	Anlägg väderskydd över cykelställ Anlägg laddplats för elbil Anlägg cykelställ för specialcyklar Anlägg realtidsskylt för buss	Anlägg pump Anlägg motorvärmare

Uppföljning

Uppsala kommun rekommenderas ta fram en plan för regelbunden uppföljning av beläggning och standard på pendelparkeringarna så att önskad användning kan uppnås. I de fall beläggningen har ökat bör även en plan tas fram med förslag på hur parkeringarna kan utökas eller kompletteras.

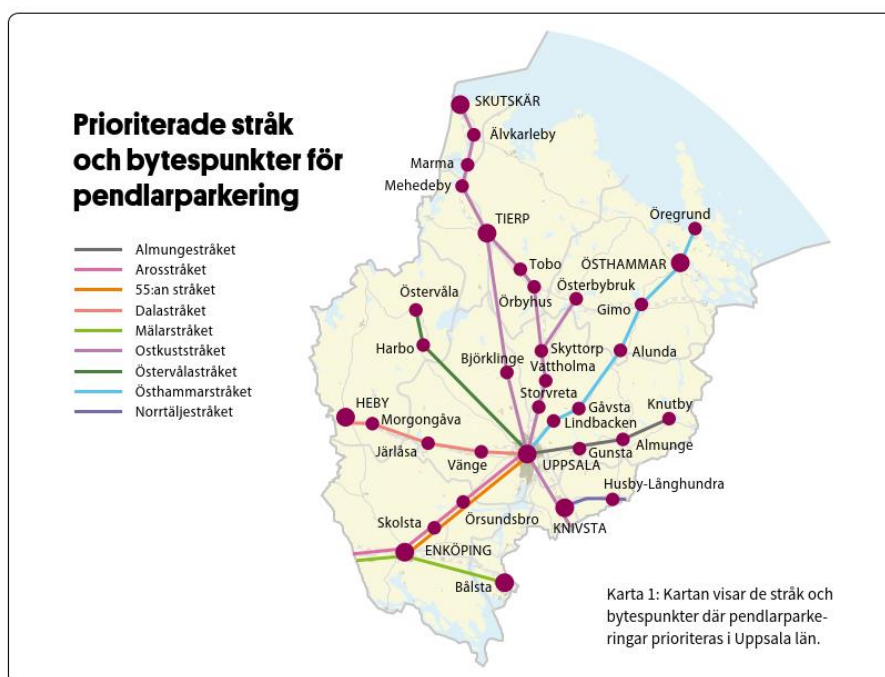
Relaterade dokument

- *Riktlinje för pendelparkeringar KSN-2019-1320.*
Uppsala kommun
- *Riktlinjer för pendelparkeringar i Uppsala län – Antagandehandling (2019)*
Region Uppsala

Nuläge pendelparkeringar

Närhet till Kollektivtrafik

Samtliga pendelparkeringar ligger i direkt anslutning till kollektivtrafik. Parkeringarna i Skyttorp ligger vid både järnvägsstation och busshållplats medan de andra är lokaliserade vid busshållplatser.

Figur 2. Bild från Region Uppsalas riktlinjer för pendlarparkeringar i Uppsala län. Stråk och bytespunkter där pendlarparkeringar prioriteras i Uppsala län.

De prioriterade pendlarparkeringar som Uppsala kommun har identifierat ligger utmed Almungestråket, Arosstråket, 55:an-stråket, Dalastråket, och Ostkuststråket.

Inventering parkeringar

Nedan presenteras resultat från inventering av kommunen utvalda pendlarparkeringar gjord under oktober 2019. Inventeringen gjordes vid ett tillfälle och ger en ögonblicksbild den dagen och tiden inventeringen skedde för varje plats. Beläggning och varifrån bilarna kommer kan således variera från dag till dag medan utrustning, markbeläggning mm är konstant. Av inventeringen framgår beläggning, ungefärlig reslängd för de bilar som stått parkerade och ungefärligt område de kommer ifrån.

Alla parkerade bilar verkar inte tillhöra pendlare. Vid Storvreta framkom att av de som vid inventeringstillfället stod parkerade där var det mest personer som kan antas arbeta inom närområdet samt boende till närliggande fastighet. Denna parkering bedöms inte användas främst av pendlare eller samåkare och behovet att ersätta denna inom ramen för pendlarparkeringar är tveksamt.

I inventeringen observerades att det i Skyttorp finns personer som bor på den västra sidan av stationen som parkerar på östra sidan om stationen trots längre avstånd. Det kan bero på att deras målpunkt är busshållplatsen på östra sidan och inte tågplattformen men en anledning kan också vara att den västra parkeringen är mindre tydlig och upplevs som mer otrygg och mindre välordnad.

Det finns några pendlarparkeringar som är belägna på privat mark där markägarna inte avser denna typ av markanvändning. Denna iakttagelse stärker argumentet att kommunen bör vara markägare på pendlarparkeringarna i största möjliga mån.

Pendlarparkeringen i Vänge gränsar till mark där det finns en pågående detaljplan. Det är oklart om eller hur denna detaljplan kommer att påverka pendlarparkeringen.

Trafikverket håller på att ta fram en Vägplan för väg 55 genom Ramstalund. En vägport kommer att anläggas för fotgängare och cyklister som ska korsa väg 55. Rimligast är att anlägga vägporten vid samhället, närmast busshållplats Ramstalund. Nuvarande pendelparkering ligger vid hållplatsläget söder om samhället, vid Ramsta kyrka.

Beläggning, uppfyllelse av regionens ska- och bör-krav och markägoförhållanden

Nedan följer en genomgång av varje inventerad parkering. För varje parkering beskrivs vilka av Uppsala Regions ska- respektive bör-krav som kan anses uppfyllda samt vilka som saknas och behöver åtgärdas om medfinansiering ska sökas. Ingen parkering uppfyllde varken samtliga ska- eller bör-krav. I Bilaga 4 presenteras en sammanställning över befintliga förutsättningar vid respektive undersökt parkering.

Skyttorp station öster om järnvägen

Vid Skyttorp station öster om järnvägen var det ena cykelstället överfullt med 17/15 platser fyllda. Vid det andra cykelstället användes 7/20. Cyklar var även fastlåsta i raket bredvid det överfulla cykelstället. Flera cykelställ var sneda eller neråtlutande. Cykelställena var ej anpassade för ramlåsning. Vid Skyttorp öster om järnvägen var det 10/26 bilar som var registrerade på en adress mindre än 5 km från parkeringen. Avståndet mellan cykelställ och hållplats/station var ca 35 m.

Då Skyttorp pendelparkering ligger vid en tågstation behöver den leva upp till regionens ska-krav men även vissa bör-krav. Under inventering framkom att marken är asfalterad och belysning finns samt att stationen är tillgänglighetsanpassad och så även anslutande gång- och cykelväg från pendelparkeringen. Det går att korsa järnvägen i en tunnel under, vilket gör att platsen uppfyller kravet om trafiksäker korsningspunkt. Det finns gång- och cykelanslutning till pendelparkeringen från närliggande gång- och cykelstråk. Realtidsskylt för finns för tåg men inte för buss. Antalet använda cykelparkeringsplatser var 17/15 precis väster om stationen och 7/20 öster om stationen. Antalet använda bilparkeringsplatser var 26/30 (87%).

Det som saknas är tydlig markering av parkeringsplatser samt parkeringsplats för rörelsehindrade, cykelställ med ramlås, väderskydd vid vissa hållplatslägen, laddplats för elbil samt möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar. Vid pendelparkering vid tågstation ska det även finnas tillgång till väderskyddat cykelställ, vilket inte finns vid denna parkering.

Vid Skyttorp station äger kommunen marken för pendelparkering både öster och väster om järnvägen. En möjlighet är att enbart rusta upp parkeringen väster om järnvägen. Det finns en vändslinga på västra sidan som inte används och ägs av både Uppsala kommun och Trafikverket. Denna mark skulle med fördel kunna tas i anspråk till en utökad parkering. Rekommendationen är dock att både östra och västra sidan rustas upp.

Figur 3. Bil- och cykelparkering öster om järnvägen vid Skyttorp. Foto: WSP 2019.

Figur 4. Markägaförhållanden vid Skyttorp öster om järnvägen. Rosa mark är kommunalt ägd mark. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Skyttorp station väster om järnvägen

Vid Skyttorp station väster om järnvägen användes 0 av 5–6 funktionsdugliga platser i cykelställ. Cykelstället var påkört, böjt och ej anpassat för ramlåsning. Avståndet mellan cykelställ och hållplats/station var ca 100 m. Eftersom det finns alternativ närmare stationen till detta undermåliga cykelställ är det förståeligt att ingen valde att parkera cykeln här. Två av fem bilar var registrerade på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen.

Parkeringen väster om järnvägen i Skyttorp är mindre. Ytan är grusbelagd och det finns bara en belysningsstolpe för de 8 bilplatserna och 10 cykelplatserna. Antalet använda cykelparkeringsplatser var 0/10. Antalet använda bilparkeringsplatser var 5/8 (63%).

Här saknas markerade platser samt parkeringsplats för rörelsehindrade, cykelställ med ramlås, anslutande gång-och cykelväg till parkeringen, skyltning till pendlarparkering och hållplats, laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar och realtidsskylt. Kravet för pendlarparkering vid station om väderskyddat cykelställ uppfylls inte heller på den västra sidan.

Figur 5. Ett av två cykelställ och bilparkeringen vid Skyttorp väster om järnvägen. Foto: WSP 2019.

Figur 6. Markägareförhållanden vid Skyttorp väster om järnvägen. Rosa mark är kommunalt ägd mark. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Vänge i närheten av kyrkan

Vid Vänge kyrka stod 13/20 cyklar i cykelstället. Flera cyklar och cykeldelar var slängda i buskage intill cykelparkeringen. Avståndet mellan cykelställ och hållplats/station var ca 20 m. Antalet bilar som var registrerade på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen var 7/11.

Vid Vänge kyrka är ytan för bilparkeringen grusbelagd. Cykelparkeringen är förmodligen också grusbelagd från början men har växts igenom och cykelstället står i ett buskage. Väderskydd finns på båda hållplatserna i respektive riktning och hållplatserna är anlagda med kontrasterande plattor som leder personer med synnedsättning till påstigningspunkten. Antalet använda cykelparkeringsplatser var 13/20. Antalet använda bilparkeringsplatser var 11/30 (37%).

De ska-krav som saknas är belysning (befintlig belysningsstolpe är trasig), markering av parkeringsplatser samt markering av parkeringsplats för rörelsehindrade, cykelställ med ramlås, anslutande gång- och cykelväg mellan bilparkering och hållplats, trafiksäker korsningspunkt samt skyltning till pendlarparkering och hållplats.

Vid korsningspunkten finns ett övergångsställe ca 14 meter bakom hållplatsläget som ansluter mot cykelparkeringen. Tillåten hastighet på sträckan är 30 km/h. Övergångsstället är inte hastighetssäkrat med farthinder.

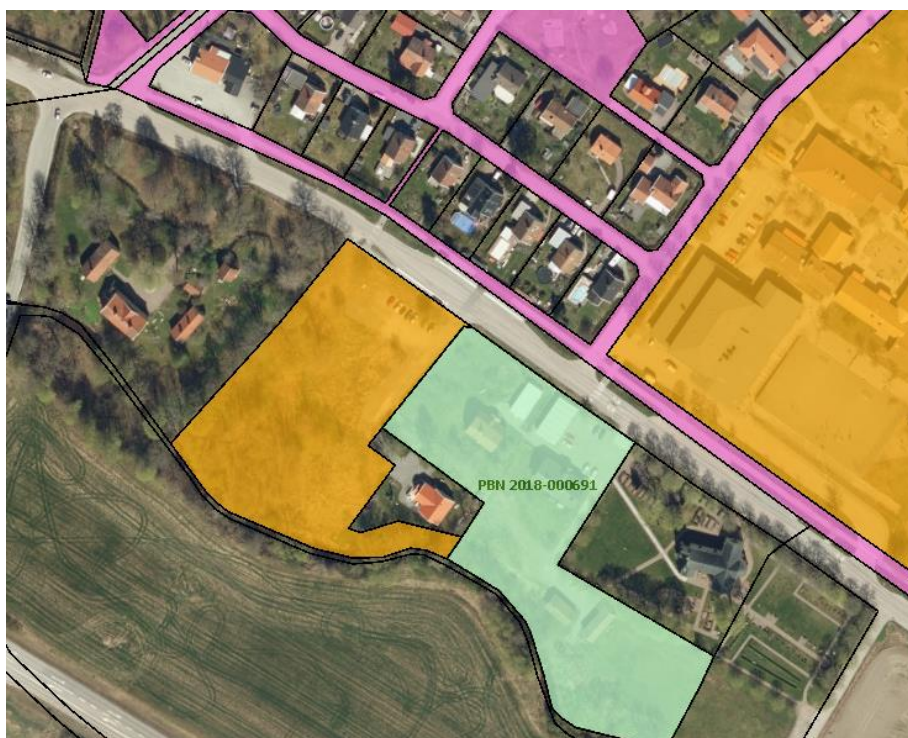
De bör-krav som inte är uppfyllda vid Vänge är tillgång till väderskyddat cykelställ, laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar, gång- och cykelvägsanslutning till/från närliggande gång- och cykelstråk, belysning på anslutande gång- och cykelstråk (finns dock för vägen) samt realtidsskylt.

I övrigt finns inte heller cykelpump, motorvärmare eller papperskorg vid pendlarparkeringen. Bänk finns vid hållplatserna.

Figur 7. Cyklar i buskage/träd samt slängda cykeldelar bredvid cykelparkeringen och skrotbilar nära Vänge kyrka. Foto: WSP 2019.

Skolfastigheter äger marken där bilarna och cyklarna parkerar. På angränsande tomtmark pågår ett detaljplanearbete.

Figur 8. Markägareförhållanden i närheten av Vänge kyrka. Rosa mark är kommunalt ägd mark. Grön mark är pågående detaljplan. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Björklinge

Vid Björklinge tillhör det befintliga cykelstället troligtvis Hemköp. Vid inventeringstillfället stod 3 cyklar parkerade och det fanns totalt 9 platser. Platserna var ej gjorda för ramlåsning men var väderskyddade under tak. Avståndet till hållplatsen från cykelstället var ca 100 m. Fem bilar var registrerade på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen.

Vid Björklinge äger Uppsala kommun marken men parkeringen är anlagd precis utanför Hemköp. Därför kan de som står på parkeringen vara delvis pendlare och delvis kunder till butiken. Marken är asfalterad, platserna markerade och totalt finns 3 markerade parkeringsplatser för rörelsehindrade varav 2 ligger precis vid Hemköp (troligen avsedda för besökande till affären). Hållplatserna är tillgänglighetsanpassade med kontrasterande plattor som leder personer med synnedsättning till

påstigningspunkt. Det finns en gång- och cykeltunnel under bilvägen och tillgänglighetsanpassade gång- och cykelvägar från parkering till hållplatser. Dock är gångvägen något brant intill hållplatsen. Det finns även cykelställ under tak nära entrén till Hemköp. Dessa bedöms främst vara avsedda för kunder till mataffären. Antalet använda cykelparkeringsplatser var 3/9. Antalet använda bilparkeringsplatser var 34/40 (85%).

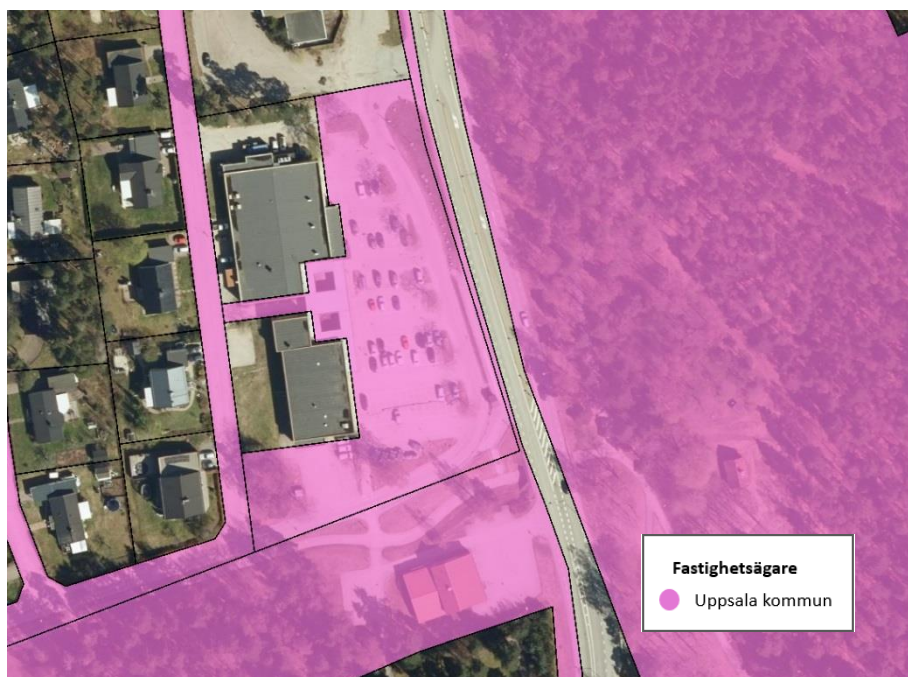
De ska-krav som saknas är cykelställ med ramlås, väderskydd vid den ena hållplatsen och skyltning till pendlarparkering och hållplats.

De bör-krav som saknas är laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar samt realtidsskylt. I övrigt finns inte heller cykelpump eller motorvärmare.

Figur 9. Cykel- och bilparkering vid Björklinge centrum. Foto: WSP 2019.

Kommunen är markägare men parkeringen används även av kunder till Hemköp. Kommunen äger även marken på motsatt sida vägen om hållplatsen samt söder om befintlig parkering.

Figur 20. Markägarförhållanden vid Björklinge. Rosa mark är kommunalt ägd mark. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Almunge kyrka

Vid Almunge kyrka fanns inga platser för cykelparkering och det stod inte heller någon cykel parkerad. Ingen bil var registrerad på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen.

Vid Almunge kyrka är marken grusbelagd och belysning finns. Parkeringsplatserna är inte markerade med varken räcke eller målning men två motorvärmare finns vilka kan antas tillhöra kyrkans personal. Inget cykelställ finns i dagsläget. Parkeringen ansluter till hållplatsläget Almunge skola. Antalet använda bilparkeringsplatser var 7/30 (23%).

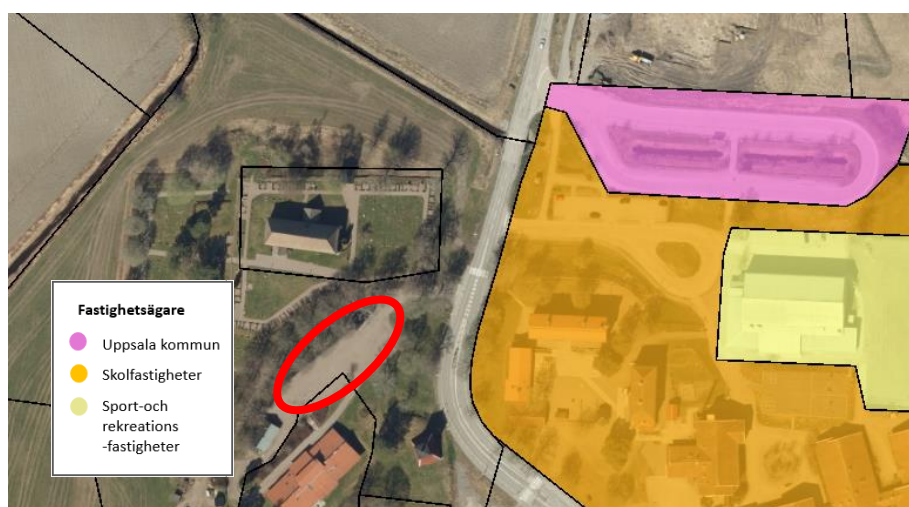
De ska-krav som saknas är markerade parkeringsplatser samt markerade parkeringsplatser för rörelsehindrade, cykelställ med ramlås, ledstråk vid busshållplatsen, anslutande gång- och cykelväg mellan parkering och hållplats samt skyltning till pendlarparkering och hållplats.

De bör-krav som saknas är tillgång till väderskyddat cykelställ, laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar, gång- och cykelanslutning till pendlarparkering från närliggande gång- och cykelstråk, samt belysning till detta stråk och realtidsskylt. I övrigt finns inte heller cykelpump eller papperskorg.

Figur 11. Bilparkering och övergångsstället som leder mot hållplatsen vid Almunge kyrka. Gångbana saknas på den bortre sidan av vägen. Foto: WSP 2019.

Kyrkan är markägare till parkeringen. Parkeringen är markerad med röd ring i bilden nedan.

Figur 12. Markägarförhållanden vid Almunge kyrka. Rosa mark är kommunalt ägd mark. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Den röda ringen markerar pendlarparkeringen vid Almunge kyrka. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Almunge skola

Vid Almunge skola fanns ett cykelställ utan möjlighet att låsa i ramen med ca 20 platser. Inga cyklar stod parkerade vid cykelstället vid inventeringstillfället. Cykelstället var något otillgängligt på grund av att buskage växte igenom det. Avståndet till hållplatsen från cykelstället var ca 20 m. Fyra bilar var registrerade på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen.

Vid Almunge skola är marken asfalterad och det finns en gång- och cykelanslutning till pendlarparkeringen från närliggande gång- och cykelstråk som är belyst. Cykelställ finns men buskar växer genom stället så att det blir delvis svåråtkomligt. Antalet använda cykelparkeringsplatser var 0/20. Antalet använda bilparkeringsplatser var 17/24 (71%).

De ska-krav som saknas är belysning vid pendlarparkeringen, markerade parkeringsplatser samt markerade parkeringsplatser för rörelsehindrade, cykelställ med ramlås, ledstråk vid busshållplatsen, väderskydd vid en del av hållplatserna, trafiksäker korsningspunkt samt skyltning till pendlarparkering och hållplats.

Gällande trafiksäker korsningspunkt finns ett övergångsställe mellan parkering och hållplatser men markeringen är utsliten. Övergångsstället är inte hastighetssäkrat men det är placerat så att den enda förväntade trafiken är bussar som ska in till hållplats samt oskyddade trafikanter som ska till hållplats. Övergångsstället är inte heller korrekt utmärkt med vägmärke.

De bör-krav som saknas är tillgång till väderskyddat cykelställ, laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar och realtidsskylt.

Kommunen är markägare av vändslingan och där hållplatsen är anlagd. Skolfastigheter äger pendlarparkeringen för bil och cykel.

Figur 13. Cykelställ och övergångsställe som är nästintill utsuddat vid Almunge skola. Foto: WSP 2019.

Almunge centrum

Vid Almunge centrum var det befintliga cykelstället Coops. Under inventeringen användes 0 av 15 platser. Cykelstället var ej anpassat för ramlåsning. Avståndet till hållplatsen var ca 20 m. Fem bilar var registrerade på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen.

Figur 14. Markägarförhållanden vid Almunge skola. Rosa mark är kommunalt ägd mark. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Vid Almunge centrum ligger COOP. Samtliga parkeringsplatser avsedda för kunder och reglerade med max 2 timmar. Detta faktum gör det tveksamt om parkeringen används av pendlare. Dock finns det ett behov av pendlarparkering i detta läge. Parkeringen är asfalterad och har belysning. Det finns en parkeringsplats för rörelsehindrade. Hållplatsen har väderskydd och det finns ett hastighetssäkrat övergångsställe mellan hållplatsen och parkeringen. Antalet använda cykelparkeringsplatser var 0/15. Antalet använda bilparkeringsplatser var 11/34.

De ska-krav som saknas är cykelställ med ramlås, tillgänglighetsanpassad hållplats, en anslutande gång- och cykelväg från parkeringen till hållplats och skyltning.

De bör-krav som saknas är tillgång till väderskyddat cykelställ, laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar, gång- och cykelvägsanslutning till pendlarparkering från närliggande gång- och cykelstråk och realtidsskylt.

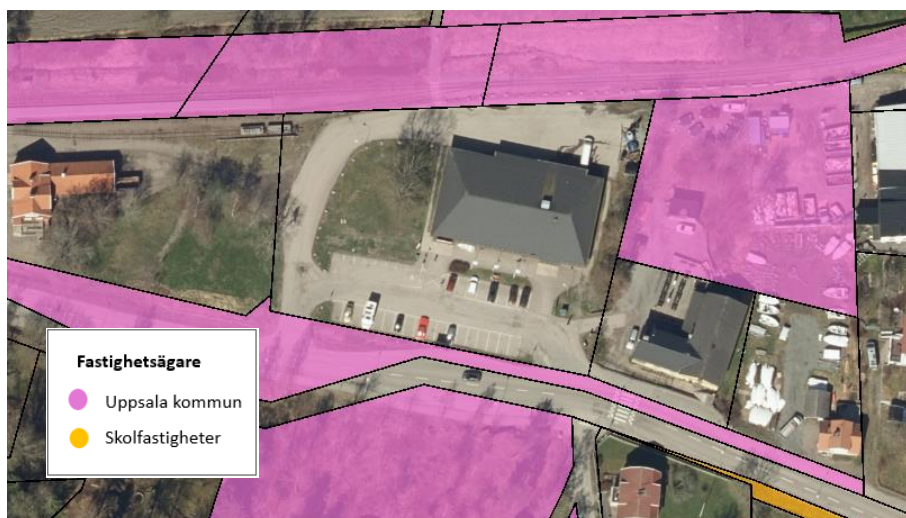

Figur 15. Parkering och övergångsställe vid Almunge centrum. Foto: WSP 2019.

Figur 16. Avstånd och lokalisering för hållplatserna vid Almunge centrum, Almunge skola och kyrka.

Parkeringen ligger på privatägd mark. Kommunen äger marken vid hållplatserna samt söder om hållplatserna.

Figur 17. Markägareförhållanden vid Almunge centrum. Rosa mark är kommunalt ägd mark. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Rasbo, vid Godislunden

Vid Rasbo, Godislunden, låg cykelstället på privat mark. I detta användes 4 av 10 platser i cykelstället. Cykelstället är ej anpassat för låsning i ramen. Avståndet mellan cykelställ och hållplats är ca 150 m. Åtta bilar var registrerade på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen.

Parkeringen är grusad men gropig och det finns en tillgänglighetsanpassad hållplats med väderskydd. Hållplatsen är utrustad med en bänk. Antalet använda cykelparkeringsplatser var 4/10. Antalet använda bilparkeringsplatser var 21/35 (60%).

Ska-krav som saknas är belysning, markerade parkeringsplatser inklusive parkeringsplats för rörelsehindrade, cykelställ med ramlås och skyltning till pendelparkering och hållplats. Det finns ett övergångsställe men det saknar hastighetssäkring.

Bör-krav som saknas är tillgång till väderskyddat cykelställ, laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar, belysning och realtidsskylt.

I övrigt finns inte heller cykelpump, motorvärmare eller papperskorg vid denna parkering. Vid Godislunden in mot Uppsala stannar linje 805, 886 och expressbussar, ut mot Östhammar stannar busslinjerna 886, 811, 805 och 751 samt expressbussar.

Figur 18. Parkeringen vid Godislunden i Rasbo. Groparna är vattenfyllda och övergångsstället är dåligt markerat. Foto: WSP 2019.

Marken där parkeringen ligger är privatägd.

Figur 19. Markägarförhållanden vid Godislunden i Rasbo. Marken är privatägd. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Rasbo, Vallby

Vid Rasbo, Vallby, stod 6 cyklar parkerade i ett cykelställ anpassat för 5. Cykelstället är ej anpassat för låsning i ramen. Avståndet till hållplatsen var ca 80 m. Tre bilar var registrerade på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen.

Vid Vallby är parkeringen asfalterad och belysning finns. Några bilar står parkerade precis intill bostädernas uteplatser. De nya uteplatserna har byggts delvis över tidigare målade markeringar för parkeringsplatser. Det har tidigare varit en mataffär där det nu är bostäder. Parkeringsplatsen var förut delvis kundparkering. Precis bredvid den asfalterade ytan finns även en grusbelagd yta där det också står bilar parkerade. Ett övergångsställe finns, hastighetsbegränsningen är 50 km/h men ingen hastighetssäkring finns vid övergångsstället. Hållplatserna är utrustade med bänk. Antalet använda cykelparkeringsplatser var 6/5. Antalet använda bilparkeringsplatser var 12/18 (67%).

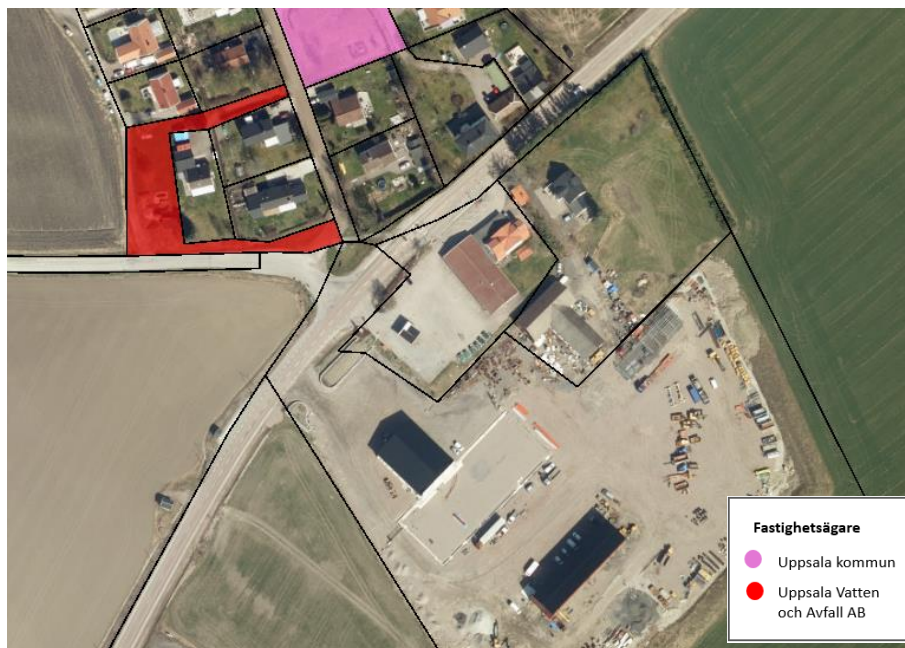
Figur 20. Parkeringsplatser delvis överbyggda av uteplatser samt cykelstället vid Vallby, Rasbo. Foto: WSP 2019.

De ska-krav som saknas är markerad plats för rörelsehindrade, cykelställ med ramlås, anslutande gång- och cykelväg mellan parkering och hållplats, väderskydd vid ena hållplatsen, och skyltning.

De bör-krav som saknas är tillgång till väderskyddat cykelställ, laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar och realtidsskylt. I övrigt finns inte heller cykelpump eller motorvärmare.

Vid Vallby passerar linje 118.

Marken där parkeringarna ligger är privatägda.

Figur 21. Markägarförhållanden vid Vallby i Rasbo. Rosa mark är kommunalt ägd mark. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Järlåsa station

Vid Järlåsa station var cykelstället överfullt med 26 parkerade cyklar i ett ställ för 24 cyklar. Cykelstället var anpassat för låsning i ramen. Tre mopeder var även fastlåsta i ett parkeringsrække. Avståndet mellan cykelställ och hållplatser var ca 50–60 m. Elva bilar var registrerade på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen. Då tåget inte stannar i Järlåsa antas att samtliga som hade parkerat på pendlarparkeringen åkte buss eller samåkte.

Vid Järlåsa station är parkeringsytan asfalterad, belysning finns och parkeringsplatserna är markerade. Det finns ett cykelställ med ramlås och väderskydd och hållplatsen är tillgänglighetsanpassad och har en anslutande gång- och cykelväg från pendlarparkeringen. Väderskydd och bänk finns vid det ena hållplatsläget. Antalet använda cykelparkeringsplatser var 26/24. Antalet använda bilparkeringsplatser var 15/21 (71%).

De ska-krav som saknas är markerade parkeringsplatser för rörelsehindrade, väderskydd vid ena hållplatsen, en trafiksäker korsningspunkt (det finns en refug men inget övergångsställe) och skyltning till pendlarparkering och hållplats.

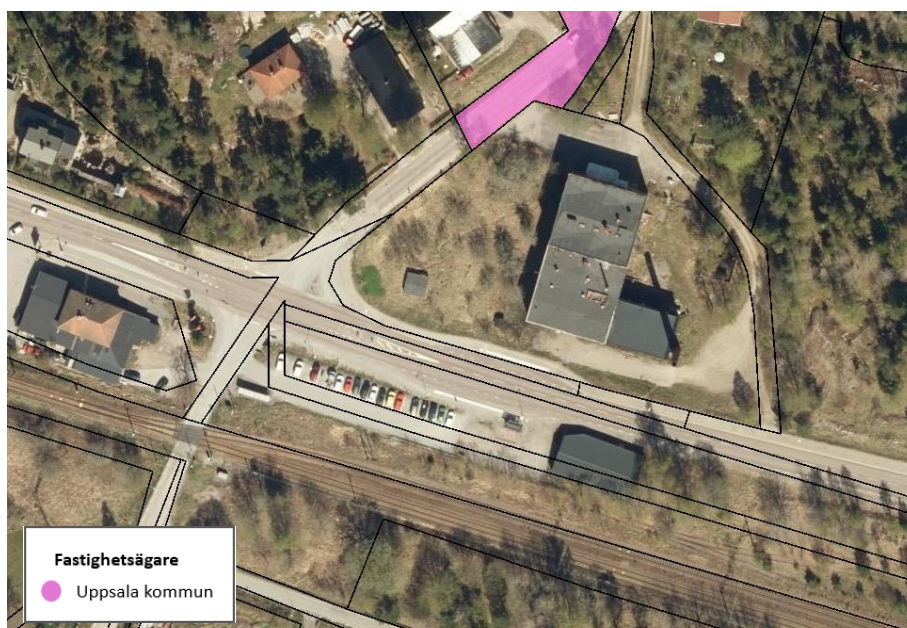
De bör-krav som saknas är laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar (idag låses t.ex. mopeder i ett räck) och realtidsskylt. I övrigt finns inte heller cykelpump, motorvärmare eller papperskorg.

Vid Järlåsa station är Trafikverket markägare till pendlarparkeringen. Kommunen äger mark strax norr om hållplatsen.

Figur 22. Mopeder fastlåsta i räck och överfullt cykelställ vid Järlåsa station. Foto: WSP 2019.

Vid Järlåsa station stannar inte tåget i dagsläget. Region Uppsala utreder om tåget ska stanna här i framtiden. En sådan förändring skulle förmodligen kräva en större utökning av pendlarparkeringen

Figur 23. Markägareförhållanden vid Järlåsa station. Rosa mark är kommunalt ägd mark. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Ålands bygdegård

Vid Ålands bygdegård fanns inget cykelställ men en cykel stod parkerad i buskage/längs vägen ca 90 m från hållplatsläget.

Vid Ålands bygdegård är marken grusbelagd, belysning finns och väderskydd finns vid hållplatsen. Vid inventeringen gjord under oktober 2019 stod ingen bil parkerad här. En cykel stod parkerad närmare hållplatsläget. Hastighetsbegränsningen på vägen längs med parkeringen är 70 km/h. Hållplatsen är utrustad med bänk.

De ska-krav som saknas är markering av parkeringsplatser (dock finns ett räcke mot vilket bilarnas nosar kan stå) och platser för rörelsehindrade, cykelställ med ramlås, tillgänglighetsanpassad hållplats, anslutande gång- och cykelväg från pendelparkeringen, trafiksäker korsningspunkt (inget övergångsställe eller gång- och cykeltunnel finns) samt skyltning till pendelparkering och hållplats.

De bör-krav som inte är uppfyllda är tillgång till väderskyddat cykelställ, laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar, belysning på anslutande väg och realtidsskylt.

I övrigt finns inte heller cykelpump, motorvärmare eller papperskorg.

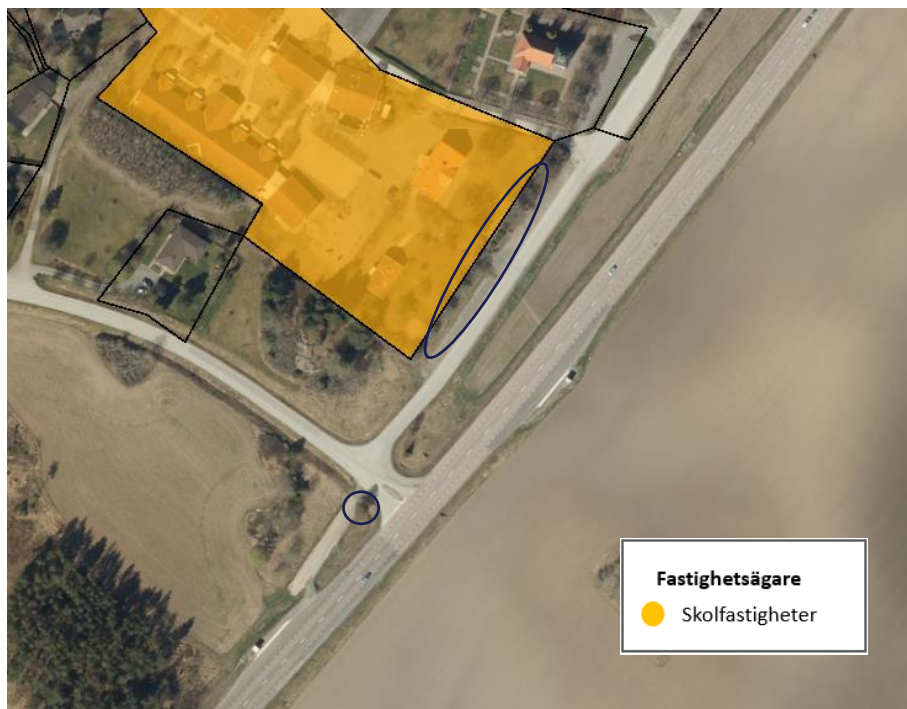

Figur 24. Parkeringen där ingen bil stod parkerad samt en cykel i en buske vid Ålands bygdegård. Cykeln är inringad med en röd ring. Foto: WSP 2019.

Ramsta, Kyrkängsvägen vid skolbusshållplatsen

Vid Ramsta, Kyrkängsvägen vid skolbusshållplatsen, var 8 cyklar parkerade i ett ställ för 10 cyklar. Den befintliga cykelparkeringen var i dåligt skick och delvis i buskage. Cykelstället var inte anpassat för låsning i ramen. Avståndet till hållplatsen var ca 60 m. Antalet bilar som var registrerade på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen var 4.

Vid Kyrkängsvägen i Ramsta är ytan grusbelagd och en låg belysningsstolpe finns vid bilparkeringen. Hastighetsbegränsningen på vägen längs med parkeringen är 90 km/h i dagsläget men kommer att höjas till 100 km/h i framtiden. Antalet använda cykelparkeringsplatser var 8/10. Antalet använda bilparkeringsplatser var 8/20 (40%).

Figur 25. Markägareförhållanden vid Kyrkängsvägen i Ramstalund. Marken är privatägd. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

De ska-krav som inte är uppfyllda är belysning (kompletterande vid bilparkering och saknas helt vid cykelparkering), markering av parkeringsplatser och parkeringsplatser för rörelsehindrade, cykelställ med ramlås, tillgänglighetsanpassad hållplats och anslutande gång- och cykelväg mellan parkering och hållplats, trafiksäker korsningspunkt (det finns inget övergångsställe mellan bilparkering och hållplats), skyltning till pendlarparkering och hållplats (dock syns hållplatsen från parkeringen och vice versa).

De bör-krav som inte är uppfyllda är tillgång till väderskyddat cykelställ, laddplats för elbil, möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar, gång- och cykelvägsanslutning till pendlarparkering från närliggande gång- och cykelstråk (samt belysning till en sådan anslutning) och realtidsskylt. I övrigt finns inte heller cykelpump, motorvärmare eller papperskorg.

Marken där parkeringen ligger är privatägd. Angränsande mark norrut ägs av Skolfastigheter. Ungefärlig placering av parkering för bil och cykel är markerade med röda ringar.

Figur 26. Bilparkering och cykelställ nära träd vars grenar växer där cyklarna står. Cykelstället saknar möjlighet att låsa fast ramen och en cykel har vält vid Kyrkängsvägen. Foto: WSP 2019.

Storvreta, Fullerövägen

Vid Storvreta, Fullerövägen, fanns plats för 25 cyklar. Under inventeringen stod inga cyklar parkerade. Cykelstället är ej anpassat för låsning i ramen. Avståndet mellan hållplats och cykelställ är ca 5 m. Fyra av 10 bilar var registrerade på en adress med kortare avstånd än 5 km till parkeringen.

Vid Storvreta, Fullerövägen, är en detaljplaneändring på gång för byggande av bostäder. Under inventering framkom att 10/20 (50%) bilar stod parkerade här och inga cyklar. Av de som vid inventeringstillfället stod parkerade där var det mest personer som kan antas arbeta inom närområdet samt boende till närliggande fastighet. Denna parkering bedöms inte användas främst av pendlare eller samåkare.

Figur 27. Bilparkering och cykelställ vid Fullerövägen i Storvreta. Foto: WSP 2019.

Nya föreslagna lägen för pendlarparkering

Enligt uppgift från Region Uppsala kommer en ny vägport anläggas för oskyddade trafikanter som korsar väg 55. Placeringen av denna är inte ännu bestämd. Placering av pendlarparkeringen gör sig bäst nära den planerade vägporten.

Ramstalund samhälle

Läget blir aktuellt om den planerade vägport som ska byggas under väg 55 placeras i anslutning till denna hållplats. Personer som har skolan eller kyrkan som målpunkt och väljer vägporten får en ca 5 min gångväg från hållplatsen till målpunkten jämfört med ca 1 min gångväg utan vägport. Här ansluter busslinjerna 108, 804 och 895. Det finns ett behov av cykelparkering vid denna hållplats. Kommunen äger inte marken.

Figur 28. Markäggarförhållanden vid hållplatserna i Ramstalund.samhälle. Marken är privatägd. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Ramstalund, vid hållplats Västergärde

Detta är ett läge där pendlarparkering skulle kunna vara lämpligt enligt Uppsala kommuns översiktsplan. Hållplatsen ligger ca 1,5 km söder om pendlarparkeringen vid Kyrkängsvägen. Här ansluter busslinjerna 108, 804 och 895 mot Uppsala. Detaljplan saknas i nuläget för denna mark. Platsen har dock inga målpunkter och det kan ifrågasättas om det är den bästa platsen för pendlarparkering. Det är dock lämpligt att anlägga cykelparkering vid denna hållplats. Kommunen äger inte marken.

Figur 29. Markägarförhållanden vid hållplats Västergärde i närheten av Ramstalund. Marken är privatägd.
Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Figur 30. Avstånd och lokalisering för hållplatserna vid Ramstalund samhälle, Kyrkängsvägen och Västergärde.

Rasbo, vid hållplats Rasborondellen

I Rasbo, vid hållplats Rasborondellen, finns åkermark i ett bra läge vid väg 288. Här finns en trafiksäker passage under vägen via tunnel vilket gör att hållplatslägena enkelt nås för oskyddade trafikanter. I riktning mot Uppsala stannar linje 805, 886 och expressbussar. I riktning mot Östhammar stannar busslinjerna 886, 811, 805 och 751 samt expressbussar till skillnad från Vallby hållplats där enbart 2 busslinjer passerar. Detaljplan saknas i nuläget för denna mark. I Rasbo finns idag två befintliga pendlarparkeringar, en vid Godislunden och en vid Vallby.

Det nya föreslagna läget vid Rasborondellen ligger ca 350 m från Godislunden och ca 2,4 km från Vallby (se figur 34). Det nya föreslagna läget anses som mycket lämpligt och bör erbjuda lika många parkeringsplatser som finns vid Godislunden idag, dvs 35 st. Om markinköp är möjligt kan medfinansiering sökas för att anlägga en ny pendlarparkering där. Pendlarparkeringen vid Godislunden ersätts då av den nya. Kommunen är inte markägare (se figur 33).

Figur 31. Markäggarförhållanden vid hållplatserna vid Rasborondellen. Marken är privatägd. Svarta linjer markerar fastighetsgränser. Källa: Uppsala kommunkarta 2019.

Figur 32. Avstånd och lokalisering för hållplatserna vid Godislunden i Rasbo, Rasborondellen och Vallby.

Vänge

Då kommunen inte äger marken och den gällande detaljplanen anger skoländamål kan inte några åtgärder göras utan markinköp och ändring av detaljplan. Förslag till åtgärd är att hitta en ny lokalisering i anslutning till hållplats. Ytan kan med fördel samnyttjas och anläggas vid återvinning och handel.

Björklinge

Då det finns behov av ytterligare parkeringsplatser vid dagens befintliga parkeringsplats föreslås en kompletterande pendlarparkering i närhet till den befintliga. Fördelningen mellan antalet platser som är för handel och antal platser för pendlare bör ses över och tidregleras.

Analys

Regionens riktlinjer

Via Region Uppsala går det att söka statliga medel som kan medfinansiera pendlarparkeringar givet att sådana investeringar görs som leder till att pendlarparkeringarna lever upp till regionens ska- och bör-krav. Dessa kriterier finns beskrivna ovan samt återfinns i *Riktlinjer för pendlarparkeringar i Uppsala län – Antagandehandling* (2019). Dessa ska- och bör-krav har beaktats vid framtagandet av Uppsala kommuns handlingsplan för pendlarparkeringar.

Strategier för cykelparkeringar

Identifierade behov för pendlarparkeringar för cykel i Uppsala

Givet den inventering av parkerade bilar som gjorts under oktober 2019 framkom ungefärliga reslängder givet att resan startas från adressen bilarna står registrerade på. Det framkom att vid nästan alla pendlarparkeringar fanns resenärer som gör en resa kortare än 5 km till pendlarparkeringen. I vissa fall hade flera som stod på parkeringen en mycket kort resa (0,1–2,5 km). Det är troligtvis inte möjligt för samtliga förare som kör kortare än 5 km till pendlarparkeringen att cykla, dock finns viss potential att vissa av dessa förare skulle kunna göra det. Detta tillsammans med befintlig beläggning i cykelställ inkluderas i analysen för antal cykelparkeringsplatser som behövs vid respektive parkering.

I de flesta fall kommer inte markägarförhållanden påverkas av förändringar för cykelparkeringen. Ett tvåvåningsställ eller ett nytt cykelställ med fler platser kan oftast stå på ungefär samma plats som idag. I de fall både cykelparkering och bilparkering vid samma plats ska rustas upp eller byggas ut kan markägarförhållandena behöva ändras.

På vissa parkeringar var cykelstället i så dåligt skick att det knappt gick att parkera vid och en del ytor saknade cykelställ. Att cykelstället är i dåligt skick, utan möjlighet att låsa i ramen samt utan väderskydd kan vara en bidragande orsak till att ingen eller få cyklar till pendlarparkeringen. Enligt GCM-handboken (SKL, 2010) är risken att få sin cykel stulen en tillräcklig anledning för vissa cyklister att lämna den hemma. Därför går det inte att enbart anlägga nya cykelställ där beläggningen redan är hög. Det enda cykelstället med ramlås och väderskydd fanns vid Järlåsa station. Där var cykelstället överfullt. På flera platser var cykelställen sneda, påkörda och överväxta av buskage. Som minsta åtgärd bör möjlighet att låsa i ramen anläggas vid samtliga cykelställ som används. Dock bör även övervägas att anlägga cykelställ (om än bara några få platser) med möjlighet till ramlåsning även där ingen cykel stod under inventering men potential till cykling finns.

En riktlinje för hur stort antalet cykelparkeringsplatser bör vara är att vid kollektivtrafikållplatser bör antalet vara 5–10 stycken per 100 resenärer (SKL, 2010). I vissa fall kan behovet vara större än så. Vidare gäller att för att det ska vara enkelt och bekvämt att parkera cykeln bör beläggingsgraden inte överstiga 90% (SKL, 2010).

Vid flera pendlarparkeringar fanns ingen skyltning mellan parkering och hållplats. Cykelparkeringen bör vara placerad så nära hållplatsen att cykelställ och hållplats tydligt syns från respektive position. I de fall de inte syns eller att det inte är uppenbart vart trafikanten ska gå mellan platserna kan skyltning behövas.

I vissa fall var placeringen av cykelställ ca 100 m från hållplats. Avståndet mellan cykelställ och hållplats bör ej vara längre än 25 m men upp till ca 30–35 m kan accepteras. Det ska kännas smidigt och enkelt att byta färdmedel.

Reglering

Då cykling ska öka i förhållande till biltrafik bör inte pendlarparkeringar för cykel regleras så att de begränsas till enbart de som infartsparkeras. Dessa parkeringar ska hållas öppna för alla. Det totala behovet för cykelparkering ska tillfredsställas och inom det är behovet av pendlarparkeringar en del. Inga regleringar eller incitament för att stänga ute cyklisterna som inte pendelparkerar bör därför implementeras.

Fortsatt arbete

Det är viktigt att fortsätta undersökningar av beläggning och skick på cykelparkeringarna görs kontinuerligt. Förslagsvis bör kommunen följa upp detta en gång per år. Efter uppföljning åtgärdas behov av utökad antal platser eller renoveringar om behovet finns.

Kommunen bör utreda placering av pendlarparkering i Ramstalund mer noggrant så att den hamnar i närheten av vägporten för oskyddade trafikanter. Detta medför att pendlarparkeringen kan leva upp till regionens krav om trafiksäkra korsningspunkter.

Strategier för bilparkeringar

Identifierade behov för pendlarparkeringar för bil i Uppsala

Inventeringen som gjordes under oktober 2019 visade att beläggningen på de olika parkeringarna var varierande. De parkeringarna med högst beläggning har störst behov av utökning. En parkering upplevs som fullbelagd vid ca 90% beläggning. Då kan resenärerna börja uppleva att det är osäkert om de får plats och söktrafik börjar genereras (Trivector, 2016). Antalet som parkerar framöver kan komma att öka. Därför valdes för denna handlingsplan ett kriterium för utökning av bilparkering. Detta kriterium innebär att om parkeringen har mer än 70% beläggning idag bör den utökas och rustas upp enligt Region Uppsalas riktlinjer.

De parkeringar som lever upp till detta kriterium om minst 70% beläggning är Skyttorp, Björklinge, Almunge skola och Järlåsa station. I Skyttorp, öster om järnvägen äger kommunen hela den befintliga marken för pendlarparkeringen. Vid en utökad parkering krävs inköp av mark från intilliggande fastighet. I Skyttorp väster om järnvägen påverkas vändslingan som finns precis bredvid parkeringen, som delvis ägs av Trafikverket. En överenskommelse rekommenderas med Trafikverket angående utökad parkering på aktuell mark. Vid Björklinge äger kommunen hela parkeringen. En diskussion kring en samfällighet rekommenderas för denna mark då behov finns av parkering för både kommunen och Hemköp. Vid Järlåsa ägs marken av Trafikverket och kommunen har troligtvis arrendeavtal med Trafikverket. Vid Almunge skola är det Skolfastigheter som äger marken för pendlarparkering. En överenskommelse med Skolfastigheter krävs således.

För de bilparkeringar där utökning av antal platser föreslås har utgångspunkten varit att anlägga så många platser att nuvarande beläggningsgrad vid platsen sjunker till ca 60%. Antalet platser för rörelsehindrade (Svensk Byggtjänst, 2012) föreslås vara ca:

- 1 vid varje parkeringsplats med upp till 10 bilplatser.
- 2 vid varje parkeringsplats med upp till 50 bilplatser.
- 4 vid varje parkeringsplats med upp till 100 platser.

I Rasbo vid Vallby var beläggningen 67% och vid Godislunden 60%. Dessa bilparkeringar anses inte behöva utökas med antal platser men bör upprustas. Bäst kollektivtrafikläge finns vid Godislunden eller hållplats Rasborondellen.

Vid Storvreta var beläggningen 50%, 10 av 20 parkeringsplatser för bil användes. Denna ska läggas ned på grund av byggnation av bostäder. Under inventering framkom att 10 bilar stod parkerade här och inga cyklar. Antalet anlagda platser för bilparkering är 20. Av de som vid inventeringstillfället stod parkerade där var det mest personer som kan antas arbeta inom närområdet samt boende till närliggande fastighet. Denna parkering bedöms inte användas främst av pendlare eller samåkare. Storvreta ligger vid ett sådant läge att ingen annan pendlarparkering passeras innan Uppsala centrum.

De parkeringar som har låg beläggning eller har väldigt få platser är minst motiverade att åtgärda då det gör minst nytta för medborgarna. De parkeringar som hade en beläggning under 50% anses ha låg beläggning. Dessa var i närheten av Vänge kyrka, Almunge kyrka, Almunge centrum, Ålands bygdegård och Ramstalund vid Kyrkängsvägen.

Bedömning antal laddplatser och reglering

Om pendlarparkeringarna ska utrustas med laddstolpar bör bedömas från fall till fall. Kostnaderna för och möjligheterna till framdragande av el kan variera mycket beroende på parkeringsplatsens läge.

Enligt Region Uppsalas riktlinjer bör pendlarparkeringarna ha laddplats vid busshållplats och de ska ha laddplats vid tågstation. Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om en pendlarparkering ska vara utrustad med laddplats och i så fall hur många laddstolpar som ska installeras.

Uppföljning bör ske regelbundet med bedömning av hur många laddplatser som kontinuerligt ska installeras. Detta beror av hur elbilsmarknaden utvecklas.

För att undvika att parkeringsplatser med laddmöjlighet står tomma om behovet av parkeringsplatser är stort så kan kommunen avvakta med att reglera parkeringsplatserna för elbil. Det innebär då att alla får parkera på dessa platser.

För personer med elbil är behovet troligen inte särskilt högt att ladda under dagen då de flesta laddar bilen hemma under natten. Behovet är dock större för laddhybrider som inte har samma räckvidd som en ren elbil vilket kan innebära att laddning behövs inför hemresan.

Reglering, utmärkning och skyltning

Parkeringarna bör regleras med max 48 timmar, dels för att det ska vara möjligt att parkera över en helg men också för att undvika uppställning av oönskade fordon under en längre tid. Parkeringarna bör regelbundet övervakas för att säkerställa reglefterlevnad. Övervakningen sker av Uppsala Parkerings AB.

Pendlarparkeringarna bör utrustas med vägmärkena F29-2 eller F29-3.

Figur 33. Vägmärke F29-2 respektive F29-3.

Vi de platser det är otydligt var hållplatsen ligger bör skyltning finnas mellan hållplats och parkering. Informationsskyltar med tidtabell mm bör finnas på varje hållplats. Vid vissa hållplatser med högt antal resande rekommenderas även realtidsinformation.

Fortsatt arbete

Uppsala kommun rekommenderas ta fram en plan för regelbunden uppföljning av beläggning och standard på pendlarparkeringarna så att önskad användning kan uppnås. I de fall beläggningen har ökat bör även en plan tas fram med förslag på hur parkeringarna kan utökas eller kompletteras.

Utreda placering av pendlarparkering i Ramstalund mer noggrant så att den hamnar i närheten av vägporten för oskyddade trafikanter.

Utreda placering av ny pendlarparkering i Vänge samt en kompletterande pendlarparkering i Björklinge i omedelbar närhet till den befintliga.

Utreda närmare huruvida parkeringen vid Fullerövägen används som pendlar/samåkningsparkering eller inte. Denna inventering tyder på att det främst är boende i närområdet och personer med målpunkt Storsvreta centrum som parkerar här vilket skulle medföra att en ersättningsparkering är överflödig ur pendlarsynpunkt.

Åtgärdsplan

I följande åtgärdsplan beskrivs de åtgärder kommunen behöver vidta för undersökta pendlarparkeringar för cykel och bil. För pendlarparkering vid tågstation gäller att regionens ska-krav och bör-krav behöver uppfyllas för att kunna söka medfinansiering till utökning/upprustning eller nybyggnad av pendlarparkering. För pendlarparkering vid busshållplats gäller att ska-krav ska vara uppfyllda. I vissa fall föreslås även övriga åtgärder som kan vara ett bra tillägg.

Kostnaderna för framdragande av el kan variera mycket beroende på parkeringsplatsens läge. Uppföljning bör ske regelbundet med bedömning av hur många laddplatser som kontinuerligt ska installeras. Detta beror av hur elbilsmarknaden utvecklas.

För personer med elbil är behovet troligen inte särskilt högt att ladda under dagen då de flesta laddar bilen hemma under natten. Behovet är dock större för laddhybrider som inte har samma räckvidd som en ren elbil och då kan laddning behövas inför hemresan.

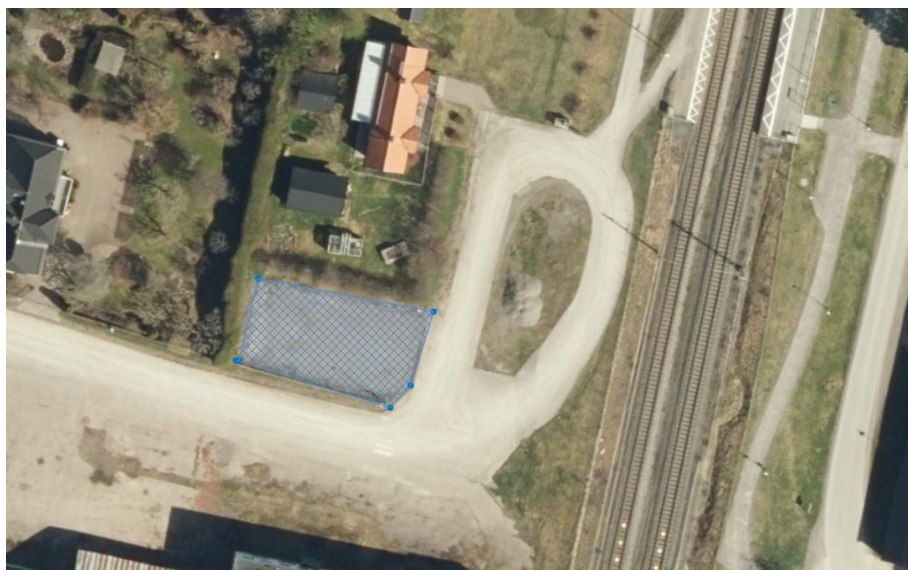
Prioriterade parkeringar – medfinansiering söks

De pendlarparkeringar med behov av både upprustning och utökning av platser är Järlåsa, Björklinge, Skyttorp och Almunge skola. För dessa kan även medfinansiering sökas och således krävs åtgärder enligt regionens ska-krav och eventuellt även bör-krav. För att uppfylla Ska-kraven krävs åtgärder för både cykel och bil. En förutsättning för utökat antal bilplatser är att parkeringens yta är möjlig att utöka. I första hand behöver kommunen köpa mark eller sluta avtal med markägare för att säkerställa att utökning av parkeringsytan är möjlig.

För de bilparkeringar där utökning av antal platser föreslås har utgångspunkten varit att anlägga så många platser att nuvarande beläggingsgrad vid platsen sjunker till ca 60%. Antalet platser för rörelsehindrade föreslås vara 1 vid parkeringar med platser för upp till 10 bilar, 2 vid parkeringar med upp till 50 bilar samt 4 vid parkeringar med upp till 100 bilar.

Vidare kan några parkeringar behöva byta läge utan att antalet bilplatser utökas. Detta gäller främst i Vänge, Ramstalund och Rasborondellen.

Skyttorp väster om järnvägen

Figur 34. Markerad yta anger nuvarande parkering i Skyttorp väster om stationen.

Då det finns mer yta som är kommunägd mark i anslutning till befintlig parkering samt att färre stod parkerade väster än öster om järnvägen vid inventering bedöms den västra sidan som mer lämplig att upprusta och utöka med fler platser. Kommunen kan behöva köpa resten av marken som tillhör halva den vändslinga som idag ligger precis bredvid pendlarparkeringen. Alternativt ingås avtal med Trafikverket som äger den marken.

För att kommunen ska kunna söka medfinansiering för denna pendlarparkering krävs att mer belysning anläggs, parkeringsplatserna markeras med antingen räcke eller målning, att plats för rörelsehindrade markeras, anslutande gång-och cykelväg till parkeringen anläggs, skyltning från parkering till perrong/hållplats anläggs samt att laddplatser installeras. Dessa bör även fungera för t.ex. fordon för rörelsehindrade. Parkeringen ska skyltas upp med vägmärke F29-3.

Antalet parkeringsplatser är idag 8 och bör utökas till totalt minst 20 stycken. Av dessa bör åtminstone 2 vara platser för rörelsehindrade. Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun hur många laddstolpar som ska installeras och om de stället ska vara på östra sidan av stationen.

Cykelställ med ramlås finns närmare tågstationen än bilparkeringen. Vid Skyttorp behövs ett nytt cykelställ med ramlås vid cykelstället för 15 cyklar på den västra sidan av stationen. Detta var överfullt med 17 cyklar parkerade samt cyklar fastlåsta i räcket bredvid. Vid Skyttorp öster om järnvägen var det även 10 parkerade bilar som var registrerade på en adress med mindre än 5 km till parkeringen. Några av dessa skulle potentiellt kunna cykla. Antalet cykelplatser bör vara minst 25 st totalt på denna plats väster om järnvägen. Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg även 5 platser för lådcykel och moped.

Idag finns realtidskylt för tåg men ej buss. Detta bör kompletteras.

Cykelstället bör kompletteras med väderskydd. Då många cyklar till denna station kan en cykelpump med möjlighet att pumpa däck med olika ventiler även underlätta för användarna. Ytterligare bekvämligheter som kan anordnas är motorvärmare vid bilparkeringen.

Skyttorp öster om järnvägen

Cykelstället med plats för 20 cyklar på den östra sidan stationen bör bytas ut till ett med ramlås och väderskydd. Här finns även yta för att göra några av platserna tillgängliga för lådcykel och moped. För standardcyklar kan 10 platser bytas ut till ramlås och 10 platser göras om till 5 platser för lådcykel/moped. Antalet platser vid Skyttorp blir då 40 totalt istället för dagens 35. Samtliga cykelparkeringsplatser bör vara så nära hållplats och station som möjligt. Det är högst prioriterat att nuvarande cykelställ som är överfullt byts ut till cykelställ med ramlås och utökat antal platser.

Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun hur många laddstolpar för elbil som ska installeras och om de stället ska vara på västra sidan av stationen.

Björklinge

Figur 35. Markerad yta anger nuvarande parkering i Björklinge vid Hemköp och hållplatsläge.

Vid Björklinge äger kommunen även hela parkeringen. En diskussion kring en samfällighet rekommenderas för denna mark då behov finns av bilparkering för både kommunen och Hemköp.

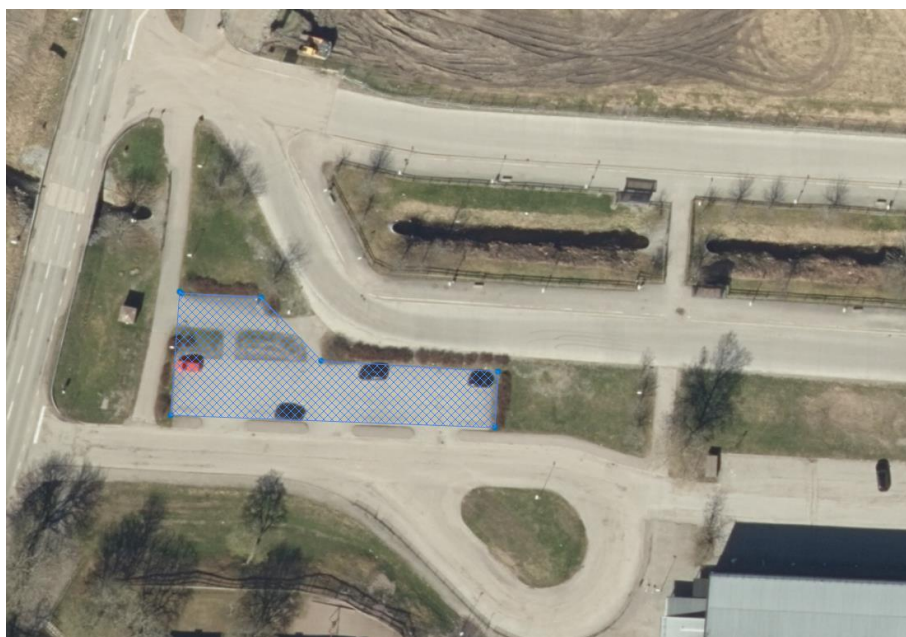
För att kommunen ska kunna söka medfinansiering för denna pendlarparkering krävs att parkeringen skyltas upp med vägmärke F29-2 och att lutningen på gångvägen mellan parkeringen och hållplatsen ses över. En rekommendation är att realtidsinformation finns på hållplatsen.

Vid Björklinge tillhör marken för cykelställen Uppsala kommun men de är placerade nära ingången till mataffären och övrig verksamhet. Vid inventering stod 3 cyklar parkerade. Det noterades även att 5/34 bilar hade kortare än 5 km till parkeringen. Kommunen bör anlägga ett nytt cykelställ med möjlighet till ramlåsning nära hållplatsen. Detta bör innehålla totalt 10 platser. Kommunen rekommenderas även att anlägga ytterligare 5 platser för lådcykel och moped.

Antalet använda bilparkeringsplatser var 34/40 varpå rekommendationen är att ca 14 ytterligare bilparkeringsplatser anläggs. Det totala antalet parkeringsplatser blir då 54. Antalet markerade platser för rörelsehindrade bör vara 4 st. Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.

Då det finns behov av ytterligare parkeringsplatser vid dagens befintliga parkeringsplats föreslås en kompletterande pendlarparkering i närhet till den befintliga. Fördelningen mellan antalet platser som är för handel och antal platser för pendlare bör ses över och tidregleras. Marken som ligger på andra sidan Gävlevägen ägs av kommunen. Det rekommenderas att den marken utreds och att hänsyn tas till den gång- och cykelväg som går parallellt med Gävlevägen.

Almunge skola

Figur 36. Markerad yta anger nuvarande parkering i Almunge vid skolan.

Kommunen är markägare av vändlingen och ytan där hållplatsen ligger. Skolfastigheter äger pendlarparkeringen för bil och cykel.

För att kommunen ska kunna söka medfinansiering för denna pendlarparkering krävs att belysning anläggs vid både bil- och cykelparkering, att parkeringsplatserna markeras med målning, att parkeringsplats för rörelsehindrade markeras, cykelställ med ramlås anläggs, ledstråk vid hållplats anläggs, korsningspunkten förbättras och att parkeringen skyltas upp med vägmärke F29-2.

Vid Almunge skola stod ingen cykel parkerad men 4/17 parkerade bilar hade kortare än 5 km till parkeringen. Cykelstället var svåråtkomligt på grund av buskage och det fanns inte möjlighet till ramlåsning. Kommunen bör förbättra cykelplatserna vid

Almunge skola så att det går att låsa fast cykel i ramen och anlägga ett väderskydd för att cykelplatserna ska upplevas som attraktiva. Antalet platser för cykel bör vara 10 st. Vidare rekommenderas att anlägga ytterligare 5 platser för lådcykel och moped.

Idag finns 24 parkeringsplatser för bil vid Almunge skola. För att beläggingsgraden ska sjunka till 60% bör antalet parkeringsplatser vara ca 30 st. Av dessa bör antalet parkeringsplatser för rörelsehindrade vara 2. Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.

Gällande ledstråk behövs kontrasterande plattor vid hållplatsen. Vid övergångsstället mellan parkering och hållplats är markeringen utsliten och i behov av ny målning.

Skyltning mellan hållplats och parkering är troligtvis inte nödvändig vid aktuellt läge då platsen är öppen och sikten bra. Detta bestäms i dialog med Region Uppsala.

Järlåsa station

Figur 37. Markerad yta anger nuvarande parkering i Järlåsa.

Vid Järlåsa station ägs marken av Trafikverket. Arrendeavtal kan, om det inte redan finns, upprättas mellan kommunen och Trafikverket. I annat fall kan kommunen behöva köpa marken.

Det bör även utredas om möjligheten finns att köpa mark och anlägga mer yta för pendelparkering på motsatt sida väg 72 eller öster om huset.

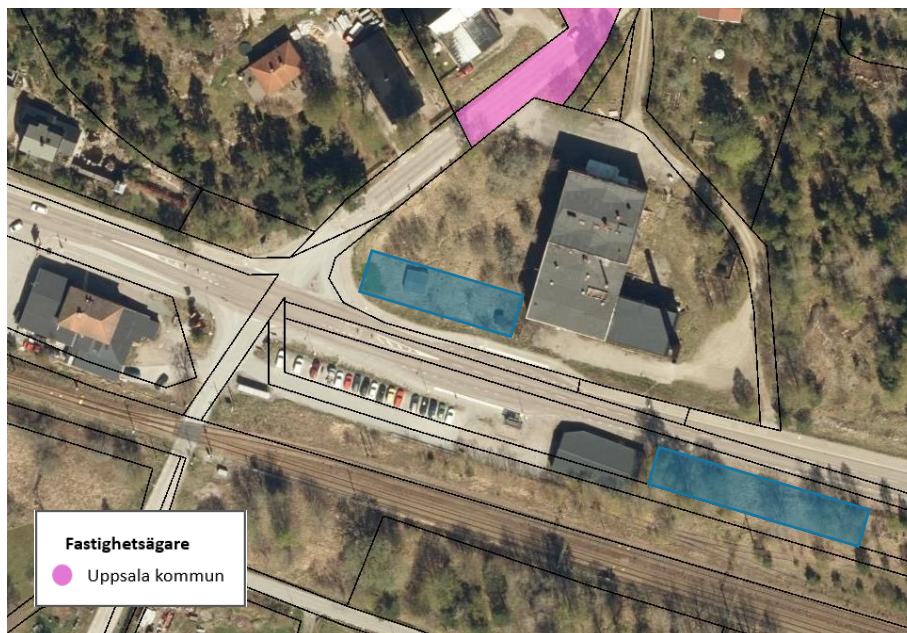
För att kommunen ska kunna söka medfinansiering för denna pendelparkering krävs att ytan utökas, de nya parkeringsplatserna markeras med målning/räcke, platser för rörelsehindrade markeras och att parkeringen skyltas upp med vägmärke F29-2.

Idag finns 24 platser för cykelparkering och vid inventering var stället överfullt med 26 cyklar parkerade vid det. Kommunen behöver utöka cykelstället åt sidan eller anlägga ett cykelställe i två våningar. Totalt bör det finnas minst 40 cykelparkeringsplatser här. Kommunen bör även markera de platser för mc/moped-parkering längs med räcket där de står redan idag. Här bör även platser för lådcykelparkering markeras.

Idag finns 21 parkeringsplatser för bil vid Järlåsa station. Antalet parkeringsplatser bör utökas så att det blir totalt 25. Av dessa bör antalet parkeringsplatser för rörelsehindrade vara 2. Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.

Idag finns enbart väderskydd för busshållplatsen i den ena riktningen. Väderskydd behöver anläggas även vid det andra hållplatsläget.

Skyltning till pendlarparkeringen från vägen bör anläggas. Skyltning mellan pendlarparkering och hållplatslägen kan anses onödigt då de båda syns från respektive plats. Detta bestäms i dialog med Region Uppsala.

Figur 38. Befintlig mark som kommunen äger nära Järlåsa station och möjliga ytor där utökning skulle vara möjliga markerade i blått.

Vänge i närheten av kyrkan

Figur 39. Markerad yta anger nuvarande parkering i Vänge.

Skolfastigheter äger marken för såväl cykel- som bilparkering. På angränsande tomtmark pågår ett detaljplanearbete, men i Vänge behöver ytan för parkering inte utökas.

Då kommunen inte äger marken och den gällande detaljplanen anger skoländamål kan inte några åtgärder göras utan markinköp och ändring av detaljplan. Förslag till åtgärd är att hitta en ny lokalisering i anslutning till hållplats. Ytan kan med fördel samnyttjas och anläggas vid återvinning och handel.

Ramstalund

Kommunen rekommenderas avvakta beslut om pendlarparkering i Ramstalund tills det är bestämt i vilket läge vägporten som korsar väg 55 anläggs. Pendlarparkeringen bör anläggas i nära anslutning till vägporten för att oskyddade trafikanter ska kunna korsa väg 55 på ett trafiksäkert sätt som är ett av regionens ska-krav. Sökande av medel för medfinansiering för upprustning eller nybyggnad av parkering kan ske i ett senare skede när vägportens läge är bestämt.

Marken där parkeringen ligger idag, vid Kyrkängsvägen, är privatägd. Angränsande mark norrut ägs av Skolfastigheter.

Vid Kyrkängsvägen var den befintliga cykelparkeringen med 10 platser i dåligt skick och delvis i buskage. Vid inventeringen stod 8 cyklar parkerade och 4/8 bilar hade kortare än 5 km till parkeringen. Kommunen föreslås anlägga nytt cykelställ med möjlighet till ramlåsning och väderskydd med plats för minst 15 cyklar. Då kommunen inte äger marken bör avtal upprättas med markägaren avseende drift och underhåll om denna plats väljs.

Figur 40. Markerad yta anger nuvarande pendlarparkering Kyrkängsvägen i Ramstalund.

Vid Kyrkängsvägen användes 8 av 20 bilplatser vid inventeringen. Här saknas markering av p-platser med räcke samt markering av parkeringsplats för rörelsehindrad. Det saknas gångpassage och skyltning mellan bilparkering och hållplats.

I Ramstalund samhälle är det oklart om pendlingsparkering förekommer i nuläget. Det finns en busshållplats i vardera riktningen utmed väg 55. Om den planerade vägtunneln under väg 55 anläggs här är detta ett lämpligt ställe för en ny pendlarparkering då korsningspunkten över väg 55 blir mycket säkrare än idag. Se figur 32.

Vid hållplats Västergärde, 1,5 km söder om pendlarparkeringen vid Kyrkängsvägen har nytt läge för pendlarparkering föreslagits i kommunens översiktsplan. Där passerar samma busslinjer som vid befintlig parkering vid Kyrkängsvägen (801, 804 och 895). Kommunen äger inte marken. Då denna plats inte har några övriga målpunkter bedöms denna lokalisering som mindre lämplig ur pendlarparkeringssynpunkt. Se figur 32.

Rasborondellen

Om en helt ny pendlarparkering byggs vid Rasborondellen kan medfinansiering sökas. Vid Rasbo, Godislunden, finns inga platser för cykelparkering i dagsläget. Vid Godislunden hade 8/21 bilar kortare än 5 km till parkeringen. Cykelställ med möjlighet till låsning i ramen bör finnas nära denna hållplats eller vid Rasborondellen. Totalt antal platser föreslås vara 10. En ny parkering bör utformas så att den uppfyller alla regionens Ska-krav.

Det nya föreslagna läget vid Rasborondellen ligger ca 400 m från Godislunden och ca 2 km från Vallby. Här passerar busslinje 886, 811, 805 och 751. Marken är privatägd. Det nya föreslagna läget anses som mycket lämpligt och bör erbjuda lika många parkeringsplatser som finns vid Godislunden idag, dvs 35 st. Om markinköp är möjligt kan medfinansiering sökas för att anlägga en ny pendlarparkering där. Se figur 34.

Övriga åtgärder – medfinansiering söks ej

För parkeringarna nedan föreslås i första hand att enbart åtgärder för förbättrade cykelparkeringar genomförs.

Almunge centrum

Marken för bilparkering är privatägd och parkeringen tillhör Coop. En diskussion kring en samfällighet rekommenderas för denna mark då behov finns av parkering för både kommunen och Coop.

Vid Almunge centrum bör kommunen anlägga cykelparkering, med möjlighet till ramlåsning, i anslutning till busshållplatsen i riktning mot Uppsala. Vid hållplatserna, i båda riktningar, i Almunge centrum äger Uppsala kommun mark och kommunen rekommenderas att anlägga cykelparkering där det är mest lämpligt utifrån markförhållandena. Det befintliga cykelstället ligger ca 20 meter från hållplatsen men är avsett för Coops kunder. Inga cyklar stod parkerade vid inventering men 5/11 bilar hade kortare än 5 km till parkeringen. Totalt antal platser bör vara 10.

Det rekommenderas även att cykelställen utrustas med tak. Om parkeringen för bil åtgärdas rekommenderas att 2 parkeringsplatser markeras för rörelsehindrade. Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.

För att kommunen ska kunna söka medfinansiering för denna pendlarparkering om det skulle bli aktuellt krävs att parkeringen även skyltas upp med vägmärke F29-2 och att hållplatserna handikappanpassas.

Figur 41. Markerad yta anger nuvarande parkering i Almunge centrum.

Rasbo, Vallby

Vid Rasbo, Vallby, är marken där parkeringarna ligger privatägd.

Det finns ett cykelställ utan möjlighet till ramlåsning med 5 platser och 6 stod parkerade. Här hade 3/12 bilar kortare än 5 km till parkeringen. Kommunen bör anlägga cykelställ med ramlås och väderskydd med plats för 10 cyklar vid samma läge som idag, mitt emellan hållplatserna. Då kommunen inte äger marken bör markinköp övervägas eller avtal upprättas med markägaren.

Figur 42. Markerad yta anger nuvarande parkering i Rasbo Vallby.

Befintlig bilparkering kan behållas. Inget utökande av antal platser krävs. Dock kan viss upprustning göras för att höja standarden något. En av de åtgärder som krävs är tydligare anvisning till den hårdgjorda ytan. Idag står även bilar parkerade på grusbelagd yta bredvid asfalterad yta. Markering krävs av parkeringsrutor samt markering av 2 platser för rörelsehindrade. De befintliga cykelställen bör utökas och samtliga bör ha ramlås och tak. Väderskydd finns bara vid det ena hållplatsläget. Farthinder bör anläggas vid övergångsstället. Parkeringen ska skyltas upp med vägmärke F29-2 och skyltning till hållplats och parkering ska vara tydlig.

Ålands bygdegård

Vid Ålands bygdegård stod vid inventering en cykel i en buske nära hållplatsen. Kommunen rekommenderas att anlägga ett cykelställ med ca 5 platser med möjlighet att låsa i ramen vid hållplatsen. Då kommunen inte äger marken bör markinköp övervägas eller avtal upprättas med markägaren.

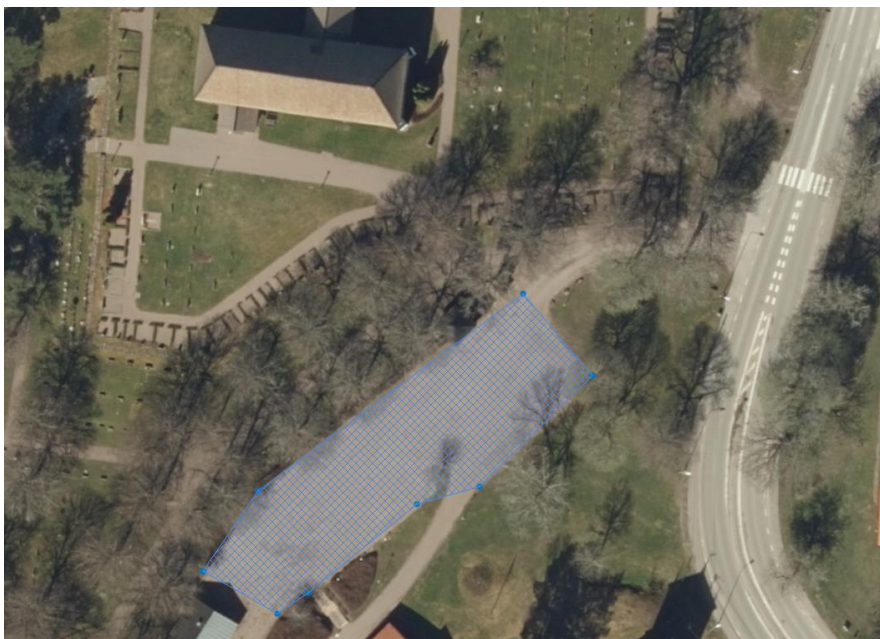
Bilparkeringen bör inte åtgärdas. Ingen bil stod parkerad här under inventeringen.

Figur 43. Markerad yta anger nuvarande bilparkering vid Ålands bygdegård.

Parkeringar som inte åtgärdas

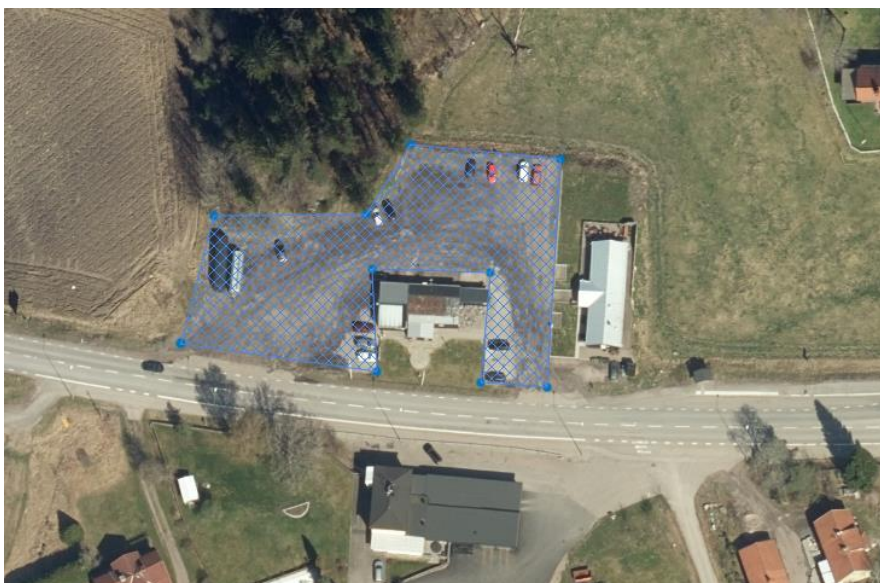
Almunge Kyrka

Figur 34. Markerad yta anger nuvarande parkering vid Almunge kyrka.

Vid Almunge kyrka fanns ingen cykelparkering och det stod inte heller någon cykel parkerad. Cykelställ finns närmare hållplatsen Almunge skola i ett bättre läge. Ingen bil hade mindre än 5 km till parkeringen. Kommunen föreslås inte anlägga någon cykelparkering här. Hänvisning kan göras till pendlarparkering vid Almunge skola som ligger närmare hållplatsen.

Rasbo, Godislunden

Figur 45. Markerad yta anger nuvarande parkering vid Godislunden i Rasbo.

Nytt läge vid Rasborondellen utreds och prioriteras i första hand. Om den inte bedöms vara lämplig eller möjlig att anlägga kan Godislunden utredas för upprustning.

Beläggning och skick

Cykel

Tabell 3. Beläggning och skick vid cykelparkeringar

Parkering	Antal platser	Antal parkerade cyklar	Beläggning	Kommentar
Skyttorp station öster om järnvägen	20+15	17+7	69% totalt (113% respektive 35% i de olika ställen)	Överfullt vid cykelstället för 15 cyklar. Där stod 17 cyklar. Även cyklar fastlåsta i räcke bredvid. Ej ramlås. Flera cykelställ sneda/nedåtlutande.
Skyttorp station väster om järnvägen	10	0	0%	Endast 5-6 platser funktionella. Cykelställ påkört. Ej ramlås.
Vänge kyrka	20	13	65%	Ej ramlås. Flera cyklar och cykeldelar slängda i buskage intill cykelparkeringen.
Björklinge	9	3	33%	Ej ramlås. Under tak.
Almunge kyrka	0	0	-	
Almunge skola	20	0	0%	Ej ramlås. Något otillgängliga pga buskage som växer igenom cykelstället.
Almunge centrum	15	0	0%	Platserna tillhör Coop. Ej ramlås.
Rasbo, vid Godislunden	10	4	40%	Cykelstället är privatägt och är på andra sidan vägen än bilparkeringen bredvid en privat garageuppfart. Ej ramlås.
Rasbo, Vallby	5	6	120%	Ej ramlås.
Järlåsa station	24	26	108%	Även 3 mopeder låsta i ett parkeringsräcke. Ramlås finns.
Ålands bygdegård	0	1	-	Cykel i buske intill parkering/väg.
Ramstalund, Kyrkängsvägen vid skolbusshållplatsen	10	8	80%	Befintlig cykelparkering i dåligt skick och delvis i buskage. Ej ramlås.
Storvreta centrum (Fullerövägen)	25	0	0%	Ej ramlås. Vissa platser tillböjda och otillgängliga.

Bil

Tabell 4. Beläggning och skick vid bilparkeringar

Parkering	Antal platser	Antal parkerade bilar	Beläggning	Antal fordon med < 5 km till parkeringen	Kommentar
Skyttorp station öster om järnvägen	30	26	87%	10	Asfalterad, knappt synbara p-rutor.
Skyttorp station väster om järnvägen	8	5	63%	2	Grusbelagd yta.
Vänge kyrka	30	11	37%	7	2 st var skrotbilar. Grusbelagd yta.
Björklinge	40	34	85%	5	Asfalterad.
Almunge kyrka	30	7	23%	0	En bil precis 5 km från registrerad adress. Grusbelagd yta.
Almunge skola	24	17	71%	4	Asfalterad.
Almunge centrum	34	11	32%	5	Asfalterad.
Rasbo, vid Godislunden	35	21	60%	8	Grusbelagd yta.
Rasbo, Vallby	18	12	67%	3	Asfalterad. En epatraktor parkerad.
Järlåsa station	21	15	71%	5	Asfalterad.
Ålands bygdegård	16-32	0	0%	-	Möjligt att parkera i 2 rader? Grusbelagd yta.
Ramsta, Kyrkängsvägen vid skolbusshållplatsen	20	8	40%	4	Grusbelagd yta.
Storvreta centrum (Fullerövägen)	20	10	50%	4	Grusbelagd yta.

Ska-krav och bör-krav

Parkeringar som söks medfinansiering för

Skyttorp väster om järnvägen

Markägare Uppsala kommun respektive Trafikverket. Markinköp och bygglov krävs för vändslungan intill befintlig parkering. Enligt bygglovshandläggare på Uppsala kommun kan det finnas chans till bygglov på fastigheten Tensta-Åsby 1:39.

Tabell 5. Åtgärder för pendlarparkering i Skyttorp väster om järnvägen

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part	Bygglov
Utöka befintlig yta.			Kommunen och Trafikverket äger halva vändslunga var. Slut avtal med Trafikverket.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Asfaltera yta.			Idag är ytan grusbelagd.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Anlägg mer belysning.			Idag finns enbart en belysningsstolpe.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs inte för vanliga belysningsstolpar.
Markerade p-platser.			Måla markerade p-platser. Totalt antal platser blir 20.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Plats för rörelsehindrade.			Markera 2 platser för rörelsehindrade.	Uppsala kommun.	Då det räknas som parkering krävs lov på den grunden.
Anlägg cykelställ med ramlås.			Cykelställ med ramlås finns närmare tågstationen. Utökning med ca 10 platser behövs.	Uppsala kommun.	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
Anlägg anslutande gc-väg till parkeringen.				Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
Anlägg skyltning.			Skyltas upp med vägmärke F29-3 Anlägg skyltning mellan parkering och hpl/perrong.	Uppsala kommun.	Bygglov undantaget skyltar som är högst 1 kvm eller vägmärke, tilläggstavla eller annan anordning för anvisning av trafik enligt vägmärkesförordningen (2007:90).
Anlägg laddplats för elbil.			Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun hur många laddplatser som ska installeras.	Uppsala parkerings AB	Laddplats ej bygglovspliktigt. Endast parkeringsplatserna.

Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar.			Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg 5 platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun.	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
Anlägg realtidsskylt för buss.			Idag finns realtidsskylt för tåg men ej buss. Komplettera detta.	Uppsala kommun.	Bygglov undantaget skyltar som är högst 1 kvm.
	Anlägg väderskydd över cykelställ			Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
		Anlägg cykelpump	Då många cyklar till denna station kan en cykelpump med möjlighet att pumpa däck med olika ventiler underlätta för användarna.	Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
		Anlägg motorvärmare		Uppsala parkerings AB	Ej bygglovspliktigt.
		Anlägg bänk		Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.

Björklinge

Markägare Uppsala kommun. I Björklinge föreslås att nytt läge utreds i omedelbar närhet till centrum och hållplats. Om inte nytt läge kan anordnas föreslås åtgärder enligt nedan. Bygglov krävs. Enligt bygglovshandläggare på Uppsala kommun kan det finnas chans till bygglov på Björklinge 2:4. För bygglov på Björklinge 2:33 krävs ändring i detaljplan.

Tabell 6. Åtgärder för pendlarparkering i Björklinge.

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part	Bygglov
Avtal med Hemköp			Slut avtal om samfällighet med Hemköp då både hemköp och Uppsala kommun behöver parkering här.	Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
Plats för rörelsehindrade.			Markera ytterligare 1 plats för rörelsehindrade. Idag finns 1 för pendlarparkering och 2 för handel.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Anlägg cykelställ med ramlås.			Anlägg nytt cykelställ med 10 platser för standardcyklar. Avståndet till hpl bör vara 25 m.	Uppsala kommun.	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
Förbättra lutning på anslutande gång-väg.			Gång-väg mellan bilparkering och	Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.

			hållplats är idag väldigt brant.		
Anlägg skyltning.			Skyltas upp med vägmärke F29-2. Anlägg skyltning mellan parkering och hpl.	Uppsala kommun.	Bygglov undantaget vägmärke, tilläggsstavla eller annan anordning för anvisning av trafik enligt vägmärkesförordningen (2007:90).
	Anlägg väderskydd över cykelställ.		Om cykelställ förläggs närmare hpl än idag behövs även nytt väderskydd (rekommenderas).	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
	Anlägg laddplats för elbil.		Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.	Uppsala parkerings AB	Laddplats ej bygglovspliktigt. Endast parkeringsplatserna.
	Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar.		Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg 5 platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun.	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
	Anlägg realtidsskylt för buss.			Uppsala kommun.	Bygglov undantaget skyltar som är högst 1 kvm.
		Anlägg cykelpump	Då många cyklar till denna station kan en cykelpump med möjlighet att pumpa däck med olika ventiler underlätta för användarna.	Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
		Anlägg motorvärmare		Uppsala parkerings AB	Ej bygglovspliktigt.
		Anlägg papperskorg		Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.

Almunge skola

Markägare Uppsala kommun respektive Skolfastigheter. Marken ligger utanför detaljplanelagt område i nuläget. På fastighet Almungeberg 1:6 samt 1:18 ser bygglov ut att vara möjligt enligt bygglovshandläggare på Uppsala kommun.

Tabell 7. Åtgärder för pendlarparkering vid Almunge skola

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part	Bygglov
Avtal med Skolfastigheter.			För att utöka ytan för parkering behövs ett avtal med Skolfastigheter.	Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.

Anlägg belysning			Anlägg belysning vid både bil- och cykelparkering.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Markerade p-platser			Måla markerade p-platser. Totalt antal platser blir 30.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Plats för rörelsehindrade			Markera minst 3 platser för rörelsehindrade.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Anlägg cykelställ med ramlås.			Anlägg nytt cykelställ med 10 platser för standardcyklar.	Uppsala kommun.	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
Anlägg ledstråk vid hållplats			Idag saknas ledstråk vid hållplatserna. Anlägg kontrasterande plattor.	Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
Trafiksäker korsningspunkt			Fyll i målade linjer som nästan suddats ut vid övergångsstället.	Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
Anlägg skyltning			Skyltas upp med vägmärke F29-2. Anlägg skyltning mellan parkering och hpl	Uppsala kommun.	Bygglov undantaget vägmärke, tilläggstavla eller annan anordning för anvisning av trafik enligt vägmärkesförordningen (2007:90).
	Anlägg väderskydd över cykelställ			Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
	Anlägg laddplats för elbil		Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.	Uppsala parkerings AB	Laddplats ej bygglovspliktigt. Endast parkeringsplatserna.
	Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar		Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg 5 platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun.	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
	Anlägg realtidsskylt för buss.			Uppsala kommun.	Bygglov undantaget skyltar som är högst 1 kvm.
		Anlägg motorvärmare		Uppsala parkerings AB	Ej bygglovspliktigt.

Järlåsa station

Markägare Trafikverket. Avtal med Trafikverket eller markinköp krävs. Bygglov krävs. Enligt bygglovshandläggare på Uppsala kommun finns möjlighet till bygglov på Lilla Slässbo 1:17, 1:15 och 1:2.

Tabell 8. Åtgärder för pendlarparkering vid Järlåsa station.

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part	Bygglov
Utöka hårdgjord yta.			Aktuellt att utöka ytan åt något håll då nuvarande beläggning var 15/21 (71%). Markköp eller avtal med Trafikverket krävs.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Markerade p-platser.			Målade markerade p-platser på ny hårdgjord yta. Totalt antal platser blir 25.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Plats för rörelsehindrade.			Markera 2 platser för rörelsehindrade.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Utöka cykelställ med ramlås.			Utöka befintligt cykelställ så att det finns totalt 40 platser för standardcyklar, dvs ytterligare 16 platser.	Uppsala kommun.	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
Anlägg väderskydd.			Anlägg väderskydd även vid det andra hållplatsläget.	Region Uppsala	Bygglov krävs.
Trafiksäker korsningspunkt.			Ser ut som att det tidigare funnits övergångsställe närmast korsningen Väg 72/Ribbingebäcksvägen/Östfora vägen men idag är det enbart en refug med gångpassage öster om korsningen, närmast busshållplatsen. Anlägg farthinder.	Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
Anlägg skyltning.			Skyltas upp med vägmärke F29-2. Anlägg skyltning mellan parkering och hpl.	Uppsala kommun.	Bygglov undantaget vägmärke, tilläggstavla eller annan anordning för anvisning av trafik enligt vägmärkesförordningen (2007:90).
	Anlägg väderskydd över cykelställ.		Anlägg väderskydd över de cykelplatser som tillkommer.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
	Anlägg laddplats för elbil.		Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.	Uppsala parkerings AB	Laddplats ej bygglovspliktigt. Endast parkeringsplatserna.

	Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar.		Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg 5 platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun.	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
	Anlägg realltidsskylt för buss.			Uppsala kommun.	Bygglov undantaget skyltar som är högst 1 kvm.
		Anlägg pump		Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
		Anlägg motorvärmare		Uppsala parkerings AB	Ej bygglovspliktigt.
		Anlägg papperskorg		Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
		Anlägg bänk	Anlägg bänk även vid andra hållplatsläget.	Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.

Ramstalund

Markägare privat. Åtgärd görs på den plats i Ramstalund som anses mest lämplig efter beslut om Vägport över väg 55 tagits. Markinköp och bygglov krävs. Då platsen är ospecificerad går det inte att säga något om möjlighet till bygglov/behov av ändring i detaljplan. Detta undersöks närmare då plats bestämts.

Tabell 9. Åtgärder för pendlarparkering vid Kyrkängsvägen i Ramstalund

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part	Bygglov
Markerade p-platser			Markera med p-platser med räcke. Totalt antal platser blir 20 (samma som tidigare).	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Plats för rörelsehindrade			Markera 2 platser för rörelsehindrade.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Anlägg cykelställ med ramlås.			Anlägg cykelställ med ramlås. Totalt 15 platser för standardcyklar.	Uppsala kommun.	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
Trafiksäker korsningspunkt			Anlägg gångpassage mellan bilparkering och gc-väg mot hållplats.	Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
Anlägg skyltning			Skyltas upp med vägmärke F29-2. Anlägg skyltning mellan parkering och hpl	Uppsala kommun.	Bygglov undantaget vägmärke, tilläggstavla eller annan anordning för anvisning av trafik enligt

					vägmärkesförordningen (2007:90).
	Anlägg väderskydd över cykelställ		Anlägg väderskydd över nytt cykelställ.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
	Anlägg laddplats för elbil		Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.	Uppsala parkerings AB	Laddplats ej bygglovspliktigt. Endast parkeringsplatserna.
	Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar		Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg 5 platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun.	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
	Anlägg gång- och cykelvägsanslutning från närliggande gång- och cykelstråk till parkering.		Idag saknas anslutning. Anlägg även belysning över anslutningen.		Ej bygglovspliktigt.
	Anlägg realtidsskylt för buss.			Uppsala kommun.	Bygglov undantaget skyltar som är högst 1 kvm.
		Anlägg pump		Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.
		Anlägg motorvärmare		Uppsala parkerings AB	Ej bygglovspliktigt.
		Anlägg papperskorg		Uppsala kommun.	Ej bygglovspliktigt.

Vänge

I Vänge föreslås att nytt läge utreds som med fördel kan samnyttjas och anläggas vid återvinning och handel.

Rasborondellen

Se över möjlighet till markinköp. Planera sedan parkering som ersätter Godislunden och uppfyller regionens Ska-krav. Marken ligger idag utanför detaljpanelagt område. En pendlarparkeringen vid Rasborondellen behöver vara motiverad mycket väl för att den ska kunna vara möjlig att placera på jordbruksmark.

Parkeringar som åtgärdas utan medfinansiering

Almunge centrum

Markägare privat. Uppsala kommun är markägare vid hållplatserna. Marken ligger utanför detaljplanelagt område i nuläget.

Tabell 10. Åtgärder för pendlarparkering vid Almunge centrum

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part	Bygglov
Anlägg cykelställ med ramlås.			Anlägg nytt cykelställ på kommunens mark med 10 platser för standardcyklar.	Uppsala kommun	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
Tillgänglighetsanpassad hållplats och anslutande gång- och cykelväg från pendlarparkeringen				Uppsala kommun	Ej bygglovspliktigt – säkerställ dock att föreskrifterna i ALM uppfylls: https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav-pa-byggnadsverk-tomter-mm/allmanna/tillganglighet/
Anlägg skyltning			Skyltas upp med vägmärke F29-2. Anlägg skyltning mellan parkering och hpl.	Uppsala kommun	Bygglov undantaget vägmärke, tilläggstavla eller annan anordning för anvisning av trafik enligt vägmärkesförordningen (2007:90).
	Anlägg väderskydd över cykelställ			Uppsala kommun. Bygglov krävs.	Bygglov krävs.
	Anlägg laddplats för elbil		Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.	Uppsala parkerings AB	Laddplats ej bygglovspliktigt. Endast parkeringsplatserna.
	Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar		Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg 5 platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
	Anslut närliggande gc-stråk till		Håller anslutande gc-väg på att byggas om i	Uppsala kommun	Ej bygglovspliktigt.

	pendlarparkering med gc-väg		nuläget? I så fall behövs ej detta.		
	Anlägg realtidsskylt för buss.			Uppsala kommun	Bygglov undantaget skyltar som är högst 1 kvm.

Rasbo – Vallby

Markägare privat

Tabell 11. Åtgärder för pendlarparkering vid Vallby i Rasbo.

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part	Bygglov
Hårdgjord yta			Idag är ytan asfalterad men bredvid finns en grusbelagd yta där bilar står parkerade också. Tydligare anvisning till asfalterad yta krävs.	Uppsala kommun.	Bygglov krävs.
Markerade p-platser			Fyll i målade markerade p-platser. Totalt antal platser blir 18 (Samma som tidigare).	Uppsala kommun	Bygglov krävs.
Plats för rörelsehindrade			Markera platser för rörelsehindrade.	Uppsala kommun	Bygglov krävs.
Anlägg cykelställ med ramlås.			Anlägg nytt cykelställ med 10 platser för standardcyklar.	Uppsala kommun	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
Tillgänglighetsanpassning			En anslutande gång- och cykelväg behöver anläggas till hållplatsen.	Uppsala kommun	Ej bygglovspliktigt.
Anlägg väderskydd			Anlägg väderskydd även vid det andra hållplatsläget.	Uppsala kommun. Bygglov krävs.	Bygglov krävs.
Trafiksäker korsningspunkt			Anlägg farthinder vid övergångsstället.	Trafikverket/Uppsala kommun	Ej bygglovspliktigt.
Anlägg skyltning			Skyltas upp med vägmärke F29-2. Anlägg skyltning mellan parkering och hpl	Uppsala kommun	Bygglov undantaget vägmärke, tilläggstavla eller annan anordning för anvisning av trafik enligt vägmärkesförordningen (2007:90).
	Anlägg väderskydd			Uppsala kommun	Bygglov krävs.

	över cykelställ				
	Anlägg laddplats för elbil		Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.	Uppsala parkerings AB	Laddplats ej bygglovspliktigt. Endast parkeringsplatserna.
	Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar		Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg 5 platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun	Cykelparkering kräver bygglov, dock finns vissa undantag om området är planlagt för allmän platsmark – gata eller väg. Granska detaljplanen för aktuellt område för att avgöra lovplikten.
	Anlägg realtidsskylt för buss.			Uppsala kommun	Bygglov undantaget skyltar som är högst 1 kvm.
		Anlägg pump		Uppsala kommun	Ej bygglovspliktigt.
		Anlägg motorvärmare		Uppsala parkerings AB	Ej bygglovspliktigt.

Parkeringar som ej åtgärdas

Skyttorp öster om järnvägen

Markägare Uppsala kommun. Angränsande mark är privat.

Tabell 12. Åtgärder för pendlarparkering i Skyttorp öster om järnvägen.

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part
Markerade p-platser.			Fyll i befintliga utsuddade linjer. Några befintliga rutor görs om till p- plats för rörelsehindre i samband med detta.	Uppsala kommun.
Plats för rörelsehindre			Markera 2 platser för rörelsehindre.	Uppsala kommun.
Anlägg cykelställ med ramlås.			Anlägg nytt cykelställ med 35 platser med ramlåsning. istället för befintligt	Uppsala kommun.
Anlägg väderskydd vid busshållplatser där det saknas.			Behövs om det inte räcker med att enbart några har väderskydd.	Region Uppsala
Anlägg skyltning.			Skyltas upp med vägmärke F29-3. Anlägg skyltning mellan parkering och hpl/perrong.	Uppsala kommun.

Anlägg laddplats för elbil.			Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.	Uppsala parkerings AB
Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar.			Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg 5 platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun.
Anlägg realtidsskylt för buss.			Idag finns realtidsskylt för tåg men ej buss. Komplettera detta.	Uppsala kommun.
	Anlägg väderskydd över cykelställ.			Uppsala kommun.
		Anlägg cykelpump.	Då många cyklar till denna station kan en cykelpump med möjlighet att pumpa däck med olika ventiler underlätta för användarna.	Uppsala kommun.
		Anlägg motorvärmare.		Uppsala parkerings AB

Almunge Kyrka

Markägare privat

Tabell 13. Åtgärder för pendlarparkering vid Almunge kyrka.

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part
Markerade p-platser.			Markera p-platser med räcke.	Uppsala kommun.
Plats för rörelsehindrade.			Markera 2 platser för rörelsehindrade.	Uppsala kommun.
Anlägg cykelställ med ramlås.			Hänvisa till cykelställ närmare hållplatsen Almunge skola. Att placera cykelställ här blir för långt från hållplats.	Uppsala kommun.
Anlägg anslutande gc-väg till parkeringen.			Anlägg gc-väg (trottoar) mellan bilparkering och hållplats.	Uppsala kommun.
Anlägg ledstråk vid hållplats.			Ledstråk/kontrasterande plattor saknas vid hållplatsen.	Uppsala kommun.
Trafiksäker korsningspunkt.			Hastighetssäkra övergångsställe med farthinder.	Uppsala kommun.
Anlägg skyltning.			Skyltas upp med vägmärke F29-2. Anlägg skyltning mellan parkering och hpl.	Uppsala kommun.
	Anlägg väderskydd över cykelställ		Detta gäller cykelstället vid Almunge skola.	Uppsala kommun.

	Anlägg laddplats för elbil		Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.	Uppsala parkerings AB
	Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar		Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun.
	Anlägg belysning för anslutande gc-stråk			Uppsala kommun.
	Anlägg realltidsskylt för buss.			Uppsala kommun.
		Anlägg cykelpump	Gäller för cykelställ vid hållplats Almunge skola.	Uppsala kommun.
		Anlägg papperskorg		Uppsala kommun.

Rasbo – Godislunden

Markägare privat

Tabell 14. Åtgärder för pendlerparkering vid Godislunden i Rasbo.

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part
Anlägg belysning.			Anlägg belysning vid både bil- och cykelparkering. Idag finns endast belysning från vägen.	Uppsala kommun.
Markerade p-platser.			Måla markerade p-platser. Totalt antal platser bibehålls (35 st).	Uppsala kommun.
Plats för rörelsehindrade.			Markera 2 platser för rörelsehindrade.	Uppsala kommun.
Anlägg cykelställ med ramlås.			Anlägg nytt cykelställ med 10 platser för standardcyklar.	Uppsala kommun.
Tillgänglighetsanpassning.			Hållplatsen är tillgänglighetsanpassad men det är brant till och från den. Åtgärda detta så att det blir mindre brant.	Uppsala kommun.
Trafiksäker korsningspunkt.			Det eventuella cykelstället saknar övergångsställe. Anlägg även farthinder.	Uppsala kommun.
Anlägg skyltning.			Skyltas upp med vägmärke F29-2. Anlägg skyltning mellan parkering och hpl	Uppsala kommun.
	Anlägg väderskydd över cykelställ.			Uppsala kommun.
	Anlägg laddplats för elbil.		Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska installeras och i så fall hur många laddstolpar.	Uppsala parkerings AB

	Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar.		Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun.
	Anlägg belysning vid gc-väg.		Anlägg belysning på gc-vägen som ansluter mellan parkering och närliggande gc-stråk.	Uppsala kommun.
	Anlägg realtidsskylt för buss.			Uppsala kommun.
		Anlägg pump.		Uppsala kommun.
		Anlägg motorvärmare.		Uppsala parkerings AB
		Anlägg papperskorg.		Uppsala kommun.

Vid Vänge kyrka

Då detaljplan anger annat ändamål så åtgärdas inte denna parkering. Dock kvarstår behov av pendlarparkering i Vänge.

Tabell 15. Åtgärder för pendlarparkering nära Vänge kyrka

Åtgärder prio 1 (Ska-krav som saknas)	Åtgärder prio 2 (Bör-krav som saknas)	Övriga åtgärder (vore bra)	Kommentar	Ansvarig part
Anlägg mer belysning.			Idag finns enbart en trasig belysningsstolpe på bilparkeringen och belysning saknas för cykelparkeringen.	Uppsala kommun.
Markerade p-platser.			Markerade p-platser med räcke. Totalt antal platser blir samma som förut.	Uppsala kommun.
Plats för rörelsehindre.			Markera 2 platser för rörelsehindre.	Uppsala kommun.
Anlägg cykelställ med ramlås.			Anlägg nytt cykelställ med 20 platser för standardcyklar.	Uppsala kommun.
Anlägg anslutande gc-väg till parkeringen.			Behovet av att anlägga gc-väg mellan bilparkering och hållplats saknas då avståndet är mycket kort.	Uppsala kommun.
Trafiksäker korsningspunkt.			Hastighetssäkra övergångsställe med farthinder.	Uppsala kommun.
Anlägg skyltning.			Skyltas upp med vägmärke F29-2. Anlägg skyltning mellan parkering och hpl.	Uppsala kommun.
	Anlägg väderskydd över cykelställ.			Uppsala kommun.
	Anlägg laddplats för elbil.		Uppsala parkerings AB bedömer i samråd med Uppsala kommun om laddplats ska	Uppsala parkerings AB

			installeras och i så fall hur många laddstolpar.	
	Anlägg cykelställ med möjlighet att låsa fast olika typer av cyklar.		Möjlighet att låsa fast lådcykel, moped mm ska finnas. Detta kan samförläggas med cykelställ med ramlås eller förläggas bredvid som ett eget cykelställ. Anlägg 5 platser för lådcykel och moped.	Uppsala kommun.
	Anlägg belysning för anslutande gc-stråk.		Idag finns endast belysning för vägen.	Uppsala kommun.
	Anlägg realtidsskylt för buss.			Uppsala kommun.
		Anlägg motorvärmare.		Uppsala parkerings AB

Referenser

Region Uppsala, 2019. *Riktlinjer för pendlarparkeringar i Uppsala län – Antagandehandling*. Region Uppsala, 2019-04-23.

Svensk Byggtjänst, 2012. *Bygg ikapp – för ökad tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning*. Mölnlycke, 2012.

SKL, 2010. *GCM-Handboken*. SKL och Trafikverket, 2010.

Trivector, 2016. *Beläggningsstudie centrala Östersund – Användning av parkeringsplatser för bil*. Trivector, Lund, 2016-10-14.

Uppsala kommun, 2016. *Översiktsplan 2016 för Uppsala kommun*.

Stadsbyggnadsförvaltningen och kommunikationsstaben på Uppsala kommun.

Diarienummer: KSN-2014-1327. Tillgänglig: <https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/oversiktsplan-2016/>

Uppsala kommun, 2019. *Riktlinje för pendlarparkeringar*. Diarienummer: KSN-2019-1320. Uppsala kommun, 2019-05-29.

Datum:
2020-12-18Diarienummer:
KRN-2020-00043

KOMMUNREVISIONEN

Mottagare:

Äldrenämnden

Kommunstyrelsen, för kännedom
Räddningsnämnden, för kännedom
Kommunfullmäktige, för kännedom

Granskning av brandskydd inom äldreomsorgen

PwC har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att granska om äldrenämnden har en tillräcklig intern kontroll för sitt ansvar för ett skäligt brandskydd inom äldreomsorgen, med fokus på det systematiska brandskyddsarbetet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2020.

Efter genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen äldrenämnden har en **tillräcklig intern kontroll** för sitt ansvar för ett skäligt brandskydd inom äldreomsorgen.

- De styrande dokument, samt tillhörande stöddokument som granskningen tagit del av är relevanta för arbetet med systematiskt brandskydd då de följer gällande nationella riktlinjer och praxis samt räddningsnämndens riktlinjer och den övergripande policyn för brandskydd i Uppsala kommun. Därtill är samtliga dokument aktuella och uppdaterade i närtid.
- Nämnden säkerställer att verksamheter känner till och efterlever antagna styrdokument genom kontinuerlig tillsyn, genom vilken efterlevnad kontrolleras.
- Det finns en tydlig gränsdragning mellan fastighetsägare och nyttjandeägare avseende ansvar inom brandskydd. Vidare visar underlag från utförd tillsyn av brandförsvaret samt dokumentation på plats i verksamheten på en tydlig ansvarsfördelning gällande det systematiska brandskyddsarbetet.
- Verksamheterna ger grundläggande introduktionsutbildning i brandskydd till både timvikarier och ordinarie personal. Utbildningsplaner och förteckningar finns att tillgå. Genom tillsyn på plats sker viss kunskapsöverföring och handfasta tips till verksamheterna.

- Kommunrevisionen vill även fästa nämndens uppmärksamhet på det som i dagsläget inte fungerar så väl. Övningar med en utrymning av hela byggnaden för alla boende har inte genomförts på något av de granskade boendena. Inte heller sådan utrymningsövning som innebär att personalen övar med att bära ut sängar eller rullstolar med markördockor eller inlånade personer, för att öva handgripligt på fysisk utrymning. Detta utgör en brist och innebär i praktiken att på det sätt som övningar är strukturerade i dagsläget, dvs med framförallt teoretisk genomgång av befintliga rutiner, blir det svårt att identifiera brister och systematiska fel. I och med att vissa rutiner enbart testas i händelse av en faktiskt brand så finns det således en risk att exempelvis den tänkta utrymningsrutinen inte är gångbar när den väl ska användas. Utrymning kan dessutom vara påkallat vid andra typer av incidenter än brand, såsom vid översvämningar, extremväder eller bombhot. Det är därför av vikt att praktiska övningar genomförs.

Revisionen begär yttrande över revisionens iakttagelser och rekommendation från äldrenämnden senast 2021-03-31 till kommunrevisionen@uppsala.se och till det sakkunniga biträdet, [lena.salomon@pwc.com](mailto:lensalomon@pwc.com).

För kommunrevisionen

Lars-Olof Lindell, vice ordförande

Granskning av brandskydd inom äldreomsorgen

Uppsala kommun

*Linus Owman
Linnéa Holm
November 2020*

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och revisionsfrågor	3
1.3 Revisionskriterier	3
1.4 Avgränsning	3
1.5 Metod	3
1.6 Beslut om ändringar i lagen om skydd mot olyckor (LSO)	4
2. Iakttagelser och bedömningar	5
2.1 Revisionsfråga 1: Är nämndens styrdokument för arbete med brandskydd aktuella och relevanta?	5
2.2 Revisionsfråga 2: Säkerställer nämnden att organisationen känner till och efterlever antagna styrdokument?	6
2.3 Revisionsfråga 3: Är ansvarsfördelning och roller tydliga och dokumenterade?	7
2.4 Revisionsfråga 4: Säkerställer nämnden att personalen inom äldreomsorg har tillfredsställande kompetens i brandskydd och utrymning?	8
2.5 Revisionsfråga 5: Har lärdomar från övningar inom brandskydd och utrymning dragits?	9
3. Revisionell bedömning	10
Bilaga 1	11
Bilaga 2	12

Sammanfattning

PwC bedömer att Uppsala äldre nämnd **har en tillräcklig intern kontroll** för sitt ansvar för ett skäligt brandskydd inom äldreomsorgen.

Revisionsfråga 1: Är nämndens styrdokument för arbete med brandskydd aktuella och relevanta?

Uppfylld - De styrande dokument, samt tillhörande stöddokument, som granskningen tagit del av är relevanta för arbetet med systematiskt brandskydd då de följer gällande nationella riktlinjer och praxis samt räddningsnämndens riktlinjer och den övergripande policyn för brandskydd i Uppsala kommun. Därtill är samtliga dokument aktuella och uppdaterade i närtid.

Revisionsfråga 2: Säkerställer nämnden att organisationen känner till och efterlever antagna styrdokument?

Uppfylld - Bedömningen grundar sig på att nämnden säkerställer att verksamheterna känner till och efterlever antagna styrdokument genom kontinuerlig tillsyn, genom vilken efterlevnad kontrolleras. Bedömningen utgår vidare ifrån att Räddningsnämnden inte granskas, och därför granskas inte heller tillsynsintervaller etc. Äldre nämnden är således beroende av det arbete med tillsyn som åligger Räddningsnämnden, vilket faller utanför denna granskning.

Revisionsfråga 3: Är ansvarsfördelning och roller tydliggjorda och dokumenterade?

Uppfylld - Bedömningen baseras på de iakttagelser som gjorts gällande att det finns en tydlig gränsdragning mellan fastighetsägare och nyttjandeägare avseende ansvar inom brandskydd. Vidare visar underlag från utförd tillsyn av brandförsvaret samt dokumentation på plats i verksamheten på en tydlig ansvarsfördelning gällande det systematiska brandskyddsarbetet.

Revisionsfråga 4: Säkerställer nämnden att personalen inom äldreomsorgen har tillfredsställande kompetens i brandskydd och utrymning?

Uppfylld - Verksamheterna ger grundläggande introduktionsutbildning i brandskydd till både timvikarier och ordinarie personal. Utbildningsplaner och förteckningar finns att tillgå. Genom tillsyn på plats sker viss kunskapsöverföring och handfasta tips till verksamheterna.

Revisionsfråga 5: Har lärdomar från övningar inom brandskydd och utrymning dragits?

Delvis uppfyllt - På det sätt som övningar är strukturerade i dagsläget, med teoretisk genomgång av befintliga rutiner, blir det svårt att identifiera brister och systematiska fel. I och med att vissa rutiner enbart testas i händelse av en faktiskt brand finns det en risk att exempelvis den tänkta utrymningsrutinen inte är gångbar när den väl ska användas. Övningar med en utrymning av hela byggnaden för alla boende har inte genomförts. Inte heller sådan utrymning som innebär att personalen övar genom att bära ut sängar eller rullstolar med markördockor eller inlånade personer, för att öva handgripligt på fysisk utrymning.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) ska ägare och nyttjanderättshavare ha ett skäligt brandskydd. Kommunen bedriver äldreomsorg, bl a med äldreboende där brandskyddet ska vara tillfredsställande. Som en del av brandskyddet krävs att äldreomsorgen har styrdokument och rutiner för att aktivt arbeta med sitt brandskydd och säkerställa att det håller en rimlig och tillräcklig nivå. Det kan finnas problem med att de boende på äldreboenden inte själva kan sätta sig i säkerhet vid brand, vilket ställer krav på personalen att kunna agera rätt i händelse av brand eller annan orsak till utrymning.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syfte:

Har Äldrenämnden en tillräcklig intern kontroll för sitt ansvar för ett skäligt brandskydd inom äldreomsorgen? Fokus för granskningen är det systematiska brandskyddsarbetet.

Revisionsfrågor:

- Är nämndens styrdokument för arbete med brandskydd aktuella och relevanta?
- Säkerställer nämnden att organisationen känner till och efterlever antagna styrdokument?
- Är ansvarsfördelning och roller tydliggjorda och dokumenterade?
- Säkerställer nämnden att personalen inom äldreomsorgen har tillfredsställande kompetens i brandskydd och utrymning?
- Har lärdomar från övningar inom brandskydd och utrymning dragits?

1.3. Revisionskriterier

- Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- Uppsala kommuns interna styrdokument och riktlinjer
- Lag (2006:544) samt förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5).

1.4. Avgränsning

I projektet ingår ej att göra en utvärdering av det faktiska byggnadstekniska brandskyddet på äldreboendena eller att granska räddningsnämnden/motsvarande eller fastighetsägaren.

1.5. Metod

Granskningen genomförs genom intervjuer med förvaltningschef samt enhetschef på två utvalda äldreboenden (ett kommunalt och ett privat), samt granskning och analys av styrdokument inom äldreomsorgen. Vidare har granskningen inhämtat information mejlledes från Avtal och Marknad inom äldreomsorgen.

1.6. Beslut om ändringar i lagen om skydd mot olyckor (LSO)

Den 21 oktober 2020 beslutade Sveriges Riksdag om förändringar i lagen om skydd mot olyckor. Detta efter att denna granskning påbörjats. Lagändringen innebär bland annat att Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) får en ny och tongivande roll gentemot Sveriges kommuner. MSB får ett nytt tillsynsuppdrag över kommunerna och får även befogenheter att utfärda förelägganden om att åtgärda eventuella brister som konstateras vid genomförd tillsyn.

MSB framhäver följande punkter som visar på vad lagändringen innebär:

- En starkare statlig styrning av kommunernas förebyggande verksamhet och räddningstjänst genom ett nytt nationellt mål för den förebyggande verksamheten, tydligare kommunala handlingsprogram genom att MSB närmare ska reglera dess struktur och innehåll.
- En tydligare kommunal ledningsorganisation med krav på kommunerna att ständigt upprätthålla en övergripande ledning av räddningstjänsten samt en möjlighet att delegera uppgifter på ett mer flexibelt sätt.
- Förstärkt tillsyn och stöd genom en koncentration till MSB med möjlighet att förelägga kommunerna att avhjälpa brister.
- Möjligheter för MSB att under vissa förhållanden kunna prioritera och fördela tillgängliga resurser ur ett nationellt perspektiv.

Beslutet om ändring i LSO påverkar inte denna granskningens syfte eller bedömning, då lagändringarna ej hunnit implementeras i praktiken, men väl värt att anmärka är att framtida granskningar bör utgå från att MSB har en ny och tydligare roll när det kommer till kommunernas brandskyddsarbete.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Revisionsfråga 1: Är nämndens styrdokument för arbete med brandskydd aktuella och relevanta?

2.1.1. Iakttagelser

Granskningen undersöker genom ovan ställda revisionsfråga huruvida Äldrenämnden säkerställt att styrdokument och riktlinjer för ett systematiskt arbete med brandskydd finns på plats i verksamheten, samt om dessa dokument är aktuella och för ändamålet relevanta.

För granskningens vidkommande är Räddningsnämnden i Uppsala kommun väl värd att nämna, eftersom den utgör en central aktör inom området, även om den inte är föremål för denna granskning. Räddningsnämnden som ansvarig instans för tillsyn och brandskyddskontroll har en verksamhetsplan och budget för 2020 (beslutad 2019-12-18) i vilken det föreskrivs att räddningsnämnden ska verka för att stärka vård- och omsorgsverksamhetens förmåga att själva hantera olyckor och bränder genom att anordna brandskyddsutbildningar. Vidare har räddningsnämnden ett handlingsprogram (2019-09-09) för Uppsala Brandförsvaret (tjänstemannaorganisationen som stödjer räddningsnämnden i sitt uppdrag).

Äldrenämnden i Uppsala är den ansvariga nämnden för kommunens vård- och omsorgsboenden. Nämnden har inga egna styrande dokument som reglerar verksamheternas brandskyddsarbete utan dessa riktlinjer finns på tjänstemannanivå. Centralt i kommunen finns en övergripande rutin för Systematiskt brandskyddsarbete, SBA, i Uppsala kommuns verksamheter. Detta är ett normerande styrdokument som Kommunledningskontoret fattade beslut om 2019-04-16. Rutinen gäller för Uppsala kommunkoncern och avdelningen för säkerhet och beredskap är dokumentansvarig.

De styrdokument, rutiner och checklistor som reglerar och stöttar det praktiska brandskyddsarbetet återfinns på verksamhetsnivå. Den primära och för brandskyddsarbetet mest relevanta dokumentationen återfinns i de brandskyddspärmar som varje äldreboende har att förhålla sig till. Äldreförvaltningen ansvarar för framtagande av en generell mall för SBA-pärm som sedan anpassas till respektive äldreboende. I det stickprov som granskningen genomförts iakttas att äldreboende i kommunal regi (Hagundagården) har en brandskyddspärm som följer den framtagna mallen, nationella riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete och som uppdateras löpande.

Gällande det äldreboende som bedrivs i extern regi och som inkluderats i denna granskning (Attendo Sandelska huset) visar granskningen att det finns en brandpärm på plats som är uppdaterad och relevant, utifrån att den följer övergripande mall och nationella riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete. Innehåll i brandpärm hos Sandelska huset samt hos Hagundagården följer de allmänna råd som förespråkas av statens räddningsverk (SRVFS 2004:3).

Vidare har båda de granskade verksamheterna dokumentation på plats som stödjer egenkontrollprocessen för det systematiska brandskyddsarbetet i form av checklistor och riktlinjer.

Se bilaga 1 för en redogörelse för de dokument som varit föremål för granskning.

2.1.2. *Bedömning*

PwC bedömer revisionsfråga 1 som **uppfylld**.

De styrande dokument, samt tillhörande stöddokument, som granskningen tagit del av är relevanta för arbetet med systematiskt brandskydd då de följer gällande nationella riktlinjer och praxis samt räddningsnämndens riktlinjer och den övergripande policyn för brandskydd i Uppsala kommun. Därtill är samtliga dokument aktuella och uppdaterade i närtid.

2.2. **Revisionsfråga 2: Säkerställer nämnden att organisationen känner till och efterlever antagna styrdokument?**

2.2.1. *lakttagelser*

Jämte äldrenämndens ansvar för det systematiska brandskyddsarbetet hos verksamheter som är utförare av äldreomsorg, äldreboenden i såväl privat som kommunal regi, har även räddningsnämnden ett tillsynsansvar. Brandförsvaret, som svarar under räddningsnämnden har tillsynsansvar för både privata boenden och boenden i kommunal regi. Brandförsvaret genomför tillsynsbesök och ställer samma krav oaktat utförare.

Avtal och Marknad är den enhet inom äldreförvaltningen som har ett uttalat uppdrag gällande tillsyn och uppföljning av kommunens äldreboenden (egen och extern regi). I uppdraget om tillsyn och uppföljning ingår även kontroll av det systematiska brandskyddsarbetet, inklusive kontroll angående ansvar och roller inom verksamheten, brandrutiner, egenkontroll av brandskydd samt uppföljning av checklistor och dokumentation. Resultatet av tillsynen sammanställs i en rapport som verksamheten sedan får ta del av.

Enligt skrivelse i SBA-pärm är äldreboenden i såväl egen som i extern regi ålagda att en gång om året kontrollera dokumentationen för det systematiska brandskyddsarbetet i sin helhet. Detta görs för att säkerställa dess riktighet samt ger möjlighet till att följa upp ansvarsområden, utbildningar och kontroller. Uppföljningen sker mellan chef och brandombud. Den årliga uppföljningen ska sammanställas och resultatet ska kunna redovisas vid brandförsvarets tillsyn av brandskyddet. Sammanställningen ska även kunna redovisas i eventuell internkontroll.

Vidare finns rutiner på plats för att föredra styrdokument inom brandskyddsområdet vid introduktion av nya chefer. Denna genomgång hålls av äldreförvaltningen och är således en del i nämndens arbete med att säkerställa kännedom och efterlevnad av styrande dokument.

2.2.2. *Bedömning*

PwC bedömer revisionsfråga 2 som **uppfylld**. Bedömningen grundar sig på att nämnden säkerställer att verksamheterna känner till och efterlever antagna styrdokument genom kontinuerlig tillsyn, genom vilken efterlevnad kontrolleras.

Bedömningen utgår vidare ifrån att Räddningsnämnden inte granskas, och därför granskas inte heller tillsynsintervaller etc. Äldrenämnden är således beroende av det arbete med tillsyn som åligger Räddningsnämnden, vilket faller utanför denna granskning.

2.3. Revisionsfråga 3: Är ansvarsfördelning och roller tydliga och dokumenterade?

2.3.1. Iakttagelser

I Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3) står, mot bakgrund av bestämmelserna i 2 kap 2 § lag (2003:778) om skydd mot olyckor, att det inom verksamheten finnas en brandskyddsansvarig med särskilt ansvar för brandskydd och dokumentation. MSB uttrycker vidare, mot bakgrund av lag (2003:778), att det är lämpligt att ägare till byggnaden (fastighetsägare) och den som bedriver verksamheten (nyttjandeägare) reder ut vem som ansvarar för vilka delar i brandskyddet och reglerar detta i någon form av avtal. I Uppsala kommun regleras gränsdragningsansvar mellan fastighetsägare och nyttjandeägare (verksamhet som bedriver exempelvis äldreboende i fastigheten) i hyresavtal. I enlighet med dessa bestämmelser ansvarar fastighetsägaren för brandtekniska hjälpmedel såsom fasta installationer (brandlarm, skyltar, rökdetektorer etc.) medan nyttjandeägaren ansvarar för att rutiner för utrymning fungerar samt att det förebyggande brandskyddsarbetet fungerar. Nyttjandeägaren ansvarar vidare för att personal inom den bedrivna verksamheten får utbildning inom området.

Granskningen har vidare tagit del av utdrag ur förfrågningsunderlag för särskilt boende i Uppsala kommuns valfrihetssystem för 2020 som anger uppfyllnadskrav för utförare i enlighet med LOV. Underlaget anger att utföraren ska arbeta med rutiner för brand och säkerhet, samt att utföraren ansvarar för att följa de styrdokument som gäller kring brand och säkerhet, samt att genomföra riskanalyser. Vidare regleras att utföraren ska bedriva SBA samt ha rutiner på plats för att uppfylla lagkrav om brandskydd.

Granskningen har tagit del av tjänsteanteckning för kommunikering från Uppsala Brandförsvär där redovisning av genomförd tillsyn av vårdboende Sandelska huset framgår. Skrivelsen konkluderar att verksamheten bedriver ett systematiskt brandskyddsarbete med utpekade roller och ansvar. Verksamhetschefen är brandskyddsansvarig och har till sin hjälp tre brandombud, i verksamhetschefens ansvar ingår genomförande av egenkontroller 1 ggr/månad. Tillsynen konstaterar även att det finns en gränsdragningslista gällande brandskyddet mellan fastighetsägare och nyttjandeägaren.

Vid intervjuer samt vid granskning av dokumentation framgår att det finns ett utpekat ansvar för brandskyddsarbetet inom båda de verksamheter som valts ut. Verksamhetscheferna för respektive äldreboende är ansvarig för att bedriva ett sådant arbete att det systematiska brandskyddsarbetet uppfylls. Till sin hjälp har de brandombud. Vidare finns det inom de båda verksamheterna dokumenterade rollkort att använda i händelse av brand där ansvar och uppgifter framgår.

2.3.2. Bedömning

PwC bedömer revisionsfråga 3 som **uppfylld**. Bedömningen baseras på de iakttagelser som gjorts gällande att det finns en tydlig gränsdragnings mellan fastighetsägare och nyttjandeägare avseende ansvar inom brandskydd. Vidare visar underlag från utförd tillsyn av brandförsvaret samt dokumentation på plats i verksamheten på en tydlig ansvarsfördelning gällande det systematiska brandskyddsarbetet.

2.4. Revisionsfråga 4: Säkerställer nämnden att personalen inom äldreomsorg har tillfredsställande kompetens i brandskydd och utrymning?

2.4.1. Iakttagelser

När det gäller kompetens bland anställda i brandskydd och utrymning kan svaren delas upp mellan de två verksamheter som varit i fokus för denna granskning.

Inom **Hagundagården** (egen regi), ges en introduktionsutbildning till alla nyanställda i brandskydd. Utbildningen ges av brandombuden. Vidare finns det en utbildningsplan i brandskydd som ska täcka in hela den ordinarie personalstyrkan inom en genomförandeperiod av fem år. Utbildningsplanen spårar vilka i personalen som genomgått utbildning och var återstående luckor finns.

Inom kommunen finns ett nyligen infört initiativ med en webbaserad digital teoretisk brandskyddsutbildning, vilken underlättar för många att snabbt kunna ta till sig information när det passar, utan att behöva invänta lämpligt tillfälle för utbildning på exempelvis en brandstation.

I verksamheten är det en tydlig skillnad mellan utbildningsinsatserna för timvikarier, långtidsvikarier och ordinarie personal. Då timvikarier ofta är anställda under en begränsad tid är det inte alltid att de hinner bli utbildade, bortsett från introduktionsutbildningen.

Brandskyddet är föremål för samtal och diskussioner på APT där frågan hanteras med jämna mellanrum, c:a 1-2 gånger/år under ledning av brandombuden. Genomgången innefattar genomgång av räddningskort som ska delas ut i samband med brand. Om genomgången av boendets brandskydd upptäcker brister i material (skyltar osv) skickas en felanmälan till kommunen, som fördelar anmälan till rätt enhet.

Inom **Attendo Sandelska huset** (extern regi) sker utbildning som ett led i introduktionen av nyanställda. Liksom i den kommunala verksamheten är frågorna kring brandskydd något som regelbundet nämns i samband med APT. Utöver detta genomförs en större teoretisk och praktisk utbildning varje år, senast i november 2020. Tillsynen av Sandelska huset bestyrker att en utbildningsplan finns på plats som stipulerar att all personal ska genomgå brandskyddsutbildning vart tredje år.

Timanställda och annan tillfällig personal är med på introduktionsutbildning och "brandpromenader" (se avsnitt 2.5). Att få till rutinerna även med timvikarierna uppges vara en utmaning. Det finns förteckningar över vilken personal som övats och på vilket sätt.

2.4.2. Bedömning

PwC bedömer revisionsfråga 4 som **uppfylld**.

Verksamheterna ger grundläggande introduktionsutbildning i brandskydd till både timvikarier och ordinarie personal. Utbildningsplaner och förteckningar finns att tillgå. Genom tillsyn på plats sker viss kunskapsöverföring med handfasta tips till verksamheterna.

2.5. Revisionsfråga 5: Har lärdomar från övningar inom brandskydd och utrymning dragits?

2.5.1. Iakttagelser

Inget av de äldreboenden som granskats genomför praktiska övningar med reell utrymning av hela verksamheten (inklusive de boende). Anledningen uppges vara att det skulle krävas stora extra resurser för att säkerställa att de boende hålls samman som grupp och inte vandrar iväg, då exempelvis flera lider av demens. Att få alla att rent fysiskt samlas på en återsamlingsplats utomhus uppges vara svårt.

Inom Sandelska huset (Attendo) använder verksamheten sig av så kallade "brandpromenader", vilka genomförs en gång i månaden med all personal. Detta innebär att personalen går i grupp och ser var brandsläckare, brandfilter, branddörrar, återsamlingsplatser etc finns. Utrymningsrutiner övas, men inte med de äldre. Det finns många branddörrar och varje lägenhet utgör en egen brandcell, så strategin är att de boende i möjligaste mån bör stanna på sina rum i händelse av en brand, och att allmän utrymning ska undvikas i möjligaste mån. Det finns en rutin för återföring av kunskap i samband med en reell incident (en s.k. tillbudsrapport) som ska dokumenteras och tillställas verksamhetschefen med det uttalade syftet att identifiera åtgärder som behöver vidtas för att undvika liknande incidenter i framtiden.

Ingen av de granskade verksamheterna har vidare behövt utrymma i skarpt läge. De övningar som genomförs inom båda verksamheterna har fokus på teoretiska aspekter av brandskydd, med vissa praktiska inslag i former av brandpromenader, rutinöversyn och kontroller av det lokala brandskyddet. På grund av att det varken genomförs praktiska utrymningsövningar med hela verksamheten (alla de boende) eller med hela personalen med hjälp av markördockor eller liknande, finns relativt liten kunskapsmassa att återföra från den övningsverksamhet som sker.

Detta innebär i praktiken att det finns god kännedom om verksamheternas rutiner inom brandskydd, men att dessa inte fullt ut testas, vilket gör att det är svårt att bedöma att rutinerna är helt kompatibla när de väl måste realiseras. Den främsta källan till kunskapsöverföring och förbättringar som kommer verksamheten till del, kommer via det återkommande tillsynsarbetet som genomförs av Uppsala brandförsvaret samt avdelningen för Avtal och Marknad.

Inom kommunal verksamhet efterfrågas mer praktiskt stöd kring dessa frågor, så att enskilda verksamheter kan ta emot kunskap och goda exempel som redan existerar. Detta skulle kunna ske i form av och ett forum för att lyfta gemensamma utmaningar kring brandskydd inom äldreboenden. De personer som utför tillsyn uppges vara ett bra stöd i detta, men ett forum för verksamhetsgemensamma brandfrågor uppges behövas.

2.5.2. Bedömning

PwC bedömer revisionsfråga 5 som **delvis uppfyllt**.

På det sätt som övningar är strukturerade i dagsläget, med teoretisk genomgång av befintliga rutiner, blir det svårt att identifiera brister och systematiska fel. I och med att vissa rutiner enbart testas i händelse av en faktisk brand finns det en risk att exempelvis den tänka utrymningsrutinen inte är gångbar när den väl ska användas. Övningar med en utrymning av hela byggnaden för alla boende har inte genomförts. Inte heller sådan utrymning som innebär att personalen övar genom att bära ut sängar eller rullstolar med markördockor eller inlånade personer, för att öva handgripligt på fysisk utrymning.

3. Revisionell bedömning

PwC bedömer att Uppsala äldrenämnd **har en tillräcklig intern kontroll** för sitt ansvar för ett skäligt brandskydd inom äldreomsorgen.

Bedömningar mot kontrollmål

Revisionsfrågor	Kommentar	
Revisionsfråga 1 Är nämndens styrdokument för arbete med brandskydd aktuella och relevanta?	Uppfylld	
Revisionsfråga 2 Säkerställer nämnden att organisationen känner till och efterlever antagna styrdokument?	Uppfylld	
Revisionsfråga 3 Är ansvarsfördelning och roller tydliggjorda och dokumenterade?	Uppfylld	
Revisionsfråga 4 Säkerställer nämnden att personalen inom äldreomsorgen har tillfredsställande kompetens i brandskydd och utrymning?	Uppfylld	
Revisionsfråga 5 Har lärdomar från övningar inom brandskydd och utrymning dragits?	Delvis uppfylld	

Bilaga 1

Granskad dokumentation

Namn på dokument	Verksamhet	Senast reviderat
verksamhetsplan-och-budget-2020	Räddningsnämnd	2019-12-18
handlingsprogram-uppsala-brandforsvar-2020	Räddningsnämnd	2019-09-09
delegations--och-arbetsordning-for-raddningsnämnden	Räddningsnämnd	2019-02-13
SBA Pärm Generell mall Vård och omsorgsverksamhet 2020	Äldreförvaltningen (äldreboende i egen (kommunal) regi)	2020
Internkontrollplan 2020	Äldrenämnden	2019-12-17
FLIK 9 - SBA checklista vårdboende	Äldreboende i egen regi	N/A
FLIK 5 - Checklista genomgång av brandskydd för nyanställda och vikarier	Äldreboende i egen regi	N/A
Övergripande rutin Systematiskt brandskyddsarbete Uppsala kommuns verksamheter	Uppsala kommunkoncern	2019-04-16
Brandpärm SBA	Äldreboende i extern regi	2019-10-03
Tillbudsrapport brand - mall	Äldreboende i extern regi	2019-10-01
Risakanalys brand	Äldreboende i extern regi	2019-10-01
Checklista för internkontroll brandskydd	Äldreboende i extern regi	N/A
Egenkontroll brandskydd	Äldreboende i extern regi	
Rutiner för systematiskt brandskyddsarbete i Attendo	Äldreboende i extern regi	2015-10-01
Utdrag ur Förfrågningsunderlag för särskilt boende i Uppsala kommuns valfrihetssystem 2020	Äldreboende i extern regi	N/A
Tjänsteanteckning för kommunikering - Redovisning av genomförd tillsyn av Vårdboende Sandelska huset genomförd av Uppsalas brandförsvaret	Äldreboende i extern regi	2020-03-10
Skriftlig redogörelse av brandskyddet	Äldreboende i extern regi	2019-10-01

Bilaga 2

Intervjuade personer

Namn	Funktion
Carina Juhlin	Förvaltningsdirektör Äldreförvaltningen
Carola Bertolino	Verksamhetschef Hagundagården
Carina Jällrud	Verksamhetschef Attendo Sandelska huset

2020-11-13

Lena Salomon

Uppdragsledare

Linus Owman

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Uppsala kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan beslutad 18 september 2020. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Kommunstyrelsen
Ordförandebeslut

Datum:
2021-01-08

Diarienummer:
KSN-2020-03583

Handläggare:
Johan Andersson

Yttrande över Kompletterande promemoria till betänkandet En långsiktig hållbar migrationspolitik

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till Justitiedepartementet enligt **bilaga 1**.

Ärendet

Justitiedepartementet har den 4 december 2020 remitterat *Kompletterande promemoria till betänkandet En långsiktig hållbar migrationspolitik*, för yttrande senast den 10 januari 2021. Promemorian kan läsas i sin helhet genom att klicka på denna [länk](#).

Då remisstiden är kort avger kommunstyrelsen sitt yttrande genom ett ordförandebeslut. Beslutet fattas med stöd av punkt 6.1.1 i Delegationsordning för kommunstyrelsen.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och arbetsmarknadsförvaltningen. Arbetsmarknadsnämndens ordförande beslutade nämndens yttrande den 22 december 2020, **bilaga 2**.

Föredragning

En tydlig och långsiktig lagstiftning ger goda planeringsförutsättningar för kommunen. Uppsala kommun välkomnar därför arbetet med att skapa långsiktiga förutsättningar för kommunerna genom en hållbar lagstiftning.

Uppsala kommun ser positivt på de gällande förslagen för att skapa en förutsägbar lagstiftning även med tillfälliga uppehållstillstånd som regel. Särskilt positivt ser kommunen på att vikten av arbetsmarknadsanknytning ökar om skyddsbehovet med tiden har upphört. Detta kan bidra till ökade incitament gällande tillgodogörande av språkkunskaper och etablering på arbetsmarknaden för samtliga nyanlända.

Uppsala kommun vill i detta sammanhang också lyfta vikten av en mer flexibel etableringsersättning som tar hänsyn till den faktiska tiden för etablering på arbetsmarknaden. Dagens ersättningar som sträcker sig över två år är otillräckliga i de flesta fall vilket belastar kommunen. Förslag som åtgärdar denna brist välkomnas.

I tillägg till den otillräckliga etableringsersättningen innebär det så kallade glappet att nyanlända måste vända sig till kommunen för stöd till sin försörjning i väntan på den första utbetalningen av etableringsersättning. Det vore därför välkommet med lagförslag som åtgärdar behovet av kommunalt ekonomiskt bistånd i väntan på etableringsersättning.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 5 januari 2021
- Bilaga 1, Yttrande över Kompletterande promemoria till betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik
- Bilaga 2, Ordförandebeslut från arbetsmarknadsnämnden

Uppsala, dag som ovan

Erik Pelling
Ordförande i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Datum:
2021-01-05Diarienummer:
KSN-2020-03583Handläggare:
Johan AnderssonJustitiedepartementet
Ju2020/03215
Ju.remissvar@regeringskansliet.se
Ju.ema@regeringskansliet.se

Yttrande över Kompletterande promemoria till betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik

En tydlig och långsiktig lagstiftning ger goda planeringsförutsättningar för kommunen. Uppsala kommun välkomnar därför arbetet med att skapa långsiktiga förutsättningar för kommunerna genom en hållbar lagstiftning.

Uppsala kommun ser positivt på de gällande förslagen för att skapa en förutsägbar lagstiftning även med tillfälliga uppehållstillstånd som regel. Särskilt positivt ser kommunen på att vikten av arbetsmarknadsanknytning ökar om skyddsbehovet med tiden har upphört. Detta kan bidra till ökade incitament gällande tillgodogörande av språkkunskaper och etablering på arbetsmarknaden för samtliga nyanlända.

Uppsala kommun vill i detta sammanhang också lyfta vikten av en mer flexibel etableringsersättning som tar hänsyn till den faktiska tiden för etablering på arbetsmarknaden. Dagens ersättningar som sträcker sig över två år är otillräckliga i de flesta fall vilket belastar kommunen. Förslag som åtgärdar denna brist välkomnas.

I tillägg till den otillräckliga etableringsersättningen innebär det så kallade glappet att nyanlända måste vända sig till kommunen för stöd till sin försörjning i väntan på den första utbetalningen av etableringsersättning. Det vore därför välkommet med lagförslag som åtgärdar behovet av kommunalt ekonomiskt bistånd i väntan på etableringsersättning.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
OrdförandeLars Niska
Sekreterare

Datum: 2020-12-22

Diarienummer:
AMN-2020-00443

Kommunstyrelsen Uppsala kommun

Handläggare:
Carl Öhman

Remissvar till Kompletterande promemoria till betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU 2020:54)

Arbetsmarknadsnämnden har tillfrågats av Kommunstyrelsen att yttra sig i ärende KSN-2020-03583 för att bidra till remissvaret av *Kompletterande promemoria till betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU 2020:54)*. Kommunens remissvar ska vara Regeringskansliet tillhanda 10 januari 2021. Då remisstiden är kort besvarar nämnden Kommunstyrelsen med hänvisning till nämndens delegationsordning.

Promemorian innehåller tre förslag kring följande områden:

1. Uppehållstillstånd på grund av anknytning i vissa fall.
2. Undantag från försörjningskravet vid anhörginvandring för kvotflyktingar.
3. Uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl.

En tydlig och långsiktig lagstiftning ger goda planeringsförutsättningar för kommunen. Nämnden välkomnar därför arbetet med att skapa långsiktiga förutsättningar för kommunerna genom en hållbar lagstiftning.

Nämnden ser positivt på de gällande förslagen för att skapa en förutsägbar lagstiftning även med tillfälliga uppehållstillstånd som regel. Särskilt positivt ser nämnden på att vikten av arbetsmarknadsanknytning ökar om skyddsbehovet med tiden har upphört. Detta tror nämnden kan bidra till ökade incitament gällande tillgodogörande av språkkunskaper och etablering på arbetsmarknaden för samtliga nyanlända.

Nämnden vill i detta sammanhang också lyfta vikten av en mer flexibel etableringsersättning som tar hänsyn till den faktiska tiden för etablering på arbetsmarknaden. Dagens ersättningar som sträcker sig över två år är otillräckliga i de flesta fall vilket belastar kommunen. Förslag som åtgärdar denna brist välkomnas.

I tillägg till den otillräckliga etableringsersättningen innebär det så kallade glappet att nyanlända måste vända sig till kommunen för stöd till sin försörjning i väntan på den

första utbetalningen av etableringsersättning. Det vore därför välkommet med lagförslag som åtgärdar behovet av kommunalt ekonomiskt bistånd i väntan på etableringsersättning.

Arbetsmarknadsnämnden

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop on the left, a horizontal line, and a smaller loop on the right.

Mohamad Hassan
Ordförande

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2020-12-21

Krisledningsnämndens protokoll måndagen den 21 december 2020

Plats och tid

Bärby, Stationsgatan 12, klockan 14:00-14:55.

Paragrafer

28-30

Justeringsdag

21 december 2020

Underskrifter

.....
Erik Pelling, ordförande

.....
Fredrik Ahlstedt, justerare

.....
Lars Niska, sekreterare

Närvarande

Beslutande

Erik Pelling (S), ordförande
Mohamad Hassan (L), 1:e vice ordförande, närvarar på distans
Fredrik Ahlstedt (M), 2:e vice ordförande, närvarar på distans
Helena Hedman Skoglund (L), tjänstgörande ersättare, närvarar på distans
Rickard Malmström (MP), närvarar på distans
Hanna Victoria Mörck (V), närvarar på distans
Stefan Hanna (-), närvarar på distans
Jonas Segersam (KD), närvarar på distans

Ej tjänstgörande ersättare

Linda Eskilsson (MP), närvarar på distans
Therez Almerfors (M), närvarar på distans

Övriga närvarande

Lars Niska, kommunsekreterare.

Övriga närvarande på distans

Joachim Danielsson, stadsdirektör. Ingela Hagström, utvecklingsdirektör. Ola Hägglund, ekonomidirektör. Christian Blomberg, stadsbyggnadsdirektör. Anders Fridborg, säkerhetschef. Åsa Nilsson Bjervner, avdelningschef. Christian Dahlmann, enhetschef. Lena Grapp, stadsjurist. Hannes Vidmark, senior adviser. Anna Lind, förhandlingschef. Anna-Klara Nordenskiöld, kommunikatör. Susanne Eriksson (S), politisk stabschef.

Krisledningsnämnden
ProtokollDatum:
2020-12-21

§ 28

Fastställande av föredragningslista

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa föredragningslistan med tillägg av beslutsärendet Initiativ om stöd till föreningslivet från Stefan Hanna (-).

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 29

Åtgärder för minskad smitta med anledning av skärpta restriktioner inför jul och nyår

KSN-2020-03717

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar, för att ytterligare medverka till att folksamlingar och trängsel begränsas och att resandet i regionen hålls på en låg nivå

1. **att** samtliga lokaler för museer, bibliotek, scener och kulturhus som drivs av kommunen ska stängas,
2. **att** kulturskolan, naturskolan, ungdomskulturhus och samtliga lokaler för fritidsgårdar ska stängas,
3. **att** Allis – allaktivitetshus ska stängas med undantag för den skolbarnomsorg som bedrivs,
4. **att** inte tillhandahålla "Allmänhetens åkning" på Studenternas idrottsplats,
5. **att** inte hyra ut kommunens lokaler eller andra anläggningar för idrott och andra aktiviteter inomhus eller utomhus, med undantag endast för elitidrottens aktiviteter och för skolidrott, och att utomhusanläggningar så långt möjligt ska hållas tillgängliga och belysta för allmänhetens spontanidrott,
6. **att** uppdra åt stadsbyggnadsförvaltningen att i nära dialog med regionens smittskyddsmyndighet och idrottsföreningar genomföra en fördjupad riskanalys om hur uthyrning av utomhusanläggningar kan genomföras säkert
7. **att** stänga verksamheter som servering och uthyrning som vänder sig till allmänheten vid kommunens friluftsområden, områdena i sig ska dock fortsatt hållas tillgängliga för allmänheten,
8. **att** kommunens öppna förskolor ska göra uppehåll, med undantag för digitala sammankomster,
9. **att** kommunens träffpunkter för äldre ska göra uppehåll,
10. **att** kommunens lokaler inte ska upplåtas för vigslar,
11. **att** samtliga arbetsmarknadsinsatser gör uppehåll,
12. **att** uppmana Fyrishov AB att hålla de verksamheter och lokaler som tillhandahålls allmänheten och för uthyrning till andra stängs, med undantag för elitidrotten,
13. **att** uppmana Uppsala kommun fastighets AB att i samråd med butiker och andra hyresgäster i Gottsunda centrum fastställa ett maxantal för samtidigt

- besökare i Gottsunda centrum samt vidta övriga åtgärder för att minska trängsel,
14. **att** frigjorda personalresurser ska, i den mån det är möjligt, arbeta i annan verksamhet inom kommunens organisation,
 15. **att** allt arbete i kommunens förvaltningar ska ske hemifrån, undantag ska endast medges för arbetsuppgifter som inte kan utföras hemifrån och som inte kan skjutas upp,
 16. **att** uppmana alla styrelser i de kommunala bolagen att tillse att allt arbete inom bolaget sker hemifrån och att undantag endast medges för arbetsuppgifter som inte kan utföras hemifrån och som inte kan skjutas upp,
 17. **att** uppmana samtliga nämnder och styrelser i de kommunala bolagen att undvika att tillföra nya och icke planerade arbetsuppgifter och uppdrag som inte är helt nödvändiga,
 18. **att** delegera till samtliga förvaltningsdirektörer att i enlighet med ytterligare nationella direktiv anpassa eller upphäva beslut, efter samråd med kansliet för ledning och samordning Covid,
 19. **att** uppmana samtliga nämnder och styrelser att se över sina verksamheter och i samråd med kansliet för ledning och samordning Covid vidta övriga åtgärder som bedöms nödvändiga med anledning av de skärpta restriktionerna,
 20. **att** uppdra till kulturförvaltningen att i samråd med kansliet för ledning och samordning Covid utreda möjlighet till servicepunkter till allmänheten,
 21. **att** detta beslut gäller omedelbart och tills annat meddelas, beslutet ska omprövas senast den 25 januari,
 22. **att** ärendet ska justeras omedelbart, samt
 23. **att** överta nämnders ansvar enligt följande
 - a) kulturnämndens ansvar gällande punkt 1-3 och 20
 - b) idrott- och fritidsnämndens ansvar gällande punkt 4-7
 - c) utbildningsnämndens ansvar gällande punkt 8
 - d) äldrenämndens ansvar gällande punkt 9
 - e) kommunstyrelsens ansvar gällande punkt 10, 12-17 och 19
 - f) arbetsmarknadsnämndens ansvar gällande punkt 11
 - g) samtliga nämnder gällande punkt 18

Sammanfattning

Regeringen har den 18 december 2020 meddelat skärpta restriktioner för att minska smittspridningen i samhället. Folkhälsomyndigheten har därefter publicerat motsvarande åtgärder och uppmaningar. En skarp uppmaning är att all verksamhet som bedrivs av kommuner och som inte är helt nödvändig bör stängas ner omedelbart. Uppmaningarna och åtgärderna gäller omedelbart och fram till och med den 24 januari 2021. Det gäller bland annat badhus, idrottshallar och museer. I ärendet föreslås att ett antal verksamheter inom kommunen stänger sina lokaler eller gör uppehåll.

Krisledningsnämnden
ProtokollDatum:
2020-12-21**Beslutsunderlag**

- Tjänsteskrivelse daterad den 21 december 2020
- Bilaga 1
- Regeringens artikel rörande skärpta restriktioner

Yrkanden

Erik Pelling (S) och Mohamad Hassan (L) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Stefan Hanna (-) yrkar avslag till föreliggande förslags fjärde att-sats (4).

Beslutsgång

Ordförande ställer först Stefan Hannas (-) avslagsyrkande mot föreliggande förslags fjärde att-sats (4) och finner att nämnden bifaller föreliggande förslag.

Ordförande ställer därefter föreliggande förslag i övrigt mot avslag och finner att nämnden bifaller detsamma.

Reservationer

Stefan Hanna (-) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med motiveringen:

Jag anser inte att det är en klok åtgärd att upphöra med allmänhetens möjligheter att åka skridskor på Studenternas. Redan i vanliga fall är det sällan kroppskontakt under dessa skridskotider. I rådande tider är det också väl känt att man ska hålla mer avstånd än vanligt. Jag anser att det är viktigt att så mycket som möjligt som bryter människors isolering och som stimulerar till hälsosamma aktiviteter ska hållas öppna.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Krisledningsnämnden
ProtokollDatum:
2020-12-21

§ 30

Initiativ om stöd till föreningslivet från Stefan Hanna (-)

KSN-2020-03727

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar

1. **att** avslå initiativet.

Sammanfattning

Stefan Hanna (-) inkom till sammanträdet med ett initiativ om att:

- Att skyndsamt utreda möjligheterna att vidta tillfälliga insatser för att stötta blödande föreningar genom att kommunen under 2021, eller delar av 2021 avstår avgifter för nyttjande av arenor och lokaler.
- Att kommunen skyndsamt utreder hur den kan stärka blödande föreningars ekonomi om starka föreningsincitament erbjuds för barn och unga, som lever i ekonomiskt svaga miljöer, att engagera sig i en icke segregerad föreningsverksamhet.

Beslutsunderlag

- Initiativ om stöd till föreningslivet från Stefan Hanna (-)

Yrkanden

Erik Pelling (S) yrkar avslag och uppmuntrar ledamoten att lämna in initiativ i berörda nämnder istället för till krisledningsnämnden.

Stefan Hanna (-) yrkar bifall till initiativet.

Beslutsgång

Ordförande ställer Erik Pellings (S) yrkande om avslag till initiativet mot Stefan Hannas (-) yrkande om bifall till initiativet och finner att nämnden avslår initiativ.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Krisledningsnämnden
ProtokollDatum:
2020-12-21**Reservation**

Stefan Hann (-) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med motiveringen:

Mycket olyckligt att inte en majoritet av Krisledningsnämnden kunde fatta beslut om att påbörja utredningsarbeten om mer stöd till blödande föreningsliv inom Uppsala kommun. Med tanke på tidigare vilja till symbolbeslut i Krisledningsnämnden är det anmärkningsvärt att direkt avslå initiativet.

Forskning och livserfarenheter bevisar att vår psykiska och fysiska hälsa i stor grad påverkas av våra fysiska och mentala aktiviteter. Idrotts- och kulturlivet har centrala roller för vårt välbefinnande. Idrotts- och kulturverksamheter inom Uppsala kommun bärs upp av en mängd ideella insatser, medlemsavgifter, sponsorintäkter och delvis offentliga bidrag. Idag har många av våra mycket uppskattade föreningar kraftiga problem som hotar deras överlevnad. Vi måste ta de problemen på större allvar och hjälpa dessa föreningar att överleva.

Idrotts- och kulturföreningarna spelar en central roll för utfallet av det nödvändiga integrationsarbetet. Ett integrationsarbete som kraftigt behöver förbättras i Uppsala. Möten och utbyten inom föreningslivet, mellan människor från olika kulturer, bidrar till att vi bättre förstår varandra och minskar riskerna för onödiga konflikter.

Genom föreningslivet och dess arenor ges också goda möjligheter för nya invånare i behov av praktisk träning i svenska viktiga träningstillfällen i det språk som är viktigt att kunna i Sverige.

Uppsalas idrotts- och kulturföreningar tillhör dem som drabbats hårdast av den pågående coronapandemin. Inför år 2020 kunde särskilt elitidrottsföreningar teckna viktiga sponsoravtal och många supportrar tecknade för föreningarna viktiga säsonger eller årskort. Nu står vi inför en verklighet där många sponsorer är mycket mer restriktiva, flera sponsorer har gått i konkurs och många supportrar förmodligen inte kommer att teckna säsongkort. Även om regeringen har skjutit in mindre resurser till Uppsalas idrottsföreningar är det otillräckligt för flera av våra omtyckta föreningar. De åtgärder som Krisledningsnämnden idag fattat beslut om påverkar också många föreningar negativt.

Det brådskar att ta föreningslivets stora ekonomiska problem på större allvar. Exempel på tillfälliga insatser som kan stötta blödande föreningar är att kommunen avstår avgifter för nyttjande av arenor och lokaler. Vår övertygelse är också att kommunen tillsammans med föreningslivet kan stärka Uppsala genom att skapa ett starkt incitament för barn och unga, som lever i ekonomiskt svaga miljöer, att engagera sig i en förening. Det gäller särskilt föreningar, som nu kraftigt tappar normala finansieringsmöjligheter. Ett inkluderingsstöd som går till föreningar med tydliga krav på att erbjuda barn och unga som lever i ekonomiskt svaga miljöer bättre framtidstro.

Jag anser att krisledningsnämnden på mötet borde ha fattat beslut om:

Att skyndsamt utreda möjligheterna att vidta tillfälliga insatser för att stötta blödande föreningar genom att kommunen under 2021, eller delar av 2021 avstår avgifter för

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2020-12-21

nyttjande av arenor och lokaler. Kommunen borde också ha fattat beslut om att skyndsamt utreda hur den kan stärka blödande föreningars ekonomi om starka föreningsincitament erbjuds för barn och unga, som lever i ekonomiskt svaga miljöer, att engagera sig i en icke segregerad föreningsverksamhet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-14

Krisledningsnämndens protokoll torsdagen den 14 januari 2021

Plats och tid

Bergius, Stationsgatan 12, klockan 15:30-15:38.

Paragrafer

1-3

Justeringsdag

14 januari 2021

Underskrifter

.....

Erik Pelling, ordförande

.....

Fredrik Ahlstedt, justerare

.....

Lars Niska, sekreterare

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-14

Närvarande

Beslutande

Erik Pelling (S), ordförande, närvarar på distans
Mohamad Hassan (L), 1:e vice ordförande, närvarar på distans
Fredrik Ahlstedt (M), 2:e vice ordförande, närvarar på distans
Linda Eskilsson (MP), tjänstgörande ersättare, närvarar på distans
Rickard Malmström (MP), närvarar på distans
Hanna Victoria Mörck (V), närvarar på distans
Stefan Hanna (-), närvarar på distans
Therez Almerfors (M), tjänstgörande ersättare §§ 1-2, närvarar på distans
Jonas Segersam (KD), närvarar på distans § 3

Ej tjänstgörande ersättare

Helena Hedman Skoglund (L), närvarar på distans § 3
Therez Almerfors (M), närvarar på distans § 3

Övriga närvarande

Lars Niska, kommusekreterare.

Övriga närvarande på distans

Joachim Danielsson, stadsdirektör. Ingela Hagström, utvecklingsdirektör. Ola Hägglund, ekonomidirektör. Christian Blomberg, stadsbyggnadsdirektör. Anders Fridborg, säkerhetschef. Åsa Nilsson Bjervner, avdelningschef. Josefine Åhrman, avdelningschef. Christian Dahlmann, enhetschef. Lena Grapp, stadsjurist. Hannes Vidmark, senior adviser. Isabelle Waldenvik, kommunikatör. Susanne Eriksson (S), politisk stabschef.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-14

§ 1

Fastställande av föredragningslista

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa föredragningslistan.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 2

Återöppning av vissa kommunala idrott-och fritidsanläggningar

KSN-2021-00091

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar

1. **att** tillåta verksamhet på kommunens idrotts- och fritidsanläggningar utomhus för föreningar, efter bokning,
2. **att** tillhandahålla allmänhetens åkning på Studenternas idrottsplats,
3. **att** ändringarna ska börja gälla från den 18 januari 2021 och tillsvidare, samt
4. **att** överta idrotts- och fritidsnämndens ansvar enligt att-sats 1-3.

Sammanfattning

Regeringen uppmanade den 18 december kommuner att stänga all verksamhet som inte är helt nödvändig. Det gäller till exempel badhus, idrottshallar, bibliotek, museer och öppna förskolor. Mot bakgrund av regeringens uppmaning beslutade krisledningsnämnden den 21 december 2020, § 29, om nedstängning av kommunens samtliga inomhus- och utomhusanläggningar. Elitidrott och skolidrott undantogs från beslutet.

I samma beslut gavs ett uppdrag till stadsbyggnadsförvaltning att i nära dialog med regionens smittskyddsmyndighet och idrottsföreningar genomföra en fördjupad riskanalys om hur nyttjande av utomhusanläggningar kan ske på ett, ur smittskyddssynpunkt, säkert sätt.

Folkhälsomyndigheten den 10 januari 2021 bedömt att kommunerna, trots regeringens uppmaning, bör överväga att återuppta verksamheter utomhus som riktar sig till barn- och unga. Motiven grundar sig både i ett bredare folkhälsoperspektiv och att smittspridningen vid aktiviteter utomhus, också enligt det regionala smittskyddet, är mycket begränsad om råd och rekommendationer följs.

Efter genomförda riskanalyser samt dialog med regionens smittskyddsmyndighet och vissa idrottsföreningar görs bedömningen att nyttjande av kommunens utomhusanläggningar kan ske på ett ur smittspridningssynpunkt säkert sätt. Beslutet

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-14

syftar i första hand till att möjliggöra uthyrning för barn- och ungdomsidrott. Då det inte är praktiskt genomförbart att begränsa tillgängligheten för vissa av anläggningarna till vissa åldersgrupper föreslås att samtliga anläggningar görs tillgängliga för alla åldrar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 13 januari 2021

Yrkande

Mohamad Hassan (L), Therez Almerfors (M), Erik Pelling (S) och Stefan Hanna (-) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att krisledningsnämnden beslutar att bifalla detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Krisledningsnämnden
ProtokollDatum:
2021-01-14

§ 3

Yttrande över laglighetsprövning av beslut att inte tillåta "Allmänhetens åkning" på Studenternas idrottsplats

KSN-2020-03717

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar

1. **att** överta kommunstyrelsens processbehörighet i målet i förvaltningsrätten i Uppsala om laglighetsprövning av krisledningsnämndens beslut att inte tillhandahålla "Allmänhetens åkning" på Studenternas idrottsplats, samt
2. **att** godkänna yttrande, **bilaga 2**.

Sammanfattning

Krisledningsnämnden beslutade den 21 december 2020, § 29, bland annat att inte tillhandahålla "Allmänhetens åkning" på Studenternas idrottsplats. Beslutet har överklagats genom laglighetsprövning med hänvisning till att beslutet strider mot lag. Krisledningsnämnden föreslås godkänna förslag till yttrande till förvaltningsrätten i vilket kommunen motsätter sig bifall till överklagandet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 13 januari 2021
- Överklagandeskrift, bilaga 1
- Yttrande till förvaltningsrätten, bilaga 2

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag med redaktionell ändring mot avslag och finner att krisledningsnämnden beslutar att bifalla detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-22

Krisledningsnämndens protokoll fredagen den 22 januari 2021

Plats och tid

Bergius, Stationsgatan 12, klockan 14:00-15:00.

Paragrafer

4-7

Justeringsdag

Underskrifter

.....

Erik Pelling, ordförande

.....

Fredrik Ahlstedt, justerare

.....

Lars Niska, sekreterare

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-22

Närvarande

Beslutande

Erik Pelling (S), ordförande, närvarar på distans
Mohamad Hassan (L), 1:e vice ordförande, närvarar på distans
Fredrik Ahlstedt (M), 2:e vice ordförande, närvarar på distans
Linda Eskilsson (MP), tjänstgörande ersättare, närvarar på distans
Rickard Malmström (MP), närvarar på distans
Hanna Victoria Mörck (V), närvarar på distans
Stefan Hanna (-), närvarar på distans
Jonas Segersam (KD), närvarar på distans

Ej tjänstgörande ersättare

Helena Hedman Skoglund (L), närvarar på distans

Övriga närvarande

Lars Niska, kommunsekreterare.

Övriga närvarande på distans

Joachim Danielsson, stadsdirektör. Ingela Hagström, utvecklingsdirektör. Ola Hägglund, ekonomidirektör. Christian Blomberg, stadsbyggnadsdirektör. Anna Nilsson, förvaltningsdirektör. Sten Bernhardsson, förvaltningsdirektör. Charlotte Skott, näringslivsdirektör. Anders Fridborg, säkerhetschef. Åsa Nilsson Bjervner, avdelningschef. Christian Dahlmann, enhetschef. Lena Grapp, stadsjurist. Hannes Vidmark, senior adviser. Isabelle Waldenvik, kommunikatör. Susanne Eriksson (S), politisk stabschef.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-22

§ 4

Fastställande av föredragningslista

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa föredragningslistan.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 5

Fakturering av avgifter för kontroll enligt livsmedelslag och alkohollag år 2021

KSN-2021-00225

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar

1. **att** överta miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar avseende punkt 3-5,
2. **att** överta kommunstyrelsen ansvar för beredning av ärende till kommunfullmäktige om att efterge avgift till serveringsställen,
3. **att** tills vidare avvakta med fakturering av årliga avgifter för tillsyn enligt alkohollagen,
4. **att** förfallodagen för serveringsställens årliga avgifter och kontrollavgifter avseende livsmedelskontroll för 2021 ska vara den 15 november 2021, samt
5. **att** uppmana miljö- och hälsoskyddsnämnden att i enskilda fall vara generös med ytterligare anstånd med betalning

Krisledningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

6. **att** till serveringsställen efterskänka 25 procent av den årliga avgiften för tillsyn enligt alkohollagen som faktureras 2021
7. **att** delegera till kommunstyrelsen att fatta ytterligare beslut om att efterskänka avgiften för tillsyn enligt alkohollagen som faktureras 2021

Sammanfattning

Statliga rekommendationer och lagstiftning i syfte att minska smittspridningen har drabbat restaurangbranschen kraftigt. Den lokala restaurangnäringen har därför framfört önskemål om att efterskänka eller åtminstone senarelägga kommunala avgifter. I ärendet behandlas tillsynsavgifter enligt livsmedelslagen och alkohollagen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 21 januari 2020

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-22

Yrkande

Mohamad Hassan (L), Jonas Segersam (KD), Stefan Hanna (-), Hanna Victoria Mörck (V), Linda Eskilsson (MP), Erik Pelling (S), Rickard Malmström (MP) och Fredrik Ahlstedt (M) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att nämnden bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 6

Omprövning av åtgärder för minskad smitta med anledning av skärpta restriktioner

KSN-2021-00226

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar

1. **att** all verksamhet som håller öppet ska bedrivas med åtgärder och begränsningar för att begränsa smitta som följer av lagstiftning, allmänna råd och rekommendationer som berör aktuell verksamhet samt i enlighet med riskanalys för verksamheten,
2. **att** allt arbete i kommunens förvaltningar även fortsättningsvis ska ske hemifrån, undantag ska endast medges för arbetsuppgifter som inte kan utföras hemifrån och som inte kan skjutas upp
3. **att** uppmana alla styrelser i de kommunala bolagen att tillse att allt arbete inom bolaget sker hemifrån och att undantag endast medges för arbetsuppgifter som inte kan utföras hemifrån och som inte kan skjutas upp
4. **att** snarast möjligt tillhandhålla kommunens lokaler eller andra anläggningar för organiserad och bokad idrott och andra aktiviteter inomhus för ungdomar födda 2005 och senare,
5. **att** fortsatt tillhandhålla kommunens lokaler eller andra anläggningar för idrott och andra aktiviteter utomhus för alla åldersgrupper,
6. **att** de bemannade verksamheter som vänder sig till allmänheten vid kommunens friluftsområden ska hålla fortsatt stängt, till exempel servering och uthyrning,
7. **att** samtliga verksamheter som drivs av kulturnämnden och som specifikt riktar sig till organiserade grupper av barn och unga födda 2005 och senare snarast möjligt öppnas för verksamhet,
8. **att** från den 1 februari öppna bibliotekslokalerna med begränsad service för snabba, viktiga och väl förberedda biblioteksärenden,
9. **att** samtliga verksamheter som drivs av kulturnämnden i övrigt fortsätter hålla stängt med undantag för internetpunkter som ska bedrivas fortsatt,
10. **att** kommunens öppna förskolor fortsatt ska göra uppehåll med undantag för aktiviteter som kan ske på distans,
11. **att** kommunens träffpunkter för äldre fortsatt ska göra uppehåll,
12. **att** arbetsmarknadsförvaltningen ska förstärka internetpunkter med personal för utökad stöd åt arbets sökande där behov finns,

Krisledningsnämnden
ProtokollDatum:
2021-01-22

13. **att** arbetsmarknadsinsatser övrigt fortsatt håller stängt,
14. **att** kommunens lokaler från den 1 februari kan upplåtas för vigslar,
15. **att** uppmana Fyrishov AB att snarast möjligt tillhandhålla kommunens lokaler eller andra anläggningar för organiserad och bokad idrott och andra aktiviteter inomhus och utomhus för ungdomar födda 2005 och senare,
16. **att** uppmana Fyrishov AB att i övrigt fortsatt hålla stängt,
17. **att** delegera till samtliga förvaltningschefer att i enlighet med ytterligare nationella direktiv anpassa eller upphäva beslut, efter samråd med kansliet för ledning och samordning Covid,
18. **att** detta beslut gäller omedelbart,
19. **att** ärendet ska justeras omedelbart och
20. **att** överta nämnders ansvar enligt följande
 - a) kommunstyrelsens ansvar gällande punkt 1-3, 14-16
 - b) idrott- och fritidsnämndens ansvar gällande punkt 4-6
 - c) kulturnämndens ansvar gällande punkt 7-9
 - d) utbildningsnämndens ansvar gällande punkt 10
 - e) äldre- och vårdnämndens ansvar gällande punkt 11
 - f) arbetsmarknadsnämndens ansvar gällande punkt 12-13
 - g) samtliga nämnder gällande punkt 17-19

Sammanfattning

Regeringen meddelade den 18 december 2020 skärpta restriktioner för att minska smittspridningen i samhället. En skarp uppmaning var att all verksamhet som bedrivs av kommuner och som inte är helt nödvändig bör stängas ner omedelbart. Uppmaningarna och åtgärderna gällde omedelbart och fram till och med den 24 januari 2021. Den 21 januari 2021 meddelade regeringen att kommuner bör fortsätta hålla verksamheter som inte är helt nödvändiga stängda med undantag för aktiviteter som riktar sig till barn- och unga födda 2005 och senare. I ärendet föreslås justeringar av krisledningsnämndens beslut från den 21 december.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 21 januari 2021
- Bilaga 1: Krisledningsnämndens ärende 21 december 2020

Yrkanden

Mohamad Hassan (L), Hanna Victoria Mörck (V), Linda Eskilsson (MP), Erik Pelling (S), Rickard Malmström (MP) och Fredrik Ahlstedt (M) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Stefan Hanna (-) yrkar avslag till föreliggande förslags att-sats 6, 8 och 12.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-22

Stefan Hanna (-) yrkar:

att biblioteken ska vara öppna från och med senast 25/1 för att bland annat göra det möjligt att få tillgång till digitala verktyg för att kunna ta del av kommunala utställningar och annan viktig information och andra handlingar, bland annat från statliga verksamheter.

Beslutsgång

Ordförande ställer först föreliggande förslags första till och med femte att-sats (1-5) mot avslag och finner att nämnden bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter föreliggande förslags sjätte att-sats (6) mot avslag och finner att nämnden bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter föreliggande förslags sjunde att-sats (7) mot avslag och finner att nämnden bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter föreliggande förslags åttonde att-sats (8) mot avslag och finner att nämnden bifaller detsamma.

Ordförande ställer först föreliggande förslags nionde till och med elfte att-sats (9-11) mot avslag och finner att nämnden bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter först föreliggande förslags tolfte att-sats (12) mot avslag och finner att nämnden bifaller detsamma.

Ordförande ställer först föreliggande förslags trettonde till och med tjugonde att-sats (13-20) mot avslag och finner att nämnden bifaller detsamma.

Ordförande ställer slutligen Stefan Hannas (-) ändringsyrkande mot avslag och finner att nämnden avslår detsamma.

Reservation

Stefan Hanna (-) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden med motiveringen:

Biblioteken eller internetpunkterna måste vara tillgängliga för alla invånare som ska kunna ta del av kommunens eller statens viktiga dialog samt information kopplad till exempelvis Coronakrisen eller i nuläget den digitala utställningen av programmet för Uppsala södra stad. För att göra information tillgängligt för invånare som saknar digitala verktyg är det viktigt att biblioteken eller internetpunkterna under ordnade former hålls öppna. Biblioteken bör öppnas senast 25/1 för att bland annat göra det möjligt för invånare som saknar nödvändiga digitala verktyg, eller nödvändiga digitala möteskunskaper, att aktivt kunna delta på möten kopplade till kommunala utställningar, annan viktig information och andra handlingar, bland annat från statliga

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-22

verksamheter. Jag reserverar mig mot ärendets att-sats 8 och 12 som inte tar hänsyn till ovan viktiga demokratiska behov.

Jag reserverar mig också mot att kommunen enligt att-sats 6 stänger de verksamheterna. För folkhälsan är det viktigt att kommunen uppmuntrar friluftaktiviteter, särskilt i svåra tider som nu. Skolor, affärer, krogar, fik och kollektivtrafik håller öppet inom lagens och rekommendationernas ramar.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 7

Avbryta ordinarie planering för valborg 2021

KSN-2021-00227

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar

1. **att** överta kommunstyrelsens ansvar i föreliggande ärende
2. **att** i likhet med 2020 avbryta de ordinarie förberedelser inför Valborg som kommunen gör, tillsammans med samverkande parter

Sammanfattning

Pandemin fortsätter och den andra vågen pågår för närvarande med svåra påfrestningar på vården som följd. Skarpa restriktioner begränsar möjligheterna till allmänna sammankomster.

Regionens smittskydds-enhet bedömer att det sannolikt inte kommer att vara lämpligt smittskyddsmässigt eller ens lagligt med större tilldragelser som samlar många tusen individer samtidigt på gator och torg vid valborg, oaktat vilken vaccinationsgrad som uppnåtts.

Även om det återstår tre månader till sista april finns det därför skäl att redan nu besluta om att avbryta de ordinarie valborgsförberedelserna som kommunen gör tillsammans med samverkande parter.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20 januari 2021
- Bilaga 1, Underlag för diskussion med Destination Uppsala rörande Valborgsmässoafton 2021, från smittskydds-enheten i Uppsala

Yrkande

Mohamad Hassan (L), Jonas Segersam (KD), Stefan Hanna (-), Hanna Victoria Mörck (V), Linda Eskilsson (MP), Erik Pelling (S), Rickard Malmström (MP) och Fredrik Ahlstedt (M) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Krisledningsnämnden
Protokoll

Datum:
2021-01-22

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att nämnden bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

Plats och tid:	Stationsgatan 12, Teams
Närvarande ledamöter:	Helena Hedman Skoglund (KS/UBN), ordförande Fredrik Larsson (Funktionsrätt Uppsala kommun), vice ordförande Astrid Mäkitalo (Funktionsrätt Uppsala kommun) Birgitta Anér (Funktionsrätt Uppsala kommun) Bo Östen Svensson (Funktionsrätt Uppsala kommun) Finn Hedman (Funktionsrätt Uppsala kommun) Gunilla Ekholm (Funktionsrätt Uppsala kommun) Hans Richter (Funktionsrätt Uppsala kommun) Kerstin Angeldahl (Funktionsrätt Uppsala kommun) Kristina Solid (PBN) Jonas Segersam (UBN) Robin Kronvall (AMN) Madeleine Andersson (KS) Marielle Sandstedt (Funktionsrätt Uppsala kommun) Mikael Eriksson (IFN) Per Eric Rosén (GSN) Pia Ek (Funktionsrätt Uppsala kommun) Rezene Tesfazion (SCN)
Övriga deltagare:	Nina Klinge-Nygård, hållbarhetsavdelningen, kommunledningskontoret Åsa Tingström, sekreterare, kommunledningskontoret Johan Andersson, beredningsenheten kommunledningskontoret Åsa Nilsson Bjervner, avdelningschef kansli kommunledningskontoret Jeanette Nordin, brukarombud, omsorgsförvaltningen Lenita Granlund, förvaltningschef omsorgsförvaltningen Åsa Markström, avdelningschef omsorgsförvaltningen Elisabeth Samuelsson, brandchef, Brandförsvaret Uppsala kommun Ann-Ida Malm, Brandförsvaret Uppsala kommun Louise Solheim, brandingenjörstudent, Lunds Tekniska Högskola Wilma Klemmedsson, brandingenjörstudent, Lunds Tekniska Högskola Michael Jestin, ombudsman, Funktionsrätt Uppsala kommun
Utses att justera:	Gunilla Ekholm

Justeringens plats och datum: Stationsgatan 12 den 9 december 2020

Underskrifter:

Helena Hedman Skoglund, ordförande

Gunilla Ekholm, justerare

Åsa Tingström, sekreterare

§ 21. Mötet öppnas

§ 22. Val av justeringsperson samt datum och plats för justering

Uppsala kommuns funktionsrättsråd beslutar

- **att** utse Gunilla Ekholm till justerare, samt
- **att** justering sker 9 december på Stationsgatan 12, receptionen

§ 23. Fastställande av föredragningslista samt föregående protokoll

Uppsala kommuns funktionsrättsråd beslutar

- **att** föredragningslistan fastställs, samt
- **att** föregående protokoll läggs till handlingarna

§ 24. Rapport från Funktionsrätt Uppsala kommun

Föredragande: Fredrik Larsson, Pia Ek och Michael Jestin, Funktionsrätt Uppsala kommun

HSO har bytt namn och heter numera Funktionsrätt Uppsala kommun. En ny styrelse är vald och Pia Ek är ny ordförande. Detta betyder inte automatiskt att Uppsala kommuns Funktionsrättsråd byter vice ordförande från Fredrik till Pia. Frågan ska tas upp i styrelsen och kommunen meddelas efter detta vem som ska kallas till arbetsutskotten.

Funktionsrätt Uppsala kommun har tagit fram fyra fokusområden för 2021; en intressepolitisk plattform, kommunikation, föreningar och samverkan samt programmet för full delaktighet. Gällande programmet har de börjat arbeta med att ta fram en mer strukturerad plan för implementeringen tillsammans med kommunens brukarombud Jeanette Nordin och Kristina Bromark.

Finn Hedman meddelar även att han kommer att ta upp frågan om UL och bemötande på rådet för delaktighet den 3 december 2020.

§ 25. Rapport från nämnder

Utbildningsnämnden

Helena Hedman Skoglund och Jonas Segersam berättade att Utbildningsnämnden och Socialnämnden har bjudit in till två dialogmöten om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som anordnats tillsammans med Barnombudet i Uppsala län

och brukarombudet. Den första träffen var ett dialogmöte där problem lyftes. Detta kommer följas av ett möte med politiker och tjänstepersoner som fokuserar på idégenerering. Ett uppföljande möte kommer även att ske i februari.

Kommunstyrelsen

Helena Hedman Skoglund meddelar att kommunstyrelsen har fattat beslut om förlängning av avgiftsfria omsorgsresor i egen bil med färdtjänsten. Möjligheten att åka ensam utan avgift kommer att förlängas så länge Folkhälsomyndigheten rekommenderar fysisk distans.

Kommunstyrelsen har också fattat beslut om riktlinjer för utomhusmiljöer för förskolor och grundskolor som förväntas leda till större ytor och ökad funktionalitet.

Kommunstyrelsens representanter informerade också om att de mottagit en skrivelse från Funktionsrätt Uppsala kommun angående riktlinjen för rådgivande och beredande organ. Kommunstyrelsen kommer att svara på skrivelsen efter möjligheten till dialog under § 29.

Madeleine Andersson som också sitter i Fyrishovs styrelse meddelar att arbetet med utvecklingen av ett nytt bad kommer att komma igång 2021 och att de vill ha med funktionsrättsorganisationerna i detta arbete. En arkitektävling har genomförts och Fyrishov vill nu få in synpunkter om vad de ska tänka på utifrån Funktionsrätt Uppsala kommuns synvinkel. En start kan vara att Funktionsrätt Uppsala kommun bjuds in för att träffa styrelsen för Fyrishov.

Idrotts- och fritidsnämnden

Mikael Eriksson rapporterar att nämndinitiativet om aktiviteter och LSS som nämndes på föregående möte med Funktionsrättsrådet har gått igenom och skickas till Omsorgsnämnden. Mikael berättar också att ett elitidrottsstipendium för parasportare kommer att delas ut för första gången i år.

Angående Fyrishov lyfts problematik gällande avgiftsnivån kopplat till Uppsala handikappidrott som driver vattenträning. Föreningen uppges ha försatts i en svår ekonomisk situation med anledning av avgifterna för att nyttja lokalerna.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Även Gatu- och samhällsmiljönämnden rapporterar om beslutet om fortsatta avgiftsfria omsorgsresor i egen bil i färdtjänsten. Per Eric Rosén understryker att nämndens ledamöter gärna tar emot synpunkter och förbättringsförslag.

Gatu- och samhällsmiljönämnden har också tagit beslut om en lokalförsörjningsplan för friluftsliv. Den kommer bland annat att innebära att fler utomhusbad tillgänglighetsanpassas och att Mulleriket i Sunnersta ska bli mer tillgängligt.

Det har också gjorts en inventering av var det saknas offentliga toaletter. Möjligheten att gå på toaletter både i city och kransområden ses som en tillgänglighetsfråga. På

varje plats som det finns toaletter arbetar man också för att minst en av dem ska vara tillgänglighetsanpassad. Ett samarbete undersöks också med befintliga butiker och caféer för att allmänheten ska kunna nyttja deras toaletter mot att kommunen ger dem ersättning eftersom det inte är möjligt att bygga fristående toaletter på alla platser. Frågan lyfts om även rullstolar av större modell ska kunna komma in på de tillgänglighetsanpassade toaletterna. Per Eric Rosén tar med sig frågan till förvaltningen och återkommer.

Per Eric Rosén uppmanar alla att skicka in en felanmälan om det är något i den fysiska miljön som inte fungerar så förvaltningen kan åtgärda detta.

Socialnämnden

Socialnämnden har precis som övriga nämnder ett intensivt arbete med kommunens verksamhetsplan – Mål och Budget. I det arbetet lyfts åtgärder för att underlätta myndighetskontakter för personer med funktionsnedsättningar och deras familjer. Socialnämnden arbetar för att stärka egenmakten hos personer i behov av stöd. Nämnden jobbar också med brukarinflytande, brukarundersökningar etcetera och vill utveckla verksamheten för att möta behov hos målgruppen.

§ 26. Rapport från brukarombud

Brukarombudet och äldreombudsmannen har skickat in en skrivelse till UL om möjligheten att använda kort med reskassa som togs bort med anledning av pandemin. Som tidigare rapporterats har efter detta möjligheten att köpa pappersbiljetter i förhand införts och återkopplingen har varit positiv.

Brukarombudet skriver en årlig rapport. Rapporten baseras på kontakt med brukarföreningar, enskilda brukare, omsorgsförvaltningen, omvärldsbevakning, andra dokument med mera. Just nu delar Jeanette Nordin och Kristina Bromark på tjänsten. Jeanette arbetar 75% och Kristina arbetar 20%. Kristina ansvarar främst för uppföljningen av programmet för full delaktighet. Uppföljningen lyfts till kommunfullmäktige i ett gemensamt ärende med flera andra program. Det finns svårigheter att följa upp målen och se till att de följs eftersom bolagen inte använder samma system som kommunen. Brukarombuden ser behov av att jobba med kompetenshöjande insatser för att göra programmet mer känt i nämnder och bolag. De anser också att handlingsplanen bör arbetas om för att fokusera mer på vad som ska göras snarare än vilka som är ansvariga. En tanke är också att införa checklistor under varje område för att få fart på nämnder och bolag. Omsorgsnämnden är programansvarig, men omsorgsförvaltningen har ingen programansvarig för tillfället. Brukarombudet arbetar tillsammans med Funktionsrätt Uppsala kommun för att hitta fler lösningar och möjligheter att jobba med. Styrsignalerna upplevs vara för många och kunskapen hos nämnder och bolag upplevs som låg.

Även brukarombudet nämnde dialogmötena om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och upplevde mötet som givande och intressant.

§ 27. Sammanträdestider 2021

Uppsala kommuns funktionsrättsråd beslutar

- **att** fastställa följande sammanträdestider 2021:
 - 5 februari 13.00-16.00
 - 21 maj 13.00-16.00
 - 3 september 13.00-16.00
 - 12 november 13.00-16.00
 - 3 december temadag 9.00-12.00
- **att** uppdra till arbetsutskottet att återkomma med en tid i vår för att titta på tillgängligheten i utomhusmiljön i centrala Uppsala

§ 28. Brandskydd

28.1 Brandskydd i bostäder, offentliga byggnader och på allmän plats

Föredragande: Elisabeth Samuelsson, brandchef och Ann-Ida Malm, enhetschef, brandförsvaret Uppsala kommun

Presentation om frångänglighet; möjligheten att utrymma för alla personer samt hur kommunen arbetar med brandskydd på allmän plats samt i kommunens lokaler. Nya föreskrifter från Arbetsmiljöverket kommer att börja gälla från 1 januari 2021 som kommer att ställa högre krav på möjlighet till utrymning från arbetsplatser. Se presentation **Bilaga 1**.

28.2 Brandskydd för riskgrupper med fokus på personer med funktionsnedsättning

Föredragande: Louise Solheim och Wilma Klemmedsson, brandingenjörstudenter, Lunds Tekniska Högskola

Presentation av Louise Solheim och Wilma Klemmedssons examensarbete om individanpassat brandskydd. En intervjustudie har gjorts och studenterna har också tagit fram ett förslag på arbetsmetod för att arbeta med individanpassat brandskydd och åtgärdsförslag som exempelvis spisvakt, vibrationsplatta, sprinklers med mera. Aspekter som visats ha stor påverkan på brandskyddet är samtycke och personlig integritet. Se presentation **Bilaga 2**.

28.3 Diskussion

Evakueringshjälp från Funktionsrätt Uppsala kommuns lokaler diskuterades och hantering av personliga assistenter vid brand. Brandförsvaret är medvetna om problematiken och ser en utmaning i att hjälpa ett stort antal personer från en balkong oavsett om de kan förflytta sig själva eller inte. Frågan lyfts om det är möjligt att hitta alternativ till möteslokaler som ger bättre förutsättningar för utrymning.

Brandförsvaret kommer gärna och har en övning med personalen. Vid intresse kan brandförsvaret kontaktas.

Ledamöterna efterfrågar checklistan som nämndes i avsnitt 28.2. Den återfinns i **Bilaga 3**.

I diskussionen lyftes också vad som kommer hända nu med studenternas arbete. Räddningsnämnden kommer att få en dragning på sitt nästa sammanträde och frågorna kommer att lyftas ytterligare i arbetet med nästa års Mål och Budget. Plan och byggnadsnämnden önskar en liknande dragning. Vikten av politisk förankring diskuteras, liksom kunskap om hur det ser ut i Uppsala idag gällande kommunens verksamheter. Även diskussioner med byggherrar tas upp.

Brandförsvaret ser genom sin tillsynsverksamhet att skyddet ibland inte är tillräckligt. Ofta kan individer ha bott på ett ställe, blivit sämre och därför inte kunna använda tilltänkt utrymningsväg. Det kan också vara så att lokalen inte längre är lämplig utifrån personens förändrade tillstånd. Ett annat exempel som nämns är särskolor som ibland placeras på andra våningen i byggnader. Tunabergsskolan lyfts som exempel där särskolan flyttades till en annan skola, bland annat utifrån lokalaspekten. Ofta glöms psykiska förutsättningar och förståelse vid utrymning bort. Det kan också vara så att larm inte kan uppmärksammas av exempelvis personer som inte kan höra dem.

§ 29. Riktlinje för beredande och rådgivande organ i Uppsala kommun

Föredragande: Johan Andersson, utredare beredningsenheten och Åsa Nilsson Bjervner, avdelningschef för kansli, kommunledningskontoret Uppsala kommun

Presentation av bakgrunden och ärendet om ny riktlinje för beredande och rådgivande organ i Uppsala kommun. Se **Bilaga 4**.

Funktionsrätt Uppsala kommun framför synpunkter om att riktlinjen som den är skriven upplevs sända signaler om minskat samarbete och samverkan. Riktlinjen tolkas som en möjlighet för kommunen att på sikt minska rådets roll och använda dem till informationsförmedling snarare än dialog.

Tjänstepersoner och politiker lyfter att rådet har möjlighet att styra vad som ska stå under de obligatoriska rubrikerna i föreskriftsmallen samt att det är möjligt att lägga till ytterligare rubriker vid behov. Helena Hedman Skoglund försäkrar att det inte finns någon ambition att försämra inflytandet och skapa hinder genom den nya riktlinjen.

Funktionsrätt Uppsala kommun anser att en nivå saknas i riktlinjerna som exempelvis övriga samverkansavtal som lokal överenskommelse för föreningslivet (LÖK). Här svarar kommunen att andra styrande dokument ska hållas utanför det här dokumentet. Kommunen lyfter en plan att samla alla styrande dokument på en tillgänglig webbsida för att möjliggöra en överblick.

Frågan lyftes också om LSS-rådets reviderade föreskrifter där det upplevs att förvaltningen skalat bort ord om delaktighet och inflytande. Funktionsrättsrörelsen

lyfter att det är viktigt att politiker går tillbaka till sina partier och benar ut vad samverkan betyder eftersom samverkan bör innebära samarbete, inte bara att lyssna. Att syftet ska vara kunskaps- och erfarenhetsutbyte i planering och styrning av verksamheten anses vitalt att bevara. Funktionsrätt Uppsala kommun framför att de hade velat vara med tidigare i processen för att undvika feltolkningar och minskat förtroende.

Även brukarombudet anser det bekymmersamt att riktlinjen tolkats på annat sätt än vad syftet var och erbjuder sig att delta i dialoger med nämnder och kommunstyrelsen, främst gällande LSS-rådet.

Helena Hedman Skoglund kommer att ta med sig synpunkterna till diskussion med övriga partier i kommunstyrelsen.

Förslag till reviderade föreskrifter för Uppsala kommuns Funktionsrättsråd kommer att tas upp på kommande sammanträde. Nina Klinge-Nygård och Åsa Tingström tar gärna emot synpunkter och önskemål inför skrivandet av förslaget.

§ 30. Information om förslag för förändring av omsorgs- och äldreförvaltningens organisation

Föredragande: Lenita Granlund, förvaltningsdirektör, och Åsa Markström, avdelningschef, omsorgsförvaltningen

Information om förslag till sammanslagning av äldre- och omsorgsförvaltningarna till en förvaltning. En arbetsgrupp har på uppdrag av stadsdirektören tagit fram ett förslag. Förslaget är att befintliga nämnder består, men att i första hand ledningsgrupperna i förvaltningarna slås samman. I dagsläget delas flera av ledningsfunktionerna av förvaltningarna vilket anses tidskrävande och ineffektivt. Beslutet är ännu inte fattat, utan ska tas i kommunstyrelsen.

Funktionsrätt Uppsala kommun lyfter farhågor att äldre och personer med funktionsnedsättningar ses som en enhet. En sådan sammanslagning anses lätt kunna leda till glömska om att personer med funktionsnedsättningar finns inom alla åldersgrupper och att deras behov är vitt skilda. En oro upplevs för att det kan bli svårare att hävda de perspektiven under samma förvaltning.

Kommunen svarar att detta diskuterats i riskanalysen, men att det också kan vara positivt att ha båda målgrupperna under samma tak. Det påpekas också att det finns en tanke med att nämnderna består, de kommer att ha olika verksamhetsplaner och budgetar.

Frågan tas upp om vilka nackdelar och utmaningar som ses med förändringen. Som svar nämns medarbetarperspektivet, att två olika förvaltningskulturer kan krocka och vikten av att hålla ihop. Även utmaningen med olika behov hos målgrupperna har som tidigare nämnts identifierats.

Kommunen beskriver en potential i att vara mindre sårbara vid exempelvis kriser och kunna samarbeta kring kompetensutveckling eftersom flera i personalen har

erfarenheter från båda områdena. En farhåga som lyfts angående detta är att personalen förväntas arbeta inom båda områdena trots att det skiljer sig vilka specifika egenskaper, erfarenheter och kunskaper som krävs för målgrupperna. Önskemål framförs om att stärka kompetensen hos de som jobbar med brukare inom omsorgsverksamheten och att behovet snarare handlar om pedagogisk omsorg än sjuksköterskor.

Kommunen svarar att det är främst gällande språkutveckling som de kan hjälpas åt, inte när det gäller sjuksköterskor.

§ 31. Nästa möte

Nästa möte sker den 5 februari 2021 klockan 13.00-16.00.

§ 32. Övriga frågor

Inga övriga frågor behandlades.

Frångänglighet –

Brandskydd i publika lokaler och i bostäder

Enheten för samhällsskydd, Uppsala Brandförsvaret

27 november 2020

Färre ska dö och skadas i bränder

Risken att dö är inte jämnt fördelad i befolkningen utan uppvisar tydliga skillnader, framförallt beroende på ålder och social utsatthet.

Kan alla utrymma?

Aktuella regelverk

- Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor
- Plan – och bygglagen (SFS 2010:900)
 - Boverkets Byggregler, BBR
- Arbetsmiljöverkets regler
 - Ny AFS – Arbetsplatsens utformning

Publika lokaler - BBR

- Med begreppet publik lokal avses en lokal som riktar sig till och används av allmänheten. Till exempel:
 - ❖ Receptionen hos en kommunal eller statlig myndighet
 - ❖ Reception på sjukhus eller vårdcentral
 - ❖ Idrottsanläggningar
 - ❖ Bibliotek
 - ❖ Teater och biograf
 - ❖ Buss- och järnvägsstationer
 - ❖ Restauranger
 - ❖ Affärslokaler

Hur kan kraven på frångänglighet uppfyllas?

- Grunden för en god frångänglighet är samma som för en god tillgänglighet.
- Två av varandra oberoende vägar ut
- Genom att utrymningsvägar görs tillgängliga och användbara hela vägen till det fria eller
- Eller genom att byggnaden förses med **utrymningsplatser eller sprinkler.**

Utrymningsplats

- Enligt BBR avsnitt 5 ska en utrymningsplats utgöras av ett utrymme inne i byggnaden där en eller flera personer som inte har möjlighet att utrymma på egen hand kan avvakta vidare utrymning genom assistans.
- I byggnader med utrymningsplats åligger det ägaren eller nyttjanderättshavaren att inom sitt systematiska brandskyddsarbete ha en organisation som vid ett larm kan kommunicera med utrymningsplatserna och assistera personerna vid vidare utrymning.

Frångänglighet vid tillsyn

- Utrymningsvägar
- Beslagning av dörrar
- Höga handtag
- Nivåskillnader
- Utrymningsplatser
- Vägledande markeringar
- Nödbelysning
- Kontraster utrymningsvägar
- Brandceller
- Slagriktning dörrar
- Dörrbredd
- Gångavstånd
- Utrymningslarm
- Förvaring i utrymningsväg
- Utrymningsrutiner

Bostäder

- Bostadsbränder är mycket vanliga och ligger bakom cirka 80-90 procent av alla dödsfall i bränder varje år

Bostäder

- Viktigt för kommunen att placera personer/verksamheter i byggnader med rätt brandtekniska förutsättningar – kan alla utrymma?

Exempel ur programmet

Målområde 1 – delaktighet och inflytande

- Alla oavsett funktionsnedsättning, ska ha möjlighet att ta del av information och föra fram sina synpunkter i Uppsala kommun.

Målområde 2 – bemötande och kompetens

- Alla personer ska, oavsett funktionsnedsättning, bemötas med kunskap och respekt av medarbetare i kommunens samtliga verksamheter.

Målområde 6 – arbete och sysselsättning

- Möjligheterna till anpassade arbetsuppgifter och arbetstider ska öka för att alla ska kunna arbeta efter sin förmåga.

Målområde 7 – bostad

- Alla ska ha och kunna leva i en bostad som är anpassad efter individens behov

Bilaga 2

**Implementering av
individanpassat brandskydd**
Uppsala brandförsvars medlemskommuner

| Louise Solheim & Wilma Klemmedsson | Avdelningen
för brandteknik | LTH | LUNDS UNIVERSITET |

Presentation

Examensarbete

Implementering av individanpassad brandskydd

Uppsala brandförsvars medlemskommuner

Kim

- 50år
- Demenssjukdom
- Hörselnedsättning

Presentation av oss och vårt examensarbetet

- Louise Solheim och Wilma Klemedsson
- Sista terminen på brandingenjörsprogrammet

- Individanpassat brandskydd för riskgrupper vid brand i bostad
- Avgränsningar
- Intervjustudie

Intervjuade samhällsaktörer

Verksamhetschefer hemtjänst

Bostadsanpassning

Funktionsrätt

Omsorgsförvaltningen

Socialförvaltningen

Boendestöd

Äldreförvaltningen

Kommunens fastighetsbolag

Arbetsterapeut

Brukarombud

Individanpassat brandskydd

- 100 personer omkommer i bränder varje år
- 90% sker i bostäder
- Personer med hög ålder och män
- Personer med funktionsnedsättning
- Personer med missbruksproblematik

Framgångsfaktorer

- Politisk förankring
- Avsatt tid och ansvar
- Samverkan

Arbetsmetod

Sida 2 (4)

Sida

Checklista för att förebygga brand

Checklistan fylls i av personalen tillsammans med brukaren som ger sitt samtycke, se sista sida.

Alla brukare med hemtjänstinsatser erbjuds en riskbedömning i syfte att förebygga brand i hemmet. I samband med att checklistan fylls i med brukaren lämnas förslag på åtgärder. Brukaren har ett egenansvar att utföra brandförebyggande åtgärder.

Personuppgifter

Avdelning	Efternamn	Personnummer (12 siffror)	
Adress	Postnummer	Postort	
Trygghetslarm ☐ Ja ☐ Nej			

Utförare

Namn på verksamhet och enhet	
Telefon dagtid	Chef

Typ av bostad

Vilken typ av bostad har den enskilde?

Lägenhet i flerbostadshus Villa Radhus/parhus/kedjehus Fritidshus

Annat:

Tidigare brandtillbud

Har det förekommit brand eller brandtillbud i bostaden?

Ja Nej Vet ej

Om "Ja": när i tid och vilken typ av brandtillbud i bostaden?

Vänligen fyll i nästa sida →

Brandvarnare

a) Finns fungerande brandvarnare? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
b) Finns det rutin på att testa lammet och byta batterier? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
c) Kan brukaren uppfatta ljudet från brandvarnaren? (Hörselbakad oav? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
d) Är brandvarnare rätt placerad? (Såa sitta i köns?) ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
Kommentar:
Åtgärdsförslag: Införskaffa och montera brandvarnare, regelbundet kontrollera brandvarnaren och byta batteri-låps "testom". Vid behov av hjälpmedel för att höra brandlarm kontakta den idnik som tidigare skrivit ut hörselåtgärdsmedel.

Spis och fläkt

a) Hanteras spisen på ett säkert sätt? (kontrollera av. kanalköning) ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
b) Rengörs fläktfiltret med regelbundenhet? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
Kommentar:
Åtgärdsförslag: Flytta bort brännbara föremål från spisen eller dess närhet. Vid behov kontakta arbetsrapport gällande ansökan om bostadsanpassningsbidrag för installation av spisväktstimer. Regelbunden rengöring av spisfläkt.

Rökning

a) Söker rökning på ett säkert sätt? (inga brännnätvarer på kläder, teddilar, säng, golv osv) ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
Kommentar:
Åtgärdsförslag: Föreslå rökning mot brandsäker underlag (t ex plåttackor), placera en kanna med vatten i närhet där rökning sker, införskaffa rökfångaren. Hellre länsare än länsdickor.

Levande ljus och öppen eld

a) Hanteras levande ljus på ett säkert sätt? (Grundskicka ljusstakar, brandsäkert underlag) ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
b) Används ständiga ljusstakar som icke bärbart material? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
c) Hanteras öppen spis/lukenstuga, värmepanna på ett säkert sätt? Finns det rutin för hur aseta hanteras? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej
Kommentar:
Åtgärdsförslag: Ta bort olämpliga ljusstakar, placera ljus på obrännbart underlag, föreslå batteridriva ljus, införskaffa plåttack för aska.

Vänligen fyll i nästa sida →

• Politisk förankring

• Brandchecklistan

• Remissgrupp

• Ideella organisationer

• Åtgärdsförslagspaket

Åtgärdsförslag

Kim

- 50år
- Demenssjukdom
- Hörselnedsättning

Tack för oss!

Sammanfattning

Varje år omkommer ca 100 personer och 500 personer skadas i bränder i Sverige, 90 % av dessa sker i bostäder. Bland de som omkommer dominerar personer med hög ålder och män. Ökad risk för att omkomma och skadas vid brand har konstaterats finnas hos personer som lever i en utsatt situation på grund av till exempel missbruk, funktionsnedsättning eller psykisk sjukdom. Det brinner inte oftare hos dessa grupper, men förmågan att agera vid brand är oftare begränsad och det är avgörande för chansen att överleva och undkomma skador. Det finns ett behov av att belysa problematiken att det är väl känt vilka personer som löper större risk att omkomma i bränder, men att få har ett individanpassat brandskydd (IAB) som hade kunnat rädda deras liv.

Syftet med examensarbetet är att ta fram en arbetsmetod för hur samarbetet mellan räddningstjänsten och andra samhällsfunktioner kan ske med målsättningen att åtgärder implementeras så färre personer i riskgrupperna skadas eller omkommer vid brand. Examensarbetet är avgränsat till Uppsala brandförvar och dess medlemskommuner: Uppsala, Östhammar och Tierp. Arbetet avgränsas även till grupperna äldre, personer med psykisk sjukdom, de med nedsatt kapacitet och missbruksproblematik. Följande forskningsfrågor besvaras i examensarbetet:

- Hur ser arbetet med individanpassat brandskydd hos räddningstjänsten och samhällsfunktionerna ut idag?
- Hur kan arbetet med individanpassat brandskydd utvecklas och förbättras?

Forskningsfrågorna besvarades genom en litteraturgenomgång samt en intervjustudie. Intervjuer genomfördes med räddningstjänster som arbetar med IAB samt samhällsfunktioner som möter personer med ökad risk att omkomma vid brand. Resultatet från intervjuerna och litteraturgenomgången sammanställdes och analyserades genom ramverket Consolidated framework for implementation research (CFIR). Litteraturgenomgången omfattar både brandtekniska åtgärder, vilka personer som har större risk att omkomma vid bränder samt implementeringsforskning.

Resultatet från examensarbetet visar på att det finns en oro hos de personer som möter personer i riskgrupp kopplat till personen i riskgrupps möjlighet att agera, hantera och utrymma vid brand. Däremot belyses att tydlighet kring vems ansvar det är att arbeta med IAB och på vilket sätt saknas. Räddningstjänsterna som arbetar med IAB beskriver politisk förankring och utseend ansvarig med avsatt tid som viktiga framgångsfaktorer. Ett förslag på en arbetsmetod för hur Uppsala brandförvar och medlemskommunerna bör arbeta med IAB analyserades fram ur resultatet. Det första som bör göras är att förankra arbetet IAB politiskt genom styrdokument och riktlinjer. Arbetsmetoden som föreslås innefattar en brandchecklista inom hemtjänst och boendestöd samt som finns tillgänglig för allmänheten. Personal och privatpersoner bör kunna utbildas sig i checklistan via en kort film. Riktade hembesök samt kontakt med ideella organisationer är även metoder som föreslås. En person som har avsatt tid och ansvar för att arbeta med IAB bör finnas på brandförsvaret. Det bör upprättas en remissgrupp bestående av representanter från flera involverade samhällsfunktioner som räddningstjänst, äldreförvaltningen, arbetsterapeut, socialförvaltning och flera som anses vara lämpliga. En viktig slutsats av examensarbetet är att arbetet med IAB bygger på samtycke från den enskilde och att den enskildes personliga integritet väger tungt. Till det sagt så går det ofta att göra en stor skillnad genom ett aktivt arbete och dialog med den enskilde.

Implementering av individpassat brandskydd Uppsala brandförvars medlemskommuner

| Louise Solheim & Wilma Klemmedsson | Avdelningen
för brandteknik | LTH | LUNDS UNIVERSITET |

Bilaga 3

Checklista för kontroll av brandskydd i bostad

Om något behöver åtgärdas noteras det i rutan för anmärkningar.
Checklistan lämnas till anhörig eller arbetsledare

Checklista

		Ja	Nej
1	Finns det fungerande brandvarnare/larm i bostaden?		
2	Hanteras spisen på ett säkert sätt?		
3	Sker eventuell rökning på ett säkert sätt?		
4	Kan levande ljus hanteras säkert?		
5	Kan brukaren utrymma självständigt? Om inte ska rutiner tas fram		
6	Har all personal brandutbildning?		

Anmärkningar

Punkt	Brist	Åtgärdsförslag

Kontrollen utförd hos: _____

Kontrollen utförd av: _____ Datum: _____

Följande är värt att tänka på vid bedömning av de olika punkterna i checklisten:

Brandvarnare

- Funktionen provas genom att man trycker in testknappen
- En brandvarnare skall sitta monterad i taket
- De boende ska, utan hörapparat, kunna höra brandvarnaren då de befinner sig i sovrummet.
- Om bostaden är mer än 60 m² behövs mer än en brandvarnare

Matlagning

- Titta efter tecken på att torrkokning skett eller att spisen stått på utan att matlagning skett (brända kastruller, svart runt plattor mm)
- Brännbart material ska inte finnas runt eller på spisen
- Filtret i spisfläkten skall vara rengjort från fett
- Om spisen inte hanteras säkert bör en så kallad spisvakt monteras. Detta kan erbjudas bl. a som bostadsanpassningsåtgärd

Rökning

- Om brännmärken på dukar, bord eller andra ställen förekommer så bör möjligheterna till hjälp vid rökning övervägas (t.ex. assistans med rökförkläde)
- Lättantändliga kläder bör undvikas (Fleece, nylon eller andra konstmaterial)
- Brandskyddade lakan, överkast, madrasser mm finns på marknaden

Levande ljus

- Ljusstakar skall vara av obrännbart material
- Inga brännbara dekorationer på ljusen eller i ljusstakarna
- Olika typer av anordningar som släcker ett kvarglömt ljus finns
- Brandskyddad mossa finns till adventsljusstaken
- Om inte levande ljus kan hanteras säkert bör ljusstakar och ljus tas bort

Utrymning

- Om den boende inte kan utrymma själv ska rutiner för utrymning tas fram även bör boendesprinkler installeras

Brandutbildning

- All personal ska gå brandutbildning minst vart 5e år

Bilaga 4

Riktlinje för beredande och rådgivande organ

Johan Andersson

KLK

2020-11-27

Bakgrund

- Översyn 2018/19 av råden
- KSAU beslutade 4 juni 2019 att uppdra till kommunledningskontoret att ta fram riktlinje för kommunala råd
- Kommunstyrelsen beslutade maj 2020 att anta riktlinje för beredande och rådgivande organ i Uppsala kommun

Vad är en riktlinje?

- Ett internt riktat styrdokument
- Stödjer organisationen så att den bedriver sin verksamhet på ett ändamålsenligt och korrekt sätt
- Riktlinjen ger stöd för tjänstepersoner och förtroendevalda i arbetet i och kring brukarråd och beredande organ

Vad är ett råd?

- I riktlinjen är ett råd och ett brukarråd samma sak
- Externa representanter

Vad gör ett råd?

- Råd riktar sig till företrädare för specifika grupper
- Möjliggöra dialog om frågor som berör gruppen och civilsamhället
- Möjlighet att påverka genom synpunkter i frågor som berör gruppen

Vilka ingår i ett råd?

- Representanter för intresseorganisationer eller andra samarbetspartners
- Grupper som berörs av nämndens arbete
- Förtroendevalda
- Tjänstepersoner från Uppsala kommun och andra organisationer

Stöd från förvaltningen

- Vanligen sekreterarskap, samordning eller annat administrativt stöd
- Beslutas av nämnden
- Ska framgå av rådets föreskrifter

Föreskrifter

- Beslutas av nämnden och ska innehålla:
 - Syfte
 - Ev. tidsperiod
 - Arbetsuppgifter
 - Sammansättning
 - Organisation och arbetsformer
 - Ekonomi/Arvoden
 - Ansvarig nämnd
 - Val av ledamöter och ersättare

Ekonomisk ersättning

- Ersättning utgår till förtroendevalda och övriga medlemmar som deltar vid sammanträden för ett rådgivande organ som har inrättats av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen

Arbetsordning

- En ledamot i ett råd ska delta på rådets sammanträden
- Sammanträden ska dokumenteras skriftligt
- Återrapportering från ett råd till ansvarig nämnd ska göras skriftligen i anslutning till nämndens årsredovisning

Sammanträdesprotokoll

Plats och tid:	Digitalt via Teams, 9.00-10.30	
Närvarande ledamöter:	Mohamad Hassan (L), ordförande Sarah Havneraas (KD), vice ordförande Asal Gohari Moghadam (S) Charlie Strängberg (F!) Fredrik Ahlstedt (M) Hanna Victoria Mörck (V)	
Övriga deltagare:	Milena Kraft, Kristina Eriksson och Åsa Tingström, kommunledningskontoret	
Utses att justera:	Hanna Victoria Mörck	Paragrafer: 1-7

Justeringens plats och tid: Stationsgatan 12, 25 januari 2021

Underskrifter:

Mohamad Hassan, ordförande

Hanna Victoria Mörck, justerare

Åsa Tingström, sekreterare

§ 1**Val av justeringsperson samt datum och plats för justering**

Jämställdhetsrådet utser Hanna Victoria Mörck att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll den 25 januari 2021 på Stationsgatan 12.

§ 2**Fastställande av föredragningslista**

Jämställdhetsrådet fastställer utsänd föredragningslista.

§ 3**Finalister till jämställdhetspriset samt mottagare av hedersomnämning**

Föredragande: Kristina Eriksson, Hållbarhetsavdelningen, kommunledningskontoret

Presentation av inkomna nomineringar och bedömning enligt kriterierna för Jämställdhetspriset följt av diskussion.

Jämställdhetsrådet utser följande verksamheter till finalister för Jämställdhetspriset 2021:

Fritid Uppsala, kulturförvaltningen

Offentlig konst, kulturförvaltningen

Uppsala Brandförsvaret

Vinnaren offentliggörs i samband med prisceremonin den 8 mars.

Jämställdhetsrådet beslutar också att hedersomnämningen ska gå till Monica Hedberg.

§ 4**Ceremoni och prisutdelning jämställdhetspriset**

Föredragande: Milena Kraft, Hållbarhetsavdelningen, kommunledningskontoret

Presentation av förslag på upplägg och kulturinslag presenterades, se Bilaga 1.

Presentation jämställdhetsrådet 18 jan 2021.

§ 5 Nytt datum för flyttat höstevent

Föredragande: Milena Kraft, Hållbarhetsavdelningen, kommunledningskontoret

Presentation av olika förslag på upplägg gällande det panelsamtal som skulle ha genomförts hösten 2020.

Jämställdhetsrådet beslutar att genomföra hösteventet den 25 november 2021.

Ett förslag som lyftes var att Stadshuset i samband med hösteventet skulle kunna belysas med orangefärgat ljus för att lyfta Orange day som UN women står bakom.

§ 6 Övriga frågor

Inga övriga frågor behandlades

§ 7 Nästa möte

Datum för nästa sammanträde är den 8 mars då prisutdelning sker av Jämställdhetspriset.

Mötet den 3 maj ska enligt verksamhetsidén fokusera på likvärdig skola, Jämställdhetsbokslut 2020 och resurskartläggningsuppdraget. Dessutom finns en stående HBTQ-punkt och en önskan om övergripande fokus på mäns våld mot kvinnor.

Jämställdhetsrådet vill att fokus ska ligga på att följa upp verksamheternas systematiska arbete utifrån krav i lagstiftningen och beslutade politiska mål. En utgångspunkt skulle kunna vara att följa upp rapporter som Utbildningsnämnden fått om exempelvis resursfördelning till barn med funktionsnedsättningar, kränkande behandling och hur det fördelas baserat på kön etc. En annan fråga som lyftes var ett jämställdhetsperspektiv vad gäller frånvaro och närvaro.

Exempel på utomstående aktörer som skulle kunna bjudas in är Antidiskrimineringsbyrån.

Rådet anser det viktigt att jobba aktivt med HBTQ – punkten. Mer detaljer diskuteras på kommande presidiummöte.

Gällande mäns våld mot kvinnor önskas en uppföljande rapport från Socialförvaltningen.

En annan fråga som tas upp till dagordningen är utvärdering av Jämställdhetspriset 2021.

Närvarolista Vänsterpartiet kommungrupps årsmöte 2021-01-24

Liza Boëthius

Per-Olof Forsblom

Kjell Haglund

Jacob Johnson

Anette Fischer

Aynur Beydogan

Ingela Ekrelius

Lars-Håkan Andersson

Torbjörn Björlund

Andrea Karnekvist

Karolin Lundström

Tobias Smedberg

Hanna Victoria Mörck

Tove Fraurud

Daniel Rogozinski

Per-Markus Risman

Artemis Lumarker

Kommunledningskontoret, Stab HR
Anmälningssärende

Datum:
2021-01-19

Diarienummer:
KSN-2021-00171

Handläggare:
Maria Borgström

Version/DokumentID: 1.1

Anmälningssärende angående attestflödesproblem Heroma 2019

Anmälningssärendet rör arbetet med attestflödesproblem som uppstod i samband med en tvingande uppgradering av kommunens löne- och personaladministrativa system Heroma den 2 december 2019.

Ärendet har blivit fördröjt på grund av coronapandemin, det skulle ha presenterats under våren 2020.

Sammanfattning

Under perioden mellan den 6 december 2019 och 8 januari 2020 genomförde Kommunledningskontoret en särskild insats, för att eliminera skadliga effekter av attestflödesproblem i Heroma.

Insatsen innebar att Stab HR och Stab IT tog över attest av cirka 6 000 lönepåverkande händelser. Normalt är det personalansvarig chef som har ansvar för dessa attester.

Utan insatsen fanns en påtaglig risk att många medarbetare skulle fått fel lön eller ingen lön alls till löneutbetalningen den 23 december 2019.

Under januari och februari 2020 har kommunledningskontoret följt upp insatsen, och den samlade bedömningen är att åtgärderna har lett till ett lyckat resultat.

Inga ytterligare beslut eller åtgärder – utöver ett anmälningssärende till Kommunstyrelsen – bedöms som nödvändiga med anledning av:

- att alla förvaltningsdirektörer briefats om insatsen den 12 och 16 december 2020
- att kommunens beslutade löneprocess har en inbyggd dualitet med möjlighet till granskning och korrigering av fler än en handläggare och/eller chef
- att vikten av granskning påtalats för chefer via att flertal kanaler
- att signeringen av utanordningslistan för löneutbetalningen i december visar att 5 procent av det utbetalda lönebeloppet var osignerat i februari, vilket är en normal avvikelse (normal i det avseendet att ungefär en så stor andel av lönebeloppet är osignerat, oavsett särskilda händelser eller inte)

Kommunledningskontoret (Stab HR och Stab IT) har lagt ned ca 250 timmars arbete på insatsen. Den tid som chefer och assistenter lagt ned är inte känd.

Bakgrund

I samband med en uppgradering den 2 december 2019 uppstod ett antal s.k. buggar i Heroma. Buggar är fel i programkoden, som leder till att en IT-lösning inte fungerar som den ska i något hänseende.

I Uppsala kommuns fall ledde en av buggarna till omfattande bekymmer med attestflödena för lönepåverkande avvikelser. I detta fall var det attestflöden för timavlönade medarbetare och deras rapportering av arbetad tid som påverkades mest. Månadsanställda påverkades också, men i mindre utsträckning.

Det konkreta problemet bestod i att ca 6 000 lönepåverkande avvikelser inte följde angiven kontering. Ärenden gick inte till rätt chef för attest. Istället hamnade dessa ärenden på annat ansvar. Det fanns en överhängande risk att många ärenden inte skulle hinna atteras i tid, med konsekvensen att många medarbetare skulle få antingen fel lön eller ingen lön alls till julens löneutbetalning 2019.

Att sådana buggar uppstår är alltid olyckligt. Det är dock särskilt olyckligt när det sker i december, eftersom lönen betalas ut sista vardagen före julafton, vilket i sin tur innebär att den månatliga löneprocessen i december är kortare än normalt.

Det kan även nämnas att uppgraderingen orsakade fler problem, men inget av dem var av samma dignitet som problemet med attestflödena.

Risk – och konsekvensanalys

Stab HR och Stab IT gjorde en konsekvensanalys måndagen den 9 december 2019.

Sannolikheten att ett stort antal medarbetare inte skulle få någon lön alls (timavlönade) eller fel lön (månadsanställda) bedömdes som synnerligen hög.

Konsekvensen bedömdes som allvarlig. Två konsekvenser bedömdes dessutom som särskilt allvarliga för den enskilde medarbetaren:

1. Att som timavlönad stå helt utan väntad löneutbetalning inför julhelgen
2. Att som sjukskriven månadsanställd få en löneskuld för att rapporterad sjukfrånvaro inte atterats i tid

Vad gäller **åtgärder** så fanns två tänkbara alternativ:

- 1) Gå ut med information till assistenter och chefer och be dem leta reda på sina ärenden i Heroma
- 2) Göra en "central attest" med hjälp av medarbetare inom Stab IT och Stab HR som har hög administratörsbehörighet i systemet.

Efter analys beslutades att åtgärderna skulle vara en kombination av dessa båda huvudalternativ.

En fördel som gör det möjligt att genomföra en "central attest" är att kommunens löneprocess ger flera möjligheter för granskning, och därmed uppnå en tillräcklig dualitet, vid den här typen av särskilda omständigheter. När chef - i enlighet med beslutad process – godkänner och atterar utanordningen av lön, så finns goda möjligheter att göra en slutlig, formellt bekräftad, kontroll och begära rättning av ev. fel till nästkommande lön.

En nackdel är att all utanordning inte attesteras enligt gällande rutiner. Dock finns det en månatlig kontrollrutin, där alla förvaltningschefer och HR-chefer får listor på vilka chefer som inte attesterat utanordning, för att kunna påtala detta riktat. I snitt brukar andelen osignerade utanordningar ligga på ca 20 procent två veckor efter lönekörning och ca 5 – 10 procent en månad efter lönekörning.

Åtgärder i sammanfattning

En förutsättning för att driva arbetet framåt var att objektägarna Maria Borgström och Eva Dahlén hade mandat att fatta taktiska och operativa beslut baserat på risker, konsekvenser, och möjliga åtgärder. Mandatet bifölls av HR-direktören och CIO, efter rådslag med stadsjuristen.

Övergripande beslut fattades om:

- Att låta den månatliga löneprocessen vara utgångspunkt för val av åtgärder.
- Att stegvis följa utvecklingen, och snabbt korrigera åtgärderna vid behov.
- Att hantera formaliteter och dokumentation så snart som möjligt, men att i första hand prioritera det praktiska genomförandet av åtgärder
- Att särskilt påtala vikten för chefer att noggrant granska utanordningslistorna innan attest.

I början på februari 2020 Stab HR Löneservice en extra kontroll av utanordningslistorna för att kontrollera hur stor handel av chefer som signerat en efterkontroll. Detta bedömdes som viktigt, eftersom attesten där borgar för en formellt bekräftad dualitet i handläggningen. Resultatet var positivt, endast 5 procent av det utbetalade beloppet var oattesterat, vilket är ett betydligt bättre resultat än vid den första kontrollen i januari, då ca 17 procent av det utbetalade beloppet var osignerat. Detta bedöms som en tillräcklig dualitet, eftersom det också finns möjlighet att rätta löneärenden i efterhand.

Löneservice gjorde i februari 2020 en bedömning på volymen inkomna korrigeringsärenden under januari 2019 och februari 2020. Skillnaden var mycket liten mot normalt inflöde. Endast en liten ökning av ärenden kunde identifieras.

Material från hanteringen (exempelvis Excelfiler) lagras dels i pappersformat hos Stab IT systemförvaltare för Heroma, dels digitalt hos Stab HR Löneservice. Detta material kommer sparas minst två år, och gallras först när särskilt beslut om den åtgärden fattats.

Bilagor

- Bilaga 1 – Taktiska och operativa åtgärder

Bilaga 1 - Taktiska och operativa åtgärder

Steg 1 - Inför Lön 1 (tisdag 10 december till onsdag 11 december 2019)

Tisdagen den 10 december och onsdagen den 11 december 2019 informerades assistenter och attesterande chefer informerades om problemet, och hur de skulle kunna hämta/hitta ärenden som hamnat fel. Syftet var att få undan så många ärenden som möjligt till Lön 1 som kördes den 11 december 2019, för att därefter plocka ut resterande ärenden för central attest. Informationen till chefer och assistenter spreds via artiklar och driftsinformation på intranätet, mail och pop-upp i Heroma. Assistenterna och cheferna uppmanades också att titta noga på grundlistan som genereras när Lön 1 har körts, och återkomma med ev. rättningsbehov. Systemförvaltningen bevakade hur många ärenden som omhändertogs för att ha beredskap inför kommande hantering

Onsdagen den 11 december 2019 rättade leverantören felet, men det gav inte konsekvensen att felkomna ärenden hamnade rätt. De låg istället kvar på fel ansvar, precis som tidigare. Lön 1 kördes enligt plan på kvällen. Systemförvaltarna fortsatte förbereda uttag av loggar inför den "centrala attesten", och bevakade hur många ärenden som plockades upp av chefer och assistenter.

Under perioden fattades beslut om:

- Att ärenden som skulle hanteras genom "central attest" skulle vara registrerade under perioden 2 december – 11 december 2019, d.v.s. under den period som attestflödet skickat ärenden till fel ansvar.
- Att köra om Lön 1 en extra gång i samband med Lön Klar måndagen den 16 december 2019, för att få med så många rättningar med mera som möjligt.
- Att semesteransökningar och kompletedigheter skulle uteslutas från en central attest, eftersom dessa ärenden inte har särskilt stor påverkan på lön men kan ställa till det för verksamheten, eftersom en attest är lika med att godkänna en sökt ledighet.

Steg 2 Inför Lön Klar (torsdag 12 december – måndag 16 december 2019)

Torsdagen den 12 december 2019 fick förvaltningsdirektörerna en briefing om läget via mail från HR-direktören. I mailet framgick att kommunledningskontoret hade för avsikt att göra en central attest för att minimera felet i löneutbetalning. Förvaltningscheferna ombads kvittera att de mottagit informationen. Samtliga HR-chefer och HR-partners fick en kopia på mailet. Övriga informationskanaler uppdaterades, d.v.s. intranät, driftsinformation och pop-upp i Heroma.

Fredagen den 13 december 2019 tog systemförvaltare ut listor på de ärenden som fortfarande låg fel, och verkställde den centrala attesten. Listorna sparades som dokumentation på vilka ärenden som hanterats.

Måndagen den 16 december 2019 hanterades de sista ärendena, och därefter kördes Lön 1 och Lön Klar enligt plan. Förvaltningschefer fick en statusuppdatering via mail, och HR-chefer och HR-partners ombads informera chefer om att det på grund av problematiken var extra viktigt att noggrant kontrollera utanordningslistan. Alla kanaler för masskommunikation kontrollerades, så att innehållet var korrekt och uppdaterat.

Steg 3 Efter Lön Klar (tisdag den 17 december – fredag 20 december 2019):

Tisdagen den 17 december 2019 ordnade systemförvaltningen med lagring av loggar från den ”centrala attesten”, för att kunna återsöka alla ärenden vid behov. Informationen på intranätet uppdaterades. Huvudbudskapet till chefer var att noggrant kontrollera utanordningslistorna, och meddela Löneservice ev. korrigeringar.

Under perioden fattades beslut om:

- Att korrigeringar på de ärenden som hanterats centralt inte skulle debiteras (kostar normalt 500 SEK per korrigering)
- Att semester- och komptidsärenden skulle hanteras den 7 januari 2020, men endast flyttas till rätt ansvar, inte attesteras. Systemförvaltning och Löneservice fick i uppdrag att hantera ärendet.

Steg 4 Inför Lön 1 januari 2020:

Tisdagen den 7 januari 2020 flyttades de ärenden för semester och komplodigt som låg mot fel ansvar. Av dessa ärenden hade merparten, ca 75 procent redan hanterats av assistenter och chefer. Insatsen utvärderades, och utfallet var att Kommunledningskontoret lagt ned ca 250 timmar på denna work-around. Den extra tid som kärnverksamheten lagt på att leta ärenden m.m. är inte inräknad eller uppskattad.

Onsdagen den 8 januari 2020 tog systemförvaltare ut den månatliga kontrollistan över hur stor andel av utbetalat lönebelopp som signerats av personalansvariga chefer. Det osignerade beloppet låg då på drygt 74 miljoner SEK, vilket är ungefär 17 procent av det totala lönebeloppet.

Måndagen den 13 januari 2020 inleddes dialog med leverantören om kompensation för insatsen.

Under perioden fattades beslut om:

- Att inleda en dialog med leverantören om kompensation för insatsen. I första hand genom kvittning mot kostnader för pågående konsulttjänster. Kvittningen följs upp under 2020 av Förvaltningsobjektet Personal.
- Att göra en extra kontroll av hur stor andel av lönebeloppet som signerats av personalansvariga chefer.

Steg 5 - Övriga åtgärder

Fredagen den 7 februari 2020 tog systemförvaltare ut en extra månatlig kontrollista över hur stor andel av utbetalat lönebelopp som signerats av personalansvariga chefer. Det osignerade beloppet låg då på drygt 22 miljoner SEK, vilket är ungefär 5 procent av det totala lönebeloppet.

Under slutet på februari 2020 gjorde Stab HR Löneservice en analys av inkomna korrigeringsärende, vilka visade på en ringa ökning. Enhetschefen Löneservice gjorde bedömningen att det var svårt att direkt härleda enskilda korrigeringar till attestflödesproblemen.